Reuerendi. P. fratris Silueſtri de Prierio almi prædicatoꝝ ordi. ac ſacræ theologiæ profeſſoris. Malleus in falſas aſſumptiones Scoti cõtra diuum Thomam in primo ſententiaꝝ.

BIBLIOTH. CONV. S. M. S. MINERVAM
ORD. PRAED.

¶ Reuerendiſſimo dño domino Nicolao Cardinali fliſco: almi ordinis prædicatorũ Protectori digniſſimo: Frater Silueſter Prierias/ ex eodem ordine. Theologorum uitæ regularis minimus Salutē. D.

q Vantum apud priſcos ualuerit Reuerēdiſſime Pater ac dñe .D. ſemper obſeruandiſſime/ ueritatis auctoritas: Fulgētii uatis antiquiſſimi cæterorũq; poetarum uigilātiſſimũ effingēdi ſtudium edocet: quo eā inferre corporeis oculis uoluerunt ſub forma Apollinis/ iuuenis utiq; Pulcherrimi/ aurea ceſarie & claro diademate redimiti/ ſepti armis/ tris ſagittas arcũq; tenētis/ quibus Phytonē ſerpentē/ a/ quo Phyto dictus eſt/ interemit ueſte inſignita litteris/ ac in ſede aurea biiugi quadriga/ deuecti nouē famulātibus muſis/ & coruo/ ad tutelā capiti inſidēte: Quæ quidē omnia/ certiſſime ueritatis inſignia ſunt: Quibus ꝑinde/ atq; Apollo/ ſe ſe clarā & illuſtrē orbi uniuerſo reddiderit. Hāc. Ariſtoteles Philoſophorũ clariſſimus in eo libro/ qui æthicoꝝ inſcribit/ amicis præferēdā cēſet. Hanc iuuenis ſapiētiſſimus apud Neemiā/ uino/ regi/ ac mulieribus prætulit/ ſup omnia ueritatē ſupare aſtruens. Hāc Phylippus Maccedonũ Rex clariſſimus/ Quē Theophraſtus memoriæ ꝓdidit. nō ſolum dignitate/ ſed ēt prudētia & moribus/ multo aliis regibus pſtitiſſe/ Alexandro filio auctore Phytharco pinde ac munus ineſtimabile addiicere conabat. Hortabat. n. ut Ariſtoteli opaꝫ daret ac phyloſophyæ ne multa inquit huiuſmodi agas. qualia me feciſſe pænitet. Hāc magno & excellenti ingenio uiri (quod ait orator) contemptis publicis priuatiſq; negotiis intantũ cupiuerũt ut eā rebus omnibus anteferrent. Hanc ego ab adoleſcentia ſemper colui & ad eā nāciſcendam capeſcendamq; pro uiribus laboraui. Quo actum dixerim ut Scoti argotizatiunculas & ruitura fundamēta/ quibus in primo uolumine ſentētiaꝝ/ aduerſus diuum Thomā Aquinatē (eccleſia teſte) ueritatis alũnuꝫ/ abuſus eſt. Paruo codice ueluti malleolo attriuerim: Q ð quidē opuſculum ea tēpeſtate qua mihi in Patauino Gymnaſio methaphiſicē diſſerēdā/ Illuſtriſſimus Venetiaꝝ Princeps Leonardus Lauredanus Senatuſq; contulerat ex præclaris auctoribus collegi atq; cōflaui: ut qui defenſiuis armis me inſtructũ ſatis putabaꝫ offenſiuis quoq; me inſtruerē/ q̄q̄ patribus minime placuerit/ ut illuc me cōferrem. Scripſit uero clariſſim⁹ ille Philoſophus Plutharcus/ Dio/

niſiũm ſeniorē· ſiciliaꝫ tyrannũ cubiculum filii ingreſſum/cum ui/
diſſet poculoꝝ argēteoꝝ & aureoꝝ multitudineꝫ·exclamaſſe. Non
es principatui aptus qui tot poculis a me acceptis·neminem tibi ami
cum effeceris. Qua utiqꝫ ſententia excitus·ne dum paruuꝫ iſtũ mal
leolum·uerum etiam multas ex noſtris lucubratiunculis/ne dum in
nonum·uerum ēt & in uigeſimum/ac eo amplius annum olim ſup/
preſſas/in lucem efferre ſtatui:quo uel tantiſp & amicis & maioribus
deferā.& Reuerēdiſſime. Dominatōi tuæ i primis. Si.n.cōſueuerũt
ueritatis amatores uigilias ſuas cuipiam uiro præclaro dedicare pro
tegendas atqꝫ tutandas:cui libellus iſte/ueritatis protector·niſi prote
ctori ordinis protegentis ueritatem dicandus eſt? Vel eo maxime qꝫ
nunq̄ ſatis mihi uideor·cordis mei iocunditatem explicuiſſe qua me
affecit Reuerēdiſſime.Dominatōi tuæ iſta tua noſtraqꝫ ꝓtectio.Di
cerē quare·ꝑter id qd ipſa me domeſtice ſemp cōplexa eſt niſi gran
dem & maximam eius modeſtiaꝫ uererer/quam offendiſſe haud du
bitarim/ſi uel domus præconia/qua in italia præclarior eſt nullam
(Abſit uerbo inuidia)uel perſonæ tuæ Quæ cum religione·pieta/
te/iuſtitia·caſtitate·parſimonia/Zelo·Modeſtia/Humanitate·Doc
trina omniqꝫ uirtutum ſplēdore ſit refertiſſima·ornatiſſimaqꝫ ad uir
tutum cumulum etiam id muneris acceſſerit·ut laudes aſpernetur.
Quo fit ut noſtri ordinis:præcipueqꝫ uitæ regularis ſit/nō protector
modo·uerum decus & gloria.Exile ergo munus obſequētiſſimi filii
benigna ac ſolita humanitate excipiat oro.Mox autē non tam libel/
li·ſed grandia uolumina quæ adhuc malleo & lima ad incudem poli
untur/Reuerendiſſime Dominatiōis.tuæ auſpitio in lucē emergēt.
quæ diu fœliciterqꝫ prædicatoruꝫ ordinis habenas prudētiſſime(ut
aſſolet)moderetur.

¶ Reuerẽdi. P. fr̃is Silueſtri de prierio ſa/craꝝ lraꝝ doctoris exactiſſ.mi ex predi. ordi. ꝯgregatõis lombardie: i malleũ argumẽtũ.

¶ Sanctum doctorẽ. oppugnaturus ſcotus: ſed minime expugnaturus: i primo Senten/tiaꝝ volumine: nõ ſecus ac ipſam veritatẽ: que teſte eccleſia comes eſt diui Thome: mul tas aſſumat falſitates neceſſe eſt. Quas par/uo Malleo: ex veris vel ex datis: atterimꝰ: Ji dẽ facturus in reliqua eius volumina ſi va/cauerit. Explicit Argumentũ.

¶ Incipit Malleus in falſas aſſumptiones Scoti. cõtra. S. Thomam: in p° volumine Sententiarum.

Que a Scoto dñr i p logo p/mi ſen/tẽtiaꝝ.

Scotus in prologo primi ſen/tentiaꝝ queſtion: prima. q̃ri tur vtrũ homini ꝓ iſto ſtatu ſit neceſſariũ aliquã doctri/nã ſpãlem ſupernaturaliter i ſpirari. Et rñdẽdo principa liter duo dicit ⁊ tenet. Unũ. ſ. verum ꝙ ſunt alique propoſitiones vel ꝯpleriones nobis naturaliter incognite ⁊ tamẽ neceſſarie. Ali ud aũt dubiũ. ſ. ꝙ omnis ſimplex cognitio nobis de cõi lege neceſſaria põt a nobis na/turaliter haberi. de quo dubio dicet qõne ſe quẽti. Preter hec aũt alias deficit i multis.

Inſtan tia ꝯtra vnũ di/ctũ ſco. i.q.i. p/mi ſen/tẽtiaꝝ. Rõ.

¶ Primo. Nam dicit ꝙ cũ potentia poſſit cõparari ad actũ ⁊ ad agẽs. a quo recipit. primo modo eſt potentia naturalis ſi natu/raliter inclinaẽ. aut violẽta ſi ſit cõtra incli nationẽ naturalem. aut neutrã ſi ſit neq; ad iſtã neq; ad oppoſitã formã inclinata. ſ Cõ tra Quicũq;. n. declarat equiuocũ paſſiue ꝑ aliquod eque equiuocũ male declarat. quia ſicut non intelligens vnum nihil intelligit. vt pꝫ 4° Meta. Tex. cõ. 10. idẽ. 7. meta. tex. cõ. 54. Eo. ſ. ꝙ omne ens eſt vnũ ⁊ oẽ nõ vnuꝫ nõ ens ⁊ nihil: ita nõ exponens vnum et per vnuꝫ. vt q equiuocũ exponit ꝑ equiuocum ni hil ⁊ ꝑ nihil exponit nec itelligit qd vel ꝑ qd exponit. ſed iſte declarat equiuocum paſſiue idest ſignificatũ de ly naturalis ꝑ ſignifica/tum huius quod eſt ly naturaliter. quod eſt eque equiuocũ vt pꝫ p° thopi. c. 4. 9° ⁊c̃. Ex/ponens tñ equiuocum actiue. i. equocam vo cem exponit aliquid vnũ. q: equocatio vna eſt vnius vocis ad multa ſignificata lꝫ illa ex multis rationibus conſtituatur.

Inſtan tia con tra ẽm dictum ſco.

¶ Secundo. Nã rõnem violenti non accipit reſpectu agentis vt. s. tho. ſed reſpectu actus ſuſcepti: q: vt patuit dicit ꝙ potẽtia reſpec/tu actus quem ſuſcipit eſt violenta ſi ſit con/tra naturalem inclinationẽ. Cõtra qꝺ. licet forte ſit verũ in aliquo ſenſu. arguo p°. Nam

ꝑma ra tio pn/cipalis. tex. co. 24. 2°. ꝺ aia idẽ tex. co. 26.

ſi potẽtia. dicẽ aliqñ violenta reſpectu actꝰ q: ẽ ſuſcipit. dicitur violẽta reſpectu eius qꝺ eſt ei cõueniens q: oĩs actus in aliqua poten tia ſuſceptus eſt ei cõueniens. tũ q: actus ac/tiuoꝝ ſunt i patiẽte diſpoſito ẽꝫ philoſophũ Tum q: oĩs actus in potentia ſuſceptus eſt eius ꝑfectio cũ actuet illã dãdo aliquod eſſe ⁊ aliquã excludendo priuationẽ. Sed poten tia reſpectu ſibi cõuenientis ſaltem ẽꝫ iſtum nunq̃ꝫ violentaẽ aut dicitur violẽta. q: non habet naturalẽ inclinationeꝫ ad oppoſitum eius qꝺ ſibi cõuenit. alioqn naturaliter appe teret oppoſita cũ vtrũq; eoꝝ eſſet ſibi cõue/niens ⁊ ſic appetitus naturalis nõ eſſet deter minatus ad vnũ ⁊ etiã eſſet impoſſibiliũ. qꝺ derogat ſapiẽtie diuie danti naturaleſ incli/nationes. Ergo potẽtia nunq̃ꝫ dẽ violenta re ſpectu actus quẽ ſuſcipit ſꝫ potius reſpectu agentis violenter imprimẽtis nõ quidẽ potẽ tie ſed potẽti. ſ Si dicaẽ ad minorẽ ꝙ potẽ tia ſuſcipiẽs actũ viliorẽ ideo violentaẽ lꝫ il/le ſit ei cõueniens q: nobiliorẽ perdit. ſ Con tra p° q: materia ad ignobiliorẽ formã a no biliori tranſmutata violentareẽ ⁊ ꝯſequẽter multe generationes naturales eſſent violente ⁊ ẽt materia ſub forma nobiliſſima exñs. i. ſub anima rõnali eam ꝑdere non poſſet ni/ſi violenter ⁊ ꝯſequenter homo naturaliter ⁊ ẽꝫ ſe eſſet incorruptibilis. nec poſſet mori niſi ꝑ agens extrinſecũ ꝑticulare. a quo violẽ tia eſt imediate. ſ 2° q: adhuc minor eſt vera ſi vterq; actus eſt ei ꝯueniens non obſtãte ꝙ

Reſpõſio.

Obiec/tio. ꝑma rõ

ſcd̃a rõ

alter eorum ſit cõuenientior:tū q: ad violentiā3 exigit φ violenter ſuſcipiēs nullā habeat in dinationē. aut ɔueniētia3 ad ſuſceptū vt p3
3° ethi. in diffinitiõe violēti qua dr nihil ɔferēte paſ/
ca.1. ſo:tum ēt q: ſi violenter inducit actus min⁹ ɔueniēs eēt violēta alteratõ vnc ad viriditatē.aut ad nigredinē.cū duo actus ſpē differē tiales eidē equaliter nõ ɔueniāt. ſicut nec ſūt equaliter boni.⁋ Si aūt dicat aliter φ potē tie dupliciter cõuenit aliqd: p° gdē3 potentie nude ⁊ b3 ſe ſumpte:2° vero potētie diſpoſi/ te.⁊ φ p2imo modo maio: eſt falſa.ſ.ſi potē tia eſt violēta reſpectu actus ſuſcepti.eſt vio lēta reſpectu actus ſibi cõuenientis b3 ſe: q: ſcilicet actus reſpectu cui⁹ dr violētata potē tia nõ cõuenit ei b3 ſe ſed gratia diſpoſitiõis mino: aūt eſt vera:q:ſ.potentia nõ violēta tur reſpectu cõueniētie ſibi ſm ſe ſed gratia diſpõnis:ſumendo vero ſecūdo modo eſt ve
iſtantia ra maio: ⁊ mino: falſa.⁋ Si in φ ſic dicat
p2ia rõ. Contra p°. Nam mino: eſt vera in eo ſenſu inquo ⁊ maio:.ſ.reſpectu actus cõuenientis gr̄a diſpõnis:q: ſi reſpectu eius eſſet potētia violenta.multe generatiões naturales eſſent violente:q: fo:me per eas iducte nõ ɔueniūt ſuſceptiuis niſi p diſpoſitiones:q: ſublatis il/ lis non inducunt niſi violēter: ⁊ ɔſequenter b3 iſtū cap ſuſceptiua inclinant ad alias fo:/ mas oppoſitas.⁊ iſte eis nõ cõueniūt b3 iſtū
ſa rõ. niſi p diſpoſitiones. Ergo ſtat argumentū. Secūdo. Nā maio: eſt ēt vera in eo ſenſu in quo ⁊ mino:.ſ.reſpectu actus cõuenientis po tētie b3 ſe:q: oīs actus cõueniēs potētie per diſpõnem cõuenit ēt ei ſm ſe:tū q: qḋ alicui b3 ſe ſumpto nõ cõuenit.ad illud nõ bʒ apti/ tudo.q: ſub eius obiecto nõ ɔtinet ⁊ ɔſequē ter p aliquid illi cõuenire nõ põt:tū q: ſm iſtū potentia reſpectu diſpõnis que ſemp eſt actus eſt naturalis.violēta.aut neutra.⁋ Si aūt diſpoſitio eſt naturalis potentie b3 ſe ſū/ pte ē ēt ei naturalis.et act⁹ ad quē diſponit imediate ſicut cui cõuenit naturaliter calefie ri cõuenit ⁊ in ignē cõuerti:alioquin appete ret id qḋ eſt ad finē.ſ.i.diſpoſitio ⁊ non ipſe finis.i.fo:ma ad quā diſponit.⁋ Si vo iſta

diſpoſitio eſt potētie violēta impotētia erit inclinatio ad ɔtrarium b3 iſtum.⁊ ɔñr in ea/ dē potētia diſpõnes.vel fo:me inclinātes ad oppoſita erunt impoſſibiles.⁋ Si aūt diſpo ſitio ſit potentie.neutra ſequit ex diffinitiõe violenti φ ſit volēta:q: b3 iſtum eſt potentia neutra.qñ nec ad h°.nec ad oppoſitū iclina tur.⁊ ſic nihil confert vim paſſum:⁊ ſic ſiue potētia reſpectu diſpoſitiõis ſit violenta ſiue neutra ſemp ſequit incõueniens.vnde opo:/ tet b3 principia iſtius φ ſit naturalis.⁊ ɔñr oīs actus cõueniens potētie b3 diſpoſitione3 cõuenit ēt ei b3 ſe. Ergo ſtat argumentū.
⁋ 3°.aut diſtinctio data intelligit b3 aptitu/ 3. ratio
dinem:vel b3 potentiam.vel ſm actū.ſ3 non põt congrue intelligi b3 aptitudinē: q: mem bra eſſent eadē:q: oē cõueniēs potētie nude ɔuenit ēt potentie diſpoſite vt inductiue p3 ⁊ p rõnem.q: poſteriores diſpoſitiões nõ re mouēt.ſ3 p2eſuppõnūt.⁊ p2io2ē potētiam. ⁊ p2ius cõueniens eidē.⁊ oē cõueniēs poten tie diſpoſite cõuenit b3 aptitudinē potentie nude.alioquin p nullā potētia3 ɔuenire poſ
ſet.⁋ Si dicat φ illud dr cõuenire potentie rñſio.
diſpoſite qḋ ei cõuenit p diſpoſitionem.⁊ ſic
membra non coincidūt:⁋ Cõtra: q: ſequit φ p2ia ob
oīs diſpoſitio ⁊ fo:ma pter vnam ſ mā erit iectio.
ɔueniēs p diſpõnē.⁊ ɔñr b3 ſic rñdētem.ſ.re p2ia rõ.
oēs gñationes naturales erūt violēte.⁋ 2° qa ſa rõ.
loquēdo b3 aptitudinē maio: p2incipalis ar gumēti eſt vera reſpectu oīu3 receptio2ū i po tētia tā nuda φ diſpoſita:⁊ ɔñr eſſet ſta in
ſēſu inq° negat:⁊ ēt ſic mino: erit falſa in ſē/ ſa obio
ſu inq° ɔcedit.⁋ Nõ põt ēt intelligi b3 potē/ p2ia rõ.
tiā p° modo:q:l3 aptitudo ſit in plus φ po/ tētia.vñ cecus qui videre nõ põt eſt aptus vi dere.eo φ p2iuſ eſt in ſubiecto apto nato: tñ pdicte rõnes ſicut ɔtra aptitudinē.ſic ēt ɔtra
potētiā ɔcludūt.⁋ 2° q: ſi diſtinctio bene itelli ſa rõ.
geret ſm potētiā.ēt bñ intelligeret b3 aptitu dinē:q: oē φ eſt in potētia potētialiter eſt in aptitudie.⁊ ecõuerſo: Nõ põt ēt itelligi b3 ac tū.q: potētie nude ſumpte nullus actus actu ɔuenire põt pter p2imū:cū oīs actus actu ei aduenieēs.adueniat potētie diſpoſite per p2i/

mõ.ꝛ ꝯñr oĩs ꝑter primũ ſduceref violent.
ſcd̃a rõ ꝑncipal' ¶ Arguo 2° principaliter. Nã ſi potẽtia dice
ref violẽta. aut violẽtata ꝑ reſpectũ ad actũ
ſuſceptũ. diceref. vel denominaref ꝑ reſpectũ
ad diuerſa nõ ſubordinata: qꝛ dĩ ẽt violenta
cõfir°. ꝑ reſpectũ ad agens violẽtum: ꝙ pꝫ. p°: qꝛ oẽ
rl̃m dĩ tale in ordĩ ad ſuũ corl̃m: violentuꝫ
aũt paſſiue. i. violentatuꝫ ꝛ violentans ſunt
cõfir°. corl̃a. ¶ 2° qꝛ oẽ paſſum ꝛ motũ dĩ tale ꝑ re/
ſpectũ ad agens admouens: ¶ 3° qꝛ oẽ deno/
minatũ denominatur tale extrinſece. vl itrin
ſece ab eo. ꝑ qd̃ i quãtũ tale diffinif diffinitio
ne qd̃ nois: ſicut albũ denominaf. ꝛ diffinif
ꝑ albedinẽ. qꝛ eſt res habens albedinẽ: ꝛ ho/
5°. ethi. mo eſt res habẽs humanitatẽ. violẽtum aũt
cap. 2°. diffinif ꝑ agens violẽtans. qꝛ eſt res habens
principiũ violẽtans. ſiue eſt cuius principiũ
eſt extra nihil ꝯferẽte vim paſſo. Sꝫ nihil dĩ
vel denoiaf tale ꝑ cõparatõeꝫ ad diuerſa nõ
ſubordinata: qꝛ vna denominatio ẽ ab vna
forma. vel ab vno tenẽte viceꝫ vnius forme:
ſicut vnus effectus formalis eſt ab vna cauſa
formali: cũ vnius effectus nõ ſint multe cau/
ſe vnius ordinis imediate totales. ꝛ cõplete.
tex. co. 50. ꝛ. 51 vt pꝫ ex 2° phiſicoꝝ. ¶ Nec obſtat ſi dicaf ꝙ
violentũ dĩ a violentia. qꝛ violẽtia eſt paſſio
cõfir°. illata a violẽtante: vñ iſta duo ſunt ſubordi/
nata. ꝛ vnũ intrinſece. aliud extrinſece deno/
confir°. minat: ¶ Nõ obſtat ẽt ſi dicaf. ꝙ paſſio ꝑdi
cta violentato illata ſit actus ſuſceptus: qꝛ ẽ
quidẽ actus ſuſceptus in aliqua potẽtia vio
lentati. ſꝫ reſpectu illius potẽtie nõ eſt violen
tus: ſed ꝯueniẽs. vt probatũ eſt in prima rõe.
ꝛ probabif ẽt i tertia. Uerbigratia lapis ſur
ſuꝫ proiectus violentaf. ſꝫ illa violentia ſiue
motus violentus eſt ſuſceptus in lapidis quã
titate. cui nõ eſt violentus. ſꝫ lapidi. g ꝑ aliã
potentiã actiuã. i. grauitatẽ habet inclinatio
nem ad motum oppoſitum naturalem. ſicut
ad motũ ſurſum habet inclinationeꝫ ꝓꝑ for/
mam impreſſam ab extrinſeco impellente ꝑ
modum tranſeuntis.
3°. ꝛ ꝑn cipal'. ¶ Arguo 3° principaliter. Nã omne qd̃ vio
lentiã patitur repugnantiam habet ad illud
qd̃ patitur. et ſuſcipit: p° qꝛ omne violentum
eſt triſte. 5°. meta. ¶ 2° qꝛ vt pꝫ ex diffinitione tex. co 6
violenti ad illud nõ inclinatur. ꝛ ꝯñr ei repu 3°. ethi.
gnat: cum oporteat oẽ ens repugnare nõ ſo cap. 2°.
lum diſconuenienti ſꝫ ꝛ nõ conuenienti. cum re confir°.
ſpectu eius non habeat diſpoſitionem ꝛ nõ
cõtineatur ſub eius obiecto: alioquin conue/
niret ei. Sed potẽtia nunꝙ̃ habet repugnã/
tiam ad illud quod ſuſcipit: quia nunꝙ̃ reci/
pit niſi cõtentum ſub ratione formali ſui ob
iecti: ſicut viſus nõ recipit niſi coloratum: ad
omne autem tale potẽtia naturaliter inclina
tur: quia in omni tali eſt aliquid ſui obiecti
qd̃ primo ꝛ per ſe reſpiciat tamquam ſuũ bo
num. vel ſui boni cauſam: ſicut deus neccẽ
ex ſuppoſitiõe amat oẽ ens ꝙ̃ diu eſt ens: qꝛ
in eo eſt aliq̃ participatio ſue bonitatis. Er/
go reſpectu actus violenti ſuſcepti nũꝙ̃ po/
tẽtia violentatur niſi ꝑ accñs. inquantum
violentatur potens. ¶ 5°. Nam dicit ꝙ incõ/ confir°.
paratione potẽtie ad actum nĩa eſt ſuperna/
turalitas: vnde ſic comparando intellectum
ad noticiam actualem in ſe nõ eſt ſibi ſupna
turalis: qꝛ quacunqꝫ naturaliter perficitur.
ꝛ ad quãlibet naturaliter inclinatur. ¶ Con
tra qd̃ arguo. licet enim bene dicat quãtũ ad
hoc ꝙ naturale ꝛ ſupernaturale non ſumit i
ordine ad actum ſuſceptiuꝫ: ſicut ſumpſit vio
lentum ꝙ naturali opponitur: ſed in ordine
ad agens ſicut ꝛ ari. vt pꝫ ex 2° phi. tex. co. 6.
q. ꝛ. 5. tñ ad huius probationeꝫ aſſumit vnũ 5. obio. ꝑria rõ
falſum manifeſte: vt de alijs tactum. ſ. ꝙ itel
lectus ad quamlibet veritatem naturaliter i
clinatur: quod opꝫ intelligi. nõ in cõi tantuꝫ.
ꝛ de inclinatione que eſt velleitas: ſꝫ i ſpãli.
ꝛ abſolute. vt pꝫ ex diffinitiõe potẽtie natu
ralis. ꝛ violente: ꝛ ex dicendis hic argumẽto
4°. Cõtra hoc aũt arguo p°. Nã ſi hoc veruꝫ
eſſet ſequeref p° ꝙ virtute naturali poſſem'
aſſequi oẽꝫ noticiã. ẽt fidei. ꝛ viſionis phe:
immo ẽt diuine cõprehenſionis: quia omnis
potentia naturalif ad aliqd icinata hẽt nãſe
agẽs ꝑ qd̃ põt actuari: vt pꝫ iductiue: ꝛ auc/
toritate cõmẽtatoris. Nec valet diceř vt dic
ſcotus ꝙ ſequitur de paſſiua naturali: vt cõ/
paraf ad actiuaꝫ: qꝛ ois paſſiua q̃tũ ad ois

ad que ſe extendit cōparaſ ad actiuā ⁊ ſic aſ
ſumptū ē vniuerſaliter vez. Si dicaſ hoc in
telligi de paſſiua naturali vt cōparaſ ad ac
tiuam naturalē: ſequiſ ꝙ conclusio nihil aliud
dicit q̄z ꝙ potētia paſſiua naturaliſ habens
actiuā naturalē habet actiuā naturalē per
Sa rō. quā reducitur in actū. ſ 2° ſequiſ ꝙ circūſcri
pto penitus ordine grē adhuc intellectus ta
lem habeat inclinationē: q2 ordo nature pri/
or ē ordine grē: ⁊ ꝯñr illo circūſcripto adhuc
remanet ordo grē integer q̄ꝫtum ad oia que
nature ꝯueniūt. Sꝫ ꝯñs eſt falſum: q2 nā in/
clinaret ad impoſſibile: puta ad habendā no
titiā fidei. aut viſionis. auxilio grē circūſcrip
Tertia ratio. to. ſ 3° ſequiſ ꝙ beatus inferior non haberet
qcqd rōnabiliter vult: q2 nō haberet qcquid
naturaliter vult: cū ſꝫ hoc naturaliter inclī/
neſ ad notitiaꝫ ſuperioris beati naſciendaꝫ.
Sꝫ ꝯñs eſt cōtra rōnem beatitudinis ſꝫ au/
Qrta rō gustinū. ſ 4° ſequiſ ꝙ ex ipſa natura itellect᷒
pfecte cognita cōcludi poſſet deum eſſe trinū
⁊ vnū: ⁊ vniuerſaliter veritas oīs quā deus
de ſe habet ⁊. de alio. Nam cognito ſubiecto
pfecte cognoſcunſ poſſibiliſ oēs eius iclina/
tiones naturales: q2 ſunt eius ꝓprietates ⁊ ꝯ
ſequēter ꝯcludi poſſet ꝙ intellectus ad taleꝫ.
vel talē notitiā inclinaſ: ⁊ ꝯñr ꝙ illa notitia
eſſet rei vere: cū certū ſit nullā potētiā cogni
tiuā ⁊ maxime intellectū cuius obiectū eſt ve
rū inclinari naturaliter ad falſuꝫ. ſꝫ ꝯñs eſt
falſuꝫ. q2 aliqs anglus imo. ⁊ aliqs hō poſ/
Iſtātia. ſibiliter vel virtute dei pfecte cognoſcet natu
rā intellectus nrī: ⁊ tū inde nō pōt pdicta co/
gnoſcere ēt virtute dei. ſ Nec valet dicere ꝙ
intellectu cognito cognoſcaſ ꝙ ad oēꝫ verita
tem inclinaſ in vniuerſali nō aūt adhāc: vel
Prima ratio. ad illā. ſ P° q2 ē talis appetit᷒ talis cogni/
tionis oīs indiſtincte eſt impoſſibilis: q2 iſta
nunq̄ꝫ pōt eſſe vera: intellectus habet oēꝫ co/
Scda rō gnitionē. ſ 2° q2 iſta gloſa eſt ꝯtra intentionē
textus: q2 ſꝫ ſcotum: intellectui ꝯparato ad ac
tum nulla actualis notitia eſt ſupnaturalis:
ſꝫ quacūqꝫ naturaliter pficiſ. ⁊ ꝯñr ſm eum
quelꝫ notitia actualis quacūqꝫ diſtincta eſt i
tellectui naturalis. ⁊ ad eā naturalr inclinaſ

vt pꝫ ex diffinitōe potētie naturalis: ⁊ ꝯñr p
fecte cognito intellectu. ſi pfecte cognoſcaſ ei᷒
naturalis inclinatio cognoſcaſ inq̄ꝫ ſe exten/
dit adhāc ⁊ illā actualē notitiā q̄cūqꝫ ſit illa
ſ 4° Illā in rñſione ad primū p hoꝝ opi/ iſtantia
nione dicit. ꝙ lꝫ abſolute intellect᷒ poſſibilis ꝯtra qr
ſit naturalr receptibilis talis intellectionis tū dictū
nō tñ p ſtatu iſto. Hec ille qui p talē itellec ſcoti.
tionē intendit ſupnaturalē. Cōtra qd̓ arguo pria rō
p° principaliter Illā ſequereſ ꝙ ſtatus futu/
rus eſſet ꝯueniētior cognitiōi augmatiue cu
iuſmodi ē ſupnaturalis cognitio fidei: q̄ꝫ ſta
tus pñs: q2 eius intellectus nō eſt naturaliter
receptiuus p iſto ſtatu. vt dicit. ⁊ tñ nālīter ē
eius receptiuus p futuro: alioqn eſſet natu/
raliter receptiuus eius. ⁊ non pro vllo ſtatu.
Sꝫ ꝯñs eſt falſum: p° q2 ſic in iſto ſtatu ꝯpa
ranco potētiā ad actū illa notitia eſſet nro i/
tellectui violēta vel neutra inquo non eſt ei
naturalis. qd̓ eſt ꝯtra iſtum. q vult ꝙ oīs co/
gnitio ſit ei naturalis ēt p iſto ſtatu. quia ad
qualꝫ naturaliſ inclinamur: et ꝯñr ſemp ⁊ i
ſtatu quolꝫ: alioquin natura eſſet aliqñ ſine
ſua naturali ꝓprietate: 2° q2 in iſto ſtatu ho
mo eſſet propinquior. ⁊ diſpoſitior ſuo pre/
mio. i. diſtincte ⁊ clare notitie q̄ꝫ infuturo.
ſ Arg° 2° principaliter. Nam illa cognitio 2° ꝓ pri/
quā ēt angeli aſſequi nequiuerūt niſi deo re/ cipaliſ.
uelāte ⁊ ſupra naturā operante in nullo ſta/
tu pōt intellectui noſtro eſſe naturalis idest
naturaliter receptibilis: alioqn ſublimior ēēt
angelico. Sꝫ huiuſmodi eſt notitia multoꝝ
ſupnaturaliter cognitoꝝ: ſꝫ illud Iſaie. 64.
oculus non vidit. ſ 3° principaliter. Nam co 3° prici/
gnitio coꝝ que ex mera dei volūtate depen/ paliter.
dent nullo creato intellectui: pōt eſſe natura/
lis: q2 ſi angelus. vel homo naturaliſ huma/
nas cogitatōes nō cognoſcit multo min᷒ po
teſt cognoſcere diuinas ſꝫ illud qs co
gnouit ſenſum domini ⁊c̄. ſꝫ huiuſmodi ſūt
multa que ſunt fidei: vt deū eſſe incarnatum:
reſurrectionē eſſe futuram. vel iuditiū ⁊ ſimi
lia. ſ Nec valet ad hec dicere ꝙ hec rōes cō iſtantia
cludunt talem notitiā non eſſe naturalē in or pria rō
dine ad agens cū quo ſtat ꝙ ſit naturalis in

oꝛdine ad actū:p° q: naturale ſūmi non pōt
niſi in oꝛdine ad agēs.ſicut 2° phoꝝ tex.com.
4.⁊.5.pꝫ ex deſcriptiōe eius ꝙ eſt ħꝫ naturā
fa rō.
⁊ ꝯñr nec ſupnaturale qḋ ei opponif:2° q: ſi
dr naturalis in oꝛdine ad actum ꝑcluſo oꝛdi
ne ad agens etiā in futuro ſtatu intellectus
nr non erit nāliter eius receptibilis cū ad illā
5.rō.
ex ſe moueri nō poſſit:3° q: ois foꝛma ſuſcep
tibilis.in quacūqꝫ potētia diuina virtute cēt
illi nālis. vt quātitas glozioſa coꝛpoꝛibus: ⁊
virtus baptiſmalis aque elemētaris.

iſtātia ꝯtra qn tū dictū ſcoti.
ſ 5° Nam in rñſione ad ſm pro eadem opi
niōe dicif ꝙ ſi de cognoſcibilib⁹ i ſacra theo
logia eſt poſſibile tradi cognitionē i alijs ſci
entijs.ſꝫ in alio lumine:ergo nō eſt de eis nec
ceſſaria ſciētia theologica. Cōtra. Nam in
ſufficienter arguit: q: oppoſitū ꝯſequentis
ſtat cū aīte:q: ēt naturaliter ſcibila imo na
turaliter ſcita in alijs ſcientijs neceſſe fuit
ꝑ theologiā tradi:vt ꝙ deus eſt vnus.⁊ hoc
vt citius ⁊ certius ⁊ cōius ſiue a pluribus co
gnoſcanf:alioquin deus dicendo au
di iſrael dñs deus tuus deus vnus eſt docuiſ
ſet ſupflue. Uide in poꝛtatecū in prima qōe
ꝓlogi ubi circa hoc ſco.loquif ⁊ arguit aſſer
iſtantia ꝯtra ſextuꝫ dic tū ſcoti
tiue.ſꝫ non circa ea que prius ibidē recitanf
ſ 6°.Nā in rñſione ad tertiū ꝓ eiſdē ꝑbis di
cit ꝙ in primis principijs non includunf vir
tualiter oēs ꝯcluſiones ſcibiles.ſ Contra ar
pria rō
guo p°.Nā quecunqꝫ ad aliqua cōparantur
ſicut cauſe vniuerſales ad effect⁹ particula
res cōtinent illa virtualiter:q: effectus ꝑticu
lares plus ꝯtinenf in cauſa vniuerſali q̄ꝫ in
particulari:cū cauſa prima plus influat q̄ꝫ
ſcḋa.8°.phi.tex.cō.38.⁊.41.in qua cauſa par
ticulari effectus ħꝫ oēs ꝯtinentur virtualiter
vt fructus in arboꝛe ⁊ arboꝛ in ſemine. Sed
prima pricipia cōparanf ad particulares ꝯ
cluſiones ſicut cauſe agentes vniuerſales ad
ſuos particulares effectus:q: principia ſunt
cauſe agētes concluſionū 2° phi.⁊ 5° metha.
tex.cō.38.tex.cō.3.⁊ ꝯñr prima principia ſūt
cauſe vniuerſales:⁊ particulares cōcluſiōes
ſunt particulares effectus. Ergo oēs conclu
ſiōes q̄ꝫcūqꝫ particulares cōtinenf virtua

liter in primis principijs. ſ 2°. Nā quicqḋ eſt
ſcḋa rō
cauſa cauſe eſt cauſa cauſati:⁊ qcquid virtu
aliter ꝯtinet cāꝫ virtualif ꝯtinet effectū. Sꝫ
primū principiū eſt cauſa oium principioꝝ
tum q: oia ad illud reducunf: tum q: primū
in quolꝫ gñe eſt cauſa alioꝝ. Ergo in eo vir
tualiter continentur omnes concluſiones.

iſtantia ꝯtra ſe primuꝫ dictum ſcoti
ſ 7°. Nam in rñſione ad ꝑmū principale di
cit ꝙ ens eſt primū obiectū nri intellectus ad
qḋ naturaliter inclinaf:ſꝫ illud naturalif nō
attingat.i.ex actione cauſaꝝ naturalir acti
uaꝝ:⁊ loquif ēt q̄ꝫtum ad ſtatū iſtū Contra
Nā ſi nr intellectus ꝓ ſtatu iſto naturaliter i
clinaf ad ens inquantū ens intelligēdū et co
gnoſcēdum:naturaliter iclinaf ad oēꝫ noti
tiā vt ēt iſte concedit Sed ꝯñs eſt falſum:q:
naturaliter ꝓ iſto ſtatu eſſet capax ois noti
tie qḋ iſte negat eſt qḋ eſt falſum ēt per diui
nā oipotētiam.vt pꝫ de noticia beatifica q̄
ponif in ſtatu cōpꝛehenſoꝛis:vel ſaltē de no
ticia cōpꝛehenſiua dei aut quā ipſe habet in
finitoꝝ a ſe factibilium.

iſtantia ꝯtra octauū dictū ſcoti.
ſ 8°. Nam in rñſiōe ad vltimū.dicit ꝙ itelle
ctus reſpectu alicuius cōplexiōis firmiter te
nēde.cui eſt impꝛopoꝛcionatus.ꝓpoꝛcionaf
ꝑ aſſenſum. Contra. Nā ſi ita eſſet.prius tē
poꝛe vel natura itellect⁹ aſſētiret ꝓpoſitōi fi
dei q̄ꝫ haberet eius noticiam:qa prius ꝓpoꝛ
tionaf noticie q̄ꝫ illam habeat ſicut pri⁹ di
q° actu diſtin guif fidelis ab ifideli.
ſponif materia q̄ꝫ foꝛmā ſuſcipiat. Sꝫ ꝯñs
eſt falſum:q: aſſentire eſt cognoſcere cum ſit
actus fidei que eſt habitus cognoſcitiu⁹: qḋ
pꝫ q: fidelis ab ifideli hoc ſolo actu p° diſtin
guitur.ſ 9°. Nā arguendo cōtra falſitatē in
iſtantia contra nonū dictū ſcoti.
ſufficiēter arguit. P° nam due prime rōnes
quas facit ꝯtra philoſophos nihil ꝯcludunt
ꝯtra eos:q: in vtraqꝫ aſſumif aliqḋ a philo
ſophis negatū ⁊ ab eo nō ꝓbatū ꝓbatione
valida ꝯtra eos.ſ.ꝙ rebus debef aliqs finis
pria rō.
ſupnaturalis.ſ 2° Nā tertia rō ſimiliter ꝯclu
fa rō.
dere nō pōt:q: facit iſtā falſaꝫ ꝯñam:cogni
tio ſubſtantiaꝝ ſepataꝝ eſt nobiliſſima:ergo
cognitio eoꝝ que ſunt eis ꝓpꝛia eſt maxime
neceſſaria. Nō.n.ſunt rebus magis neceſ
ſaria ꝑfectioꝛa:alioqn viſus eſſet rebus ma

5.ratio gis neceſſitas tactu.| 3° Nam poſt ſolutiõez
queſtionis arguens cõtra tres pmas rõnes
pdictas cõtra philoſophos: dicit q vt ſunt
naturales aliqd cõcludunt aliquid nõ: qd fal
ſum eſt: qz maior ſine minori. aut minor ſine
maiori nõ infert: iſte aũt rõnes. maxime due
prime accipiunt maiorem ſine minori natu/
raliter cognita: vel ecõuerſo: ⁊ ꝯñr naturalit
nihil concludunt.

Que di cunt a ſco. ſ. q. 5. prolo gi ſſiia/ rum.

In queſtiõe quoqz tertia ꝓlogi.
1 Querit p° vtruz theologia ſit de
deo tãq̃ de ſubiecto p°: ⁊ 2° vtrũ
de deo ſub aliqua ſpãli rõe: ⁊ 3°
vtrũ de oibus ex attributiõe ad pmũ ſubie/
ctũ: ⁊ dicit. ac tenet. q pmũ ſubiectũ theolo
gie in ſe quãtum ad propoſitões neceſſarias
eſt deus: nõ ſub aliqua generali rõne. vel ſub
rõne attributali. aut ſub rõne reſpectus ad ex
tra: ſed ſub rõne qua eſt hec eſſentia: ⁊ ſimili
ter quãtum ad cõtingentes. eſſentia diuina ẽ
pmũ ſubiectũ ſub eadem rõne totius theo/
logie in ſe: ⁊ in diuino intellectu. ac beatorũ:
ſubiectũ autẽ pmum theologie noſtre quo
ad veritates neceſſarias. ⁊ cõtingentes. ẽ ens
infinitum nõ vt cõtinens in ſe habitũ: tñ qz
theologia noſtra de neceſſariis. eſt de eiſdem
de qbus eſt theologia in ſe: ideo ſibi aſſigna
tur ſubiectũ pmũ quo ad hoc quod eſt veri/
tates ꝯtinere in ſe: ⁊ hoc ideo quod ẽ pmũ
ſubiectũ theologie in ſe: ſed qz illud nõ eſt no
bis euidens. ideo non cõtinet illas vt nobis
notum: imo nõ ẽ nobis notũ. Hec ex illo. qui
deficit multipliciter.

iſtantia ꝯtra pri mũ dic/ tũ ſco. ſ q. 3. pro logi.

¶ Primo. Nam circa principiũ reſponſiõis
ad pmã queſtionẽ hic motam. quantũ ex
dictis ſuis põt haberi. tenet q ſubiectũ theo
logie noſtre eſt ens infinitum. tã reſpectu nec
ceſſarioꝝ q̃ reſpectu ꝯtingentiũ. Hec ex illo
cuius intẽtio eſt q licz i theologia noſtra bea
toꝝ. ⁊ i theologia ſimpliciter. deus ſit ſubie
ctũ ſub rõne deitatis: tñ qz viator illaz ratio
nem explate non attingit. accipit rõnem ei
propinquiorem perfectiorẽ. ⁊ ei oẽs verita/
tes theologicas attribuit: ⁊ iſta eſt rõ entis
ſimplr infiniti: ita q hec eſt rõ p° nota ⁊ ẽ pfe/
ctiſſima cui p° attribuit viator huiuſmodi
veritates.| Cõtra qd arguo. p°. Nã qcqd eſt prĩa rõ.
theologie nrẽ ſubiectũ. eſt ſubiectũ articuloꝝ
fidei q ſũt theologie nrẽ principia: qz idez eſt
ſubiectũ ꝯcluſiõis ſcĩe. ⁊ pmiſſaꝝ. vel amba
rũ. vel alterius eaꝝ: qz i minori diffinitũ. ⁊ in
maiori ſubijcit diffinitio ei° d̃ q° pdicat ꝯclu
ſiõis pdicatũ. Sz ens infinitũ ſub rõe iſta en/
tis infiniti ꝓut. ſ. diuidit ꝯtra rõnẽ dei. ñ ẽ ſub
iectũ articuloꝝ fidei. ad quos. ſ. diſtincte cre/
dẽdos obligant oẽs vſum rõnis hñtes: qz cũ
explicant laicis nõ dr̃ eis ens infinitũ creauit
celos. vel eſt incarnatũ. aut trinũ: ſz de° crea/
uit ⁊c̃. ⁊ idẽ pz qz in nullo articulo ſubijcitur
ens infinitũ ſub hac rõne. Ergo ⁊c̃.| 2° Quic/ ſcd̃a rõ
quid eſt ſubiectũ ſcie eſt notũ noticia qz. ⁊ qd
nois. pſuppoſita a noticia principioꝝ ſcie: qz
principia nõ cognoſcunt niſi cognitis termi
nis: p° . poſt. tex. com. 6. Sz ens infinitũ nõ eſt
cognitũ tali noticia pſuppoſita a noticia pri
cipioꝝ hmõi ſcie: qz ſi illa noticia pſuppoſi/
ta eſſet noticia fidei. primus articulus pſup/
poſitus i oi articulo: eẽt infinitũ eſſe. vl deũ eſſe
infinitũ: ſi vero eſſet noticia ex puris nãlibus
acqſita. exigi ñ poſſet ab oib°: qz nõ põt hri.
niſi ꝑ longum diſcurſuz: imo ſz aliquos im/
poſſibile eſſet ꝓbare deũ eſſe infinitũ inteſiue.
aut aliqd tale eſſe in reꝝ nã.| 3° ſi credibilia 3.ratio.
que modo credim°. nõ eſſent de deo ſicͧ d̃ p°
ſubiecto. eſſẽt aliqua credibilia notiora. ſiue
credibiliora his que modo credim°: qz d̃ deo
tãq̃ de p° ſubiecto põt eſſe aliqd credibile ſi
cut eſt ſcibile: vt ille dicit: cũ oẽ ſcibile ſit ſine
demonſtratiõe credibile: tale aũt eſſet notius
⁊ credibilius his. que credunt de eẽ infinito: ſi
cut credibili° ⁊ notius eſt deũ eſſe q̃ ens infini
tũ eſſe.| 4°. Nã i oi propõne ꝓpoſita per mo 4.ratio
dũ qõnis. neceſſe eſt cõceptum ſubiecti eſſe
aliũ a cõceptu pdicati: qz idẽ non qrit de ſe
ipſo: ⁊ querere vtꝝ homo ſit homo eſt quere
re nihil. 7° meta. tex. com. 20. ⁊ neceſſe eſt ẽt
ꝯceptũ ſubiecti eẽ priorẽ i cognitiõe dubitan
tis: qz pri° formal ſicͧ pri° vbo ſignificat. Sz
theologus ꝓponit hãc ꝓpoſitionẽ. in qõne:
vtꝝ deus ſit infinit°. Ergo ꝯceptus dei eſt ali°

quīta rō a ꝯceptu entis īfiniti ⁊ eo prior. ſ 5° Quādo̅ i/
tellectus plura attribuit alicui ſubſtracto: vt
puta: ſortē eſſe album ⁊ longū: cōceptus ſub
ſtracti eſt alius a ꝯceptib⁹ illoꝝ pluriū: ⁊ eis
prior. vt pꝫ ex dictis. Sꝫ intellectus theologi
deo plura attribuit vt eſſe ens īfinitū: actum
purū: primā cauſā: ⁊ hmōi. Ergo idem.
6. ratio ſ 6°. ſi ꝯceptus entis īfiniti eēt prim⁹ quē de
deo habet theologos. ſequit̄ ꝙ metaphiſi/
cus de deo hēt priorē ꝯceptū ēt abſolutiorē
ꝙ̄ theologus: qꝛ meta. ꝯcepit deū conceptu
priore ꝙ̄ ꝯceptu entis infiniti: cum ꝓbet de
7. ratio deo ens īfinitū. ſ 7°. Nullus ꝯceptus quo ha/
bemus priorē in cognitione naturali. eſt pri/
mus nobis poſſibilis in cognitiōe gratuita:
aliogn cognitio gratuita eſſet ꝯtractior. nec
poſſet credi qḋ nāliter pōt ſciri. Sꝫ ꝯceptus
entis infiniti ē huiuſmodi: qa pħs. xij. meta.
a tex. co. 30. vſq̄ ad tex. co. 44. ⁊ infra. c. 8.
ph. 78. ⁊. 79. p° ꝓbat deū eſſe actū purū de/
inde ens īfinitū: vnde ꝯceptus actus puri eſt
prior ꝯceptu entis infiniti: aut philoſophus ī
ordinate ꝓcedit. Ergo ⁊c̄.
Iſtantia ¶ 2°. Nā dicit ꝙ totius theologie dei ⁊ btōꝝ
ꝯtra ſꝫ ⁊ theologie ī ſe. primū ſubiectū eſt diuina eſ/
dictum ſentia vt hec: cuius viſio a beatis ē ſic̄ in me/
ſcoti. thaphiſica cognitio entis: ⁊ ideo beatifica
viſio nō eſt theologia: ſꝫ eſt quaſi ꝑfecta icō
plexa apprehēſio ſubiecti. ꝓcedēs nāliter ſci
entia theologie. Cōtra qḋ arguo quantū ad
ea que dicit de beatifica viſione.
pīa rō ¶ P°. Nā ſm hoc cōparatio viſionis ad ha
bitū theologie btōꝝ. eſſet ſicut termini ſimpli
cis ad noticiā toti⁹ ꝯplexi. Sꝫ ꝯñs eſt falſū:
qꝛ ſꝫ hoc theologia btōꝝ. vel actus dicit⁹ a
tali habitu eſſet ꝑfectior btā viſiōe: ſicut totū
2a. rō. pte: ⁊ ſic̄ includēs illā. ⁊ aliqd plus. ſ 2°. Nā
ſi ita eſſet. in beatis inquātū ſunt beati: eēt no
titia cōplexa i. notitia theologie ꝑfe. Sed
ꝯñs eſt falſum: qꝛ neceſſario haberent diuer/
ſos cōceptus de deo. puta ꝯceptū ſubiecti: ⁊
ꝑdcati: qḋ eſt impoſſibile: quia tn̄ eis eſſent
plures cognitiones beatifice. eo ꝙ cognitio
ſubiecti eſſet beatifica: quia eſſet apprehēſio
eſſentie diuine in ſe nude. non mediante alio
velamine: alioquin eſſet noticia fidei: ⁊ eadē
rōne beatifica eſſet notitia ꝑdicati. ſ 3°. Nā 3. ratio
ſi ita eſſet. poſſet qs perfecte eſſe beatus ⁊ nō
eſſe bonus theologus: qꝛ ſꝫ iſtum prius natū
eſt abſolui a poſteriori. i. beatifica viſio a the
ologia. Sꝫ ꝯñs ē falſū: qꝛ viſio creditoꝝ. i. ar
ticuloꝝ ⁊ ꝯcluſionū theologie. ꝓmittit̄ i pa/
tria fidei p̄emiū: ſꝫ illud Yſaie ſm aliā lit/
teram niſi credideritis nō intelligetis: vñ ſꝫ
aug. ſup. Jo. itell̄s eſt fidei p̄miū: maxime qꝛ
habemus deſideriū rōnabile vidēdi que cre/
dimus. ⁊ ꝯñr illud opꝫ impleri i patria.
iſtantia ſ 3°. Maꝫ ad ꝓbationē dictoꝝ ſuoꝝ aſſumit
ꝯtra ter falſiſſimū fundamētū. ſ. ꝙ rō primi ſubiecti
tiū dic/ eſt ꝯtinere in ſe p° virtualiter oēs veritates il
tū ſcoti lius habitus cuius eſt. ſeu ſicut dicit̄ i lectura
pariſienſi. notitiā oium veritatū habitus: ⁊
exponit qḋ eſt p° virtualiter cōtinere: qꝛ. ſ. p°
cōtinere eſt non dependere ab alio incōtinen
do. ſed alia ab ipſo: hoc eſt ꝑ impoſſibile cir/
cūſcripto oī alio in re manēte. intellectu eius
adhuc ꝯtinet: nihil aūt aliud ꝯtinet niſi ꝑ rō
nē eius. Et teſte greg° i lectura pariſiēſi ma/
nu propria poſtꝙ̄ expoſuerat qd ē p° virtua
liter ꝯtinere: magis hoc ipſum declarans ad
didit in margine. Idem inquit eſt. a vt habi
tualiter cognitum cōtinere. b. ꝙ eſt ſpeciem
a. in memoria poſſe gignere ſpeciem. b. in
intelligētia. Hec ille: vnde patet ꝙ loquit̄ de
continentia virtuali cauſe effectiue: qḋ etiaꝫ
patet in ſua ratione ſecūda qua dicit ꝙ obie
ctum ſeu ſubiectum. vno. n. pro alio indiffe/
renter vtitur ſe habet ad habitū ſicut cauſa
ad effectum: ⁊ ex hoc cōcludit ꝙ virtualiter
ꝯtinet. ſ Cōtra hoc aūt arguo. ꝙ iſta deſcri
ptio nō ſit vīr ꝟa ḋ oī ſubiecto: lꝫ ſꝫ aliquos
ſit ꝟa de ꝯcluſiōib⁹ demonſtrabilib⁹ in ſcia
ꝑꝑ qd habēte vnū ſubiectū idiuiſibile ſꝫ ſpēꝫ
⁊ reſpectu immediataꝝ ꝓpōnū. q̇ cōcludunt̄
immediate ꝑ rōnē ſubiecti. ſ Arguo aūt p°
pīa rō ſic. Si ſubiectū ꝯtinet virtualit̄ p° veritates
totius habitus. ꝯtinet oēs veritates virtua/
liter cognoſcibiles ḋ ſubiecto: ⁊ ptib⁹: ⁊ paſ/
ſionibus eorum: quia vna ⁊ eadem ſciētia
eſt toti⁹ ⁊ partis puta triāguli et yſocheles

tū qꝛ vna ſcia eſſet vni⁹ generis ſubiecti.par
tes.ꝛ ꝓprietates habēs:p° poſt:tex.cō.4ꝛ
cōſilr.4.metb.t.c.5.tum qꝛ ſi nō eſſet eadem
ſcia generis ꝛ ſpēꝫ totius ꝛ partis:ſcie eſſent
innumerabiles ꝛ tot quot ſpēs ſpāliſſime ꝛ
ſubalterne. Sꝫ ꝯn̄s eſt falſum : qꝛ v̄itates de
ꝑdictis cognoſcibiles in nullo vno p° virtua
liter ꝯtinent̄:nam veritates de paſſionibus
partiū vel ſpēꝝ nō cōtinent̄ in rōne totius ſi
ue gn̄is tum qꝛ non ſunt in partibus ꝑ ra
tionē totius ſꝫ ꝑ rōnem ꝓpriā:ſicut riſibili
tas nō ineſt hoī ꝑ rōnem animalis alioquin
oē aīal eſſet riſibile:ſed ꝑ rōnem rōnalis:tūꝫ
qꝛ ſi ineſſent toti per eius rōnem ineſſent illi
vniuerſaliter ꝛ p°:Ueritates ēt de paſſiōib⁹
totius nō ꝯtinēt̄ p° ı rōnibus partium ſed
totius:alioq̄n ineſſent p° ꝑtibus. Ergo ꝛc̄.

euaſio. ¶ Si dicat̄ ꝙ rōnes ſpēꝝ ꝯtinēt̄ ı gn̄e po
tētialr̄ ꝛ ꝯn̄r v̄itates de paſſiōibus ſpēꝝ ꝯti
iſtantia nētur potētialr̄ ı gn̄is rōe:Cōtra p° qꝛ ꝓba
pria rō tum eſt ꝙ iſte loquit̄ de continētia effectiua
cuiuſmodi nō eſt ꝯtinētia potentialis gn̄is
ſcd̄a rō reſpectu ſpēꝝ.¶ 2°.qꝛ cōtinētia potētialis nō
eſt virtualis de qua loquit̄:qꝛ ex virtuali pōt
quis deduci ı notitiā ꝯtētoꝝ vt pꝫ ex declara
tiōe virtualis ꝯtinētie:nō autem pōt quis ſic
reduci ex potētiali ꝯtinentia:alr̄ cognito ge
nere poſſet cognoſci ōis ſpēs ꝛ ꝓprietas ſpe
3.ratio. cifica.¶ 3° qꝛ dato ꝙ ſpēꝝ rō potētialr̄ cōti
neat̄ in gn̄is rōne:genus nō ꝓp̄ hoc contine
bit p° veritates de paſſionibus ſpēꝝ ꝑ rōnes
ꝓpriam:ſed ſecūdario. ꝛ inquantum ꝯtinet
rōnes ꝓprias ſpēꝝ:ſicut ēt ſpēs ſecūdario ꝯ
ſcd̄a rō tinent gn̄is rōnes. ¶ 2° principaliter arguo.
pricipa Si ꝑdicta deſcriptio eſt formalis rō primi
lis ꝯtra ſubiecti in ſcia.cum diffinitum ꝯueniat cui ꝯ
tertium uenit diffinitio:ſeq̄tur ꝙ in ſcia qꝛ.effectus ꝛ
dictum ſigna ſint primū obiectū vel ſubiectū:qꝛ ꝑdi
ſcoti. ctis ꝯueniūt illa rō ꝛ ducūt ı tali ſcia ı oēꝫ ve
ritatē ꝛ totū habitum cōtinēt cum ab eis ſu
mūtur principia ex quibus oēs ꝯcluſiones ı
3.ratio. ferunt̄.Sꝫ ꝯn̄s eſt manifeſte falſum. ¶ 3°.ſi
ita eſſet ſola ſcia ꝓp̄ quid haberet ſubiectū vl̄
obiectū:qꝛ propoſitio ſubiecti oēs veritates
habitus virtualiter ꝯtinētis ad ipm habitūꝫ

eſt ſicut effectus ꝓpoſitio ad cauſam ſꝫ iſtā
in iſta qōne:in ſola aūt ſcia ꝓp̄ quid ſubiectū
cauſat habitū:qꝛ ı ſcia qꝛ ſi ſubiectum cauſa
ret habitū eſſet ſcia a priori:vnde illum cau
ſant effect⁹ ꝛ poſteriora. Sꝫ ꝯn̄s ē falſū qꝛ ēt
ſcia qꝛ hēt ſubiectū vt pꝫ p° poſt.t.c.26.ꝛ° ꝛc̄
¶ 4° ſi ita eēt ſubiectū ꝑmū geometrie nō eēt | q̄r tarō
vnū ſꝫ multa:qꝛ eſſet plura ꝯtinētia p° vir
tuali aliq̄s v̄itates ꝛ ꝯn̄r oēs v̄itates cū nul
la p° ꝯtineat̄ a plurib⁹:ſicut rō triāguli cau
ſat partē geometrie q̄ eſt ꝺ triāgulis:ꝛ ratio
circuli partē que eſt de circulis.¶ Si dicatur | Euaſio
geometriā nō eſſe habitū vnum. Contra:qꝛ | iſtantia
aut aliqua vna geometria habebit duo ſub
iecta ꝯtinētia p° plures veritates:qꝺ nō ꝯue
nit.cuꝫ vni⁹ ſciētie ſit vnū ſubiectuꝫ:aut tot
erūt geometrie quot ſunt ſpēs virtualiter ali
quam veritatem ꝯtinētes ſibi adequate paſ
ſionis:qꝺ eſt impoſſibile.qꝛ eēnt ıfinite geo
metrie.alia de circulo.alia de triāgulo.alia
de quadrato.ꝛ ſic de aliis. Multiplicabunt̄
ēt geometrie ſm̄ mulplicationem paſſionuꝫ
habētiū paſſiones:qꝛ ſpēs nō cōtinēt illarū
veritates p°.ꝛ hꝫ ꝙ ipm ¶ 5° Nam ſi ita eſ | q̄nta rō
ſet ſequeret̄ ꝙ nec deus nec ens ıfinitum eſſet
facere theologie ſubiectum ſub rōne deitatis.
aut entis ıfiniti.ſꝫ ſub rōne finis ꝛ vltimi:qꝛ
ab obiecto ſub rōne formali obiecti ſumunt̄
principia ſcie.ſi ꝯtinet virtualiter principia
ꝛ ꝯcluſiōes:qꝛ ex eius rōne ducimur in iſta
hꝫ iſtum:nō aūt ſumūtur theologie pricipia
a deo ſub rōne dei vel entiſ ıfiniti.ſꝫ ſub rōne
finis vt dicit iſte:qꝺ ōe de pratico ꝛ ſpeculati
uo.Sꝫ ꝯn̄s eſt falſum hꝫ iſtū. Ergo ꝛc̄.
¶ 6° Nā ſi ita eſſet: q̄libet paſſio eēt alia res | ſexta rō
a ſubiecto ſuo actualis aut potētialis: qꝛ oīs
res ꝯtēta virtualiter effectiue actu vel poten
tia eſt alia a ꝯtinētes Si aūt ita eſſet:vt dicit | ꝓbatio
iſte:ſubiectū iſto modo ꝯtineret paſſioneꝫ et | cuiuſdā
nō ſolum noticiā paſſionis.cū ipſe nō loqua | dicti.
tur ſolū de ꝯtinētia noticie ſꝫ ēt de ꝯtinentia
veritatis note.ſeu de ſic eſſe vt ſignificat noti
cia vera:qꝺ pꝫ.p°:qꝛ in hac queſtiōe ſoluēdo | pria rō
quoddā argumētum.dicit ꝙ ideo homo eſt
ſubiectū philoſophie moralis:aut medicine:

q: virtualiter cõtinet rõnem ſanitatis. ideo
enim ſanitas hoīs talis eſt: q: corpus huma
2. ratio nũ eſt ſic complexionatũ. ¶ 2° q: in eadẽ qõne
improbãs opinionẽ dicentiũ ꝙ xp̃s eſt ſubie
ctũ theologie. dicit ꝯtra hoc eſſe ſolutionem
poſitã ad ſolutionẽ prime queſtionis: q: ve/
ritates neceſſarie d̃ pr̃e. ⁊ filio. ⁊ ſpũſancto. ⁊
trinitate īpoſſibile eſt cõtineri p° virtualiter ī
xp̃o: q: ſi verbũ nõ fuiſſet incarnatũ ille veri
tates fuiſſent neceſſarie. hec ille. Sʒ ꝯñs ẽ falſũ
ſcilicet ꝙ paſſio quelibet alia ſit res a ſubiec/
to: qḋ pʒ p° de paſſionibus demonſtratis de
deo. ¶ 2° de paſſionibus entis: ¶ 3° de anihila
bilitate que vocef. a. que eſt paſſio cõīs omni
creature. que ſi ſit alia res. a. creatura hʒ prin
cipia iſtius. deus poterit cõſeruare creaturaʒ
anihilato. a. cum poſſit deus oē prius reale
abſolutũ ſepare a poſteriori hʒ iſtũ: ⁊ ſic crea
tura iam nõ erit anihilabilis: q: in ea nõ erit
a. itẽ cũ ipſum. a. ſit anihilabile ſi eſt res. aut
per ſe ipm erit anihilabile: aut per aliud. a. ⁊
ſi primũ hr̃ intẽtum: q: ſubiectũ. ⁊ paſſio ſũt
idẽ: ſi ſecundũ: aut ibif in reb⁹ infinitũ. aut
aliqd. a. erit ſua anihilabilitas. ¶ 4°. idem. ⁊
eodẽ modo probaf de linee diuiſibilitate.
7. ratio ⁊ pñci/ palis. ¶ 7 principaliter. Nã ſi ita eſſet deus p° cõti/
neret virtualiter oēs paſſiões d̃ ipſo demon
ſtrabiles in ipſo exñtes: ⁊ creatura aliqua p°
virtualiter ꝯtineret aliã: q: tam deus. ꝙ̃ cre
atura eſt ſubiectũ alicuius ſciẽtie. Sʒ ꝯñs eſt
falſum: q: nihil abſolutũ exñs in deo eſt effe/
ctibile: ⁊ nulla creatura põt aliqd p° efficere.
cũ deus ſemꝑ immediatius cõcurrat tãꝙ̃ pri/
ma cauſa.
8. ratio cũ dua/ bus ꝓ/ batõib⁹ prima. ¶ 8°. Si ita eſſet. notitia ſubiecti cõtineret ſẽ
per noticiã paſſiõis virtualiter. ¶ P°: q: ſi cõ
tinet oẽm noticiã cõplexam habitus. ꝯtinet
ẽt oẽm ſimplicẽ ſine qua cõplexa haberi nõ
põt: vt ẽt pʒ ex expoſitione. de p° virtualiter
cõtinẽte. Sʒ ꝯñs eſt falſum: p° qa ſi noticia
ſubiecti ꝯtineret ſic noticiã paſſiõis ꝑ noti/
ciã rei q̃libet ei⁹ paſſio cognoſci poſſet abſq̃
alterius rei noticia: ⁊ ſic vidẽs ſolẽ poſſet co
gnoſcere cũ eſſe calefactiuũ abſq̃ noticia ca
loris: ⁊ vidẽs triangulũ cognoſceret angu
los eius valere duos rectos abſq̃ noticia an
guli recti: ⁊ anguli extrinſeci: ⁊ vidẽs ſeu co/
gnoſcẽs accidẽs corporale cognoſcere poſſet
illud eſſe cõſeruabile ſine ſubiecto. aut perpe/
tuabile. vel anihilabile abſq̃ noticia diuine
oīpotẽtie. q̃ oīa ſunt abſurda. ¶ 2° q: ſi noti/ ſecũda.
cia ſubiecti ꝯtineret p° virtualr̃ noticiã paſ/
ſionis. ꝯtineret ẽt oẽm aliaʒ noticiã ſine qua
cauſaliter ꝑdicta hr̃i nõ põt. vt ẽt ꝑ eadẽ ex/
poſitionẽ pʒ: qḋ tñ oſtendo ẽẽ impoſſibile: q:
noticia materie nõ ꝯtinet noticiã forme ſine
q̃ non põt hr̃i noticia informabilitatis q̃ eſt
paſſio materie. nec noticia rationalis no/
ticiã beatitudinis: vñ inoteſcit beatificabili/
tas: nec noticia mẽtis noticiã trinitatis vñ ī
noteſcit aſſimilatio ⁊ repreſentabilitas ima
ginis: nec noticia hoīs noticiã actus ridendi
vñ riſibilitas inoteſcit: nec noticia reubarba
ri noticiã colere vñ cognoſcif paſſio reubar
bari q̃ ẽ eẽ colere purgatiuũ.
¶ 9° principaliter. Nã ſi ita eẽt: vt dicit: no/ 9. ratio
ticia ſubiecti ꝯtineret noticiã ꝓpõnũ imedia
taꝝ: q: hoc ipſemet ꝯcedit: ⁊ ẽt ꝓbaf rõne: q:
ſi eas nõ cõtineret nõ poſſet ꝯtinere ꝯcluſio/
nes cõtẽtas hʒ cũ in ꝑmiſſis imediatꝭ: alioqn
idẽ puta ꝯcluſio virtualiter ꝯtinerẽf in duo
bus imediate. i. ſine ordine. ſ. i ſubiecto ⁊ i ꝑ/
miſſis. qḋ eſt idẽ hr̃e duas cauſas effectiuas.
imediatas cõpletas. Sʒ ꝯñs ẽ falſum: q: ſũt
q̃daʒ imediate ꝓpoſitiões ad quas nõ ſuffi/
cit noticia icõplexa ſubiecti ẽt diſtincta. imo
nec noticia ſubiecti. ⁊ paſſiõis: ſicut ille que
ſumunf ꝑ viã ſenſus. ⁊ experiẽtie. vt pʒ in p° cap. p°.
metha. ⁊ 2° poſt. ſic ꝙ oẽ reubarbaꝝ coleraʒ text. cõ.
purgat. ⁊ oīs herba talis ꝯfert vẽtris hñficiũ 26.
⁊ oẽ corpus luminoſuʒ poſt opacum cauſat
vmbrã pyramidalẽ ſi ſit mai⁹: aut min⁹: vel
vniformẽ cq̃leʒ ſi ſit equale. Ergo ⁊c̃.
¶ 2°. Nã ſubiectũ. vel noticia ſubiecti nõ cõti 2. ratio.
net virtualr̃ p° ꝓpoſitiões imediatas. Ergo
nec cõcluſiones: ꝓbaf añs: p°: q: noticia ſub
iecti nõ ꝯtinet noticiã paſſiõis. vt oſtenſuʒ ẽ:
⁊ ꝯñr nec noticiã principij. ¶ 2° q: eadeʒ cõis
ꝯceptio imediate cõcurrit ad noticiã cõclu/
ſionũ habẽtiũ plura ſub a: vt pʒ geometriaʒ

edoctis:ſicut p iſtā ſi ab equalibus eq̄lia de/
manſ remanētia ſunt equalia.ↄcludiſ equa
litas duaꝝ lineaꝝ.⁊ ſupꝑficieꝝ:⁊ corpoꝝ.Er/
go talis ↄceptio a nullo illoꝝ ſubiectorum p°
naturalr̄ ↄtinet.Probaſ ↄ̄ñtia:q2 ꝑmiſſe
imediate ſ3 iſtū ↄtinēt virtualr̄ ↄcluſionem:
aut illā cōtinēt.p°.aut nō p°:⁊ ſi p° ergo ſub3
illā nō ↄtinet primo:cū ſ3 iſtū in tali ordine.
ſtādū ſit ad vnū primū:ſi ꝟo nō p° tūc deda
ciſ coꝝ ↄtinētia in aliud:qđ ſi ſit aliud a ſuo
iecto hr̄ ꝓpoſitū.ſ.ꝙ ſubm nō ↄtinet ↄclu/
ſionē p°:ſi vero illud ſit ſubm ſequiſ.ꝙ ſub
iectū ↄtinet p° ꝑmiſſas imediatas.qđ eſt op/
poſitū antecedētis:vnde ↄñā eſt bona.
xi.rō. ¶ xi°.principalr̄.Si q̄libet ſubm ſic ↄtine/
ret oēs ꝟitatē ſcie.ↄtineret p° noticiā cuiuſ3
cauſe.⁊ effect°.p quā:vel quē ↄcluſio demon
ſtraſ.aut nulla ſcia hēretur p cā3.vel effectū:
q2 ↄtinēs noticiā alicuius ↄtinet oē3 noticiā
ſine q̄ illa noticia ñ hr̄:vt p3 ex đclaratōe ↄti
nētie.S3 ↄ̄ñs eſt falſū.quātū ad ſcđa3 ptē ſ3
oēs:⁊ quātū ad primā ſ3 aliquos:q2 cū noti
cia cauſe nō ↄtineat p° noticia3 effectus vni
uerſalr̄.alioq̄n noticia ſolis ↄtineret noticiā
oiu3 ꝓducibiliū ab eo:⁊ noticia cāru3 ſoni:
vel coloris noticiā ſoni:aut coloris:⁊ ↄ̄ñr na
turaliter ſurdus:⁊ cecus cognoſcēs illas cās
cognoſceret poſſibiliter ꝑdicta a fortiori nul
la res creata ↄtinet p° noticiā alterius Mul
ta alia contra hoc dici poſſent efficaciter:ſed
ex dicꝭ meo iudicio iſta ſufficiūt.¶ Ex his aūt vlte/
īfert do rius inferſ falſitas alterius dicti huius doc/
cto2 fal toris.ſ.rō ſub qua.vel ↄceptus ſub quo aliq̄d
ſu3 dic/ eſt ſubu3 ī aliq̄ ſcia.eſt ↄtentiua p° virtualr̄
tum ſco oīu3 veritatū illius ſcie:p hoc ꝓbās deū non
ti. eē ſubu3 theologie ſub aliq̄ rōne cōi: vel at/
tributali:vel reſpectiua ad extra. P3.n.hoc
eē falſu3 ex dictis:q2 ſi nō oē ſubu3 ſic ↄtinet
oēs ꝟitates ergo nec ſub tali:⁊ tali rōne ē ↄ
tentiuū:¶ P3 ēt inſtātia:q2 corpus humanū
de quo medicus ↄſiderat ꝙ eſt ſic ↄplexiona
tū.⁊ ex talibus mēbris cōpaginatū.eſt ſubu3
medicine inquātū ſanabile:nec tñ q2 eſt ſana
bile eſt ſic cōplexionatū ſ3 eↄuerſo.Nec celu3
q2 eſt ſic mobile eſt quinta eſſentia:ſ3 eↄuer/
ſo.¶ P3 ēt ad idē rō:q2 ſ3 hoc oīs ſcia eſſet a

priori:q2 oīs ſcia reſoluiſ ad ꝓpōnes imedia
tas:⁊ ↄ̄ñr ſi ille reſoluanſ ad rōnē ſubiecti p
quā ↄtinet p° virtualiter veritatē ↄcluſa3:cū
illa ↄtinētia ſit cauſalis effectiua ſicut dictu3
eſt:⁊ ꝓbatū oīs ſciētifica reſolutio vltimate
ſtabit ad cauſam.
¶ 4. Nā in rūſione ad ſecundā q̄ōnē hic mo iſtantia
tā.cui p° rñdet.arguēs ↄtra multas poſitōes ↄtra.4.
recitatas:ſpālīter ↄtra illā que dicit:poſſe po dictum
ni de deo aliquā ſciētiā ſub rōne cōi.vt entis: ſcoti.
vel entis infiniti: vel neceſſe:eſſe aut alicu/
ius talis.arguit inſufficiēter.⁊ multa dicit q̄
deſtruūt ſua fundamēta.Arguit.n.ſic. Nul/ Scoti
lus ↄceptus cōis đ deo ↄtinet virtualiter oēs argm̄.
veritates ꝓprie theologicas pertinentes ad
pluralitatē pſonaꝝ:q2 ſi ſic.cū illi conceptus
cōes naturalr̄ cōcipianſ a nobis:ergo ꝓpo/
ſitiones imēdiate de illis cōceptibus poſſent
nālr̄ a nobis cōcipi:vel itelligi:⁊ p illas ꝓpo
ſitiōes imediatas poſſemus ſcire ↄcluſiones.
⁊ ita totā theologiā naturalr̄ acq̄rere.hec il/
le.¶ Ex his aūt arguo cōtra eū ꝙ nō bñ po/ pria rō
nat ſubu3 theologie.p° ſic. Aut.n. ſufficiēter
reprobat opinionē dicentē de deo poſſe poni
ſcia3 theologie ſub rōne entis infiniti.aut nō
S3 diſcipulus ſcoti nō pōt dare ſecūdū. Er/
go eſt veꝝ primū. Et ↄ̄ñr ipſe ſe ipm ſufficiē
ter impugnat.¶ Si dicaſ ꝙ ipſe ponit ens ī Euaſio
finitū ſubum non vt ↄtinēs virtualr̄ habitū
theologie:¶ Cōtra p°:q2 idē poterit dicere il inſtātia
la opinio:2° q2 ↄtinere totū habitū ſ3 ip3 eſt
de rōne primi ſubiecti.⁊ ſic ↄuenit oī p° ſub/
iecto.¶ Si dicaſ vt ipſe dicit hoc eē de rōne Euaſio
eius.qñ ſubum dat euidētiā habitui qđ non
eſt hic.q2 nr̄a theologia nō h3 euidētiam ex
obiecto.¶ Contra p°: q2 idem dicet opinio inſtātia
quā improbat ſufficiēter:ideoq3 hoc ſtare nō pria rō
pōt.¶ 2° q2 ſi ens īfinitū non ↄtinet oēs ꝟita/
tes theologicas vndecūq3 hoc veniat nō po
teſt ſ3 eū eē ſubu3:q2 ipſe hac rōne ꝓbat ꝙ
xps nō ē eius ſubiectū.¶ 2° ſic principalr̄.Nā ſcđa rō
ſi rō quā facit bñ ꝓcedit ſeq̄tur ꝙ deus incō pncipa
ueniēter ponaſ ab eo ſubu3 theologie:inquā lis.
tū eſt hec eſſētia.i.ſub rōne deitatis.Nā ſi il/
lud eſt theologie ſubu3.ſequiſ ꝙ arguendo.
vt ipſe arguit poſſimus totā theologiā nālr̄

bĕre:q2 cū deus a nobis naturalr̄ ꝯcipiat̄ na
turalr̄ poſſēt a nobis cōcipi ꝓpōnes imedia
te de deo:⁊ ꝑ illas poſſemus ſcire ꝯcluſiones
Sꝫ totā theologiā hĕre nō poſſumus. Ergo
deus ſub rōne deitatis nō ē ſubuꝫ theologie
Euaſio apud iſtū. ſ Si dicat̄ ꝙ ꝯceptus deitatis nō
eſt pꝛimus: quē de deo facimus ſicut ꝯcept⁹
inſtātia entis ifiniti. ſ Cōtra: q2 ꝓbatū ē ꝙ ē eo prioꝛ
Euaſio ſ Si dicat̄ ēt ꝙ deū ꝓut eſt hec eſſētia nō ꝯ/
cipimus niſi i cōceptu creaturaꝝ. ideoqꝫ eo
ꝯcepto non poſſumus ꝯcipe ꝓpōnes de deo
inſtātia formatas. ſ Cōtra q2 idē erit de ꝯceptu entis
3. ratio infiniti. ſ 3° ſic. Nā quicūqꝫ naturalr̄ cōcipere
pōt oēs terminos ſimplices nr̄e theologie na
turalr̄ ꝯcipe pōt ⁊ itelligere oēs ꝓpōnes the
ologicas vt pꝫ ꝑ iſtū hic i allegata eius rōne
Sꝫ qlꝫ purus viatoꝛ pōt ꝯcipere oēs termi/
nos ſimplices nr̄e theologie nālr̄. cum illi ſint
nobis neceſſarij: q2 iſte in pꝛima qōne ꝓlogi
rn̄dēdo dicit ꝙ lꝫ ſint alique ꝓpōnes nobis
nālr̄ icognite quaꝝ noticia nobis ē neceſſaria
tn̄ loquēdo ꝺ cognitōe. iꝯplexa ꝟtute itellec
t⁹ agētis ⁊ fātaſmatis. hn̄ pōt ois cognitio i
cōplexa: que de lege cōi hr̄ a viatore. Ideoqꝫ
lꝫ de⁹ poſſit ꝑ reuelationē ſpālē cognitionē
alicuius incōplexi cauſare ſicut in raptu: ipſa
tn̄ de cōi lege nō eſt neceſſaria. hec ille. Ergo
nālr̄ quilꝫ viatoꝛ pōt cōcipe: ⁊ itelligere oēs
ꝓpōnes theologicas. Cū ergo hec concluſio
ſit falſa ſꝫ eum: ⁊ ſꝫ oēs. opꝫ alterā pꝛemiſſa
rū eē falſā: ⁊ quecūqꝫ ſit illa: ipſe ſe ipugnat
Eſt āt falſa maioꝛ quātū ad hoc ꝙ n̄ opꝫ ha
bētes terminos hĕre ꝓpōnes imediatas niſi
aut termini cognoſcant̄ qditatiue. aut ꝯpꝛe/
henſiue: aut ꝓpōnes ſint ꝑ ſe note q° ad nos
.i. tales ꝙ ad eoꝝ noticiā ſufficiat quid nois
terminoꝝ: vn̄ iſtud falſuꝫ ꝯcedere potuit iſte
ꝗ nō diſtinguit iter ꝓpōnē ꝑ ſe notā in ſe. ⁊
quo ad nos. Minoꝛ ꝟo huius argumēti eſt
mihi dubia. ⁊ gr̄a exercitij ꝯtra illā arg°.
inſtātia ¶ 5° igit̄ ꝓbo ꝙ eſt aliqua noticia ſimplex
ꝯtra. 5. nobis neceſſaria de q̄ nālr̄ aliqd cogitare nō
dictum potuimus: ſꝫ deus illā reuelauit: ⁊ arguo ſic
ſcoti. pꝛimo. Sumo .n. obuꝫ ſimplex qđ ē de⁹ ſub
pꝛia rō rōne obiecti beatifici beatitudine ſupnālr. ⁊
ſit .a. cuius ſimplex noticia ſit .b. q̄ ē nobis ne

ceſſaria cuius ſit pars ꝓpōnis nobis neceſſa
rie .i. huius .a. ē finis nr̄. Tūc ſic. Nullū obuꝫ
iuiſuꝫ oi oculo. diuino excepto. aſi tempꝰ yſa
ie. eſt naturalr̄ cognoſcibile ab hoie: q ſꝫ ſco.
in prima qōne. ꝓlogi qditates angelicas in
ſpāli cognoſcere nō pōt: q2 tale obuꝫ ē remo
tius .a. nāll cognitiōe creature qualꝫ qdita/
te angelica ēt altiſſima. tū q2 illud ē oib⁹ an/
gelis paratū in ꝓmiū. ſicut ⁊ oibus diligēti/
bus deum: ⁊ conſequenter eſt aliquid ſubli/
mius ⁊ dignius omni angelica quiditate:
tum quia quiditatem angelicam etiam ſu/
pꝛemam qlꝫ: vel ſaltē aliqs angelus natura/
liter pōt faciliter cognoſcere: nō aūt illud ob/
iectuꝫ: alioqn ſine eius cognitōe angeli tāto
tēpoꝛe nō ſtetiſſent. Sꝫ .a. ē obuꝫ hmōi: ſicut
pꝫ ꝑ dictū yſaie allegatū: q2 ſꝫ gloſam: ⁊ ex/
poſitores. yſaias loquit̄ de xp̄o. q nobis ē pa
ratus i ꝓmiū pꝛincipalr̄ rōne deitatis. vt eſt
obuꝫ glorie: ⁊ felicitatis ſupnaturalis. Ergo
⁊c. ſ Si dicat̄ ꝙ yſaias loquit̄ de cognitio Euaſio
ne ꝯplexa a qua .a. ſcitur eē paratū: nō ꝺ ſim
plici q̄ eſt .b. ſ Cōtra p° q2 yſaias negat ab inſtātia
angelis naturalē cognitionē .a. aut ergo ſim pꝛia rō
plicē: aut ꝯplexā. Et nō cōplexā: q2 illā nō ha
bēt reſpectu alicuius cū nō cōponāt. aut diui
dāt maxime reſpectu dei. vt nunc ſuppono.
Ergo ſimplicē. ſ 2° q2 n̄ dicit nemo vidit pa 2. ratio.
rata a te eē parata: ſꝫ nemo vidit parata. ac
ſi dicat nemo vidit .a. ſ 2° ꝓncipalr̄. Quicūqꝫ 2. ratio.
homo naturalr̄ cōcipe nō pōt obuꝫ imateria pꝛinci/
le. ignobilius: ⁊ ſub ignobiliori rōne. nō pōt
ēt naturalr̄ ꝯcipe obuꝫ nobilius ſub nobilio
ri rōne: tū q2 hoc eſt nobis cognitōe diffici/
lius / cū nr̄a cognitio incipiat a ſenſibilib⁹ a
qb⁹ illꝺ ē remoti⁹: vn̄ notioꝛa ſimplr̄ ſunt mi
nus nota nobis p° phi. tex. co. 2. ⁊ 2° metha.
tex. cō. i. ⁊ .16. cōſimile. 7°. meth. cō. x. idē. 3°.
celi cō. 61. ⁊ p°. de aia cō. x. Sꝫ ois homo eſt
hmōi: q2 ſꝫ iſtū: vt dictū ē: nō cōcipit qdita/
tes angelicas i ſpāli. q̄ ſūt ignobilioꝛa ⁊ ſub
ignobiliori rōe cognoſcibilia q̄ꝫ .a. qđ ē obꝫ
nobiliſſimū ſub rōe nobiliſſima: ſic̄ btitudo q̄
ad illꝺ termiat̄ ē opatio nobiliſſima. ſ Si di Euaſio
cat̄ ꝙ ꝓcedit hec rō ꝺ cognitōe ꝑfecta n̄ ꝺ i/
ꝑfecta. ſ ꝯtra ſic pꝫ .i. coꝛ. 2°. illa cognitio quā inſtātia

y ſai. negat ab oī oculo reſpectu.a.coīcata ē
aplīs viatoꝛib⁹:⁊ ꝯñr nō eſt cognitio pfecta
ēt quilibet in ſe expenꝭ ꝙ angelicas quidi/
tates in pꝛopꝛia ſpecie cōcipere nō pōt perfe
cte:vel impfecte ſꝫ ſolū in generali:qꝺ patet:
q: vnā ab alia diſtinguere nequit.nec diffini
tiōe qditatiua.nec qd noīs quocūqꝫ modo:
5. ratio pncipa lis. vñ ēi ꝺ impfecta cognitōe rō ꝓcedit. ſ 3° pꝛi
cipaliter.Oīs ꝯceptus poſſibilis a nobis na/
turaliter hñi:hꝭ a nobis vno triū modoꝝ:p°
ante oēm diſcurſum intellectus:aut fantaſie
cōpoſitionē.p ſolam impꝛeſſioneꝫ obiecti:⁊
fantaſmatis ⁊ itellectus agētis in animā:ſicē
viſo lupo ſtatim illum cōcipio:2° p motū fan
taſie ex diuerſis fantaſmatibus cōponentis
vnū:ſicut habemus ꝯceptū chimere. vel au/
rei montis:3° p motum itellectus cōponētis:
vel diuidētis .vel ēt diſcurrētis:ſicut ex mul
tis cōceptibus creaturaꝝ puta entis:⁊ pꝛimi
venimus ſyllogiꝫādo:aut cōponēdo ⁊ diui
dēdo in cōceptū ꝓpꝛiū dei cōcludētes ꝙ eſt
ens pꝛimū:⁊ hoꝝ rō eſt:q: oīs noſter conce/
ptus ſi eſt fictus eſt 2° m°.ſi verus. ⁊ ſimplex
p° modo:ſi verus cōpoſit⁹.3.modo. Sꝫ con
ceptū.a.q eſt.b.naturaliter hr̄e nō poſſumus
p° modo:q: deus ſub ſenſu non cadit. nec ad
aliquā eius noticiā venire poſſumus.niſi ſyl
logiꝫando ex pꝛius notis creaturis vt ꝯfeſſū
eſt:Nec ēt 2° modo:q: opoꝛteret hr̄e nos na/
turaliter fantaſma huius qꝺ dico ſupnatu/
raliter.aut ſupnaturale cū hoc ſit pārs fanta
ſmatis totalis.a.i.obiecti beatifici ſupnālis:
qꝺ tn̄ fantaſma naturaliter hr̄e nō poſſum⁹.
cū hoc qꝺ dico ſupnaturale ſub ſenſibus non
cadat:aliogn.ēt beſtie illud cognoſcerēt: nec
ēt p ſyllogiſticā rōneꝫ cognoſcere poſſumus
aliqd eē ſupnaturale:q: cū nō cōpꝛehēdam⁹
totā ꝟtutē nāe viſo quocūqꝫ miraculo mi/
rari qdē poſſumus.nō tn̄ ſcire vtrū illud na/
turali ꝟtute fiat.aut volūtate alicuius ſuper
naturaliter opantis:vñ eo viſo homines cre
dere nō cogunꝭ ſicut cogunꝭ demones q to/
tā naturā creatā ꝯpꝛehendētes vidēt hoc fie
ri virtute altioꝛi. Et ſi qs dicet nos poſſe hr̄e
fantaſma hoc ſine diſcurſu rōnis per cōpoſi
tionē fātaſmatis nature.⁊ hmōi qꝺ dico ſu/
pnāꝫ:tūc nō hēbimus hoc tāqꝫ fantaſma ali
cuius qꝺ ſciamus eē.ſꝫ ſicut fantaſma chime
re:⁊ ſic nō hēbimus fantaſma.a.quaſi .a.ſit
in reꝝ natura aliqd:⁊ ꝯñr ēt nō hēbimus ei⁹
cōceptū.quaſi cōceptū ꝯuenietē alicui. ſꝫ qñ
ꝯceptū vanū.⁊ falſuꝫ.aut dubiū ⁊ ꝯñr non
hēbimus illud eo modo quo eſt nobis neceſ/
ſarius. Nec ēt 3° modo q: illud nihil ꝯclude/
remus de aliquo:qꝺ eſt impoſſibile:cum pꝛo
poſitiones naturalꝭ cognitas cōcludi nō poſ
ſit:q: nec oculus vidit ⁊c̄.

¶ 6°. Nā rñs ad tertiā qōnē hic motaꝫ dicit ꝙ theologia hñoꝝ pōt eē oiuꝫ ſcibiliū:q: ſci/ bilia nō ſunt īfinita ſꝫ de facto non ſit oīum. Iſtantia ꝯtra.6. dictum ſcoti..
ſ Cōtra qꝺ Argno p°. Nā ſi eſt ꝓceſſus īfini
tus in ſciētijs q ſunt de ſcibilibus entē ſiue fi prīa rō
nitis nō pōt eſſe ſtatus in ſcibilibus ſꝫ itur in
īfinitū:aliogn vnius ſcibilis poſſent eē ſcien/
tie īfinite qꝺ icōuenit.maxime ſi ē finitū. Sꝫ
i ſciētijs eſt ꝓceſſus in īfinitū. Nā hō ⁊ ſcia ꝺ
hoīe differūt ſpe cū vnū ſit ſuba aliud qlitas.
Sit ergo ſcia de hoīe.a. Sꝫ de.a.pōt eē ſcia:
q: eſt qꝺdā ſcibile ⁊ ſit hec ſcia.b. Sꝫ.a.⁊.b.
differūt ſpe:q: hꝫ iſtū ſciētie q ſūt diſtinctoꝝ
ſpe differūt ſpe.a.aūt ⁊.b.ſunt ſciētie diſtin/
ctoꝝ ſpe:q:.b.eſt ſcia de.a.⁊.a.eſt ſcia de ho
mine:homo aūt ⁊.a. differūt ſpe. Similiter
ꝺ.b.pōt eē ſcia:cū ſit qꝺdam ſcibile: ⁊ ſit hec
ſcia.c.differt aūt ſpe.c.⁊.b.q: ſūt ſcie ꝺ.b.⁊.
a.q differūt ſpe ⁊ ſic in īfinitū. ſ 2° Nā idē ar ſcꝺa rō
gui pōt in numeris. figuris:⁊ ꝓpoꝛtionib⁹:
ac ꝓpꝛietatibus numeroꝝ ac figuraꝝ:⁊ ꝺ co
gitatiōibus bonoꝝ:⁊ maloꝝ q poterūt eē di
uiſe i īfinitū nō ſolū numero.ſꝫ ēt ſpe differē/
tes.cū poſſint eē ſucceſſiue de diuerſis ſpe nu
meris:⁊ ſimilꝭ idē pꝫ ꝺ diuerſiſ i īfinitū ꝓdu
cibilibus a deo:alias ſi ꝓducta qcūqꝫ creatu
ra nō poſſet ꝓduci maioꝛ:potētia dei termi
nū hēret ⁊ effectū ꝓpoꝛtionatū finitū: ⁊ ꝯñr
ipa eēt creato itellectui cōpꝛehēſibilis p illuꝫ
effectū:q oīa in diuina eſſentia ſcibilia ſunt.
ſ Multa alia ipſe dicit que repꝛehēdi poſſēt
maxime de inſtantibus nature que ponit di
ſtincta in deo ꝯtra qꝺ inſequētibus arguꝭ.

opinio' bui° doctoris pertes hác qō uem.

Quantū aūt adhoc dicendū eſt ꝙ theologia nr̄a nó eſt actu de oībus ſcibilibus.ſ; ſolū de neceſſarijs ad cognitioné finis ſupnaturalis. ⁊ coꝝ ꝑ que venit ad illum:alia vero ad illā dirrecte nō ptinét:nō pp deffectum formalis obiecti:q̄z.ſ.illud ad plura ſe nō extēdat ſ; pp deficiēté participationé potētie ⁊ luminis:ſicut l; coloratū ſit ꝑ ſe obiectū viſus nō tamé eſſe coloratū videri pōt a noctua. nec ēt a nobis in quocū; lumie: ſed reqrit lumé ſufficiens ⁊ proportionatū colorato videndo.ı.tm̄ diſponés mediū ⁊ viſum:ꝙ poſſent a tali colorato moueri:vñ ēt dico ꝙ oia habentia attributioné.ad aliqd ſubiectū primū alicuius ſcie ptinét ad illā poſito ꝙ ſciātur ab aliqs.l; aliquo itellectu poſſint nó eſſe ſcibilia ppter dictam cauſam.

que ad huc di' cūtur a ſco.i.q. 3.p.ſcī.

Uxta tertiā aūt qōnem q̄rit vtꝝ theologia in ſe ſit ſcia.⁊ verū ad aliquā ſciā; habeat habitudiné ſubalternātis aut ſubalternate. Et rūdēdo ad primum dicit:ac tenet ꝙ ſcia ſtricte quattuor includit.ſ.ꝙ ſit cognitio certa.ı.ſine dubitatiōe ⁊ deceptiōe: de cognito neceſſario:cauſata a cauſa euidēte itellectui: applicata ad cognitū per ſillogiſticū diſcurſum:q̄ patēt ex diffinitiōe ſcire p° poſte.tex. co.5.Igit theologia in ſe nō eſt ſcia quātum ad quartā cōditioné:ſed in beatis eſt vere ſcientia theologie quātū ad oēs ꝯditiōes ſciētie vere:q̄z in coꝝ cognitione cōcurrunt oēs cōditiōes ſcie vere:eſt aūt ſcia in ſe.⁊ in diuino intellectu quantum alias tres cōditiones hec ille qui deficit in multis.

iſtantia contra primum dictu;. tex.cō.5 pria rō.

¶ P°. Nam dicit ꝙ ſcia ſtricte ſumpta includit ꝙ acquirat ꝑ diſcurſum:qđ p; ex diffinitiōe ſcire p°.poſt.ſ Contra p°. Na; ſi iſta hñ dicerent diſcurſus eſſet de rōne ſcie:q̄z qđ ꝯuenit alicui quaſi poſitum in eius diffinitione eſt de eius rōne:S; diſcurſus nō eſt de rōne ſcie:q̄z nihil cōparatū ad aliqd ſicut tēs ad motum:aut effect° ad cauſa; effectiuā in ſie ri includit illud in ſua rōne vt p; inductiōe. ⁊ rōne:q̄z pōt eſſe tēs ceſſāte motu.⁊ effectus ceſſāte illa cauſa:ſcia aūt cōparat ad diſcurſum ex principijs:ſicut tēs ad motum vt p;:⁊ ſicut effectus ad cauſam effectiuā. q̄z huiuſmodi ſunt principia reſpectu ꝯcluſionis ſcire.vt p; 2°.phi.⁊.5°.meta.⁊ hoc inferi tātū: q̄z dormiens habet ſciam ⁊ nō diſcurſu;. Ergo.⁊c.ſ 2°.Nā ſ; hoc iuxta menté iſtius in

ſcđa rō

deo nō eſſet theologia vere:q̄z vt p; in ſuo ꝓceſſu ꝓ codé accepit vere ⁊ ſtricte:vñ ꝯcedit ꝙ in beatis q̄z diſcurrunt eſt ſcia theologie vere.S; ꝯñs eſt falſum:q̄z oīs ꝑfectio ſimplr eſt in deo verius q̄; in creatura:vel eque vere:q̄z đ vtro; dicat analogice:⁊ de deo pri°: vel de vtro; đr vniuoce: ſcia aūt eſt ꝑfectio ſimplr.ſ Si dicat ꝙ ſcia ſtricte nō eſt perfectio ſimpliciter:q̄z impfectioné .ı. diſcurſum

Euaſio

includit:Cōtra p° q̄z nihilominus habeo intentu;: q̄z ſequit ꝙ ſcia ſtricte.⁊ ꝯñr ſcia vere nō ſit in deo:⁊ ꝯñr homo erit vere ſciés:⁊ nō deus ⁊ ſimilit ſapiens cum ſapia ſit ſcia:

iſtantia pria rō.

ſ 2° q̄z pari rōne dicam ꝙ de rōne iuſtitie eſt aliqd ptinés ad iuſtitiā creatam puta eē q̄litaté ⁊ ſic de alijs virtutibus:⁊ ꝯñr dici poterit ꝙ in deo nulla eſt virtus.aut ꝑfectio.ſimpliciter..ſ 2°.Nā cōcedit in beatis eſſe diſcurſum.Cōtra qđ argui pōt ſicut ſupra arguebit ꝙ in eis nō ſit cōpoſitio.ſ 2°.Na; ſi beati diſcurrerent quātū ad aliquā notitiā theologicā.homo eſſe nō pōt nō quātu; ad cognitioné beatificā:q̄z de theologia nō habēt cognitioné naturalé.vt p;:ne; noticia; fidei:q̄z illa euacuat he cor.12°.S; quātū ad beatificam nō diſcurrunt:q̄z ſi prius diſcurrūt ad vnā cōcluſioné poſt ad aliam.nō hñt ſemp q̄cq̄d rōnabiliter volūt.ı.oēm ſcia; creditoꝝ in via:ſi vero ſimul tempore diſcurrūt ad oēs ꝯcluſiōes.aut diſcurſus eſt vnus tātū ad oēs ꝯcluſiōes:aut ſunt multi.Et ſi primū ſic vno actu cognoſcūt oēs cōcluſiones.ſiue ſint inuicem diſparate.ſiue vna ſit rō cognoſcenda aliā:q̄z vnus motus.vel diſcurſus nō eſt niſi vnus act° ēt ſi habeat terminos multos:⁊ ꝯñr multo magis vno actu cognoſcūt principiū ⁊ ei immediatā ꝯcluſioné.cum in his ſit maior vel ſaltem nō minor vnitas cognoſcibilitatis:⁊ ꝯñr.aut nō diſcurrūt. aut

iſtantia ꝯtra h; dictum ſcoti. pria rō. ſcđa rō

discurrit ē deus qui oīa nō intelligit actib⁹ paucioribus vno. ¶ Si 2o est sm̄.sequitur p° quicq̄ qd̄ vnius potētie nō erit vna tantū operatio.aut multe subordinate:sʒ erūt multe disperate:ꝛ p̄n̄r intētio anime ferret sup multa disperata simul.qd̄ expimur impossibile.¶ 2° q̄ vnius potētie erūt multe opatiōes beatifice:ꝛ tot quot erūt scita de deo necessaria:qꝛ nuda visio cuiuslibet talis est beatifica:hoc aūt est impossibile:qꝛ cū oēs ille operationes nō respiciāt eque perfectā rōnem formalē in obiecto.erūt diuersaꝝ rónuʒ. ꝛ vna nobilior: q̄ʒ alia.ꝛ p̄n̄r ad illaʒ ordinata:ꝛ ꝯsequēter nō erit vltim⁹ finis:nec beatifica.

¶ 3°.sequit̄ q̄ nomen dei in pria nō erit vnū nisi materialiter.ꝛ hʒ qd̄:qꝛ quot sunt ꝯcept⁹ tot sunt noīa:hoc aūt est cōtra illud zacharie.In die illa erit deus vnus:ꝛ nomen eius vnuʒ:qd̄ aliter non videtur intelligibile.nisi qꝛ beatus vt beatus.i.quātū ad cognitionē beatificā de deo nō hēbit nisi vnū cōceptuʒ: seu vbū. siue illud sit creatū. siue increatum.

instantia ꝯtra tertiū dictū scoti

¶ 3°.Nā distinguit de scia vt sumit̄ p° post. tex.cō. 5.ꝛ.6.eth.cap.7.quātum ad illaʒ cōditionē de necessitate obiecti:ꝛ dicit q̄ theologia ꝯtingentium non est scia p° mō sʒ 2°.i. habitus quo determinate verū dicimus.Cōtra. Nā philosophus nō aliter accipit sciam ibi.ꝛ ibi qūtū ad hoc qd̄ est esse de necessariorū:cuʒ in.6°.ethicoꝝ remittat se ad ꝯditiōes scientie positas ī analeticis:ꝛ similiter ibi expresse dicit.q̄ scia est necessarioꝝ.Quō autē ꝯtingentia sciantur a theologo vide in prima questione prologi importat.

instantia ꝯtra.4. dictum scoti. pria rō

¶ 4°.Nam dicit q̄ theologia ꝯtingētiū magis assimilat̄ intellectui principioꝝ q̄ʒ scie ꝯclusionū.¶ Cōtra q̄ arguo siue loquatur de theologia hʒ se vt sic:siue de theologia nr̄a: p° sic.Ois cognitio que in aliqua scia deducitur ex principiis eius.vel ꝓficit̄ per visionem cōclusionis in principiis.est scia:ꝛ nō intellectus.Sʒ notitia ꝯtingentiū multoꝝ in theologia est huiusmodi:qꝛ ex cōtingētibus articulis deducunt̄ ꝯtingētes cōclusiōes:vel i eis cōspiciuntur:sicut ex illo deus est factus hō mortalis vniuoce nobiscuʒ.sillogistice deducit̄ q̄ indigebat alimēto.Et si beati hoc nō deducāt discursu.videt̄ tn̄ hoc eē deducibile: ꝛ vnū p aliud:vel in alio formaliter cognoscūt:ergo ꝛc̄.¶ 2°.Nā vbi causa auget̄ auget̄ debet effectus:alioqn quātum ad illū augmētū causa eēt sine effectu:vbi vero causa nō auget̄.augeri nō debet effectus:qꝛ quātum ad illud augmētū effectus eēt sine causa.Sʒ sic est q̄ causa q̄ notitia cōtingentiū non sit scia ꝓpter.vel intellectus:auget̄ in intellectu principioꝝ:qꝛ ista causa hʒ illuʒ est negatio necessitatis.que maior ē in habitu principiorū q̄ʒ cōclusionū:qꝛ vt ꝓbat̄ p°.po.ꝛ.6.eth. habitus principioꝝ requirit maiorē necessitatē in obiecto q̄ʒ habitus ꝯclusionis:ꝛ p̄n̄r ꝯtingētia dicit maiorē negationē necessitatis ibi q̄ʒ hic. Ergo a notitia ꝯtingentiū magis negat̄ intellectus q̄ʒ scia.¶ 3°.Nā cū beati.ꝛ viatores cōtingentia ex articulis deducta cognoscāt.illa cognitio est opinio.vel fides.vel ars.vel prudētia.vel sapia.vel intellectus.vel scientia.vel est actus aliquoꝝ istoruʒ. Sʒ nō est opinio in beatis.qꝛ formidarent de oppositis eoꝝ que vidēt in deo:ꝛ non essent certissimi:qd̄ felicitati repugnat:nec similit̄ ī viatoribus:qꝛ est cognitio infusa. ꝛ supnālis. ꝛ nunq̄ȝ dicēs falsum:nō ē ēt fides in beatis. qꝛ fides nō manet in pria:nec ī viatorib⁹:qꝛ fides:vt fides.est solū de articulis:nec ars.vel prudētia vt p se pꝫ:nec sapia que est solū de altissimis ꝛ necessariis:nec intellectus qꝛ haberet euidētiā ex t'nis. Ergo est scientia.

secūda rō

3. ratio

¶ Quātū aūt ad secūdaʒ q̄nē hic motā rñdendo dicit q̄ hec scia nulli subalternat̄ ꝛ nullaʒ sibi subalternat:ꝛ hoc loquēdo de theologia in se:theologia ēt nr̄a nō subalternat̄ theologie dei.ꝛ btōꝝ.¶ Cōtra arguo p°. Nam ois scia que ordinat̄ ad aliā:vel cuius finis ad alterius finem ordinatur.subalternat̄ ei ex parte finis:qꝛ sic ois scientia pratica dr̄ subalternari politice p°.eth. Sʒ theologia nr̄a ordinat̄ ad theologiā beatoꝝ sicut ad finē:ꝛ ois scia humana ordinatur ad finē istius qui est cognitio diuinorū necessarioꝝ ad saluṫ. Ergo

instantia ꝯtra quartū dictū scoti pria rō.

cap.2°.

nſa theologia.ſubalternaſ ex parte finis the
ologie beatoꝝ:⁊ oīs ālia ſcia theologie nſe.
Scđa rō ¶ 2° oīs ſcia cuius pꝛincipia ex alteri⁹ pꝛinci/
pijs inoteſcūt.ei ſubalternaſ ex parte pꝛinci/
pioꝝ:qꝛ ſic ⁊ nō aliter chirurgia ſubalternaſ
geometrie:in illa cōcluſiōe.ſ.vulnera circula
ria tardi⁹ ſananſ:qꝛ.ſ.geometria demōſtrat
hoc pꝛincipiū vulnus circulare tardius ꝯclu
diſ diceñs pp qđ:qꝛ.ſ.nō facit angulū: vñ la
tera vulneris min⁹ coeunt.⁊ magis diſtant.
Sꝫ pꝛincipia theologie nſe inoteſcūt per dei
viſionē quiditatiuā:⁊ quātū ad coꝝ notitiā
eſſentialr ab illa dep̄ēdēt:qꝛ ea circūſcripta i
noteſcere nō poſſunt vñ ſolum ex reuelatiōe
3. ratio dei ſe videntis cognoſcunſ. Ergo ⁊c̄. ¶ 3° oīs
ſcia cui⁹ ſubiectū eſt ſub alterius ſubiecto ad
dens ei differētiam accidētalem.ſubalternaſ
ei ex pte ſubiecti:vt pꝫ p° poſt.tex.co. 27. de p
ſpectiua reſpectu geometrie:ſꝫ theologia no
ſtra reſpectu theologie btōꝝ eſt huiuſmōi:lꝫ
ſit idem vtriuſq3 ſubiectū:qꝛ ſubiectū nſe ex
parte nſa addit ſubiecto illius rōnē nō appa
rētis.que differētia nō eſt intrinſeca obiecto
nſe theologie vt terminat actū:ſꝫ eſt cōditio
eius inquātū ad actū mouet:vñ additio eſt
ex pte cognoſcentis ⁊ non cogniti. Ergo ei
ſubalternaſ ꝓpꝛijſſime:qꝛ oīb⁹ modis qb⁹ dꝛ
ſciā ſcie ſubalternari:cum tñ alie ſubalterne
nō ſubalternenſ ſemp oīmode: vñ lꝫ ſubal/
ternatio quo ad ſubiectū.habeat ſemp ānexā
ſubalternationē quo ad pꝛincipia.nō tñ ſem
per e ꝯ°:vt pꝫ indicta ꝯcluſiōe chirurgica.⁊ i
medicina pꝛatica:cuius pꝛincipia p theori/
cā inoteſcūt:⁊ tñ habēt idem ſubiectū .ſ. coꝛ/
pus humanū inquātū ſubiectū ſanitatis ⁊
eundem finem.i.ſanitatem.
N qōne aūt quarta pꝛologi querit
Que di vtrū theologia ſit pꝛatica:⁊ 2° vtrū
cunſ a dicaſ p ſe pꝛatica ex ordine ad pꝛa/
ſcđ.i. q. xim.vt ad finē.i ſis ſcđo ad vtrāq3 qōnes val
4 pꝛolo de cōmixtim.tenet p° q̄ tota theologia neceſ
gi. ſaria in diuino itellectu pōt dici pꝛatica: pōt
ēt dici ſpeculatiua:ſed in intellectu creato eſt
pꝛatica:theologia ſcđo cōtingenſ in ſe eſt ſpe/
culatiua.⁊ in creato intellectu pꝛatica.i diui

no aūt pꝛatica eē nō poteſt. ¶ Tenet 2° partē
negatiuā ſecūde qōnis.dicens.q̄ dꝛ pꝛatica
ab obiecto.non a fine niſi vt eſt obiectum.
Deficit aūt in multis:ſed ante oīa volo ſua
fundamēta pmittere:que i iſta materia tria tria ſūt
ſunt.pꝛio.n.ſic diffinit pꝛaxim. Pꝛaxis ad funda/
quā extēdiſ cognitio pꝛatica.eſt act⁹ alteri⁹ menta
potētie q̄3 intellectus. naturaliter poſterioꝛ i ſcoti in
tellectiōe. natus elici cōformiter recte rōni.ad mā iſta
hoc vt ſit actus rectus:Hec ille:qui dicit ꝯñr đ pꝛaxi
q̄ omnis pꝛaxis eſt actus volūtatis elicitus: pmum
vel impatus:lꝫ nō e ꝯ°. ¶ Unde dicit ēt ex pꝛi funda/
ma cōditione pꝛaxis.q̄ ſpeculatio imperata mētū.
a volūtate nō eſt pꝛaxis:ex ſecūda ſcđo q̄ ac/
tus potētiaꝝ vegetatiuaꝝ nō ſunt pꝛaxes:qꝛ
ſunt itellectiōe pꝛioꝛes:ſimiliter nec actus ſē/
ſus:nec ſenſitiui appetitus ſunt pꝛaxes vt ſūt
intellectiōe pꝛioꝛes:nec reſpectu coꝝ eſt cogni
tio pꝛatica.niſi vt eos aliquo modo modera
tur. Ex ſecūda vero ⁊ tertia elicit q̄ act⁹ vo
lūtatis impatus nō eſt pꝛaxis p°:qꝛ nec p° po
ſterioꝛ intellectiōe.nec p° natus elici ꝯfoꝛmi/
ter recte rōni:ſed p° pꝛaxis nihil eſt niſi voli/
tio ſiue actus volūtatis elicitus. Hec ille. Et
oīa hec ſunt vera excepto q̄ dꝛ non.e ꝯ°. ſiue Not.
ſpeculationem imperatam nō eſſe pꝛaxim.
¶ Sꝫ tñ ſciendū eſt q̄ iſta nō ſufficiūt ad pꝛa
xis diffinitionem a qua ſciētia dicitur pꝛati
ca in actu ſimpliciter.ſꝫ opꝫ addere ⁊ a co/
gnoſcēte intēta actu pꝛimo qui eſt intentio
virtualis:qua.ſ.quis ſe.vel deliberauit ope/
rari ⁊ deinde nō fecit deliberationē in oppo
ſitum. ¶ 2° dicit q̄ extenſio pꝛatice cognitio/ 2ꝫ fūda
nis ad pꝛaxim.conſiſtit in duplici relatione mētū.
aptitudinali:conformitatis ſcilicet ⁊ pꝛioꝛi/
tatis naturalis:neutra tamen relatio requiri
tur actualis: quia q̄ pꝛaxis actualiter ſequa
tur conſiderationē cui conformis ſit.eſt acci
dentale ⁊ contingens ipſi conſiderationi:⁊
conſequenter ſi cognitio ab actuali extenſio/
ne diceretur pꝛatica: non eſſet pꝛatica ne/
ceſſario ſed eadem quandoq3 eſſet pꝛatica:
⁊ quandoq3 ſpeculatiua quod nihil eſt: Hec
ille.Que omnia ſunt uera loquendo de ac/
tu pꝛimo q eſt actualis extenſio ad opus: vel

praxim:nó aũt de p° qui eſt virtualis exten/
ſio:vel intétio de quo vide importat:an qõne
Tertiũ funda/ mẽtũ. plogi. ſ .3° pertractat aquo habeat
cognitio dictã extenſionem que in duplici re
latióe cóſiſtit. Et quo ad relationẽ. vel exten
ſionem primã.que.ſ.eſt conformitatis: dicit
q̃ habitus nó dr̃ primo praticus ab actu p/
prio:q2 ille eſt praticus a cauſa priori:nec co
gnitio aliqua actualis. vel habitualis eſt per
ſe pratica:q2 ordinat̃ ad praxim vel ad finẽ:
pót tñ q̃nq3 habere primã extẽſionẽ.ſ.cóſor/
mitatem ad praxim a fine ipſius praxis.non
tñ inquãtum eſt finis.ſ3 inquãtum eſt primũ
obiectũ:vñ eã habet p ſe ab obiecto qd̃ eſt re
ctitudo praxis:vel aliquid includẽs ipſa3 re
ctitudinẽ. Quo ad ſcdam vero.ſ. prioritatis
dicit q̃ ex róne potẽtia4 ordinata4 natura/
liter in agẽdo.ſ.intellectus 7 volũtatis.praxi
ↄuenit poſterioritas 7 prioritas cognitioni:
nec tñ cognitio prior ſemper eſt pratica: ſed
ſolum qñ eſt determinatiua rectitudinis pra
xis formaliter aut virtualiter:q2 qñ in appre
henſióe nulla eſt determinatio formalis:aut
virtualis directe praxis:tunc l3 ſit ibi priori/
tas.cóformitas tñ deeſt:q2 ipſa nó eſt cui de/
beat praxis cóformari:vt ſit recta:cum nihil
determinate oñdat de praxis rectitudine.
ſ Quãdo ẽt in apprehenſione preuia eſt de/
terminatio de rectitudine praxis:ſed poten/
tia cuius eſt praxis nullo modo eſt determi/
nabilis aliũde.tunc illa cognitio l3 determi/
natiua nó tñ cóformatiua eſt praxis:7 ideo
nó habet cóformitatẽ priorem in róne regu
le dirrigẽtis.nec ſic eſt plene pratica.pót igit̃
dici q̃ l3 abſolute ex natura intellectus 7 vo
lũtatis ſit cognitio prior:vñ q̃ cognitio con
formis ſit prior hoc eſt ſimul ex obiecto 7 or
dine potẽtia4 7 róne potẽtie ſic praticantis
ideſt volũtatis que ſit aliquo modo regula/
bilis aliunde: Nã ſi obiectũ determinat itel/
lectũ ad cognitionẽ rectitudinis prius natu/
raliter q̃3 volũtas velit:7 volũtas ſit aliquo
modo aliunde regulabilis. nó tñ apprehen/
ſio precedit praxim ſed apprehenſio confor/
mis:hoc aũt accidit quãdoq3 cum determi
nata rectitudo praxis eſt cognoſcibile neceſ/
ſariũ.ſiue vt principiũ p intellectũ.ſiue vt có/
cluſio p ſciẽtiam. Quãdo aũt rectitudo deter
minata ↄtingẽter cóuenit praxi: tunc nó eſt
obiectũ aliqd determinãs. intellectum ad co
gnitionẽ rectitudinis determinate anteq̃3 vo
luntas velit 7 hoc loquẽdo de intellectu 7 vo
luntate in cói:q2 illud ↄtingẽs nó determina
tur ad alterã ptem ante omnem actũ volun/
tatis. Comparãdo tñ in ſpãli ad hunc intel/
lectũ 7 hãc volũtatẽ:iſtã praxim pcedere po
teſt cognitio cóformis quã precedit cognitio
determinata rectitudinis:7 quã nó: non aũt
pcedere pót in oi intelligẽte:ſ3 in illo cui9 vo
luntas nó eſt p° determinãs rectitudine3 illi
praxi. ſ Exemplũ pdicto4 Rectitudo huius Exẽplũ pdcó4.
praxis amare deũ recta eſt 7 neceſſaria: 7 in
cludit̃ virtualiter in róe dei. hãc inquocũq3
nó tantum nata eſt precedere ſimpliciter ap/
prehen° ſ3 ẽt apprehen° cóformis cui.ſ.praxi
eſt cóformãda vt ſit recta. Ex obiecto igitur
q̃ eſt primo ex ſe determinatu3 itellectus ad
notitiã rectitudinis determinate ipſius pra/
xis.7 ex ordine itellectus 7 volũtatis in ope/
rãdo.ht̃ hec noticia prior praxis 7 ↄformis.
S3 rectitudo huius praxis.ſ.colere deum in
altaris ſacrificio eſt cótingens:q2 quandoq3
eſt actus rectus vt modo:quãdoq3 nó vt in
veteri teſtamẽto:ideo nó eſt aliquod obiectũ
determinatũ itellectus ad notitiã huius rec/
titudinis ante oẽm actum volũtatis: ideoq3
nec iſta pcedit vt conformis omnem actum
volũtatis:alicuius tñ precedit.puta illius ſo/
lius que nó p° determinat rectitudine3 huic
praxi:qualis eſt voluntas humana .hec.n.re Dicta
ctitudo determinatur a diuina volũtate ac/ falſa ſco.
ceptãte nũc talem cultum 7 alias nó. hec ille q.ḋ pri/
qui in hoc 3° aſſumit pauca falſa ex quibus cipalit̃
multa cócludit vt patebit. ſ Iſta aũt falſa ne negant
gãda principaliter a thomiſtis ſunt hec. thomi/
ſ Primum eſt q̃ qñ cognitio eſt determi/ ſte i iſta.
natiua rectitudinis praxis formaliter vel mã de
virtualiter cognitio eſt pratica. Op3.n.q̃ re praxi.
ctitudinem exprimat nó virtualiter tñ ſ3 for primũ.
maliter dicendo:ſic vel ſic operandũ eſt:alio

quin primũ principiũ eẽt praticũ.cum oẽs ↄ
cluſiões virtualiter ↄtineat: ⁊ ↄñr virtualiſ
ſcḋm. determinet oẽʒ rectitudinẽ.⸿ Sc̄dũʒ ẽ ꝙ ali
qñádo notitia determinat rectitudinem pra
xis:⁊ tñ potẽtia cuius eſt praxis non ẽ deter
minabilis ab alio:ꝑ qḋ iſte vult hr̄e ꝙ diuia
volũtas reſpectu ↄtingẽtiũ nõ determinatur
vel dirigiſ.aut regulaſ rõne qḋ eſt falſuʒ:ſʒ
de hoc alias.Ex his antecedẽte duob⁹ funda
mẽtis:deducit quaſi oẽs ſuas falſitates:que
ſi omnes librentur i hac materia ſunt multo
plures q̃ȝ veritates.
Inſtan/ ⸿ P° ergo deficit male ⁊ inſufficiẽter diffini
tia ↄtra eus praxim.vñ cõtra diffinitioneʒ arguo p°
primuʒ ſic.Nã ſi eſſet bona nulla ſpeculatio eẽt pra/
dictum xis vt ẽt ipſe ↄcedit:qꝛ nulla ſpeculatio ẽ ope
ſco. ratio alteri⁹ potentie ab intellectu.vel rõne.
pꝛia rõ Sʒ ↄñs eſt falſuʒ vt infra.eadẽ qõe ꝓbabiſ
ſcḋa rõ multipliſ.⸿ 2° Nã ſi eſſet bona rõ pratica ↄſi/
ſteret in duplici reſpectu aptitudinali cogni/
tiõis.vel habit⁹ pratici.inquãtũ eſt praticus:
⸿ P° qꝛ rõ habitus pratici ↄſiſtit in extẽſiõe
ad praxim.q̇ extẽſio ſʒ iſtũ ↄſiſtit in duplici
illoꝛ reſpectu:⸿ 2° qꝛ poſitis illis reſpectibus in
habitu poniſ ratio pratici:⁊ illis remotis re
mouetſ:⸿ 3° qꝛ idẽ iſte ↄcedit in fine ſecũdi ar
triplex ticuli.Sʒ ↄñs eſt falſuʒ:⸿ p° qꝛ ſequereſ vnũ
ꝓbatio falſuʒ.ſ.ꝙ reſpectus habeat vim dirigẽdi.⁊
ↄſequẽ/ ↄformãdi:qꝛ iſta facit habitus praticus in/
tie. quãtũ eſt praticus.Nec obſtat ſi dicaſ ꝙ iſta
prima. ↄueniũt fundamẽto abſoluto illoꝝ reſpectuũ
qꝛ ſi illud fundamẽtũ habet iſta a reſpectib⁹
hr̄ intentũ:ſi ꝟo hẽt hec a ſe:vel ab alia cau
ſa nõ habet hec vt habitus praticus.ſʒ ſʒ ali
quam aliã rõnem cuius oppoſitũ intẽdit:qḋ
aũt falſum ſit ꝙ reſpectus dirigat pʒ:qꝛ diri
gens eſſet ignobilius directo.qḋ eſt quid ab/
ſurdum: etiam quia reſpectus eẽt actiuus cũ
iſta habitui non cõueniant niſi ꝓut ẽ actiu⁹
ſecũda. vt etiam patebit.2° qꝛ ſequiſ ẽt cõtra iſtũ ꝙ
dareſ reſpectus ſine termino:qꝛ ſi illi reſpec/
tus haberẽt terminũ eẽt operatio quã ꝑ eos
habitus reſpicit vt fundat opoſitos reſpect⁹
qḋ tñ ſʒ iſtũ ẽ falſuʒ.qꝛ ſʒ cũ habitus prati/
cus ẽ praticus.⁊ hẽt dictos reſpect⁹ añ oẽʒ

operationẽ imo nõ exiſtẽte aliqua tali operationẽ
cũ ſint reſpectus aptitudinales:nec valet di/
cere talẽ operationẽ exiſtere in potẽtia qḋ ſuf/
ficere videreſ:qꝛ ſi operatio ẽ in potẽtia tãtũ
nõ ẽ praxis in actu:⁊ ↄñr nec habitus ẽ actu
praticus de cui⁹ rõne.⁊ diffinitiõe ẽ praxis:
qꝛ cui nõ cõuenit actu tota diffinitio illḋ nõ
eſt actu tale.⸿ 3° qꝛ ſequiſ ꝙ illi duo reſpect⁹ tertia.
non eſſent duo:qḋ ꝓbo ad veritatẽ:qꝛ in eo
deʒ fundanſ ⁊ terminanſ:ſʒ qꝛ ſm̄ ſcotiſtas
relatiões diſpate ſeipſis diſtinguunſ:ꝓbo ẽt
idẽ ad hominẽ.Nam ſm̄ ſco.opʒ dicere re/
ſpectum prioritatis eẽ reſpectum directiõis.
vel directiuitatis:qꝛ ipſe dicit ꝙ ideo habit⁹
nõ habet reſpectũ prioritatis reſpectu opera
tionũ vegetatiue ptis:qꝛ nõ habet reſpectum
directiui:reſpectus aũt ↄformabilitatis ẽ re/
ſpectus directiui vt iſte dicit circa finẽ ſecũdi
argumẽti.Ergo ſũt idẽ.⸿ 3° principaliſ. Nã 3.rõ pn
ſi diffinitio eẽt bona rõ ſpeculatõiſ ↄſiſteret i cipalis.
priuatiõe illoꝝ reſpectuũ. vt ẽt ſco. concedit
circa finẽ ſecũdi argumẽti.Sʒ ↄñs eſt falſuʒ ꝓbatio
⸿ p°. qꝛ ſequiſ ꝙ diuiſio habitus ſpeculatiũ ↄſequẽ/
⁊ praticum erit ſubiecti ꝑ habitum.⁊ priua/ tie.
tionem que nata ſunt fieri circa idem: ⁊ ↄñr pꝛia rõ.
qlibet habitus cum ſit ſpeculatiuus.aut pra/
ticus ſm̄ ſe ↄſideratus ſe habebit ad iſta per
indifferentiã ⁊ poterit ei vtrũqꝫ aptitudina/
liter ↄuenire viciſſim:quod ſcotis incõuenit.
⸿ 2° qꝛ ſequiſ ꝙ ratio pratici erit dignioꝛ q̃ȝ ſcḋa rõ
ſpeculatiui. ſicut habit⁹ priuatiõe:⁊ ↄñr ſci
entia pratica dignioꝛ erit q̃ȝ ſpeculatiua.
⸿ 3° qꝛ ſequiſ ꝙ priuatio poſſit eẽ principiuʒ 3.ratio.
alicuius ſua cauſa nobilioris.ſ. actus poſiti/
ui:qꝛ habitus ſpeculatiuus ſub rõne qua ſpe
culatiuus ẽ principiũ ſpeculatiõis:⁊ ſic prin
cipio erit ꝑ ſe ratio cauſans poſitiuuʒ:⁊ ꝑ ſe
mediabit inter formam.⁊ cauſaʒ forme.⸿ 4° q̃rta rõ
principaliſ.ſi diffinitio illa eẽt bene data eẽt pꝛicipa
ↄpleta.⁊ terminis vtereſ ꝓprijs.Sʒ eſt incõ lis.
pleta.vl' accipit terminos impꝛopꝛie:qꝛ ſi ac
cipit cõformabilitatẽ ꝓpꝛie ꝓut dicit reſpec
tũ ↄformiter ſe habẽtiũ diffinitio ẽ icõpleta:
qꝛ nõ dicit actiuitatẽ q̇ ẽ de rõne habit⁹ pra
tici vt ꝓbabo:ſi ꝟo eã nõ accipit ꝓpꝛie.ſʒ ꝑ

reſpectum conformabilitatis accipit actio/
nem conformantis ſic vtitur terminis impro
prie:⁊ iſtud ſecundum membrum videt̃ eſſe
de mente eius:tum quia per conformabilita
tem exponit directiuitatem:tum quia remit
tit ſe ad.25.d.ſecundi vbi videtur velle ꝙ no
titia effectiue partialiter concurrat ad voli/
qđ acti tionem ⁊ conſequenter ad praxim. ¶ Quod
uitas ſit aũt actiuitas ſit de ratione habitus pratici
de rõne patet:quia primo metha.tex.com. primi.ſci
habitus entia pratica vocatur actiua: ⁊ in.6.eiuſdẽ
pratici. tex com.primi.⁊.2.meth.tex. co.3. diuiditur
ſcientia in ſpeculatiuam ⁊ actiua3 id eſt pra
ticam:vnde ⁊ in greco praxis.⁊ actio ſigni/
ficant idem:⁊ ibi diffinit philoſophus prati
cap.3. cam:quia eſt que reſpicit res quarum princi
pium eſt intellectus aut ars. aut alia virtus.
⁊.6.eth.dicit̃ ꝙ mens pratica mouet. ¶ 5°.
5.ratio principaliter.Si diffinitio eſſet bona omnis
principa praxis eſſet nata elici conformiter recte ratio
lis. ni:quia diffinitio conuenit omni diffinito.
Sed conſequens eſt falſum:quia odium dei
nullo modo poteſt recte rationi conformiter
elici:⁊ tñ eſt vere praxis.ſicut fatet̃ iſte d̃ dei
dilectione: q2 eſt obm huius pratice notitie
deus nõ ẽ odiẽdus. Ergo ⁊c̃.
Inſtan ¶ 2°.nam in prin° qõnis ꝑtractãdo primũ ar
tia con ticulũ.dicit.ꝙ nulla itellectio ẽ praxis.¶ Cõ/
tra. ſm tra qđ arguo p°. Illã omne obm ſcie pratice
dictum eſt praxis:q2 pratica dt̃ a praxi inquantũ ipa
ſco.i. q. eſt ob3 ſcie pratice.S3 aliqua itellectio. imo
4. plo/ aliqua ſpeculatio.eſt obm ſcie pratice:q2 vt
gi. p3 i.6.eth.ſcia moralis tractat de principys
pria rõ. elicitiuis ſpeculatiõis.i.de habitib9 itellectiv/
cap.3. uis.⁊ 9ñr de actib9 ex qbus habitus cauſan
ſcđa rõ tur.⁊ inoteſcũt.ergo ⁊c̃. ¶ 2°.Sumo itellectio
nẽ mere ſpeculatiuã puta 9tẽplationẽ aſtro
logi de eclypſi futura.q̃ cõtẽplatio ſit.a.⁊ ſit
impata a volũtate ſicut expientia docet eſſe
poſſibile quãtũ ad exercitiũ actus.⁊ tunc ar/
guo ſic.Ois itellectio impata a volũtate eſt
praxis.vel pratica:hanc.n.propoſitiõe3 iſte
hic 9cedit cũ dicit ꝙ nõ ſequit̃ itellectio eſt
impata a volũtate ergo ẽ praxis: ſed ſequit̃
ergo ẽ praxis.vel pratica.S3.a. itellectio a

volũtate impata nõ eſt pratica vt p3.⁊ ſi di/
cat̃ pratica.peto vnã ſpeculatiuã ⁊ arguo d̃
illa.⁊ ſequit̃ ꝙ ſit praxis:⁊ ſi dicat̃ ꝙ nulla i
tellectio ſit ſpeculatiua eadẽ rõne null9 habi
tus erit ſpeculatiuus. ¶ 3° nam ipſi.a.competit
diffinitio praxis:q2 ẽ itellectiõe poſterior cũ 5.ratio.
ſequat̃ volitionẽ qua impat̃ que ſequit̃ neceſ
ſario aliquã itellectionẽ pp ordinẽ intellect9.
⁊ volũtatis.vt hic p3:eſt ẽt natũ cõformiter
elici recte rõni:q2 quãtum ad ipm exercitiu3
põt quis cũ culpa.⁊ ſine culpa ſpeculari.ob3
a.vt ſi qs cõtẽplet̃ ad inanẽ gloriã: vel ad
memoriã ecclipſis facte in xpi paſſiõe: eſt ẽt
opatio alterius potẽtie q̃3 itellect9:q2 poſito
ſolo itellectu nunq̃3 poſſet eſſe talis opatio.ſ.
imperata a volũtate. ¶ Si dicat̃ ꝙ eſt ope/
ratio volũtatis in quãtũ.impata ſ3 nõ iqntũ/ Euaſio
tum itellectio. ¶ Habeo intentũ:cũ hoc ſuf/ iſtantia
ficit. ...i eẽ praxim:p° q2 ſm iſtũ actus appe pria rõ
titiuus ſenſitiui ſi ſint regulati ꝙ ẽ ſolũ qñ im/
perant̃ ſunt praxes:⁊ tñ nõ ſũt praxes inquã
tũ tales cũ aliqñ nõ.ſint praxes.ſ. qñ ꝑcedũt
rõnem:vnde dicunt̃ praxes ſolũ ex hoc ꝙ im
perant̃:vbi aũt eſt eadẽ rõ ⁊ cauſa. deb3 eẽ
idẽ vrs.⁊ idẽ effectus. ¶ 2° q2 illud cui 9iungi ſcđa rõ
tur aliqd qđ eſt eſſentialr̃ praxis:⁊ a quo ali/
qd denominat̃ praxis.tale eſt praxis denoia
tiue.⁊ ſecũdario.S3 ipſi.a.cõiũgit̃ aliqd ta
le.ſ.impiũ voluntatis qd ſ3 iſtũ eſt p ſe.⁊ eſſẽ
tialr̃ praxis.⁊ ẽt denominat praxim vt pa/
tuit de actib9 ſenſitiuis. Ergo ⁊c̃. ¶ 4° princi 4.ratio
paliter nã.ois opatio que dirigit̃ per aliquã princpa
ſcia3 praticã ẽ praxis:q2 ſ3 iſtum ois notitia lis.
pratica dt̃ pratica ex extẽſiõe ad praxim que
extẽſio eſt ſolũ directiuitas cum ipſe dicat ꝙ
ſcĩam eẽ directiuã ⁊ eẽ praticam ide3 ſunt.
⁊ ſi ſit etiam p priorĩtatẽ illa ſemp eſt vbi ẽ
directiuitas:cũ ſcia dirigens aliquã opatõe3
ſemper ſit prior ſi eſt elicita a volũtate vt p3.
⁊ multo fortius ſi eſt impata p elicitã: ⁊ pre/
rea iſta maior eſt phi p°.eth.textu. co. primi
ſed aliqua ſpeculatio eſt opatio directa per
ſcientiam praticã:q2 contingit aliquẽ iudica
re.vtrum vacandum ſit vite pratice:aut ſpe
culationi:⁊ vtrum ſpeculationi ſcripture.i.

batum. aut illarum rerum ⁊ quãdo: vel vbi
quod iudicium conſtat eſſe praticũ ſicut. ⁊ il
lud quod iudicaſ temperate viuendũ eſſe. ⁊
huiuſmodi. q: pertinet ad philoſophũ mora
lez. ⁊ dirigit operationẽ virtuoſaz: ⁊ ꝯñr eſt
aptitudinalr̃ cõformẽ recte volitioni. ⁊ pa°
que duo faciũt notitiã praticam ſm̃ iſtum.
3. ratio ¶ 3° Omnis operatio ad quã virtus appeti
tiua inclinat eſt praxis hãc. n. propoſitionẽ
iſte accipit ꝓ maiore ad probandũ dilectio/
nẽ finis eſſe vere praxim: Sed ſpeculatio ſcri
pturaꝝ. ⁊ miſterioꝝ dei eſt operatio ad quaz
inclinat virtus appetitiua id eſt charitas vt
patet in ſanctis ergo ⁊c̃.
iſtantia ¶ 3°. Nam dicit ꝙ praticum. ⁊ ſpeculatiuuz
ꝯtra. 3. non ſunt differentie eſſentiales ſcientie: vel
dictum noticie in comuni quod eſt quoddam abſolu
ſco. i. q. tum ſed hec diuiſio eſt quaſi generis in pro/
4. ꝓlo prias paſſiones ſpecierum ſicut ſi diuidatur
gi. numerus ꝑ par ⁊ impar. Aliqui aũt noticie
cõuenit praticum ꝑ ſe ſecũdo modo ex cau/
ſa intrinſeca predicati in ſubiecto alicui ſpe/
culatiuum hec ille. Hoc aũt eſt verum quan
do iſte due differentie nõ ſumuntur ſꝫ obiec
ta ſciaꝝ adequata. que p° ⁊ per ſe reſpiciunt.
ſꝫ ſꝫ partes obiecti. vel obiecta ſecũdaria vt
in theologia. aliter aũt eſt falſum ⁊ arguo p°
pria rõ Nam oĩs diuiſio ſumpta penes illa. vel ſm̃
diuiſionẽ illoꝝ a quib⁹ habẽt ſpẽz partes di
uiſi eſt ꝑ differentias eſſentiales: q: idez ẽ qđ
ſpẽm ꝯſtituit. ⁊ genus eſſentialr̃ diuidit ſm̃
porphiriũ. Sꝫ iſta eſt hmõi: q: ſm̃ iſtum ſu/
mit in ordine ad obiectũ. ⁊ eſt ꝑma ſꝫ ob/
iectũ ſumpta. cũ ſcia p° diuidatur in ſpecula/
tiuã ⁊ praticam: ⁊ deinde ſpeculatiua in ma
thematicã. methaphiſicã. ⁊ phiſicã ſꝫ auice
nã in principio ſue methaphiſice: ⁊ euſtra. p°
ethicoꝝ. c. i. ⁊ in prima parte ſue logice. c. i.
obiectũ aũt dat ſpẽm ſcie cũ dat ſpẽm oĩ ha
bitui: q: in omni habitu obiectum poniſ vt
completiuum diffinitionis Ergo ⁊c̃.
ſcđa rõ ¶ 2° Si iſta diuiſio non eſſet per differentias
eſſentiales nulla diuiſio philoſophie realis
eſſet ꝑ differentias eſſentiales: q: iſta diuiſio
eſt prima: vt dictũ ẽ: ⁊ oẽs alie ſunt diuiſio
nes membrorum eius. ⁊ ꝯñr nulla membra
diuidentia philoſophiaz ſpeculatiuã realez
eſſent ſpecies eius eſſentialiter. Sꝫ ꝯſequens
eſt cõtra philoſophum. 6. metha. tex. co. 2. di
uidentem philoſophiã ſpeculatiuã realez in
tres predictas ſpẽs que ſunt eſſentialr̃ ſpecies
ſcie: q: ſciam predicant eſſentialr̃: ⁊ qditati/
ue. Ergo ⁊c̃. ¶ 3° q: ſicut differẽtie obiecti. ſ. 3. ratio.
agibile ⁊ nõ agibile ſe habent ad obiectum
ſcie ita praticum. ⁊ ſpeculatiuum differentie
ſcie ſumpte ab illis ſe habent ad ſcientiaz: q:
quũ ſꝫ iſtũ tota ſciaꝝ differẽtia ſit ex obiectiſ
q̃lis erit diſtinctio i obiectis talis erit in ſciẽ/
tijs: ⁊ q̃liter differẽtie obiectoꝝ taliſ ſciaꝝ q:
ſicẽ erit totũ obꝫ ad totã ſciaz ita ptes ſe ha
bẽt ad ptes. ⁊ ꝯñr ꝑmutãdo ſicẽ totũ obiectũ
ad partes obiecti. ita tota ſcientia ad partes
ſcientie Sed agibile. ⁊ non agibile ſunt dif/
ferentie eſſentiales obiecti: quia illi non con/
ueniunt per aliquod accidens. ſꝫ ꝑ intrinſecã
rationem. ⁊ ſuam propriam naturam. de cu
ius ratione eſt poſſe noſtre actionis ſubijci:
vel non ſubijci. ¶ Quod confirmatur quia
ſecundum cõm. 6. methaphiſi. tex. com. 2°.
ſicut in diffinitiõe rerum naturalium ca/
dit natura ita in diffinitione agibilium ca/
dit voluntas: vnde ſicut eſſentiale eſt natura
libus ſubijci actioni nature ita eſſentiale eſt
agibilibus ſubijci actioni voluntatis Ergo
⁊c̃. ¶ 4°. Si praticum. ⁊ ſpeculatiuum non 4. ratio
eſſent differentie eſſentiales ſcientie non ca/
derent hec in quiditatiuo intellectu ſcientie ſꝫ
iſta cadunt in quiditatiuo intellectu ſcientie
ſpeculatiue. ⁊ pratice: quia ſi iſta poſſent in/
telligi quiditatiue: ⁊ diſtincte ſine horum ra
tione: poſſent etiam ſic intelligi ſine obiectis
que circunſcribuntur circunſcriptis rationi/
bus ſpeculatiui. ⁊ pratici que ſcĩẽtijs inſunt
per reſpectum ad obiectum. ¶ Si dicatur ꝙ Euaſio
preter iſtum ordinem ad obiectum ſcientie
habent alium ⁊ mediante illo poſſunt intel/
ligi diſtingui ꝑ oĩa circũſcripto iſto. ¶ Cõ iſtantia
tra p°. Nã impoſſibile ẽ i alicui⁹ ſciẽtie ꝯceptu pria rõ

includi obiectū ⁊ circūſcribi rōnem pratici ſi
eſt agibile. vel ſpeculatiui ſi non agibile: q̄
obiectū h̄ʒ ſuā quiditatiuā rōneʒ eſt agibile:
vel nō agibile. ⁊ ꝯñr ſpeculatiuuʒ. vel prati/
cū: ꝙ ſicut ſcīa actiua eſt pratica ⁊ nō actiua
ſpeculatiua ita obiectū. agibile eſt praticum.
ſcd̄a rō ⁊ nō agibile ſpeculatiuū. ſ 2. Nam ille ordo
nō videt̄ eſſe niſi ordo efficiētis ⁊ effecti: ſed
iſte nō eſt eſſētialior ordie ſpeculatiui. ⁊ pra/
tici: q̄ ille a ſcīa pōt auferri. vt ſi deus illā in
fundat non autem iſte.
Iſtantia ꝯtra. 4. dictum ſco. i. q. 4. plo/ gi. ¶ 4°. Nā dicit ꝙ ſcīa d̄r pratica ab obiecto
primo. a fine aūt inquātuʒ eſt obiectū nō in/
quātuʒ eſt finis. ⁊ ꝙ nulla cognitio habitua
lis vel actualis eſt ꝑ ſe pratica: q̄ ordinat̄ ad
praxim vt ād finē qd̄ quidē ꝟum eſt de fine
ſciētis. i. ad quē ſcīa de ſua nā ꝑ ſe nō ordina
tur ſʒ ex volūtate agētis ſed ꝑ accñs: ſicut nō
d̄r aſtrologia alicuius lucratiua: q̄ ide intē/
dat praticādo: aut ſcribendo aſtrologica lu/
crari: ſʒ falſum eſt de fine ſcie. i. ad quē ſciē/
tia ꝑ ſe ⁊ ex ſua natura ordinat̄. ſicut medici
na ad ſanandum: ⁊ methaphiſica ad ſciēdū.
pria rō ſ Et arguo ſic p°. Nam quicquid eſt obiectū
ſcientie pratice in ordine ad illud d̄r ſcientia
pratica: quia ſm̄ iſtū ſcīa pratica ⁊ ſpeculati
ua diſtinguūt̄ p° ex obiectis. Sed praxis eſt
obiectum ſciētie pratice: q̄ actus ſcie pratice
terminat̄ ad praxim cum illam dirigat. Er/
Euaſio go in ordine ad praxim que. ſ. eſt finis prati/
ce ſciētie per ſe dicitur ſcientia pratica. ſ Si
dicat̄ ꝙ praxis non eſt finis ſcientie vt h̄ʒ ali
quos opinat̄ ſcotus. ⁊ ipſe hic innuit ad ſecun
dum principale ſecūde queſtiōis. vbi dicit ꝙ
ſcientia pratica non eſt gr̄a alicuius vſus vt
ꝑ ſe finis. ⁊ i 3° argumento. vbi improbando
quādam reſponſionem aſſumit ꝙ nō omnis
noticie pratice finis eſt praxis. ſi inquam ſic
Iſtantia dicatur. ſ Contra primo. Quādo ex aliquo
pria rō. vno perueniūt duo bona. qd̄ ſm̄ rectam ra/
tionē eſt appetibilius magis habet rationeʒ
finis: q̄ omne appetibile eſt bonum ⁊ conſe/
quēter finis. cum ratio boni ſit ratio finis. 2°.
ph. tex. co. 23. ⁊ 31. ideʒ 2°. meth. tex. co. 8. ⁊. 3°.
meth. tex. co. 3. ⁊. 5°. meth. tex. com. 3. ⁊ conſe
quēter appetibilius eſt meli⁹ ⁊ magis finis.
Sed ex habitu pratico nata ſunt prouenire
duo bona. ſ. primo ⁊ immediāte act⁹ cogni/
tionis qui eſt eius finis. ⁊ 2° vel mediāte act⁹
directus dictatus vel imperatus ab appetitu:
⁊ ſm̄ rectam rationem appetibili⁹ eſt habe
re actū rectū moralem q̄ʒ ſcire ſm̄ principia
iſtius maxime. Ergo hoc eſt magis finis ei⁹
⁊ hoc eſt praxis ⁊ cōſequenter male negatur
ipſa eſſe finis eius ēt per ſe cum ſit ex intētio/
ne praticantis. ⁊ ex ſua natura ad illam ha/
bitus ordinatur. ſ 2°. Nā ponere praxim nō ſcd̄a rō
eſſe finem ſciētie pratice eſt expreſſe ꝯtra phi
loſophū: q̄ in principio ethicorum dicit ꝙ i
multis quidē operatiōibus. ⁊ artibus. ⁊ doc
trinis multi ſunt fines: medicinalis quideʒ ſa
nitas: nauifaſtiue autē nauigatio ⁊ iſta ſunt cap. 1.
praxes. ⁊ in eodē dicit ꝙ finis in ſcientia mo
rali nō eſt cognitio ſm̄ actus ⁊ in 2° dicit ꝙ cap. 2.
hoc negotium nō cōtemplatiōis gr̄a eſt nec
ſolū vt ſciamus quid eſt virtus ſcrutamur ſʒ
vt boni efficiamur. vbi dicit Euſta. prin/
cipaliter hoc negotiū gr̄a operationis virtu
tis eſt. Item finis ſcientie ſpeculatiue eſt veri
tas. pratice ꝟo opus 2° metha. tex. co. 3. i. ope
ratio que eſt praxis. ſ 2° principaliter ſi habi ſcd̄a rō
tus praticus vel actus nō differret fine a ſpe/ pricipa
culatiuo idem eſſet ⁊ de pratico intellectu: q̄ lis.
nō diſtinguuntur diuerſi intellectus nec ſm̄ di
uerſitatem actiuum ⁊ habituum. Sed prati
cus differt a ſpeculatiuo fine 3° d̄ anima tex. Euaſio
co. 54. ⁊. 49. conſilē. ſ Si dicat̄ vt dic̄ ſcot⁹
ꝙ philoſophus loquitur. 2° meth. tex. co. 5. ⁊
6. eth. cap. 3. de fine vt cognito: q̄ intellectus
propter aliquod ratiocinans ratiocinat̄ pro
pter finem cognituʒ ēt vt eſt principium de/
monſtrationis. ſ Contra primo. Nam hoc iſtantia.
nō ſatiſfacit argumento. q̄ ſi philoſophus pria rō.
ſic loquitur. cum igitur ille finis ſit aliq̄ pra/
xis. intellectus demonſtrationis accipit pra/
xim vt finem ⁊ non fallitur. ergo praxis eſt fi
nis. ſ Nec valet dicere ꝙ ille finis nō eſt ipa
praxis ſed finis praxis: q̄ philoſophus 2° me
thaphi. tex. co. 5. idem Auic. in pria parte
ſue logice. c. 1. dicit ꝙ finis ſpeculatiue. eſt ve/

ritas.pratice vero opus.i.operari vel opera/
(ſcḋa rõ) tio ⁊ ꝯñr ille finis eſt praxis.¶ 2°.Nam finis
ſcie nõ poteſt eſſe principiuꝫ demonſtratiõis
de re ſcita:qꝛ ex fine ſcie:de re ſcita nihil de/
monſtrari poteſt.cum res ſcita ad illum finẽ
non ſit ordinata:ſicut celum nõ eſt ordinatũ
ad finẽ aſtrologi:vel aſtrologie. Sꝫ philoſo
phus loquiẗ de fine ſcie:qꝛ loquitur ḋ fine ha
bitus pratici.⁊ ſpeculatiui dicens eos differ/
re fine.Ergo nõ loquitur de fine vt ẽ demon
(3.ratio) ſtrationis principiũ.¶ 3° ſi omnis intellectus
ſpeculatiuus differt a pratico fine vt cognito
⁊ vt eſt principiũ demonſtratiõis.in ſpeculã
do ſemp acciperet aliquẽ finẽ vt principium
demonſtrãdi.Sꝫ hoc eſt falſũ: qꝛ geometra
(3.rõ pri) ſpeculando nullũ finẽ cõſiderat.¶ 3° principa
(cipalis.) liter.Nã ſi vſus.vel praxis.aut obiectũ ſcien
tie pratice nõ eſſet per ſe finis eius quo a ſpe/
culatiua differret.nõ valeret argumentũ phi
loſophi p° metha.tex.co.i.ſic arguentis: pra
tica eſt minus nobilis ꝙ̃ ſpeculatiua . qꝛ eſt
(Euaſio) gratia vſus.¶ Si dicaẗ vt dicit ſco. ꝙ prati
ca nõ eſt gr̃a vſus vt p ſe finis.tñ habet habi
tudinẽ aliquaꝫ ad vſum.ſic ꝙ vſus eſt per ſe
obiectum eius.vel aliqd virtualiter icludens
vſum:quale philoſophus nõ poſuit eẽ aliqd
ens niſi ens ad fineꝫ : ⁊ omne tale obiectũ eſt
ignobili⁹ obiecto ſpeculabili:ideoqꝫ talis or/
(iſtantia) do ad praxim cõcludit ignobilitateꝫ pratice
ſciẽtie reſpectu ſpeculatiue.¶ Si ſic inquam
(pria rõ) dicatur:cõtra primo. Nã eſſe gr̃a alicui⁹.⁊
nõ eẽ finẽ eſt impoſſibile.cũ iſta equipolleãt:
vnde poeta dixit irriſorie.finis gr̃a cuius vt
dr̃ 2° phi.tex.co.29.vnde ſi pratica ẽ gr̃a vſus
(ſcḋa rõ) impoſſibile eſt vſuꝫ nõ eſſe finẽ eius. ¶ 2°.Nã
iſtã gloſam expreſſe falſam patet eſſe ex textu
phi.qui ꝓbat ſciam ſpeculatiuam nõ eẽ ad
vſum:qꝛ nõ eſt qd aliquã neceſſitatẽ ſuplen/
dã.ſed ſolũ pp ſe:⁊ ꝯñr oppoſito modo pra/
tica dr̃ eſſe ad vſum:qꝛ.ſ.eſt ad aliquaꝫ neceſ
ſitatẽ ſupplẽdaꝫ ſicut medicina ad acqrẽdã
ſanitatẽ ⁊ ſic ḋ alijs.¶ 3°.Nã ſi nõ differret
(3.ratio) ſpeculatiua a pratica:qꝛ ſpeculatiua põt eſſe
ad vſum ẽt ſi eẽ ad vſũ.eẽt hr̃e vſuꝫ p obiecto
qꝛ ẽꝫ iſtũ theologia dei reſpectu ꝯtingẽtium
eſt ſpeculatiua.⁊ ipſa hẽt p ſuo obiecto om/
nẽ vſũ nr̃m.ſaltẽ quo ad ſacramẽta ⁊ virtu
tes iſuſas.⁊ vſũ dei reſpectu creaturarũ.¶ 4° (q̃rta rõ)
Nã falſuꝫ ẽ oẽ ens ad finẽ.ignobilius eẽ ob/
iecto ſpeculabili:qꝛ nobiliſſimũ ens iter crea
turas ẽt ipm eſt ad finem q eſt deus. ⁊ tñ no
bilius eſt omni ſpeculabili excepto increato (q̃rta rõ)
dũtaxat.¶ 4° principalr̃.Nã finis ſpeculati/ (priãpa)
ue eſt veritas.pratice opuſ 2° metha.tex.co.3 (lis.)
idẽ Auic.i prima parte ſue logice.c.i. vt ſic
arguaẗ.Quecũqꝫ diſtinguunẗ i his que ſunt
coꝝ fines diſtinguunẗ a finibus.Sꝫ ſcia prati
ca ⁊ ſpeculatiua ſũt hmõi:vt pꝫ ex dicto phi
¶ Dicit ẽt ad illud dictũ ſco. ꝙ ſpeculatiua. (Euaſio)
⁊ pratica habẽt diuerſos fines loquẽdo de fi
nib⁹ p ſe.infra genus cognitiõis : ſed illi non
diſtingũt p°.ſꝫ prior eſt diſtinctio ex obiectiſ.
¶ Cõtra.Nam fines de qbus loqtur philoſo (iſtantia)
phus ſunt p ſe:qꝛ fines p accñs ꝑtermittũtur
ab arte:⁊ vnus coꝝ.i.opus extra gen⁹ eſt co
gnitiõis:alioqn nõ diuidereẗ cõtra veritatẽ
ideſt ꝯitatis cognitionẽ. Ergo fines hoꝝ p
ſe nõ ſunt ifra gen⁹ cognitiõis. niſi ſit ſermo (5.rõ pri)
ḋ primis.¶ 5° principalr̃.Quẽcũqꝫ due cau (cipalis.)
ſe cõcurrũt ad vnũ effectũ.⁊ neutra ſine alia
ſufficiẽter ille effectus nõ põt totaliter reduci
in vnã caꝫ:vt pſe manifeſtũ eſt:alioqn aliqd
eẽ poſſet ſine cauſa ſufficiẽti. Sꝫ ſic eſt ꝙ ad
omnẽ differẽtiã eſſentialeꝫ: vel p ſe ſcie.⁊ ad
omnẽ reſpectũ ſcie ꝯueniẽte pſe ⁊ neceſſario
cuiuſmodi ſũt praticũ.⁊ ſpeculatiuũ. concur
runt due cauſe.i.obiectũ agẽs.cũ ſit cã act⁹:
⁊ ꝯñr habitus ac cõiuꝫ ꝑdictoꝝ.⁊ finis vel
cã finalis:⁊ obiectũ ad hoc nõ ſufficit ſine fi/
ne:qꝛ nullũ agẽs agit effectuꝫ determinatuꝫ
puta ſciã niſi determineẗ p fineꝫ ad quẽ effe
ctus ordinaẗ:nec finis ſufficit ſine obiecto:qꝛ
finis nõ ſufficit ſine agẽte. Ergo iſte differen
tie vel reſpectus nõ poſſunt totalr̃ reduci i ob
iectũ.circũſcripta totalr̃ rõne finis.vt iſte vr̃
facere.¶ 6° Qñcũqꝫ due cauſe cõcurrunt ad (6.rõ pri)
vnũ effectũ.illa eſt principalior cui alia ma/ (cipalis.)
gis innitiẗ ꝙ̃ e ꝯ°.Sꝫ in diſtinctiõe ſpecula/
tiui ⁊ pratici obiectũ magis innitiẗ fini ꝙ̃ e
ꝯ°:qꝛ eadẽ res puta ſanitas pp diuerſos fines

.i.ſpeculari:⁊ opari ptinet ad ſciã ſpeculati
uã.i.nãlē:⁊ pratic.i. medicinã.⁊ tñ obiec
tũ ē idē:nõ aũt põt eē e ↄ̃.pp diuerſa obiec
ta ſtãte vno fine:q2 ſi ambo ſũt ſpeculabilia.
vel ambo pratica.⁊ finis ſit vn⁹ pertinēt ad
vnã ſciã:ſi ṽo vnũ ſit ſpeculabile. aliud pra
ticũ.nõ poſſũt hr̃e vnũ finē ꝙ ſit opuſ vt p3:
ſi aũt habeãt vnũ qui ſit ſpeculatio nihilomi
nus ſcia.que ē de obiecto pratica ē pratica ð
obiecto.⁊ ↄ̃ñr abſolute maxime ẜ3 iſtũ.⁊ ſpe
7.rõ pn culatiua ẜ3 qd.i.grã finis. ⸿ 7 Nã ex illa cã
cipalis. principalr̃ ſũmēda ē diſtinctio pratici.⁊ ſpe
culatiui.qua ſola ſtãte oĩ alia remota ſtat:q2
ſi illa nõ eēt vera cauſa diſtinctiõis poſſet eē
effectus ſine cã.S3 finis ē hmõi reſpectu ob
iecti efficiētis:q2 remota illa efficientia: vt ſi
de⁹ alicui geometriã.aut medicinã īfundat.
Euaſio ſtat diſtinctio ſtãte fine. Si dicat̃ ꝙ tũc ſtat
iſtantia obm in rõne terminatis.nõ valet:q2 ſub tali
ratione nõ ē cã ſcie:⁊ ↄ̃ñr nec accidētiũ eius.
niſi ſit cã finalis.⁊ ↄ̃ñr diſtinguit vt finis.
8.rõ pn ⸿ 8. Nã qcunq3 habitus ita ſe habēt ꝙ vn⁹
cipalis. pter actũ ꝓpriũ elicitũ.nõ habet aliũ finem.
ali⁹ aũt hēt.diſtinguunt̃ fine:q2 hn̄t diuerſos
fines ꝓximos loquēdo ð fine qð.ſiue q ē res.
⁊ nõ rei acqſitio.S3 pdicti ſũt hmõi:q2 finiſ
cuiuſlib3 habit⁹ ē act⁹ elicit⁹.vel direct⁹:ha
bitus aũt ſpeculatiui ē ſuus act⁹ elicitus non
aũt direct⁹:q2 eũ nõ hēt:pratice ṽo finis eſt
actus elicit⁹.⁊ direct⁹ q2 actus ē finis potētie
⁊ habit⁹.vt p3.9° me.ta.tex.co.15.q2 aĩalia in
quit vt videãt viſu3 hñt:⁊ edificãdi ſciam
vt edificēt.Idē tñ actus aliqñ ē finis vni⁹ ha
bitus.vt elicitus:ſicut ↄ̃tēplatio metha. alte
rius ṽo vt directus.ſicut eadē ↄ̃tēplatio ē fi
nis prudētie dirigētis illũ quo ad locũ tem
pus.materiã.⁊ alias circũſtantias.
iſtantia ⸿ 5. Nam reſpondēs ad primũ adductũ pro
ↄ̃tra. 5. prima opinione dicit:ꝙ omnis act⁹ exterior
dictum ordinat̃ ad interiorē:⁊ finaliter ad velle.Cõ
ſco.i. q. tra hoc aũt argui poſſet p omnes rõnes qb⁹
4. plo ꝓbabit̃ ꝙ beatitudo nõ cõſiſtit in actu volũ
gi. tatis:ſ3 p nunc arguit̃ ſic primo. Nã ille ac
pria rõ. tus ad quē finaliter omnis actus exterior ⁊ i
terior ordinat̃ eſt ſimpliciter maxima homi
nis pfectio.⁊ maximũ bonũ:tum q2 ẜ3 iſtu3
nihil vilius põt eē finis nobilioris. qð vtiq3
verũ eſt de fine vltimo ſimpli:tum q2 finis ⁊
bonũ ſunt idem cũ vtrũq3 ſit obiectũ appeti
tus habētis vnũ formale obiectũ tm̃.⁊ ↄ̃ñr
magis finis ⁊ magis bonũ.⁊ maxime ē ma
xim⁹.S3 nullum velle ē ſimplr̃ maxima ho
minis pfectio:q2 ſi eſſet aliqð maxime eēt vel
le nobiliſſimũ.i.fruitio dei : qð tñ eſt falſum
vt ꝓbabo facto vno pſuppoſito.i. ꝙ fruitio
nõ eſt niſi de bono habito:⁊ ↄ̃ñr habitio ob
iecti pcedit naturalr̃ fruitionē: q2 eſt eius cã
ſicut ⁊ obu3 habitũ vt ſic:⁊ ↄ̃ñr eade3 rõne
pfecta habitio pcedit pfectã fruitione3 ⁊ ↄ̃ñr
pfectiſſima pfectiſſimam.q2 ſicut ſic ad ſic.⁊
magis ad magis.⁊ maxime ad maxie. Tũc
ſic:Operatio nobiliſſima.⁊ pfectiſſima eſt q̃
pfectiſſime hr̃ deus:vel pfectiſſimũ obiectu3
pñſi ſe.i.i habēte:q2 illa q̃ pfectiſſime hr̃ pñs
extra ſe eſt minus nobilis:q2 min⁹ eſt ſimilis
opatõi dei.q̃ illud nullo mõ hēt pñs extra ſe.
S3 fruitio nobiliſſima ñ ē opatio q̃ pfectiſſi
me hr̃ de⁹ i ſe:q2 pſupponit vnã q̃ pfectiſſime
de⁹ ſit pñs. ⁊ ñ alr̃ q̃3 i habēte:q2 iſta eſt co
gnitio q̃ pficit̃ p hoc ꝙ cognitũ ē i cognoſcē
te vt p3 i 2° ð aĩa tex.cõ.21.⁊.3° ð aĩa text.co.
36.vñ aĩa dr̃ eē quodãmõ oĩa:q2 oĩa cogno
ſcit:⁊ ſēſus ē ſusceptiu⁹ ſpēꝝ ſine mã.⁊ mul
to magis itellect⁹ hēt i ſe ſpē3 cogniti: q2 re
ſpectu btē cognitõis ñ ē ſpēs alia ab obo vi
ſo. ⸿ 2° Arguo ſic. Nihil cuius bonitas depē ſcðã rõ
det ab alio eſt eo nobilius. vel ē aliqd pp qð
illud ſit:q2 ſiue cã ſit vniuoca.ſiue equiuoca
nunq̃3 effectus ē ca nobilior niſi illa eēt iſti3:
nec cã ē pp effectũ.ſ3 e ↄ̃°.S3 actus volũtatis
eſt aliqd cuius bonitas depēdet ab aliq° alio
actu interiori.ſ.ab actu rõnis:q2 iſte doctor
hic ar° 3° arguēs ↄ̃tra ſcðã3 poſitionē prope
finē ſic arguit.Actus potētie inferioris nõ eſt
bonus moraliter niſi q2 cõformat̃ recte rõni
vt ſue regule.Ergo rectitudo rõnis ē cã bo
nitatis talis in actu iſto.⁊ nõ e ↄ̃° Ergo ⁊c̃. iſtantia
⸿ 6°. Nã rñdendo ad argumētũ primu3 qð ↄ̃tra.6.
erat cõfirmatiuũ triũ opinionum ſimul dic̃. dictum
ꝙ delectatio q̃ eſt ſiue ð ſpeculatõe ſiue ð ſpe ſco.i ca
culato nõ eſt vere praxis.Cõtra arguo p° ſic de3. q.
vb.cũq3 ē apprehenſio alicuius opatiõis vt pria rõ

ꝯformis recte rõni:⁊ poſterioris ea. ibi ē ap
p̄hēſio pratica:⁊ vere praxis. vt pʒ ex diffe
rētie praxis:ſʒ ſi qs delectat̄. de delectatione
ꝯſequēte ſpeculationē ibi eſt apprehēſio hu/
iuſmodi:q2 delectatio nō eſt ſine apprehen/
ſiōe delectātis ſiue conuenientis ƀʒ auic. 8. ſue
cap. 7. metha. ⁊ ꝯñr vbi qs delectat̄ de ſpeculatiōe.
ſiue delectatiōe illū ꝯſite apprehēdit illaʒ vt
qd ꝯueniēs. ⁊ hoc ƀʒ rectā rōnē ſaltē poſſibi
liter. cū ſpeculatio. vel delectatio ꝯñs non ſit
obm ex ſe malum:⁊ illa delectatio ē recta ra
tiōe poſterior:q2 poſſibilr̄ qs iudicat vacādū
eſſe iſti delectatiōi. ⁊ deinde ipſa ſequit̄. Er/
go ibi eſt cognitio pratica. ⁊ vera praxis: q̄
cū nō ſit ſpeculatio apprehēſa ƀʒ iſtū ſequit̄
Euaſio ꝙ ſit ipſa delectatio. ſ Si dicat̄ ꝙ delectatio
Iſtantia apprehenſa nō ſit opatio:ſ Cōtra p°:q2 hoc
probabitur infra. d. prima. q. 3. ſ 2°. qa per
hoc nō ſoluit̄:q2 ibi oino apprehendit̄ opa/
tio. i. ſpeculatio delectās: ſ 3° q2 ſiue delecta/
tio ſit opatio vt vere ē:ſiue ſit opatiōis paſ/
ſio vt iſte dicit. ipſa tñ ſufficient̄ eſt praxis ƀʒ
opinionē iſtius. tū q2 ƀʒ eū iudiciū quo dele/
ctatiōes ſenſibiles iudicant̄ poſtponēde itelli
gibilibus ē praticū:tum q2 ipſe in hac qōne.
eſt certus ꝙ fruitio ē praxis ⁊ infra. d. i. q. 3.
dubitat an ſit delectatio:⁊ ꝯñr vl̄ delectatio
pōt eſſe praxis ƀʒ eum vel ſi ƀʒ eū nō pōt eſſe
praxis nō pōt eē fruitio:⁊ ꝯñr nec fruitio po
teſt eſſe delectatio ⁊ ſic dubitat de eo ꝙ tenet
Euaſio impoſſibile qđ eſt ſtultum. ſ Si vero dicat̄
ꝙ eſt qdē opatio ſʒ nō alterius potētie ab in
Iſtantia tellectu. ſ Cōtra p°. q2 eius obm eſt bonuʒ. ⁊
ſic ipſa pertinet ad appetitū. ſ 2° q2 triſtitia
ƀʒ iſtū 3°. d. 15. ptinet ad voluntatē:ergo ⁊ de
lectatio ei ꝯtraria:q2 ſi cōtrarioꝝ vna eſt di
ſciplina multo fortius eſt ⁊ vna potentia. vt
ēt inductiue pʒ. ſ 3° q2 ipſe infra. d. i. q. i. di
ſcđa rō cit ꝙ eſt actus voluntatis. ſ 2° principaliter
Ois actus q eſt in poteſtate cognoſcētis eſt
vere praxis. vt pʒ per iſtū in pīn° huius que
cap. 3. ſtionis. ex pħo in. 6. eth. ſ Nec valet dicē ꝙ
excipit̄ ſpeculatio:q2 hoc improbatū ē. ēt per
hoc negatur tertius ariſt. ⁊ nihilominꝰ argu
mētū cōcludit:q2 ſpeculatio nō eſt delectatio
Sʒ pdicta delectatio ē i nr̄a poteſtate ſicut

⁊ ipſa ſpeculatio quā conſequit̄. ſ Nec valet
dicere hoc eē ſolū mediāte ſpeculatiōe: q2 ēt
opatio manꝰ nō eſt in nr̄a poteſtate niſi me/
diāte appetitu quē ꝯſequit̄ ⁊ tñ ē vere praxis
Iſtantia ꝯtra. 7. dictum ſco. i ea dē qōe. ¶ 7. Nā in ſolutiōe ſecūde dubitatiōis ꝓpe
vbi ſupra poſite. pħo imponit falſo. duo fal/
ſa:primo ꝙ philoſophus i iſta mā de prati/
co ⁊ ſpeculatiuo circa cognitionem angeli
motoris nō tenet̄:qđ falſum ē:lʒ ab iſto non
teneat̄. 2°:q2 imponit ei virtualr̄ ꝙ circa finē
ponat noticiā oſtēſiuā:⁊ nō directiuā: qđ q/
dē eſt falſū vt patebit:⁊ ēt a philoſopho nul
libi hr̄:aut formalr̄. aut virtualr̄: q2 dato ꝙ
ſenſerit ſecūdā itelligētiā amare primā nāli
neceſſitate. nō ſequit̄. ꝙ ſuū iuditiū d̄ aman/
da prima fuerit oſtiuū. ⁊ nō directiuū: q2 dī
cere ꝙ illa noticia reſpectu amoris dei eſſet
regula nālis. reſpectu vo alioꝝ eēt regula li/
bera. ſ Nec valet dicere ꝙ in illa dilectione
nō ꝯtingeret errare vt dicit:q2 ideo hoc non
ꝯtingit. nō q2 ipſa ſit regula. ſʒ q2 ei adeſt nā/
lis regula:ſicut ēt lapis n̄ errat i caſu ⁊ tñ ca
ſus ille dirigit̄ ab auctore nāe:vñ tali regula
ſublata. nec lapis ad centrū. nec ille amor tē/
deret in tale obiectum recte niſi a caſu.
Iſtantia ꝯtra. 8. dictum ſco. q. 4 ꝓlogi. pīa rō ¶ 8. Nā ipſe ifra i rñſione principali diſtin/
guit inter noticiā oſtēſiuā:⁊ directiuā quaſi.
aliq̄ oſ̄dat ⁊ nō dirigat. Cōtra qđ arguo p°
ſic. Nā ſi ois noticia oſtēſiua ſit ēt directiua
in angelis:iſte male diſtinguit. vt p̄ ſe mani/
feſtū ē:Sʒ ois noticia oſtēſiua ē ēt directiua
in angelis:q2 per hoc ſolum ꝙ quis oſtendit
alicui quid agendum. dirigit illū. ſicut conſi
lians dirigit conſiliatuʒ. ⁊ tamē nihil aliud
facit niſi oſtendere quid ſit agendum: ⁊ ſi/
militer viſus dirigit totum corpus ſolum
oſtendendo locum quo eundum eſt: vel vbi
quieſcendum Ergo ⁊c̄. ſ 2°. ſi aliqua volen/ ſcđa rō
tio noticia eſſet oſtendens ⁊ non dirigens. in
aliqua operatione atq3 volitione. in tali vo
luntas eſſet primum dirigens:ita ꝙ intellec/
tio nullo modo eſſet prior vt regulatiua. ſi/
cut etiam iſte concedit vbi ſupra. Sed i nul/
la operatione voluntas eſt primum diri/
gēs:q2 ꝙ aliqd dirigat primo. ⁊ non cogno
ſcat eſt abſurdū. ſʒ iſtū i qōne d̄ infinitate pri.

mi principij. vbi pbat primũ principiũ eẽ co gnoſcẽs. Ergo ⁊c. ¶ 5°. Nã primã rectitudi nẽ oportet eſſe oĩu3 aliarũ rectitudinũ cauſa3: q2 primũ in quolib3 genere eſt cauſa alio2 2°. metha. tex. co. 4. ⁊ 5. metb. tex. co. 1. idem. 10. metb. tex. co. 5. S3 rectitudo itellect⁹ eſt recti tudo prima: q2 prima rectitudo nõ eſt in vo lũtate. vt dirigiẽ vt p3. nec in ea vt ei oñdiẽ ſolũ: q2 talis notitia oſtẽdẽs antequã volũtas velit oſtẽdit recte eũ nõ oñdat niſi qd ⁊ quõ oñdendũ eſt. Ergo rectitudo itellect⁹ eſt cau ſa ois rectitudinis i volũtate: ⁊ pñr ois recti tudo volũtatis cauſaẽ a rectitudine itellect⁹: ⁊ pñr ois talis rectitudo ſequiẽ aliquã noti tiã dirigentẽ. ⁊ nulla ſolã oſſenſiuam.

5. ratio

Iſtantia ɔtra. 9. dictum ſco. i ea dẽ qõe. ¶ 9°. Nã dicit q habit⁹ nõ habẽtes euidẽtiã ex obiecto nõ diſtinguuẽ ex obiectis: q2 due eẽnt fides infuſe. Cõtra p°. Nã omnis habit⁹ practicus. ⁊ ſpeculatiuus hẽt diſtinctiones ex obiecto ſ3 iſtũ in hac qõne: ⁊ pbaẽ. q2 eo di ſtinguiẽ vnũquodq3 qd in eius diffinitiõe ẽ for male. ⁊ cõplectiuu3 cũ illud ſit differẽtia vl tima: vel teneat locũ eius. S3 omnis habit⁹ cognoſcitiuus ſactificus nõ habẽs euidẽtiã ex obiecto eſt ſpeculatiuus. aut practicus: quia iſta ſ3 auicennã eſt prima diuiſio habitus ſci entifici. Jte q2 ſi ordinaẽ ad praxim eſt prati cus. ſi nõ ordinaẽ eſt ſpeculatiuus. cũ rõ ſpe culatiui ɔſiſtit in negatiõe reſpectuũ ad pra xim ſ3 iſtũ. Ergo ⁊c. ¶ 2°. Nam ſ3 iſtũ in ſe cũda qõne de prãi ar 2° prima diſtinctio no ticiaru eſt eſſentialis. ⁊ ab obiectis. l3 aliq di cãt hoc nõ eẽ de textu: Tũc ſic. Omnis noti tia eſſentialiẽ diſtincta diſtinguiẽ ſ3 obiectũ. S3 notitia nõ habẽs euidẽtiã ab obiecto di ſtinguiẽ ab alia eſſentialiẽ. Ergo diſtinguiẽ ab obiecto. ¶ Nec tñ valet ſuũ motiuũ ſeque reẽ. n. q eſſent due fides iſuſe. ſi haberẽt duo obiecta prima qd ẽt ſ3 ipm eſt falſu3. nõ aũt ſi habẽt duo ſecũdaria de q̃ re diceẽ in 5°.

pria rõ

ſcđa rõ

Iſtantia ɔtra. 10 dictum ſcoti. ¶ 10°. Nã arguẽdo ɔtra. 6. opinione3 impro bat vt vẽ hoc q theologia ſit ſimul ſpeculati ua ⁊ pratica: qd neceſſario ẽt hẽt negare qui cũq3 vult praticũ ⁊ ſpeculatiuũ eẽ paſſiones diſtinctaru ſpẽru vni⁹ gñis: ⁊ pñr nõ poſſũt i vno numero habitu ɔueniẽ. ⁊ ſimulẽ q dicit. q nõ põt eẽ circa idẽ obiectũ habit⁹ ſpeculati uus. ⁊ praticus. vt dicit iſte ad pmũ p opi nione oppoſita in ſecũda qõe. S3 cõtra pbo q praticũ. ⁊ ſpeculatiuũ ſimul poſſunt i vno habitu numero ɔuenire ſ3 opinione3 iſti⁹: ⁊ arguo primo ſic. Theologia inſe eſt vnu⁹ ha bit⁹ pñſũ hic i 2° ɔtra. 6. opinionẽ. S3 theo logia i ſe eſt ſimul pratica. ⁊ ſpeculatiua. qd p3: q2 ſ3 iſtũ theologia ɔtingẽtiũ in ſe eſt ſpe culatiua. theologia ꝟo neceſſario2 ſimuẽ in ſe eſt pratica. q2 dicẽ q põt dici pratica i diui no itellectu. ⁊ pñr i ſe: q2 vt dixit ĩ qõe pria. talis ẽ theologia i ſe q̃lis eſt i intellectu ſibi p porcionato cuiuſmõi ẽ diuini. ⁊ ois beat⁹ ſ3 eundẽ ibidẽ. ¶ Si dicaẽ q theologia neceſſa ria i diuio itellectu põt qdẽ dici pratica. l3 tñ ð facto nõ ẽ pratica. ¶ Cõtra. Nã ex hoc ſeq tur q oppoſitũ ei⁹ qd iſte pbauit arguendo ɔtra. 5. opinionẽ poſſit dici ſtare i ꝟitate cu3 ſuo añcedẽte. l3 ð facto nõ ſit ſic. ⁊ pñr ſue p bationes fuerũt inalide. ⁊ ɔſequẽtie male. ¶ 2° Nã theologia i nobis ſ3 iſtũ ẽ vn⁹ habit⁹. tũ q2 reprobat opinionẽ aſſerẽtẽ eã eẽ duos ha bit⁹. q̃ loquiẽ de theologia i nobis: cũ loquaẽ ð theologia ſcripta. vt p3 ex rõnib⁹ ei⁹. q̃ pp nos ſcripta ẽ. vt p3 ad. ro. 15°. tũ ẽt q2 ipſe hic hẽt. q habit⁹ nõ habẽtes euidẽtia ex obo eẽ iuſmõi ſ3 eũ ẽ nrã theologia nõ diſtinguũẽ ex obis. S3 theologia i nobis ẽ pratica. ⁊ ſpe culatiua: q2 quo ad ɔtingẽtia i nobis eſt pra tica ſ3 iſtũ: q̃tũ ꝟo ad neceſſaria pbo q ſit ſpeculatiua: l3 iſte hoc negeẽ: ⁊ arguo ſic. Ois ſcia cuius ob3 eſt ſũme ſpeculabile ẽ ſpecula tiua tã in ſe. q̃3 i nobis: p° q2 ſ3 iſtũ ſpeculati uu3. ⁊ praticũ dicunẽ. ⁊ diuidunẽ ſ3 oba: 2° q2 ſi talis nõ ſit ſpeculatiua ẽt in nobis nulla alia pbari poterit eẽ ſpeculatiua: S3 theolo gia neceſſario2 ẽ hmõi: q2 eius primũ ob3 ẽ eſſentia diuia vt hec eſſẽtia. i. ſub rõ deitatis: vel vt eſt ens ifinitũ: ⁊ ſiue ſic. ſiue ſic. nihil eſt magis ſpeculabile: p°. q2 primũ ens eſt maxi me ſpeculabile. vñ de eo eſt ſcia maxime ſpe culatiua. 1. metha. ¶ 2° q2 nihil aliud eſt cuius cognitio tantum ſit pp ſe ipſam appetibilis ſicut cognitio dei. cũ ipſa ſit felicitas vltima: ⁊ ſecundum iſtum maximu3 ſcibile maxime

pria rõ

Euaſio

iſtantia

ſcđa rõ

pria rõ

primũ ob3 the ologie.

ſcđa rõ

ꝫ.rō. ꝓpter ſe ipm appetat̃:vt dicit. ¶ 3º.q2 cir
cūſcripta volūtate ab eſſentia diuina ꝑ intel/
lectū.cū ſit prior adhuc remanet hec. ⁊ īfini/
ta.cū ꝫ3 iſtū illa eſſentia ſit formalr̃ infinita.
ſimiliter ēt remanet intellectus:q2 ēt rōne eſt
prior volūtate ꝫ3 iſtū dic:⁊ ꝯñr intellectus ꝯ
ſiderās illā eſſentiā vt eſt hec.vel infinita nō
ꝯſiderat eā in ordine ad aliquā praxim. nec
vt ꝯformiter ſe habētem appetitui recto: nō
pratice:⁊ q2 talis ꝯſideratio prior eſt ꝯſidera
tione eius in ordine ad voluntatē:q2 prius ē
rē conſiderare ad ſe.ꝙ ad aliud:adeo prima
eius ꝯſideratio eſt ſpeculatiua. Ergo ⁊c̄.
iſtantia ꝯtra.xi. ¶ xiº.Nā dicit totā theologiā tā̄ neceſſariā3
ꝙ cōtingentē in creato intellectu eē praticā.
dictum Cōtra arguo pº ſic.Nam ſi ipſe hanc ſciam
ſco.i ca debuit dicere praticā cu3 rōne.maxime hoc
dē qōe. vt pp ſuā rōnem.S3 pp eā hoc dicere nō de/
pria rō buit:q2 nullius eſt momēti vt patebit ſoluen
do.⁊ arguēdo ſimil̃.Eſt.n.rō hec.Jlla cogni
gnitiōe que eſt aptitudinaliter cōformis rec
te volitioni:⁊ ea naturaliter prior ē pratica.
ſed tota theologia neceſſaria ī creato intelle
ctu ē huiuſmodi:q2 primū ſubiectū theolo
gie eſt virtualiter cōforme recte volitiōi:q2
ab eius rōne ſumunt̃.prima principia recti/
tudinis in volitiōe:ipſum ēt determinat itel
lectū creatum ad notitiam rectitudinis deter
minate ipſius praxis quo ad oīa theologica
lia neceſſaria pri⁹ naturaliter ꝙ aliqua volū
tas creata velit:alias nō eſſet neceſſaria. Er/
go ex pº ſubiecto ſequit̃ tā cōformitas ꝙ pri
oritas theologie ad volitionē.⁊ ita extenſio
ad praxim a qua extēſione dicēda eſt prati/
duobus ca.So.duobus modis notitia eſt cōformis
modis recte volitiōi ſiue eius dirrectiua.ſiue impe/
notitia ratiua:pº proxime ſicut iſta.diligēs dominū
ē cōfor/ deū tuū ⁊c̄.2º.remote vt iſte. Anima eſt mor
mis re/ talis.⁊ deus eſt ſummū bonū:ex quibus ſeq/
cte voli tur ꝙ anima ſeruāda ſit a peccato mūda:⁊
pº mō. deus amādus.Si ergo loquamur ꝺ ꝯformi
2º mō. tate primo modo eſt vera maior.minor fal/
Rō ad ſa:ſ3 2º modo cꝯ. maior eſt falſa. vera mi/
oppoſi/ nor:aliogn ſcia de anima eſſet pratica.¶ Un̄
tum. rō eſt ad oppoſitum ſic:illa notitia que non

dirigit praxim proxime non eſt pratica:ali/
ter ſciētia de aīa eēt pratica: Sed aliqua no
ticia theologica neceſſaria eſt hmōi. vt iſta
deus eſt vnus.Ergo ⁊c̄.Nec eſt veru3 ꝙ iſte
dicit:ꝙ pratice cōcluſiones ſemꝑ habēt prin
cipia pratica.ſ.prima aliogn primū princi/
piū in quo oēs ꝯcluſiones cōtinent̃ eēt prati/
cū:imo ēt eēt pari rōne ſimul ſpeculatiuum. Nota3
¶ Et igr̃ notādū ꝙ ad ſciam eē praticam nō gd ad
ſufficit primū ſubiectū ꝯ̄tualiter ꝯtinere pra ſcia3 eē
xim.vel eius rectitudinē:ſed op3 praxim ꝯti/ praticā
neri in formali rōne ſubiecti : ſicut medicine
ſubiectū ponit̃ corpus hois.nō vtcūqꝫ ſ3 in/
quātū ſanabile:nō abſolute.ſ3 ꝑ oꝑationem
artis:vt ſanabile aūt abſolute ꝑtinet ad nālē.
⁊ ita in formali rōne ſubiecti includit̃ forma
liter rō oꝑabilis.⁊ pratici:⁊ eodem modo ſit
theologia eēt pratica:q2 ſubiectū.ſ. deus eſt
oꝑabilis.ı.oꝑatione attingibilis. ſubiectum
eēt deus inquātū diligibilis.vel attingibilis. Cōfirº.
¶ Cōfirmat̃ inqt ratio.Nā cū primū obiectū
theologie ſit vltimus finis.⁊ principia ī crea
to intellectu ſumpta a fine vltimo ſiut prati/
ca:igr̃ principia theologie ſunt pratica:ergo Not.
⁊ ꝯcluſiones.So. Prima principia pratica
ſumunt̃ qdē ab vltimo fine ſ3 vt ē finis:⁊ nō
vt obiectū:nec ſumunt̃ illa ſola.ſ3 multa alia
tradunt̃ de illo in ſcriptura:⁊ ꝙ eſt ens infi/
nitū.⁊ hmōi.vñ l3 ꝯcluſiones deducte ex no
tīs praticis ſint pratice . non tñ op3 totam
theologiā neceſſariā3 eē praticam.vñ ēt hec cap.x.
ꝯfirmatio deſtruit potius ꝙ cōfirmat. Na3
illud ex quo ſumunt̃ prima principia prati/
ca eſt finis ī rōe finis.ı.voliti:q2 cōſiliū qꝺ ex
principiis praticis deducit̃ ꝓſupponit volitio/
nē finis vt p3 in.6.ethi.S3 ſubiectū ſacre the
ologie nō eſt deus ſub rōne finis vt ēt ipſe ſu/ Etaſis
pra dixit:ſ3 vt hec eſſentia.Ergo ſubiectum
theologie nō ꝯtinet principia pratica contra
iſtū.¶ Dicit aūt ipſe ad hoc ꝙ principia in
ſcia nō ſumunt̃ a reſpectu finis.ſ3 fundamen
to abſoluto reſpectus.⁊ illud eſt eſſētia hec. iſtantia
¶ Cōtra.Nā ab illo abſoluto abſolute ꝯſide/
rato nō ſumunt̃ principia.ſed vt ſtat ſub re/ pria rō.
ſpectu finis.Nā oīs reſpectus finis.neceſſario

cointellectus in ꝯcluſionibus.ſicut ſine quo nequeũt ꝯcludi:neceſſario ẽt cointelligiť in principiis praticis:tũ q: ipſa nõ poſſunt eſſe abſolutiora a fine ꝙ̃ ꝯcluſiones cũ ei ſint vi ciniora:tũ q: ſine omni q̃ð nõ eſt de intellec/ tu principioꝝ ipſa poſſunt ꝯcludere ꝯcluſio nes.⁊ ille ꝯcludi:cũ ſine omni tali ſtet princi pioꝝ integritas:que eſt ſufficiẽs cã ꝯcluſio/ nũ Sꝫ reſpectus finis:anꝙ̃tũ ẽ finis:eſt reſpe ctus neceſſario cointellectus ĩ ꝯcluſionibus q: neceſſitas finis eſt ſuppoſitiõis 2° phi. tex. co.24.puta ſi debet talis finis acquiri neceſ/ ſe ẽ talia eẽ media:⁊ ꝯñr pſupponiť ꝙ finis debeat acquiri anteꝙ̃ neceſſe ſit tale me/ diũ eſſe:⁊ ꝯñr ſub eſſentia dei vt eſt hec non ſubſumunť ea que ſunt ad finẽ niſi ſuppoſi/ to ꝙ ipſa ab aliquo ſit volita.⁊ intẽia tãꝙ̃ acquirenda.vel ꝯcãda:⁊ ꝯñr pſupponitur

fa. rõ. vt finis.⁊ ñ ſolũ vt hec Ergo ⁊c̃.¶ 2° Arguo ſic Omnis cognitio pratica eſt ꝯformis.vl' nata ꝯformari immediate praxi immedia/ te eliciẽde. Sꝫ cognitio finis vltimi nõ ẽ hu/

Euaſio ſtoti iuſmodi.¶ Ad hoc dicit ipſe ꝙ virtualr ꝯti/ nẽs cognitionẽ ꝯformẽ eſt virtualiter con/ formis:⁊ ita cognitio eius eſt pratica:q: con/ cluſiões prime hñt principia pratica. Pro/ xima aũt cognitio illi que ẽ de fine:eſt cogni tiõ fruitiõis finis.⁊ iſta nata eſt eẽ ꝯformis

Inſtantia prĩa rõ formaliter praxi fruitiõis.Hec ille.¶ Contra tũ q: primũ principiũ eſſet praticũ.cũ oẽs ꝯ/ cluſiones virtualr ꝯtineat:⁊ ꝯñr methaphiſi ca cuius eſt principaliter.eẽt pratica:tũ ẽt q: fruitio beatifica pñie nõ põt eẽ praxis q̃ ſm iſtũ.hic eſt in nr̃a poteſtate:q: illa fruitio nõ eſt in nr̃a poteſtate:p° q: eſt ſupra facultatẽ

2. ratio nãe.¶ 2° q: nõ eſt in nr̃a poteſtate illud iudi/ tiũ q̃ð ipſa ꝯſequiť:cuꝫ illud inſit nobis ab alio.p ſpẽꝫ neceſſario mouẽtẽ intellectũ ad il lud iuditiũ.cũ illa ſpẽs ſit eſſentia diuina cla re viſa:que euidẽter:⁊ neceſſario quãtũ eſt ex parte videntis ſaltẽ oſtẽdit deũ eẽ melius oĩ bono.⁊ ꝯñr pp nullũ bonũ dimittẽdũ. ⁊ ꝯñr neceſſario ſequiť iuditium ꝙ ſemper fruen/ dum ſit:cũ nunꝙ̃ intermittať fruitio alicu/ ius niſi propter aliud melius. vt docet experi

3.ratio. entia.¶ 3°. Si theologia eẽt tota pratica pri mũ obiectũ includeret ſolũ cognitionẽ ꝯfor mẽ praxi. Sꝫ ꝯñs eſt falſum:q: ſequereť ꝙ õ ipſo nõ poſſet eſſe aliqua cognitio ſpeculati/ ua.puta iſta.deus eſt trinus.vel pater filium

generat.¶ Ad hoc dicit iſte ꝙ primũ ſubiec/ Euaſio

tũ habet ſolũ notitiaꝫ ꝯformẽ recte volitiõi: ſcoti

q: virtute eius nihil de ipſo cognoſciť q̃ð ñ ſit.vel rectitudo volitionis alicuius. vel vir/ tualiter includens notitiã talis rectitudinis. Et ꝯcedo inquit ꝙ de ipſo nulla põt eſſe co gnitio ſpeculatiua:q: neceſſario notitia ei⁹: ⁊ cuiuſcũꝙ̃ intrinſeci p ipm cogniti confor/ mis eſt praxi aptitudinaliter prior.ſi cognitũ ſit neceſſariũ. Et cũ inſtatur de illis veritati bus que ſunt maxime theologice dico ꝙ ſunt pratice:q: prima includit virtualiter notitiã rectitudinis dilectiõis tendẽtis in tres perſo nas.ita ꝙ ſi eliceret actus circa vnã tm̃.eſſet nõ rectus:2° vero rectitudinẽ dileccionis cir ca perſonas duas quaꝝ vna eſt ſic ab alia.

Hec ille.¶ Contra p°. Nam aliquid intelligi inſtantia

virtute dei.vel intelligiť deo mouente intelle prĩa rõ.

ctũ imediate ſine medio ꝯceptu creature.vel deo mouẽte mediãte conceptu creature: vel deo mouẽte ad modũ doctoris illuminantis ¶ Si primũ:nihil põt de eo ſciri in via etiaꝫ pratice ꝯtra iſtũ:q: ſolũ beati intelligũt deũ p ꝯceptũ nõ creatũ.¶ Si 2ꝫ:ſic de eo cogno ſci poſſunt principales veritates methaphiſi ce que nõ ſunt pratice:aliogn methaphiſica. eẽt pratica.¶ Si 3ꝫ:ẽt ſic cognoſci poſſunt q̃ cũꝙ̃ deus põt reuelare ẽt methaphiſicalia ⁊

oia ſpeculabilia.¶ 2°. Nam omnis ſcia prati fa rõ.

ca ꝯſiderat nõ ſolum operabile.i.attingibile p operationẽ:ſꝫ ẽt ꝯſiderat illud formaliter ſub ꝓpria rõne operabilis:q: diſtinguitur a ſpeculatiua formaliter tãꝙ̃ p obiectũ penes operabile.⁊ nõ operabile:aliogn ſcia cuiuſli bet rei eſſet ſcia alicuius opabilis:cuꝫ omnis res poſſit eẽ obiectum nr̃e operationis.i.dile ctionis:⁊ ꝯñr per operationeꝫ attingibilis. Sed prima cognitio de deo nõ eſt de eo for maliter ſub rõne operabilis:ſꝫ vt eſt in ſe na tura q̃dã:⁊ eſſentia. ⁊ talis ẽt eſt theologia ſꝫ illũ cũ prius ꝯſidereť in ſe ꝙ̃ in ordine ad aliud. Ergo nõ omnis notitia de deo eſt pra

3. ratio tica. ¶ 3°. Nam prima ratio de deo nõ poteſt
eſſe opabilis.i.operatione attingibilis: q2 in
rõne opabilis includitur aptitudo ad opus.
⁊ rõ potẽtie: in prima aũt rõne de deo cõcep
ta nec rõ potẽtie. nec operis. nec reſpectus in
cludit. cũ3 pma rõ ſit omnino abſoluta co
ꝙ omnis reſpectiua habeat priorẽ. Ergo aũ
omne3 praticam notitiã ꝑcedit ſpeculatiua.
4. ratio ¶ 4°. Nam ſi verum eſt qđ dr̃ de illis veri/
tatibus. ꝑ modũ iſtu3 dici põt ꝙ notitia pri/
mi motoris qua3 phyſicus facit. aut metha
phyſicus includit virtualiter notitia rectitu
dinis dilectionis tendentis in deũ inquantũ
eſt primus motor: ⁊ idẽ eſſet de notitia ꝙ ce/
lũ monet̃ ab alio: q2 includit virtualiter no/
titiã rectitudinis dilectiõis celi. vt eſt ab alio
⁊ motũ ab alio: ⁊ ita de omnibus: vñ nulla
4. ratio pricipa lis. eſſet notitia ſpeculatiua. ¶ 4° principalr̃. Nã
ſi theologia neceſſarioꝝ eſt pratica. tũc ſcia
dei que eſt de eode3 ſubiecto p° eſſet pratica:
⁊ ẽt vr̃ ꝙ rõ ſolutionis queſtionis applicari
poſſit ad intellectũ diuinũ ſicut ad creatum.
Euaſio ſco. ¶ Dicit ad hoc iſte cõcedi poſſe theologiam
dei de neceſſariis eſſe praticã: q2 in intellectu
ſuo natũ eſt obiectũ theologicũ. quaſi gigne
re notitiã conformẽ recte volitioni priorẽ na
īſtantia pria rõ turalr̃ ipſa volitione. ¶ Cõtra p°. Nam prio
ritas importat diſtinctionẽ. ⁊ ꝯſequẽter prio
ritas naturalis diſtinctiõe3 naturalẽ: S3 in
tellectus. ⁊ volũtas in deo nõ diſtinguũt̃ na
turaliter. Ergo vnũ nõ eſt prius alio nãliter.
ſcđa rõ ¶ 2°. Nulla enim notitia dirigẽs dilectionẽ
in qua nõ ꝯtingit eſſe peccatũ eſt pratica. vt
ꝑ dicta iſti⁹ p3: q2 dicit phm bñ dicere cũ ne/
gat notitiã directiuã dilectiõis inferioris ĩ
telligẽtie ad pmã nõ eẽ praticã ſi talis itelli
gẽtia nãlr̃ amat deũ: ⁊ rõnem iſte aſſignat:
q2 in q̄ i tali dilectiõe non ꝯtingeret errare: ⁊
recte agere. S3 notitia dei dictãs ꝙ ſcip3 di
ligat eſt hmõi: q2 in illa dilectione nõ ꝯtin/
git peccare ſi ẽ nãlis. vt ꝑ dictũ iſti⁹ allegatũ
3. ratio p3. Ergo ẽ pratica. ¶ 3°. ſi notitia dei ꝺ neceſ
ſariis eẽt pratica iter diuia abſoluta eẽt realr̃
diſtinctio: q2 iter dirigens. ⁊ d. rectũ eſt rea/
lis diſtinctio: cũ dirigens ſit cã directi: ſcien/
tia aũt pratica dirigit aliquã praxim: que
reſpectu theologie neceſſarie ſemꝑ vel aliqñ.
eſt aliquod abſolutũ in deo.
¶ 12. Nã loquẽs de theologia ꝯtingẽtiũ dicit īſtantia ꝯtra. 12.
p°. ꝙ velle dei determinat rectitudinẽ cõtin/ dictum
gentiũ ante notitiã de rectitudie coꝝ. ¶ Con ſco. ī ea
tra. Nã ꝓbatũ eſt ꝙ volũtas vt diſtinguitur dẽ qõe.
ꝯtra itellectũ i nullo agẽ: ē põt eẽ pmũ recti
ficão. ¶ Dicit 2° ad qõnẽ. ſuppoſito vno. ſ. ꝙ ĩ
deo nõ ſit praxis a velle diſtincta. ſ. ꝫ rõne3
ꝑ quẽ modũ itelligere ⁊ velle diſtinguntur.
¶ Dicit ẽt ad eandem qõne3 ſuppoſito vno
alio oppoſito prioris. ſ. ꝙ in deo ſit alia pra
xis. ¶ Cõtra. Nã dicere ad qõne3 ſuppoſito
illo pmo eſt nihil: q2 illud eſt manifeſte fal/
ſum. tũ q2 creare eſt alia opa° q̃3 velle: cũ vna
ſit imanẽs tm̃. ⁊ altera ſit aliquo mõ trãſiẽs:
⁊ nõ ſolũ rõe ſ3 ẽt ex nã rei ꝫ iſtũ. quo mõ ẽt
diſtinguit caꝝ principia. ſ. volũtatẽ ⁊ poten
tiã actiuã: vide poſtate. in pmo° ſecũdi vbi eſt
ſermo de creatiõe. ¶ Dicere ſo ad qõnẽ ſup
poſito illo 2°. i. oppoſito prioris: dicẽdo ꝙ the/
ologia ꝯtingẽtiũ ĩ diuino itellectu eſt prati/
ca: eſt dicere ꝯtra eũ ꝙ in ſe ſit pratica: vt p3
ex dictis: q2 talis eſt in ſe qualis eſt ĩ perfectiſ
ſimo itellectu. ¶ Dicit 3° ꝙ oẽs praxes agẽ
tiũ creatoꝝ. a quocũq3 itellectu cognoſcant̃.
pratice cognoſcunt̃. ¶ Cõtra. Nã ꝫ hoc ꝯſi/
deratio de motib⁹ celeſtib⁹ q ſũt praxes mo/
toꝝ ꝑtinẽs ad phiſicũ. ⁊ methaphiſicũ eẽt pra
tica. qđ eſt ꝯtra oẽs phoes: ⁊ maxime contra
Auice. dicẽtẽ p° metha. c. i. ꝙ ſcia pratica eſt
ꝺ reb⁹. q ſũt opa nr̃a. vñ dico: illud qđ vni in
tellectui ẽ praticũ alteri eẽ ſpeculabilẽ: q2 iſta
diſtiguit habitũ penes opabile. ⁊ nõ opabile
illi itellectui i q° ẽ habit⁹. ¶ 4°. dicit incõpoſſi
bilia q ſũt hec. Nã ſupi⁹ dixit theologiã neceſ
ſarioꝝ: ⁊ ꝯtingẽtiũ eẽ vnã tm̃: ⁊ ſpeculatiuũ.
⁊ praticũ nõ poſſe eidẽ ꝯuenire: ⁊ theologiã
nece° eſſe in ſe praticã: hic vero dicit theolo
giã ꝯtingẽtiu3 eẽ ex ſe. ⁊ ex obiecto ſpeculati
uã: ex qb⁹ ſequit̃ ꝙ eadẽ i ſe ſit ſpeculatiua. ⁊
pratica. ¶ Itẽ ꝺ i qõe tertia dixit ꝙ q̄lib3 no
titia i ſe ẽ illa q nata ẽ hr̃i de ſubiecto ei⁹ ꝫ
ꝙ natũ eſt manifeſtare ſe intellectui ꝓportio
nato cuiuſmodi ẽ diuin⁹ reſpectu theologie
ꝫ ipm. hic ſo. ⁊ ſimiliter ſupra. diuerſificat.

theologiã in ſe.⁊ in diuino intellec'u. Moti
ua aũt eius in iſta materia nõ ſunt aliud ꝙ̃
ſua falſa fundamẽta ad que pri⁹ dictũ eſt.
¶ 13°. Nã rñs ad pmũ principale pͥme qõ
nis. dicit fidẽ nõ eẽ habitũ ſpeculatiuũ. ¶ Cõ
tra. Oĩs noticia pratica habet obiectũ indu
dẽs in ſua formali rõne reſpectũ: q2 illud eſt
cõforme noticie.⁊ praxi. Sʒ fides nõ habet
obiectũ hmõi: q2 illud eſt veritas prima. que
ſi in ſua rõne includeret reſpectũ nõ eſſet pri
ma: cũ obiectũ ſit prius cõparato quod abſo
lutũ ꝑſupponit. ¶ Si dicat ad maiorẽ ꝙ illd
icludit reſpectũ i ſua rõne virtualiter: ¶ Con
tra q2 iſto modo oẽ obiectũ i ſua rõne inclu
dit reſpectũ ꝯformalitatis: cũ hʒ ſuã rõnẽ ſit
ens: ⁊ ꝯñr bonũ actu. vel aptitudine: ⁊ ꝯñr in
ligibile: ⁊ ꝯñr cõforme noticie dictanti illud
eſſe diligẽdũ. ¶ 2° Omnis noticia actu prati
ca eſt noticia alicuius actu: ⁊ formaliter re
ſpectiui: q2 eſt noticia praxis in actu: Sed fi
des nõ eſt noticia alicuius formaliter reſpe
ctiui: q2 eſt noticia de prima veritate. ⁊c̃.
¶ 14. Nam ibidẽ dicit ꝙ viſio nõ eſt ſpecula
tiua. ¶ Cõtra. Si eſſet pratica reſpiceret ali
quã praxim exiñtẽ in nr̃a poteſtate: q2 omnis
praxis hʒ eẽ i nr̃a poteſtate. Sʒ ꝯñs eſt fal
ſũ: q2 nec viſio. nec fruitio quã dixit praxim
eſt in poteſtate fruẽtis: nec vidẽtis cũ vtrũq3
ſit ſupnaturale. ⁊ inſit per exteriorẽ cauſam
mouẽtẽ: qd̃ aũt ab alio mouet nõ hẽt in ſua
ptãte moueri ex. 8 phi. ¶ 2°. põt argui cõtra
hoc ex dictis ad pͥbadũ ꝙ de deo põt eſſe
ſcia ſpeculatiua. ¶ 3°. Si illa viſio eſt pratica
rõne delectatiõis ꝯñr nulla ſcia vel noticia d̃
obiecto necc̃ erit ſpeculatiua: q2 ad quãlibet
ſpeculationẽ verã ſequit delectatio: cũ ad ſit
bonũ pñs. cognitũ. i. veritas: que delectant
nõ erit mi⁹ praxis. ꝙ̃ pdicta: q2 magis libe
ra. ⁊ magis grãta ſui.
¶ 15. Nã rñs ad quartũ imponit pho falſa.
Primo ꝙ nõ ponat aliquã ſciam ꝯformem
praxi volũtatiſ circa finẽ: qd̃ eſt expꝛeſſe ꝯtra
philoſophũ p°. etb. capitibus. 7. 8. ⁊. 9. qui li
ber eſt ſcia pratica: vbi reprobat multoſ erro
res circa vltimũ finẽʒ: ⁊ ſimiliter inquirit ad
quẽ pertineat cõſideratio ſummi boni ſim
pliciter: ⁊ vult ꝙ ad politicũ. ⁊ nõ ad metha
phiſicũ. vel aliũ ſpeculatiuũ. ¶ Si dicat ꝙ
nõ ponat finẽ vltimũ deum. ¶ Cõtra q2 in 4
etbi. vult felicitatẽ eẽ ſpeculationẽ obiecti no
biliſſimi. Deceptus ẽ aũt iſte: q2 reſpectu ſpe
culatiõis quã philoſophus ponit vltimũ fi
nẽ exiſtimauit nullã eſſe noticiã praticaʒ: ſicut
pʒ in dubitationibus quas de philoſopho
mouet: qd̃ nihil eſt: q2 ſapia. ſcia ⁊ intellectuſ
⁊ ẽt pars aie ſpeculatiua ꝑtinent ad praticã
ꝯſiderationẽ. c. 12. 13. ⁊. 14. vt pʒ i. 6. etb. iquã
tũ. ſ. virtutes ſũt: aut virtutũ humanaꝝ ꝓnci
pia: ⁊ codẽ modo ſpeculatio inquãtũ eſt act⁹
humanus ꝑtinet ad noticiã praticã nõ tã ꝙ̃
actus elicitus ſed tã ꝙ̃ eius obiectũ. ¶ 2°. ei im
ponit: ꝙ nõ poſuerit praxim volũtatis cir
ca vltimũ finẽ. ¶ Cõtra: q2 reſpectu illius po
nit volũtatem poſſe errare ſicut pʒ p°. etb. ⁊
ꝯñr appetitus finis eſt in nr̃a poteſtate: ⁊ re
quirit noticia directiua eius: ⁊ ꝯñr ibi eſt
praxis. vt pʒ ex dictis: vñ male dicit ꝙ ſi phi
loſophus poſuiſſet talẽ praxim. nõ negaſſet
aliquã eẽ ſciaʒ praticã nobiliorẽ omni ſpecu
latiua circa idem: quia philoſophus pmũ
poſuit. ⁊ negauit ſcd̃m.
¶ 16. Nam ibi cõcedit aliquã eẽ ſciam prati
cam circa finẽ nobiliorẽ oĩ ſpeculatiua. ¶ Cõ
tra p°. Nã que eſt gr̃a nobilioris actus ẽ no
bilior. Sʒ ſpeculatiua ẽ hmõi: q2 eſt gr̃a ſui:
pratica ꝓo gr̃a vſus ⁊c̃. ¶ Ad hoc iſte dicit
ꝙ ſcia que eſt gr̃a ſui nobilior eſt ea. que eſt
gr̃a alterius actus inferioris ſe: que autẽ eſt
gr̃a alteri⁹ actus nobilioris ſuo ꝓprio pp ta
lẽ ordinẽ nõ ẽſt ignobilior: q2 tunc ſenſitiua
nr̃a eẽt ignobilior ſenſitiua bruti. Quelibʒ ãt
ſcia quã philoſophus poſuit praticã. eſt gr̃a
alicuius inferioris ꝙ̃ ſit cõſideratio ſpecula
tiua ideo qualibet quã philoſophus poſuit
praticã eſt aliqua ſpeculatiua nobilior hec il
le. ¶ Sed inſufficiẽter: q2 niſi eſt gr̃a alicuius
ignobilioris ſe. maxime ſʒ iſtũ qui ſupra ne
gãda ſciaʒ praticã ordinari ad praxim tã ꝙ̃
ad finẽ: q2 aliq̃n ſcia pratica ipſa praxis eſt
ignobilior. ¶ 2. Accipio praticam circa finẽ

Marginal notes (left column): Inſtantia ꝯtra 13. dictũ ſco. i ea dẽ qõe. pͥa rõ — maior. iſtantia — ſcd̃a rõ — Iſtantia ꝯtra. 14. dictum ſcoti. pͥa rõ — ſcd̃a rõ — 3. ratio. — Inſtantia contra. 15. dictum ſco. 4. q. p logi

Marginal notes (right column): iſtantia ꝯtra. 16 dictum ſcoti. Ratio. Euaſio ſcoti. — iſtantia pͥa rõ

nobiliſſimā ⁊ quero vtrū oꝛdinet̄ ad ſuū ac/
tū tm̄:aut ad inferioꝛē ſuo:aut ad ſupioꝛem.
Nó pmū:qꝛ non oꝛdinaret̄ ad pꝛaxim:nec
tertiū:qꝛ illa nó bēt ſupeꝛioꝛē praticā.cū ipſa
ſit ſupꝛema:nec ſpeculatiuā.cū ħʒ cū nulla ſit
eque nobilis.vt ħe. Ergo ſm̄.⁊ ſic iuxta ver
ba eius bꝫ intentū:qꝛ pꝛatica oꝛdinata ad ac
tū ignobilioꝛē ſuo eſt ignobilioꝛ ſpeculatiua
circa idem.
Inſtantia ¶ 17. Nā reſpondēs ad vltimū pꝛincipale di
ꝯtra.17. cit.ꝙ iſta ſcia nó eſt acqſita.pp fugā ignorā
dictum tie.ſ Cótra quādocūqꝫ aliqua duo ſunt p ſe.
ſco.ī ca ⁊ inſepabilr̄ annexa:qui itendit vnū intendit
dē qóe. aliud.ſicut q intēdit ire p aquā intendit ma/
4. plo/ defacere pedes:⁊ q intendit delectari ī foꝛni/
gi. cādo intendit culpā.lʒ nó in ſe.tm̄ ſua cauſa.
Ratio. Sʒ intellectio veritatis:⁊ fuga ignoꝛātie ſunt
hmōi.Ergo q intēdit iſtā ſciaʒ acquirere vt
ſciat:intēdit illā acquirere vt nó ignoꝛet:vel
vt ignoꝛantiā fugiat.
ꝙ dicūt Diſtinctóe aūt pꝛima.q.2.querit vtꝝ
a ſco.d. d finis vltim⁹ habeat tm̄ vnā rónem
pꝛia.q.2 fruibilitatis an in ipſo.ſit aliqua di
ſtinctio ħʒ quā voluntas poſſit eo frui ħʒ vnā
rónē. nó ſm̄ aliā. Reſpondēdo autē dicit ꝙ
poſſibile eſt viatoꝛʒ fruitione oꝛdinata.frui
eſſentia nó fruendo pſona:⁊ vna pſona non
fruēdo alia:dicit ēt ꝙ de potētia dei abſolu/
ta nó videt cótradictionē qn poſſibile. ſit ex
parte intellectus.⁊ volūtatis.ꝙ vtriuſqꝫ ac/
tū terminet eſſentia.⁊ nó pſona.vel vna per
ſona.⁊ nó alia:puta ꝙ intellectus videat eſſē
tiam.⁊ nó pſonā.vel vnā pſonā.⁊ nó aliaʒ.
⁊ voluntas fruat̄ eſſentia.⁊ nó pſona.⁊ vna
Not. pſona.⁊ nó alia.Hec ille.ſ Eſt aūt ſciendūʒ
ꝙ thomas anglicus thomiſta lʒ plerumqꝫ a
ſancto thoma declinās.tenet oēs cóncluſióes.
ſco.in hac materia eē veras.ſ Gerardus ār
ō ſenis heremita tenet oēs eſſe falſas.ſ Quic
Inſtan/ quid aūt ſit de ipſis que de viatoꝛe dicit. con
tia ꝯtra tra que adhuc nó vidi róes ꝯcludentes:tū cō
pꝛimuʒ tra ea que dicit de btō. ⁊ cópꝛehēſoꝛe arguo
dictum pꝛimo ſic.ſ Nā ſi p dei potētiā diuina eſſen
ī hac.q. tia videri pōt intuitiue nó viſo ſuo ſuppoſi/
pꝛia ró to.i.pſona.vel pſonis:ſic videri pōt ēt eſſen/

tia creature.non viſo ſuo ſuppoſito: qꝛ plus
differt a ſuo ſuppoſito ꝙ̄ diuina eſſentia a
ſuis. Sʒ ꝯñs nulla potentia fieri pōt:qꝛ talis
viſio.i.intuitiua ħʒ iſtū nó bꝫ niſi de re pñte
ſm ſuā actualem exiſtentiā. que videri non
pōt ſine ſuo actuali ſuppoſito cui pº.⁊ p ſe cō
uenit. Ergo ⁊c̄.ſ 2º ſi diuina eſſentia videri ſcḋa ró
pōt intuitiue ſine ſuis ſuppoſitis ſic ēt videri
pōt eſſentia creature ſine ſuo eſſe:qꝛ magis.
abſtrahit a ſuo eſſe ꝙ̄ illa a ſuis ſuppoſitis.
cū intelligi poſſit cognitióe quidditatiua.⁊ ꝯ
pleta cū oppoſito ſui eſſe.nó aūt diuina cum
oppoſito ſui ſuppoſiti. Sʒ ꝯñs eſt falſum:vt
pʒ p ea que iſte dicit de intuitiua:⁊ abſtracti
ua cognitione. Ergo ⁊c̄.ſ 3º. Si btūs p dei 3.ratio.
potētiā videret eſſentiā.⁊ nó pſonā:vel pº vi
deret eā exiſtere in aliquo ſuppoſito: vel 2º vi
deret eā exiſtere in nullo:vel 3º videret eā in/
differentē ad eſſe.⁊ nó eē in ſuppoſito:vel 4º
p abſtrationē ab omnibus his. Sʒ nó ſcḋuʒ:
qꝛ eſt falſum:nec tertiū eadē rōne:nec q̄rtuʒ:
qꝛ illa viſio nó eſſet ītuitiua.⁊ ꝯñr nec beati
fica de qua loquimur. Ergo pꝛimū.⁊ ſic bꝫ
pꝛopoſitū.ſ 4º.quecūqꝫ ſunt cónexa quantū q̄rta ró
ad cognitionem abſtractiuaʒ.multo magis
ſunt cónexa quātū ad intuitiuā.que cónexio
nē maioꝛē reqrit:qꝛ intuitiue cónexa vt eſſē
tia.⁊ exñtia abſtractiue diuidi poſſunt. Sed
diuine pſone cognitióe abſtractiua ſic ſūt có
nexe ꝙ ſine inuicē videri nó poſſunt nec vna
abſtrahi ab alia:qꝛ vna nó ē cognitóe.pꝛioꝛ
ꝙ̄ alia.qḋ pʒ:qꝛ nó eſt pꝛioꝛ rōne eſſentie.vel
alicui⁹ abſoluti : qꝛ oē tale eſt vnuʒ numero.
vñ impoſſibile eſt eſſentiā vni⁹ intelligi.⁊ nō
alterius:nec rōne alicuius relatiui: qꝛ relati/
ua ſunt ſimul nā.i.naturali intelligētia cum
vnū p aliud diffiniat̄ ⁊ c ꝯ.Ergo multo ma
gis hoc eſt verū cognitióe ītuitiua Ergo nul
lus pōt intuitiue cognoſcere vnā pſonā ſine
alia:⁊ multo minus ea frui:cū fruitio notitiā
ſupponat.ſ 5º.Quecūqꝫ reſpiciūt equalr̄ foꝛ q̄nta ró
malē rōnē obiecti alicui⁹ potētie actualr̄ ⁊ in
tuitiue obiectā potētie:vt actu ⁊ intuitiue ob
iectū equalr̄ ſe habēt ad actū illius potētie ef
ficiendū.aut terminādum.vel ſaltē vnū non

efficit aut terminat ſine alio: q2 que ſe habēt
equalī ad cauſa3 vt actu cauſat nō poſſūt ſe
inequalī hr̄e ad effectū: vel ſaltē vnum nō ſe
habet ſine alio vt p3 inductione. ⁊ ēt exēplo:
q2 equalī intēſiue. ⁊ extēſiue colorata ſunt eq̄
liter viſibilia: ⁊ que equalī ſubijciunt colori
actu viſo vt ſic viſum equalī. vel ſaltē ſimul
videnſ vt oēs ptes ſcuti albi p° viſi. S3 oēs
diuine perſone equalī ſe habēt ad rōne3 for/
malē obiecti actualiter obiectā potētie beati
vt actu obijcitur: qđ p3: q2 quo ad intellectu3
formalis rō obiecti ƀ3 oēs eſt. vel ens. vel dei
tas. ⁊ quātum ad volūtatē eſt bonitas. ⁊ per
diuinā potentiā nō poteſt vna diuina perſo
na talē rōne3 reſpicere magis q̄3 alia. Ergo
nullus beatus pōt aliquā videre aut aliq̄ frui
Uerba aug. p°. ð tri. 8. ſine alia. vñ dicit Aug. in p° de trinitate. c. 8.
Siue audiamus oſtēde nobis filiū: ſiue oſtē/
de nobis pſem t.ñ valet: q2 neutru3 ſine alio
pōt oſtendi: vnū quippe ſunt. hec ille. ⁊ loqī
de potētia dei que ſola oſtēdit. qđ ſi negaſ:
pbo ex rōne eius quā aſſignat. ſ. q2 diuine p/
ſone ſunt vnū. Si. n. diuina potētia ordina/
ta. vel abſoluta pōt vna3 ſine alia oſtendere
opp3 q ꝑ poſſit remouere cauſa3 qr vna ſine
alia videri nō pōt. S3 illā remouere nō pōt:
q2 facere nō pōt q ꝑ ille perſone nō ſint vnu3.
Inſtantia contra. ƀm dictum ſco. ❡ 2°. Etiā in hac qōne deficit circā mediū ſe/
cūdi argumēti dicens q ꝑ trinitas pſonaꝝ in
beatifica fruitione eſt quaſi obiectū ſecunda/
riū. eſſentia ƀo primaꝝ ifra qđ formale ē ſū/
ma bonitas materiale hic deus ſecūdarium
pria rō. trinitas. Cōtra. arguo ſic p°. Nā ſi ita ē ſeq/
tur q ꝑ beatus nō fruaſ vere trinitate. nec bea
tificareſ in ea. cōtra aug. p° de tri. c. 8. dicētē
q ꝑ plenū gaudiu3 quo non eſt amplius ē frui
pbatio ſeqlle. trinitate deo. ſ P3 aūt iſta ſequela p°: quia
frui aliquo ē ei amore inhērere ꝑpter ſe. obo
pria rō. aūt ſecūdario nō inhēret amore qs pp ſe ſed
pp primariū: nec tñ ſequiſ q ꝑ fruanſ hoc deo
pp aliud. i. pp ſūmā bonitatē: q2 illa vt ſic
nō eſt res fruibilis. i. ad quam habeaſ pfecta
amicitia charitatis ſed eſt formalis rō fruen
ſcđa rō di. ſ P3 2° q2 eo qđ nō ptinet ad integritate3
⁊ ꝟitatē fruitionis qs nec fruiſ nec beatifica

tur: q2 hac rōne ƀm iſtū quis non fruiſ crea/
tura in eſſentia viſa. S3 obiectū ſecūdariu3
fruitiōis nō ptinet ad eius integritatē ⁊ veri
tatē: qđ p3 rōne: q2 ƀ3 iſtum viſio aut fruitio
nō dependet. vel ſpecificaſ ab eo: ⁊ exemplo:
q2 ƀ3 ipm creature in diuina eſſentia viſe nō
ſunt de integritate: ⁊ veritate beatifice viſio
nis eo q ꝑ ſunt ob3 ſecūdariū. ſ Si aūt dicaſ qđ incō
trinitas ad illā integritatē ptinere non obſtā ueniens
te q ꝑ ſit ob3 ſecūdariū. ſequiſ cōtra iſtū aliud ſeqſ ex
incōueniens. i. q ꝑ obiectū primariū fruitiōis dicto
nō ſit bonū infinitum. ⁊ ꝯñr nec ſatians: qa ſcoti
infinitū bonū fruibile cōtinet in ſua rōne oē
ptinēs ad fruitionis integritatē: alias nō eēt
fruibile infinitū: ⁊ ꝯñr in ſua ratione debet i/
cludere trinitatē ƀ3 iſtā reſponſionē: vñ cum
obiectū primariū in ſua rōne non includat ſe
cundariu3 vt per iſtūmet p3. ſequitur q ꝑ pri/
mariū non ſit infinitum. nec ſatiās. ſ 2°. prin ſcđa rō
cipalī Si perſonaꝝ trinitas eſſet obiectu3 ſe pricipa
cūdariū fruitionis poneret ƀm iſtū in nume lis.
rū cū eſſentia diuina: q2 cū obiectū primariū
⁊ ſecundariū habeant inter ſe ordinē. qui ƀ3
iſtū eſt ante omnē actū intellectus ƀm iſtum
ex natura rei diſtinguunſ: ⁊ ꝯñr ſunt multa.
Sed conſequens eſt falſū: q2 quaternitas eēt
in diuinis ſicut dixit abbas Joachim. Cōfir
maſ hoc argumētum p dicenda infra de di/
ſtinctiōe attributoꝝ.
❡ 3°. Deficit etiā q2 ad reſponſionem primi iſtantis
principalis ponit in deo aliquā bonitate3 re/ contra
latiuam. ⁊ illam nō eſſe bonū fruibile. ſ Cō 3. dictū
tra p°. nā illa bonitas aut eſt bonitas ſimpli/ ſco. i. ca
citer: aut ƀm quid. Sed ſiue ſic ſiue ſic dicaſ. dē qōe.
vna perſona erit melior alia ſimplī: aut ƀm pria rō
quid. ſ Nec valet ſi dicaſ q ꝑ ſunt eque bone
l3 vna perſona nō habeat relationem quam
habet alia: q2 habet equalem q2 ſequiſ q ꝑ. s.
s. q2 hēt relationes pauciores nō erit eque bo
nus extenſiue. vel intenſiue vt alie perſone.
ſ 2°. Nā ſi relatio in deo inquantū relatio ſit ſcđa rō
bona. eſt etiam vt ſic amabilis. Aut ergo rea
liter propter ſe. aut realiter pp aliud. Nō ſecū
dū: q2 ipſa realī nō eſſet vltimus finis. Ergo
primū. Ergo eſt obiectū fruibile.

q̄ diſtīc a ſcoto di.p̄ia. q.3. Tem eadē.di.i.q.3.querit ſuppoſi/ to φ fruitio ſit aliqd voluntatis p̄/ ciſe vt᷑ ſit actus elicitus ab ea: vel paſſio i illa recepta: puta aliqua delectatio. Et r̄ndendo dicit: ac tenet. φ in volūtate ſūt tres aſſenſus: ⁊ tres actus. ∫ Primus quo aſ ſentit alicui bono pp ſe. ∫ Secūdus quo aſſē titur alicui bono pp aliud bonū. ∫ Et tertius medius: q2 volūtati p̄ōt oſtēdi aliqͦd bonū abſolute nō ſub ratione ꝓpter ſe bonū nec pp aliud. circa qͦd voluntas p̄ōt habere actū vo lendi illud abſolute abſq; relatione ad aliud: aut abſq; fruitōe pp ſe. Habemus igr̄ q̄ttuor diſtincta: actū impfectū volēdi bonū pp aliͦd: ⁊ perfectū volēdi bonū pp ſe: quē ſequit̄ de lectatio: ⁊ qui dr̄ fruitio: ⁊ actū neutrū paſſio nē ſequentē. hec ex illo qui deficit in multis.

iſtantia contra p̄mum dictum ſco. p̄ia rō ¶ Primo nā diuidit actū elicitū contra paſ/ ſionē: vel delectationē. quaſi delectatio non ſit actus elicitus: ⁊ vt p3 ex modo querendi: ⁊ ꝟbis eius i fine ſecūdi argu. tenet φ delec/ tatio ſit in volūtate: ⁊ nō ſit operatio ſed paſ ſio. ∫ Contra p°. Nā delectatio eſt actus cu3 ſit ens ⁊ nō ſit potētia: ⁊ nō eſt act᷒ prim᷒ .i. potētia: vel habitus aut generalr̄ forma q̄ ſit opandi principiū. Ergo eſt actus ſecūdus: ⁊

ſcda rō 9ūr ab aliq̄ potētia elicitus ⁊ eſt opatio. ∫ 2° ois act᷒ ſecūdus: ſiue mot᷒ opatiue potētie ē opatio: q2 ph̄s 9. meth. a. tex. co. p̄mi vſq; ad tex. co. 8 idē. 2°. d̄ anima a. c. 2. diuidit actum ꝑfectū q eſt forma: ⁊ pactū qui eſt operatio ⁊ deinde declarāo p° fm. ⁊ 2° primū hoc qdē enim ingt vt motus ad potētiā .i. act᷒ ſcdō il la ꝟo vt ſubſtātia .i. forma: ⁊ iſte vocat̄ act᷒ primus: ⁊ dama. li°. 3°. c. 16. diffiniēs energiā que latine dr̄ opatio: dicit φ energia .i. opa/ tio aut actio ē opatiuus ⁊ ſubſtātialis natu/ re motus: ⁊ cuſtra. p°. ethi. opatio inquit eſt vniuſcuiuſq; ſube .i. eſſentie innat᷒ mot᷒ vbi motus ſumit̄ p oi actu 2°. S3 ois delectatio eſt act᷒ ſecūdus ſiue mot᷒ opatiue potētie: q2 delectationē ⁊ triſtitiā Aug. vocat mot᷒. vo

cap. 17. 3. ratio. lūtatis. 14. de ci. dei. c. 5. ⁊ h3 p h3 p° eth. delec tatio ē mot᷒ qdā aie. Ergo ⁊c̄. ∫ 3° Nā cū delectatio ē act᷒ elicit᷒ ſiue opatio volūtat̄.

aut ē paſſio: q2 ꝟ3 iſtā illā quattuor q̄ ponūt tur i volūtate diuidunt̄ p iſta duo. S3 delec tatio nō eſt paſſio: ∫. P° q2 ſi delectatio paſ/ ſio eſt. paſſio eēt i volūtate ⁊ 9ūr eēt poſſibi liter i angelis 9tra dama. i 2° li°. dicentē: paſ/ ſio ē mot᷒ appetitiue ꝟtutis ſēſibilis ex ima ginatiōe boni vel mali. ∫ Vel aliter. paſſio ē mot᷒ irrationalis aie p ſuſpitionem boni vel

mali. ∫ Si dicat̄ φ ſcot᷒ loquit̄ de paſſione generalr̄ p quacūq; receptiōe. et ſi ſit ſine al teratiōe corporali. ∫ Cōtra q2 ois act᷒ elicit᷒ a volūtate h3 hoc ē paſſio cū opet̄ imanēter: ⁊ 9ūr paſſio nō ponit i numerū nec cōdiuidi tur cū actu elicito: 9tra cū hic Ergo ⁊c̄. ∫ 4°. Nā philoſophus. 7. eth. c. penul. delectationē diffiniēs dicit. φ ē ei᷒ q h3 nā3 habit᷒ nō īpe dita opatio: vn̄ p3 φ opatio ē gen᷒ delecta/ tiōis: ⁊ ſic ois delectatio eſt operatio. ¶ 2°. Nā dicit in intellectu eſſe duos actus aſ ſentiendi vero cōplexo .ſ. pp ſe vt principio ⁊ propter aliud vt cōcluſioni: ⁊ ſimiliter in vo luntate duos aſſentiendi bono vt dictū eſt: aſ ſignans inter hos ⁊ illos primam differen/ tiam: q2 exiſtentes in intellectu diſtinguuntur ex natura obiectoꝝ .ſ. propter aliā ⁊ aliā eui dētiā illius ⁊ illius veri: exiſtentes autem in voluntate non diſtinguuntur ex diſtinctione obiectoꝝ ſed ex diſtinctio actu potentie libere ſic vel ſic acceptātis eius obiectu3: q2 in eius poteſtate ē ſic. vel ſic agere referēdo vel non referendo. ∫ Contra probo φ vltra id φ log tur improprie: quia ſcilicet voluntas proprie non aſſentit ſed conſentit ēt ſaltum aſſumit ſcilicet φ hec ſit iter illā differētia. Nā ſicut bono libere aſſentim᷒ pp ſe: vel aliud. ita ve/ ro libere ſimplr̄ aſſentimus: vel nō aſſentim᷒ vt patet de fidei articulis: ⁊ ex cōſequēti mul to magis poſſumus aſſentire propter ſe: vel ꝓpter aliud. Nec eſt verum φ ſemp ei cui aſ ſentimus propter ſe. aſſentim᷒ ꝓpter ei᷒ eui dentiā vt iſte innuit. q2 in his que fidei ſunt que .ſ. non habent euidentiam oportet tandē ad aliqd venire qͦd credimus propter ſe: alio quin eſſet procedere in infinitū. ſi omne quod credimus credimus propter aliud.

Evaſio ſcoti
iſtantia
4. ratio
iſtantia 9tra h3 dictum ſco. di. i q. 3.
ratio in diuerſū

iſtantia ¶ 3°. Nã aſſignat ſecũdã diffinitionẽ dicẽs.
ↄtra. 3. q duo aſſenſus intellectus ſufficiẽter diuidũt
dictum aſſenſum intellectus in cõi: cum nulla ſit cui/
ſco. ibi/ dẽtia media ex parte obiecti a qua poſſit ac/
cipi veritas alia ꝙ̃ principiꝝ: ⁊ cõcluſiõis: ſꝫ
pter illos duos aſſenſus intellectus ⁊ volun/
tatis eſt alius medius: q: voluntati põt oſtẽ/
di aliqͦd bonũ abſolute nõ ſub rõne boni pp
ſe vel pp aliud. ⁊ voluntas circa illud poteſt
pͥa rõ habere aliquẽ actum. ſ Cõtra. Nã ꝙ̃ tũ ad
hoc nõ eſt differẽtia: q: ſicut bonũ voluntati
ita intellectui verũ põt offerri ſub ſua cõi ra/
tione abſtrahẽdo a pp ſe: ⁊ pp aliud: quia ab
his nõ minus abſtrahit verũ ꝙ̃ bonũ. ⁊ circa
illud intellectus põt actũ: q: nõ minus poteſt
ferri in abſtracta ꝙ̃ voluntas que de ſe tẽdit
in res que ſunt extra animã vbi ſunt ſingula
res: intellectus aũt ꝑprie apprehendit vniuer
ſcḋa rõ ſalis. ſ 2°. Si ita eſſet poſſet aliqd eẽ mediũ
iter frui. ⁊ vti ſicut ſꝫ iſtũ eſt ẽt inter pp ſe. ⁊
pp aliud: p que illa diffiniunt. Sꝫ inter hec
nihil mediare põt. ſ P°: q: omne amatũ eſt
amatũ pp bonũ qͦd habet in ſe: ⁊ ſic eſt frui.
vel qͦd habet alterũ. ⁊ ſic eſt vti. ſ 2° q: ſi ẽ ali
quis talis actus. aut eſt malus. aut eſt bonuſ:
⁊ ſi eſt malus. eſt vſus. vel fruitio: q: ſꝫ aug.
oĩs puerſitas. i. actio mala que peccatũ voca
tur eſt vti fruendis vel frui vtendis: ſi eſt bo
nus ſequit idẽ: q: erit circa aliqͦd obiectũ cir
ca quod poterit eſſe actus malus cũ etiã cir/
ca deũ eſſe poſſit. ⁊ ↄ̃r illud obiectũ erit vti
3. ratio le. vel fruibile. ſ 3°. principalr nã aug. i libro
de doctrina xpiana ſic arguit Deus diligit
nos vtẽdo vel fruẽdo. Nõ fruendo ergo vtẽ/
do: vñ ↄcludẽdo ait. Nõ igr fruit nobis. ſed
vtit. Nã ſi neqꝫ vtit. neqꝫ fruit nõ inuenio
quẽadmodũ diligat. Sꝫ ſi qua dilectio eſſet
dicto modo media ñ valeret iſta rõ. ⁊ ſco. in
ueniſſet dilectionẽ quã ñ iueniſſet auguſtin᷒.
iſtantia ſ 4°. Nã dicit ex vſu vocabuli magis haberi
ↄtra. 4. q frui dicat actũ volendi. ꝙ̃ delectationem.
dictum ſ Cõtra. p°. Nam ſi frui ſumat p̃o ipſo vel/
ſco. ea/ le. ſiue p dilectione hẽe poſſem᷒ fruitionẽ in
dẽ qõe. vis qͦd eſt falſum: q: in pͣtria dicimus fruitio
pͥa rõ nẽ rñdere ipſi dilectioni. ſicut viſio ipſi cre/
dere. ſ 2°. frui ſꝫ cõeꝫ vſum ſumit p̃o quadã ſcḋa rõ
vltima voluntatis pfectione: vñ ⁊ fructus a
quo dr̃ frui eſt vltimũ de arbore expectatuꝫ.
Sꝫ velle nõ eſt vltimũ a voluntate expecta/
tũ. ſꝫ delectatio. que ſꝫ iſtũ eſt vltimũ in perti
nentibus ad voluntatem. ſ Sꝫ ad hoc dicit ſco. cõ
ipſe rñdendo ad primum q fructus puta po ſio.
mũ eſt vltimum expectatũ vt guſtanduꝫ. ad
quã guſtationẽ ſequit delectatio: vñ frui eſt
primũ quo attingo expectatũ nõ aũt delecta
tio. ſ Cõtra. lꝫ enim hoc ſit aliquo modo ve Aucto/
rũ. tñ magis p̃oprie dr̃ q ſit vltimũ expecta ris iſtã/
tũ ad delectanduꝫ: vñ cõiter dr̃ q fructus eſt tia.
vltimũ expectatũ cũ ſuauitate pceptum: alio
quin ſꝫ iſtam rõnem fructus eſſet magis in/
tellectus. ꝙ̃ voluntatis obiectũ: q: guſtationi
que eſt actus apprehenſiuus ſimilior eſt intel
lectio ꝙ̃ volitio.

Adẽ. d. prima. q. 4. querit vtrũ fine q̃ dicũt
p intellectum apprehenſo neceſſe ſit a ſcoto
voluntatẽ frui Et rñdendo dicit q di. pͥa
fine obſcure apprehenſo in vniuerſali. vl' par q. 4.
ticulari. volũtas non fruit neceſſario: nec co
dare viſo neceſſario fruitur volũtas eleuata
quãtũ eſt ex pte ſua: nõ eleuata aũt ſupnatu/
raliter põt eo frui. ſ Deficit aũt multipliciter
¶ Primo. Nam dicit q voluntas non fruit iſtantia
neceſſario fine obſcure apprehẽſo. ⁊ i vniuer ↄtra p/
ſali. Cõtra primo. Nã ſi põt eo nõ frui: p° eſt mũ dic
q: non habet rõnem ↄuenientis. ſ Aut 2° q: tũ ſcoti.
ſimpliciter vult oppoſitũ. ſ Aut 3° q: vult di pͥa rõ.
ſperatũ. ſ Aut 4° q: vult nihil. ſ Sꝫ non pri
mũ q: finis in eo q finis eſt appetibile ⁊ bo/
nũ 2° phi. tex. co. 23. ⁊. 31. idẽ. 2. me. t. co. 8. ⁊. 5.
me. t. c. 3. maxime vltimus de quo loquimur
ideſt felicitas. ſ Nec ſecũdũ: q: poſſet appete
re miſeriã: ⁊ eaꝫ preferre felicitati malendo i
qͦd eſt impoſſibile: cũ nõ velit quis miſeriaꝫ
ẽt per accñs niſi gr̃a alicuius boni. puta pri/
uationis mali. que nõ hẽt rõneꝫ boni niſi ꝓ/
pter vltimũ finẽ. ſ Nec tertiũ: primo. q: illud
aliquo modo predigeret felicitati: cũ ſm. co/
men. 1. eth. Eligere ſit de duobus propoſitis cap. 1.
vnũ alteri preponere. vel preoptare. Nec va
let dicere q hoc nõ preoptat eo q illud. i. vl/

timū finē nō optat:qꝛ volūtas nunꝗ̄ poſſet
eligere vnū de duob⁹.niſi vtrūqꝫ vellet.ꝛ al
terū magis:reliquū vero minus qđ eſt falſū:
qꝛ vnū eligere pōt aliud refutando: ꝛ pꝛete/
rea ſtat argumētū:qꝛ ſi volūtas pōt vltimū
finē nō velle ſimpliciter pōt ēt minus velle.
ꝛ tunc ꝑeligeret aliud qđ ē impoſſibile:ſequi
tur ēt cum vti nō poſſit vltimo fine ſub rōne
vltimi ꝓpoſiti ꝙ minus velit illud q̊ fruitur
ꝗ̄ illud quo nō fruit̄.⸿ 2°.Nā ſequeret̄ ꝙ vo
luntas poſſit velle aliqđ.ꝛ nō ſub rōne boni:
qꝛ tāta eſt neceſſitas volēdi finē vltimū i vni
uerſali ꝓpoſitū quāta eſt volēdi bonū ſub ra
tione boni:qꝛ finis vltimus ꝓponit̄ vt cōti/
nens oēm rōnē boni ſicut ꝛ omnē finē.ꝛ cō
ſeq̄ter tm̄ eſt in eo de rōne boni quātum in
vniuerſali rōne boni. Sꝫ ꝯñs eſt falſuꝫ:qꝛ ni
hil pōt voluntas velle niſi ſub rōne veri: aut
appārētis boni.p°.eth..c.7.ꝛ.8.Bonum in
quit eſt qđ oia appetunt:alioqn potētia poſ/
ſet in aliqđ ferri ſine formali rōne ſui obi̇.
⸿ Nec quartū:qꝛ.ſ.ſimplr̄ vult nihil ſuſpen/
dēs ſe ab oi actu. Nā ſi voluntas neceſſario
vult aliqđ bonū ſibi ꝓpoſitū niſi impēdiat̄
ex inclinatiōe in aliud bonū neceſſario vult
aliqđ bonū.ſ.hoc vel illud:qꝛ actualis eius i/
clinatio ē actualis eius volitio:vñ ſi vult bo
nū propoſituꝫ.vel inclinat̄ in aliud. vel vult
vnū aliud. Sꝫ volūtas neceſſario vult bonū
ꝓpoſitū.ſiue inclinat in illud.niſi impediat̄
ex inclinatiōe in aliud:qꝛ bonū allicit.cuꝫ de
ſe ſit appetibile.ꝛ maius allicit magis:ꝛ ma
ximū maxime:nec aliquo bono ꝓpoſito vt
quiſqꝫ in ſe expit̄.ꝛ inductiue pꝫ pōt volun/
tas nō allici:aut nō inclinari. niſi qꝛ inclina
tur in aliud·iꝯpoſſibile. Ergo ꝓpoſito aliq̊
bono volūtas neceſſario vult illud.aut aliđ:
ꝛ ꝯñr ꝓpoſito vltimo fine volūtas nō poteſt
eū nō velle.niſi qꝛ vult aliud puta dormire
ad qđ ſequit̄ nihil velle:qꝛ.ſ. ceſſat ꝓpoſitio.
Scđa rō vel appꝛehenſio boni.⸿ 2° principalr̄ nullus
actus mere naturalis eſt in nr̄a poteſtate.ni/
ſi quatenus poſſumus obiecti pn̄tiam a po/
tentia remouere:ſicut patet in actibus vege/
tatiue partis.ꝛ ſenſuū iuditiꝫ. Sꝫ volitio fi/
nis vltimi eſt volitio mere naturalis:qꝛ act⁹
qui pꝛeſupponit̄ omni actui libero eſt mere
nālis.cū omnis actus ſit naturalis:aut liber
ſicut ꝛ a nā:aut a ꝓpoſito. volitio aūt finis
vltimi pſupponit̄ omni actui libero.ꝛ non ē
liber:qꝛ volens pſtituiſſet ſibi finē vltimū cū
agens liberum agat ꝓpter finē a ſe pſtitum.
nāle ꝟo pp̄ finē pſtitum ſibi ab alio.Ergo ſi
poſſumus nō velle vltimū finem. niſi remo/
uendo obiꝫ a potētia.i.bonū cognitū a vo/
luntate:auertendo.ſ.conſiderationē qua bo/
nū erat cognitū:vñ ſtante cōſideratiōe neceſ
ſario illū volumus.⸿ 3°. Si quis actus intel/ 3.ratio.
lectus hēt actū voluntatis neceſſario ꝯnexū.
ēt illū habebit actus intellectus circa finē: qꝛ
nulla cōnexio actuū intellectus.ꝛ volūtatis
eſt maior.ꝗ̄ coꝝ qui ſunt reſpectu finis vlti/
mi vt p ſe pꝫ:qꝛ cōnexio hoꝝ eſt cauſa cōne/
xionis omniū aliorū:cū ideo voluntas intel/
lectū ad cogitandū ꝛ ſe ad volēdū ea q̄ ſunt
ad finē moueat.qꝛ vult finē cogitatū. effect⁹
aūt ſuā cāꝫ excedere nō pōt.Sꝫ aliqui actus
intellectus.ſ.actus pꝛudētie habent actus vo
luntatis neceſſario ānexos: alioquin cū pru
dētia ex actibus generet̄.generari poſſet ſine
ꝟtute morali.que ſine actu voluntatis acqri
nō pōt:qđ eſt Cōtra philoſophū 2°. eth.c.p°.
2°.ꝛ infra.Ergo cōſideratio vltimi finis ne/
ceſſario hēt volitionē ānexam.⸿ 4° nullus ac
tus indeliberat⁹ eſt p ſe:ꝛ directe in nr̄a pote
ſtate.nec aliqđ niſi pſuppoſita deliberatiōe.
Sꝫ ois actus circa finē eſt indeliberatus:nec
aliquē talē deliberatio ꝑcedit vt pꝫ in.3° eth. cap. 8.
qꝛ deliberatio ē ꝯcluſio cōſiliꝗ qđ pſupponit
finis volūtatē:cū ſit de his que ſunt accomo
da fini intēto.Ergo nullus talis eſt i nr̄a po/
teſtate niſi indirecte.inquantū actus intellec/
tus neceſſario requiſitus.eſt in nr̄a poteſtate
ſaltē quoad ꝯtinuationē.⸿ Si dicat̄ ꝙ deli/ Euaſio
beratio nō eſt quidē reſpectu finis ſꝫ reſpectu ſcoti.
huius actus qui eſt velle finē:ideo velle ē ac/
tus liber.⸿ Cōtra nā ſequeret̄ ꝙ ante actuꝫ iſtantia
quo finē volumus de quo deliberam⁹. eſſet
alius pꝛioꝛ:tm̄ qꝛ deliberatio eſt de vt.lib⁹ ſo
lum ad volitū aliqđ.tuꝫ qꝛ deliberare pſup/

ponit velle ꝺliberare:alioqn nulli neceſſitate
deliberaremus.⁊ ꝯñr deliberatū nō eſſet libe
rū.hoc aūt eſt falſuʒ:q₂ ante primū.i.delibe/
rationē finis eſſet pri⁹:q₂ volitio finis eſt pri/
ma in actibus volūtatis:ſicut itellectio prin/
cipiū ē prima i actib⁹ ꝯplexis itellect⁹q₂ ſicut
principiū i ſpeculatiuis.ita finis ſe hēt in agi
bilib⁹ 2° phi.tex.co.31.⁊.7°.ethi.cap.5.

iſtantia ꝯtra.2. dictum ſco. ea/ dem di. pria. q. 4.
¶2°. Nā dicit ꝙ volūtas eleuata p habitum
ſupernaturalē non fruit̄ neceſſario vltimo fi
ne clare viſo.ſ Contra p°. Naʒ ſequit̄ ꝙ illa
volūtas poſſet peccare:q₂ poſſet nō facere ali
qd qꝺ tunc pōt.⁊ debet facere.i. deū totis vi
ribus amare.ſ 2°. Si talis vidēs pōt velle nō
pria rō
frui:pōt hoc iudicare bonū ad volendū cum
ſcꝺa rō
nihil poſſit eē volitū niſi ſub rōne boni vt di
ctū eſt in hac eadē qōne. Sʒ ꝯñs eſt falſum:
tū q₂ ſequit̄ ꝙ poſſet errare:tū q₂ poſſet talis
volūtas velle nō eſſe virtuoſa.ſicut ⁊ nō vel/
le magis amare bonū magis ⁊ magis amā
3.ratio.
dus.ſ 3°. Nā beatus nō eſſet beat⁹:q₂ nō ha/
beret omne qꝺ naturalr̄.⁊ ꝯñr rōnabilr̄ vult
ideſt firmitatē.⁊ ſtabilitatē imobilē i bono.
iſtantia contra 3. dictū ſco. ea/ dē qōe.
¶3°. Nam dicit ꝙ voluntas nō eleuata p ha
bitū.ſ.ſupernaturalē.ſine vltimo clare viſo i
particulari pōt frui:⁊ intellige contingēter:
q₂ poteſt frui.⁊ hʒ eum ēt nō frui multo ma/
gis ꝗȝ eleuata.de qua dixit ꝙ pōt non frui.
pria rō
ſ Contra p°. Nā ſi voluntas pōt vltimo fine
clare viſo in particulari nō frui pōt etiaʒ nō
frui eo viſo in vniuerſali: q₂ ita ſe habet vo/
luntas reſpectu dei clare viſi ſicut reſpectu fe
licitatis:aut boni in cōmuni: q₂ includit oēʒ
pfectionē quaʒ finis dicit in particulari.ſ 2°.
ſcꝺa rō
Qꝺ aūt dicit ꝙ ēt pōt frui eſt ꝓbabile hʒ ali
quos de fruitione qualitercūq₃.ſʒ de propor
tionata viſioni:⁊ obiecto viſo vr̄ impoſſibi/
le.loquēdo de poteſtate naturali volūtatis.
Nā ſi volūtaſ naturaliter poſſet perfecte frui
ſuꝑflue in ea poneret̄ habitus ſuꝑnaturales.
ſaltem i infimo beato.ſ Preterea ſequeretur
ꝙ intellectus naturalr̄ poſſet illud obiectū p/
fecte intelligere:q₂ intellectus.⁊ volūtas na/
turaliter poteſtate ſunt equales cū tātū poſſit
ille intelligere.quātuʒ illa velle.⁊ e ꝯ°:vn di/
co:ꝙ nec pōt perfecte frui ſine habitu ſuꝑna/
turali vidēdo.nec ēt pōt ñ frui aliqualiter.

iſtantia ꝯtra.4. dictum ſco. ea/ dē diſt. pria. q. 4.
¶4°. Nā dicit p° adhuc nō eſſe probatuʒ qn
voluntas poſſit nolle bonū in quo nulla inue/
nit̄ ratio mali:vel defectus boni:ſicut nō eſt
ꝓbatū.ſ 2° qn poſſit velle illud in quo nulla
eſt ratio boni:⁊ hoc.vel prius in re vel in ap
prehenſiōe ꝗȝ illud terminet actum volendi.
ſ Cōtra primū:q₂ hoc nūc probauim⁹ ex di
ctis articulis.ſ Cōtra ſcꝺuʒ:q₂ nulla poten/
tia ferri pōt in aliqd in quo non reperit̄ ali/
quo mō rō formalis ſui obiecti: qꝺ reſpectu
volūtatis eſt bonū:ſicut pʒ inductiue: q₂ ocu
lus ferri nō pōt in non viſibile: ⁊ ſic de aliis:
tū q₂ ois elicitiua potētia priuſꝗȝ poſſit i ac/
tū.opʒ ꝙ hēat obʒ pñs:q₂ cū ſempˀſit actiua
vel paſſiua ſemꝑ ad obuʒ ꝯparat̄ vt mouēs.
vel motū.q̇ pri⁹ nā opʒ ꝯiūgi.ꝗȝ ſequat̄ act⁹
ſiue mot⁹ ex 7°.phy.t.c.10.eo ꝙ hoꝝ ꝯiūctio
ſit cā mot⁹.vel opatiōis q̇ cā nālr̄ pcedit effe/
ctuʒ:vñ nō pōt eē act⁹ i volūtate.niſi ei pri⁹
natura cōiungatur obiectū.i. bonum.

iſtantia ꝯtra p/ mū dic tū ſcoti di.2. q.2 p°.poſt. t. co. 6.
Diſtinctiōe aūt ſecūda q.2. querit an
aliqꝺ infinitū. Ad deū eſſe ſit per ſe
notum: ⁊ rñdet ꝙ ſic: ſed rñdendo
deficit in multis.
¶Primo q₂ dicit ꝙ quādo ꝓpoſitio dr̄ p ſe
nota:ly p ſe nō excludit terminos proprios:
q₂ principia prima cognoſcim⁹ inquātū ter/
minos cognoſcimus:ſʒ excludit̄ quecūq₃ cā
⁊ rō q̇ eſt extra p ſe cōceptū terminoꝝ ꝓpoſi
tionis p ſe note. Hec ille.qui vult ꝙ ad noti/
tiā ꝓpoſitōis per ſe note ſufficiat notitia ter
minoꝝ.⁊ hoc loquēdo ꝺ p ſe nota in ſe. ⁊ no
bis cū inter iſtas iſte nō diſtinguat.ſ Cōtra
qꝺ arguo ſic. Nā ois propoſitio nō demon/
ſtrata ſʒ principiū demonſtrandi in aliq̄ ſci
entia.accipit̄ vt p ſe nota. Sʒ multe ad qua/
rū notitiā nō ſufficit notitia terminoꝝ ſunt
hmōi:q₂ alique indigent ſenſu: ⁊ experimen
t.co.4.
to multiplici.ſicut dr̄ primo.meth.ꝙ medici
na accipit tā ꝗȝ principiū ꝙ hec herba ſit effe
ctiue calida multis experimētis: nec demon
ſtrat̄. Ergo multe ꝓpoſitiones ad quaꝝ no/
ticiaʒ nō ſufficit noticia terminoꝝ ſunt per ſe

note. Qḋ aũt dicit eſt ver̃ de per ſe nota i ſe.
iſtantia ¶ 2°. Nã diffinit ꝓpoſitionẽ per ſe notã ꝙ ſ.
ꝯtra ſe- eſt illa que ex ſuis terminis vt ſunt ſui habet
cũdũ di- euidentẽ veritatẽ ſue ꝯplexionis. / Cõtra p°
ctũ ſco. Nã ſi diffinitio eſſet bona omnis ꝓpoſitio
eadem p ſe nota cõſtaret ex terminis ſuis: q2 diffini-
qõne. tio ꝯuertit̃ cũ diffinito. Sʒ ꝯñs iprobatũ. ẽ
pria rõ. Ergo ⁊c̃. / 2° Nã ſi eſſet bona nõ cõueniret
ſcḋa rõ ꝓpoſitioni immediate q2 ꝓpoſitio p ſe no-
ta. ⁊ ꝓpoſitio immediata nõ habẽt vnã dif-
finitionẽ cũ mutuo ſe excedãt: vel ſaltẽ vnuʒ
excedit aliud: q2 aliqua per ſe nota nõ eſt im
mediata. ſʒ demonſtrabilis vt nix ẽ alba. vel
frigida: vñ ſm Ala. io. pſpectiue. c. 2°. ꝓpoſi-
tio p ſe nota aliqñ eſt demonſtrabilis qñ. ſ. ẽ
manifeſta p ſenſum: ⁊ ħʒ aliquos aliq̃ imme
diata nõ ẽ per ſe nota ex ſuis terminis vt pe
titiones: ſuppoſitiões: ⁊ diffinitiões que non
ꝓbant̃ tñ indigẽt inſtructore. Sʒ pdicta dif
finitio eſt ꝓpoſitionis imediate: q2 eſt ꝯuia-
liter illa quã p ħs p°. poſt. t. c. 5. ponit ḋ pro-
poſitiõe imediata. ſ. eſt illa qua non ẽ altera
prior. ⁊ ꝯñr q̃ tenet ex ſuis terminis inquãtũ
ſunt ſui. Ergo nõ eſt diffinitio ꝓpoſitiõis p
3. ratio ſe note. / 3°. Nã dignitas. ⁊ ꝓpoſitio p ſe no
ta vident̃ eſſe idẽ: maxime ħʒ iſtũ. qui nõ di-
ſtinguit inter per ſe notã i ſe: ⁊ quo ad nos: q̃
eſt dignitas quã. ſ. quiſq3 ꝓbat auditã Sʒ p
dicta diffinitio non eſt diffinitio dignitatis:
tũ q2 dignitas p°. po. t. c. 5. diffinit̃ aliter q̃3
ꝓpoſitio imediata cuiꝰ eſt pdicta diffinitio:
tũ q2 diffinitio dignitatis nõ cõpetit iſti. deꝰ
eſt. ⁊ multis q̃ ħʒ iſtũ ſunt ꝓpoſitiões p ſe no
4. ratio te. Ergo ⁊c̃. / 4 Ois ꝓpoſitio nõ indigens
doctore eſt per ſe nota: q2 ẽ dignitas que dif-
finit̃. ꝙ eſt illa quã neceſſario ẽ hr̃e quelibʒ
docendũ. vñ ſcita eſt ante q̃3 qs doceat̃. Sʒ
multe que nõ capiunt̃ ex terminis ſunt nõ in
digẽtes doctore vt nix eſt alba. motus. vl nã
eſt. ⁊ hmõi. Ergo multe que non capiunt̃ ex
terminis ſunt per ſe note. Ergo ⁊c̃.
iſtantia ¶ 5° Nã hẽt p incõueniẽti ꝙ quelibʒ ꝓpoſi-
ꝯtra. 5. tio vera p ſe p° ſit per ſe nota. / Cõtra p°. nã
dictum ois ꝓpoſitio p ſe adequata itellectui ẽ p ſe co
ſco. di. gnita: q2 adequari itellectui eſt cognoſci: ⁊ ꝯ

ſequẽter p ſe adequari ẽ p ſe cognoſci. Sʒ ois 2. q. 2.
ꝓpoſitio per ſe ꝟa ẽ per ſe adequata intellec pria rõ
tui: q2 ꝟitas eſt adequatio: ⁊ ꝟuʒ adequatũ:
⁊ ꝯñr p ſe ver̃ p ſe adeq̃tũ Ergo ⁊c̃. / 2°. ois ſcḋa rõ
ꝓpoſitio p ſe noſcibilis eſt p ſe nota: q2 apud
iſtũ iſta nõ diſtinguunt̃ ſʒ ſunt idẽ. Sʒ ois ꝓ-
poſitio per ſe ꝟa eſt per ſe noſcibilis: q2 de ra
tiõe veri eſt eẽ noſcibile. ⁊ ſi nõ per aliud. Er
go ⁊c̃. / 3°. nã ħʒ iſtũ paulo infra propoſitio 3. ratio
dr̃ per ſe nota q2 quãtũ ẽ de nã terminoꝝ na
ta ẽ hr̃e ꝟitatẽ euidẽtẽ in quocũq3 cõcipiẽte
terminos. Sʒ ois ꝓpoſitio vera per ſe nota
eſt cognoſci p ſuos terminos: q2 ſubiectũ ẽ cã
vel rõ inherẽtie pdicati ad illud in tali pro-
poſitiõe. vnũqḋq3 aũt natũ eſt cognoſci per
ſuã cãʒ ſi illa cognoſcat̃. Ergo ⁊c̃. / Et ſi di Euaſio
cat̃ ꝙ iſta ꝓbãt ꝓpoſitionẽ p ſe 2° modo eſſe ſcoti
p ſe notã qḋ falſũ e: q2 demonſtrat̃: / Dico iſtantia
ꝙ hoc nõ icõuenit ad hoiẽʒ: ſʒ ſcĩedũ ꝙ illa Mor.
ꝓpoſitio lʒ ſit vera ⁊ p ſe: nõ tñ eſt ꝟa per ſe:
q2 nõ eſt p ſe inquãtũ vera ſʒ iquãtũ vnitiua
extremoꝝ que nõ vniunt̃ p aliud: eſt aũt ꝟa
. ſ. adequata itellectui p aliud. ſ. p ꝓpoſitionẽ
inq̃ paſſio. vel diffinitio paſſionis pdicat̃ ḋ
diffinitiõe ſubiecti. Sʒ ꝓpoſitio p ſe p° mõ:
eſt p ſe nõ ſolũ quãtũ ad identitatẽ extremoꝝ.
ſed ẽt inquantũ veraꝰ ⁊ adequata itellectui:
q2 cognoſcit̃ p rationes ſuoꝝ terminorum.
¶ 4 nã dicit geometriã ñ vti pncipijs niſi q̃ iſtantia
hẽnt euidẽtẽ ꝟitatẽ ex terminis ꝯfuſe ꝯceptis: contra
/ Cõtra. p° nã geometria accipit p pñ° ꝙ q̃rtũ di
oẽs linee a cẽtro circuli ad eiꝰ circũferẽtiã du ctũ ſco.
cte ſũt eq̃les: qḋ nũq̃3 cognoſcat̃ niſi cognito cadẽ. q.
circulo diffinitiue: ⁊ ꝯñr diſtincte. / 2° ois ar pria rõ.
tifex i ſua cognitione pſuppones terminoꝝ ſcḋa rõ
diffinitiões icipit a cognitiõe diſtincta: q2 co
gnitio diffinitiua ẽ cogniꝰ diſtincta ħʒ illuʒ.
Sʒ geometria eſt hmoi: q2 in pñ° ſupponit
diffinitiões tã q̃3 quedã primo noſcenda.
¶ 5° nã reprobat diſtinctionẽ de ꝓpõne p ſe iſtantia
nota ⁊ p ſe noſcibili: qḋ vere dr̃ loquẽdo ḋ p ꝯtra gn
ſe nota cũ hac limitatiõe. quãtuʒ eſt de ſe: ta tũ dictũ
lis. n. eſt idẽ ꝙ p ſe noſcibilis: ſʒ loquendo eo ſco ibiḋ
mõ quo loquit̃ opinio quaʒ reprobat de per
ſe nota ſine additione: falſum eſt quod dicit

pria rõ q̄d p; primo. Nã q̄ñcunq; formale ſignifica
tū alicui⁹ termini ꝯuenit aliq̄bus actu.⁊ ali/
quibus in aptitudine ille termin⁹ dupl̄r acci
piſ: ſicut pʒ de ly ſciēs.⁊ de ly vidēs: nec du
bius eſt iſtātia niſi deſ in ꝓpoſito: q̄d non lʒ:
vñ q: iſtud: eſt veꝝ in plurib⁹ ſine iſtantia: eſt
cap.8. ꝯcedendū p°. topi. Sʒ ita eſt i ꝓpoſito: q: eē
per ſe notū ꝯuenit actu primo prin°.⁊ apti
tudine ꝯuenit ꝓpoſitiōi formabili de aliqua
ſpē ꝓducibili nobis incognita cui⁹ p̄dicatū
eēt de rōne ſubiecti. vel que ex hoꝝ diffinitio
nib⁹ cōſtaret. Ergo ly p ſe notū dſ dupl̄r. ſ. ac
ſcd̄a rõ tu.⁊ aptitudine. ſ 2°. Nã p ſe notū accipi po
teſt in actu: q: iſta ſunt cōuertibilia. a. p ſe no
ſciſ. a. eſt p ſe notū.⁊ primū eſt veꝝ actu.⁊ ꝯ
ſequēter hʒ: accipiſ ēt hʒ iſtū i aptitudine: q:
dicit q ꝓpoſitio dſ p ſe nota nō q: cognoſca
tur actu. ſʒ q: nata eſt hēre v̄itatē euidentē
q̄ꝝ eſt de nā terminoꝝ. Ergo ſumitur duo/
bus predictis modis.

iſtantia ❡ 6° Nã reprobat diſtinctionē de p ſe nota
ꝯtra. 6. ꝓpoſitiōe in ſe.⁊ i nobis. ſ Cōtra p°. Nã ali
dictum qua propoſitio ē p ſe nota nobis.⁊ nō i ſe: ⁊
ſco. ibi/ aliqua e ꝯuerſo. Ergo diſtinctio illa ē bona.
dē3. Pʒ aūt antecedēs quātū ad primā ptē. q̄ ali
pria rõ qua manifeſta ad ſenſū: puta de iſta motus
tex. co. 3 eſt. que dſ p ſe nota. 2°. phi.⁊ tñ nō ē p ſe nota
⁊. 4. ex terminis in ſe: q: pōt eſſe falſa ceſſante mo
tu celi.⁊ in ea falleref homo ſeruat⁹ in tene/
bris firmato celo. Pʒ etiā quātū ad ſecūdā:
q: alias ſequeref q nos ſciremus oēs ꝓpoſi
tiōes p ſe primo modo.⁊ etiā ſecūdo modo
maxime poſita diffinitōe ſubi loco diffiniti.
q̄d patet falſū: q: ignoram⁹ multa p̄dicata
quib⁹ ab aīali deſcēdimus ad ſingulas ſpēs
aīaliū: ⁊ multas p ſe paſſiones proprias ſtel/
ſcd̄a rõ laꝝ.⁊ ſpirituū. ſ 2°. Si quelibet ꝓpoſitio per
ſe nota i ſe ē p ſe nota cuilibet intellectui. ſʒ ñ
actu cognita. vt iſte dicit tāq̄ ſuū fundamē
tū in reprobatiōe dicte diſtinctiōis. ſequeref
q deus nō ſciret plures ꝓpoſitiones p ſe no/
Euaſio tas q̄ homo: q: homo ſciret quālibet. vltra
ſcoti. quālibʒ aūt vel preter nulla ē. ſ Si dicaſ q ē
iſtantia cuilibʒ itellectui p ſe nota. i. noſcibilis. ſʒ non
pria rõ actu cognita. ſ Cōtra p°: q: iſtā diſtinctionē
iā iſte reprobauit niſi dicaſ q loquebaſ de
p ſe nota quātū ē de ſe.⁊ ꝯñr nō arguebat ad
ꝓpoſitū: q: hoc opinio quā reprobat nō ne/
gabat. ſ 2° q: deus nō ſciret ꝓpoſitiōes plu/ ſcd̄a rõ
res his que nate ſunt ſciri ab hoīe q̄d eſt fal/
ſum: tū q: ſcit: ifinitas formabiles de ifinitis
ſpēbus ꝓducibilib⁹.⁊ nō ꝓducēdis: tū q: ſi
homo poſſet ſcire oēs enūciabiles de dō ad
intra que ſunt oēs p ſe note in ſe deū ꝯprehē
deret. ſ Si dicaſ q eſt cuilibʒ intellectui per Euaſio
ſe nota ſub hac ꝯditiōe ſi cōcipiat terminos
eius. ſ Dico ſeq q iſte gloſator nō ſcit plures iſtantia
ꝓpoſitiones: p ſe notas q̄ ſanctus: q: ſanct/
lus ſi ꝯcipiat terminos oium ꝓpoſitionū p ſe
notaꝝ ſcit eas: q: cōceptio terminoꝝ ē ſuffi/
ciēs: ⁊ neceſſaria cā euidētie ꝓpoſitiōis p ſe
note: poſita aūt cā neceſſaria immo ſufficiē/
ti nō ipedita neceſſario ē poni effectū. ſ 3° prin 3. ratio
cipalr̄ Nã ſi eē notū diſtinguiſ i ſe.⁊ in no/ ꝯtra. 6.
bis: ēt p ſe notū diſtinguiſ: tū q: hoc q̄d dico dictum
p ſe nō tollit nāʒ. vel ꝓprietatē noti. vel noti/
tie: tū q: notoꝝ in ſe quedā ſunt nota p ſe. i. ex
terminis.⁊ ſimil̄r notoꝝ nobis.⁊ hec nō ſūt
illa: ſicut ſi rōnale diſtinguiſ ab irrationali
ēt rōnale p ſe nō eſt irrōnale. p ſe. Sʒ p̄dicta
duo diſtinguunſ vt. pʒ p° phi. in ꝓlogo.⁊ in
multis locis. Ergo ⁊ hec diſtinguunſ.

❡ 7 Nã reprobat diſtinctionē de ꝓpoſitiōe iſtantia
p ſe nota ſapiētibus ſolū.⁊ de p ſe nota oib⁹. ꝯtra. 7.
ſ Cōtra. Nã cōis animi ꝯceptio hʒ Boe. de dictum
hebdo. diuidiſ p cōe; oibus.⁊ ſapiētibus tā ſco. ea/
tū. Sʒ ois cōis animi cōceptio eſt ꝓpoſitio p dē q̄ōe.
ſe nota: q: p aliā nō probatur ſed ꝯceptibus pria rõ.
terminoꝝ pʒ: vt indicat nomē. Ergo ꝓpoſi/ cap. 1.
tio per ſe nota ſic diuidiſ. ſ 2° q̄ñcunq; aliq̄d ſcd̄a rõ
hʒ aliquā ſui ptē eſt tale actu in ordine ad ali
q̄d tñ.⁊ hʒ aliā in ordine ad aliud. illō di/
uidi pōt p tale huic.⁊ tale illi: ſicut q: cōmē
ſuratio ſalubris humoꝝ hʒ aliquē ſuū gra/
dū cōuenit leoni tñ.⁊ hʒ aliū equo: ideo ipſa
diuidiſ p ſalubrē equo.⁊ leoni.⁊ aliq̄d ē ſanū
vni puta ſenū q̄d nō alij: cuius ratio eſt q: ille
pces ſunt diſtincte. vnūq̄dq; aūt diuidi pōt i
ſuas partes que nō ſunt eedē. Sʒ ꝓpoſitio p
ſe nota actu alicui intellectui in cōi ſumpta

eſt hmōi:q꞉ de rōne eius eſt ꝙ termini conci
piaſ ab eo cui eſt nota actu:qȯ quidē quãtū
ad aliquã ſui ptē.i.ꝓpoſitionē cōpetit ſapiē
tib⁹ tm̄.quãtū ad aliquã ꝟo aliã oib⁹.g° ⁊c̄.
iſtantia ¶ 8°.nã reprobat diſtinctionē ð ꝑ ſe nota pri
ꝯtra.8. mi ordinis.⁊ ſecūdi.i.pmi.⁊ ſecūdi gradus.
dictum Cōtra.nã vbicūqꝫ ſunt gradus inequales ē
ſco.ea/ ordo diuerſus:q꞉ graduū inequalitas.Sꝫ in
dē qōe. ꝓpoſitionibus ꝑ ſe notis.i.habētibus euidē/
tiã ex terminis ſunt gradus inequales: q꞉ cū
oēs cōſtent ex terminis ſi cōcipianſ. quarū/
dã tn̄ termini cōcipiūtur facile.⁊ ab oib⁹. vt
dignitatū:quarūdã vero nō eque facile. nec
aliqñ ab oibus:ſicut ſunt ꝑ ſe note ſapiētibuſ
tm̄:vn̄ phs in p°.po.t.c.5.principia que non
demonſtraſ.⁊ ꝯñr que ſunt ꝑ ſe nota.diuidit
in dignitates ſuppoſitiones.⁊ petitiōes.que
nō vult oia eē equalis euidētie cū diuerſimo
de diffiniat. ⁊ dignitati ſtatim qlibꝫ aſſēti/
at:nō aūt petitioni:⁊ ſuppoſitioni.
iſtantia ¶ 9°.Nã dicit illã cōplexionē de deo eē ꝑ ſe
ꝯtra.9. notã que cōiungit iſta extrema.ſ.eſſentiã di
dictum uinã vt eſt hec.⁊ eē.Cōtra arguiſ ꝙ ſit falſū
ſco.di.2 ad ſenſum iſtius ſiue ad hominē.¶ Primo.
q.2. Omnis ꝓpoſitio ꝑ ſe nota ē ꝑ ſe nota nobiſ:
pria rō. q꞉ iſta duo nō diſtinguunſ ſm eū.ſꝫ ſunt idē.
Sꝫ pꝛedicta.ſ.diuina eſſentia eſt. nō eſt ꝑ ſe
nota nobis:q꞉ nālr̄ cōcipe nō poſſumus qdi/
tatiue.vel perfecte eius ſubiꝫ.i. eſſentiã illaꝫ
vt eſt hec.qȯ tn̄ requiriſ ad ꝓpoſitionē eſſe
notã nobis.ſ.ꝙ cōcipiaſ actu.vel aptitudie
qꝫtū ad rōnē qd rei.qñ nō cōſtat ex notitia
qd nois.vt ꝑdicta que hꝫ iſtū nō eſt nobis ꝑ
ſe nota niſi termini perfecte cōcipiantur. Er/
ſcda rō go ꝑdicta nō eſt per ſe nota.¶ 2°.Nã ſm iſtū
hic.illa ꝓpoſitio non eſt per ſe nota de diffi/
nito. que nō eſt per ſe nota niſi diffinitū dif/
finitiōe cognoſcaſ.ſiue niſi loco diffiniti po/
natur diffinitio.Sꝫ ꝑdicta non eſt ꝑ ſe nota
niſi hec eſſentia vt hec diffinitiue.ſiue qdita/
tiue cognoſcaſ:tū q꞉ hꝫ eū nulla ꝓpoſitio eſt
per ſe nota de deo i qua de deo ꝑdicaſ eē hꝫ
ꝯceptū quē nunc habemus de deo: tū q꞉ ſi
cognoſcaſ aliter qꝫ diffinitiue dicta ꝓpoſi/
tio.ꝑ diffinitionē poſitã loco diffiniti poterit
demonſtrari a priori:ſicut iſta homo eſt riſi
bilis ꝑ iſtã animal rōnale eſt riſibile Ergo il
la nō eſt per ſe nota.
¶ 10°. Nam dicit ꝙ quicquid immediate cō iſtantia
uenit alicui.demonſtrari pōt pp qd de quo/ ꝯtra.10
libet qȯ eſt in eo ſiue ſupiori ſiue iferiori ſiue dictum
paſſiōe.ꝑ illud cui p° ꝯuenit taqꝫ per mediū: ſco.ibi/
ſicut q꞉ triangulus p° habet tres.per mediuꝫ dem.
qȯ eſt triãgulus demonſtrari pōt ꝓpter qd
de oi qȯ eſt in triãgulo.puta de aliqua figu/
ra ꝙ hēt tres:⁊ de qualibet ſpē trianguli.⁊ ſi
militer q꞉ eſſe p° cōuenit huic eſſentie vt hec.
de quolibet qȯ eſt in ea qȯ pōt a nobis cōci/
pi ſiue ſit quaſi ſupius ſiue quaſi paſſio pōt
demonſtrari eſſe ꝑ hãc eſſētiã ſicut ꝑ mediū.
demonſtratiōe pp qd.Cōtra. Primo. Nã ꝑ
illud qȯ eſt minus notū in eſſe alicui nō fit ð
monſtratio ei⁹ qȯ notius ē in eſſe.q꞉ demon
ſtratio hꝫ phm eſt ſolū ex notioribus. Sꝫ il/ p°.poſt.
lud cui primo ineſt aliqd.aliqñ eſt minus no t.c.5.
tū in eſſe qꝫ alterum:alioquin demonſtratio
nunqꝫ fieri poſſet a poſteriori:ſicut in ꝓpoſi
to.notius ē deo ineſſe virtutē motiuã qȯ na
turaliter ſcimus qꝫ ei ineſſe hãc eſſentiam vt
hec qȯ nullus creat⁹ intellectus naturaliter
cognoſcit:⁊ ibidē de ente infinito qȯ hꝫ iſtū
ſupra in prologo prius de deo concipim⁹ qꝫ
eſſentiã hãc vt hec.¶ Si dicatur ꝙ illud eſt Euaſio
poſterius notū nobis nō in ſe.⁊ ꝑ illȯ pōt de
monſtrari notius nobis.ſꝫ nō a nobis ¶ Cō/ iſtantia
tra.p° q꞉ illud qȯ eſt per ſe notū.in ſe eſt etiaꝫ pria rō.
ꝑ ſe notū nobis hꝫ iſtū:⁊ ꝯñr ē ēt nobis priuſ
notū.¶ 2° q꞉ ſtante iſta regula iſtius. ⁊ ea in/ ſcda rō
tellecta ad ſenſum hui⁹ rn̄ſionis.i.de demon
ſtratione in ſe.⁊ nō quo ad nos ſequitur ī de
monſtrationibus propter qd eē circuluꝫ poſi
to ꝙ deo imediãte inſit eē ⁊ primo vt eſt hec
eſſentia.appetibile ꝟo vt eſt bonus:q꞉ ꝑ hãc
eſſentiã demonſtrabitur ꝙ ſūmū bonum eſt
a priori ſm iſtã regulam:q꞉ eſſentie p° cōue/
nit eſſe.⁊ ꝯñr ē ens:⁊ ꝯñr bonū ⁊ appetibile:
⁊ ꝑ bonitatē demonſtrabiſ ꝙ hec eſſentia ē
appetibilis:q꞉ bonitati p° cōuenit eſſe appe/
tibile cū ſit propria.⁊ adequata paſſio eius:
⁊ cōſequēter appetibile demonſtrabiſ a prio

ri de bono p eſſentiā:ꝛ de eſſentia p bonum.
Euaſio | Si dicat ꝙ hec nō eſt imediata bonū ē ap
iſtantia pcibile.| Cōtra:qꝛ eſt ſua diffinitio.ſ. obm
bonū eſt qd oia appetūt.que diffinito ē ime
diata.cū de eo demonſtrari ñ poſſit vt dr 2°.
po.a tex.co.3.vſqꝫ ad.8.| Et ſi dicat ꝙ hec
nō eſt ſua diffinitio ſꝫ paſſio:loco boni.pona
tur ſua diffinitio.ꝛ ꝓpoſitio erit imediata ſꝫ
iſtū.ꝛ arguat ꝺ illa diffinitōe vt ꝺ bonitate.
iſtantia ¶ 11° Nā dicit ꝙ nihil eſt p ſe notū ꝺ ꝯceptu
ꝯtra.11. nō ſimplr ſimplici.niſi eſſet p ſe notū partes
dictum illi° cōceptus vniri:ex quo infert ꝙ nihil eſt
ſco.ibi/ p ſe notū de aliquo cōceptu quē de deo habe
dēm. mus:qꝛ ois talis eſt nō ſimplr ſimplex nec eſt
p ſe notū partes eius vniri:qꝛ illaꝝ vnio per
pria rō rōnes demonſtrat.| Cōtra primo. Nā iſtan
tia eſt de ꝯceptu ſolis.ꝛ celi:q ſunt qdem ſim
plices.i. ptes orōnū ſꝫ nō ſimplr ſimplices.i.
irreſolubiles in plures ꝯceptus puta gñis.ꝛ
differētie. Nullus.n.eſt cui nō ſit notū p ſe.i.
ſine alia ꝓpoſitiōe celū eſſe:ꝛ ſolē lucere:aut
moueri:ꝛ tñ nō eſt oibus notū p ſe partes cō
ceptus ſolis:ꝛ celi vniri:qꝛ multi tales ptes
ſcḋa rō ignorāt:imo ꝛ cōceptus talium hre ptes.| 2°
nā ſi hoc eſſet veꝝ.quicūqꝫ ſciret proprieta
tē alicuius piſcis:aut pulicis.ſciret actu.ꝛ ex
plicite quot pdicata qditatiua ſūt inter aial
in cōi:ꝛ gen° ꝯtentiuū piſciū:ꝛ pulicū.ꝛ ſpe
ciē talis piſcis ac pulicis:ꝛ ꝯſequenter ſciret
tot quot ſunt animaliū terreſtriū:ꝛ volucrū
ſpēs.ꝛ inſup quot ſunt inter ſupremā ſpeciē
piſciū.ꝛ illā cuius ſcit proprietatē:qꝛ omnia
pdicta ſunt partes cōceptus quiditatiui talis
piſcis:imo nullus phs ſciuiſſet aliqñ aliquid
de aliqua ſpē animalis irrationalis ſpecia
liſſima: qꝛ nullus unqꝫ oſtēdit ſe cognouiſ
ſe predicata qbus ab animali irrationali ad
primā eius ſpēꝫ deſcendit ne dicā vltimā:cu
ius ſignū eſt:qꝛ nullus coꝝ vnqꝫ docuit q̄ ſit
prima ſpēs bruti homini viciniſſima . Sed
hec omnia ſunt improbabilia.Ergo qd dici
tur non eſt probabile.
motiuū Motiuū aūt iſtius eſt hoc. Nā ſm philoſo
con phū. 5.metha.tex.co.34.c.de falſo.rō i ſe fal
ſa.eſt de omni falſa:ꝛ ꝯñs nulla eſt de aliquo

vera niſi i ſe ſit vera:ꝛ ꝯñr ad hoc ꝙ cogno
ſcat aliquid eſſe verū de aliqua rōne.vel ip
ſam eſſe verā de aliquo.opꝫ cognoſcere ipſā
eſſe verā in ſe.ꝛ ꝯñr partes eius quiditatiuas
vniri:puta ꝙ altera alterā formalr ꝯtrahat.
| Solutio dico p° ad hoc.ꝙ deceptus eſt nō ſolutio.
diſtinguēs inter cōceptū cōplexum explicite.
ac formalr de quo loquit ariſtoteles:ꝛ inter
ꝯplexū virtualr.lꝫ ſit formalr vnus qui dicit
nō ſimplr. de quo eſt ſermo in propoſito : ſicͤ
eſt cōcept° tetragramaton vel adonai ꝛ hu
iuſmodi quos de deo habemus ꝛ ſimilr de°
creator ꝛ hmōi.| Dico 2°.ꝙ deceptus ē non
diſtinguēs de duplici cōceptu nō ſimpliciter
ſimplici.quos de deo habem°: quoꝝ vnus ē
cōpoſitus formalr.ꝛ explicite vt primū ens.
prima cā.ſūmū bonū:alter vero eſt cōpoſit°
ſolū implicite.ꝛ ꝟtualiter. vt creator de°.eē
ꝛ huiuſmodi. de primo autem procedit pro
batio ſco.non de ſecundo.
¶ 12°.negat.n.iſtā ꝯſequētiā. Nulla virtus ē Inſtan
ergo verū eſt nullā veritatē eſſe.| Cōtra nā tia con
a ꝓpoſitione de ſimplici inherentia vera ad tra. ſm
modalē de ly ꝟo.ſemper ſine inſtātia eſt bo dictum
na ꝯſequētia:vt homo eſt aial.ergo hoiēꝫ eē ſco. ea
animal eſt verū:nec pōt dari inſtātia niſi de dē.di.2.
tur in eo de quo ē queſtio:qd nō licet.| 2°.nā q.2.
arguo ſic.nulla veritas ē. ergo iſta nō ē ꝟa pria rō.
propoſitio aliqua veritas ē:ꝛ pꝫ ꝯſequentia ſcḋa rō
qꝛ oppoſitū ꝯñtis infert oppoſitū anteceden
tis ſic:iſta ē vera.aliqua veritas ē.ergo aliq̄
ꝟitas ē. Tunc vltra iſta nō ē vera aliq̄ veri
tas eſt.ergo oppoſitū ſuū ē verum.nulla ve
ritas ē:ergo verū eſt nullā veritatē eſſe.| Si Euaſio
dicat ꝙ iſta ꝯñia nō valet:hec nō eſt vera er
go eius oppoſita ē vera.| Cōtra qꝛ oppoſi iſtantia
tū ꝯñtis ſtaret cū antecedente.ſ.hec nō eſt ꝟa
demonſtrato vno cōtradictorio.ꝛ hec nō eſt
vera demonſtrato reliquo:quod eſt ꝯtra pri
mum principium.
Iſtinctiōe ēt.2.q.i.quā.ſ.ſoluit poſt iſtantia
d ſecūdā querit.vtrū in entib° ſit ali ꝯtra p
quod ens infinitū. Et rñdendo.lꝫ te mū dic
neat ꝯcluſionē verā tñ deficit in multis. tū ſcoti
¶ Primo.nā diſtinguit de duplici demon di.2. q.2

ſtratiõe.ſ.in ſe ⁊ quo ad nos: dicẽs ꝙ de en/
te infinito nõ põt demonſtrari eẽ.demonſtra
tiõe ꝑꝑ qd quãtũ ad nos: ſȝ qꝛ: lȝ ex nã termi
noꝝ ꝓpoſitio eſſet demonſtrabilis demon/
ſtratiõe ꝑꝑ qd. Contra.nam talis diſtinctio
quo ad demonſtrationẽ.affirmari nõ põt.ſi
negeť quo ad ꝓmiſſas: qꝛ iſta demonſtratõi
nõ cõueniũt niſi gr̃a ꝓmiſſaꝝ: cuȝ dicať eſſe
demonſtratio ꝑꝑ qd quo ad nos que ꝓcedit
ex prioꝛib⁹ notioꝛibus quo ad nos.⁊ demon
ſtratio in ſe que eſt talib⁹ ſ̃ȝ ſe. Sȝ iſte ſupꝛa
iſtã diſtinctionẽ negauit q̃ȝ ũ ad premiſſas.
Ergo eã amplius affirmare nõ poteſt quan
tum ad demonſtrationẽ.

iſtantia ꝯtra ſ̃ȝ. dictum ſco ea/ dẽ qõe.

¶ 2°.nã i prima differentia aſſignata in cã ꝑ
ſe.⁊ cã per accñs oꝛdinata.dicit ꝙ pria cã ꝑ
accñs oꝛdinata q̃uis ſit cã reſpectu ſecũde i
eſſe nõ tñ in operãdo.ſ Cõtra Quicqd.n.eſt
cã cauſe eſt cã cauſati per ſe: ſȝ qcqd eſt cã eẽ
rei eſt cã cauſe ꝑ ſe cauſati.i.operatiõis eius:
qꝛ cauſanſ eẽ cauſat primã actualitatẽ: ⁊ foꝛ
mã que ẽ cã opatiõis ⁊ perfectiõis ſecũde: ſicͭ
ꝑ pȝ pȝ in.8.phi.tex.co.31.⁊.32.vbi vult ꝙ
motus grauiũ ⁊ leuiũ ſit a dãte foꝛmaȝ gra
uitatis ⁊ leuitatis.

iſtantia ꝯtra ꝓ/ mũ dic tũ ſcoti ibidem pria rõ quã ſibi attribu it ſco.⁊ falſo. ſcd̃a rõ inualida ſcoti

¶ 3° nã probat qdẽ nõ eẽ ꝓceſſum in iſinituȝ
in cauſis ꝑ ſe oꝛdinatis: qd̃ veꝝ qdem eſt: ſed
rõnes ſue aut nõ cõcludũt: aut non ſunt ſue.
Nã pria ẽ hec. Uniuerſitas creatoꝝ eſſentia
liť oꝛdinatoꝝ ẽ cauſata: ergo ab aliq̃ cã: q̃ ñ
eſt aliqd illi⁹ vniuerſitatis: qꝛ tũc eſſet cã ſui:
tota.n.vniuerſitas dependẽtiũ dependet.⁊ a
nullo illius vniuerſitatis.ſ Que rõ bona eſt:
ſȝ ſumpta ẽ a philoſopho 2° metb. tex.co.6.
ſ̃ȝ expoſitionẽ comẽtatoꝛis ibidem: ⁊ ſancti
thome.ſ Secũda ẽ hec.nã ſi ſic.igť cauſe in
finite eẽnt ſimul i actu: qꝛ oẽs cauſe eſſẽtialť
oꝛdinate ſimul neccĩo requirunť ad cauſan/
dũ: alioqn aliq̃ ꝑ ſe cauſalitas deſſet effectui.
Sȝ ꝯñs nullus philoſophus poſuit.ſ Hec ãt

ĩpugna tio rõis

rõ ẽ inualida: qꝛ falſitatẽ ꝯñtis ꝓbat aucto/
ritate phoꝝ arguẽdo negatiue.que ꝓbatio ñ
eſt bona: qꝛ poſſent multa cõcedi q̃ philoſo/
phi nõ poſuerũt: puta ꝙ galus caſtratus de
pulinat⁹ ventrẽ ⁊ vrticis punctus fouet pul/
los modo galinarũ.ſ Tertia ẽ hec. Nã pri⁹ 3.ratio
eſt qd̃ eſt p° ꝓpinquis ex 5°.metb.tex.co.16. ſco.
ergo vbi nullũ eſt primũ ẽ eſſentialť prius.
ſ Que nihil valet: qꝛ lȝ ſ̃ȝ philoſophũ q ĩ oꝛ
dine quolibet poſuit primũ pri⁹ ſit qd̃ ẽ prio
propinquus: tñ q poneret infinitatẽ cãrũ eſſen
tialť oꝛdinataꝝ.negaret illaȝ deſcriptionem
prioris. Et ſimiľ diceret ꝙ pho nõ loquitur
de ſimpľ p° ſȝ reſpectu aliquoꝝ determiatoꝝ
⁊ ſic q̃uis cauſe eſſent infinite poſſet qs acci
pere primã aliquo mõ: puta ſi acciperenť de
eẽ illaꝝ inter illan decẽ eẽt vna prima reſpec
tu aliaꝝ alie dicerenť poſterioꝛes.⁊ illarum
vna prioꝛ alia.ſ Qd̃ ãt philoſophus ibi nõ quõ itq
accipiat primũ ſimpľ pȝ: qꝛ ſ̃ȝ cũ vna pars ligatur
motus primi ẽ prioꝛ alia.tñ nõ eſt ꝓpinqoꝛ deffini°
ſimpľ primo.cũ ſ̃ȝ cũ in tali motu nulla ſit quaȝ aſ
pars ſimpľ prima. Et idẽ ẽ de mutatis eſſe i ſignat
motu i qbus eſt pri⁹ ⁊ poſteri⁹ ſine ſimpľ pri Ari. de
mo.ſ Quarta hec ẽ nã cã ſupꝛioꝛi eſſentialť poꝛi.5°.
oꝛdinatis ẽ ꝑfectioꝛ in cauſando: ⁊ ꝯñr in in metba.
finitũ ſuperioꝛ eſt infinite ꝑfectioꝛ ⁊ ita infini text.co.
te perfectionis in cauſando: ⁊ ꝯñr nõ cauſãs 16.
in virtute alterius: quia eſſet in cauſando im 4.ratio
perfecta: qꝛ dependeret ab alia.ſ Que rõ ni/ ſcoti
hil valet: quia ponentes cauſarum infinita/ iꝑꝛoba°
tem.nullam ponerent que eſſet infinite ſupe/ rõnis.
rioꝛ.qd̃ pȝ: qꝛ ponentes ꝙ deuſ poteſt creatu
ras in infinitũ facere melioꝛes: nõ ponũt pꝛo
pter hec ꝙ poſſet aliquam producere infini/
te bonitatis ⁊ virtutis: etiam ſi infinita crea/
bilia eſſent actu creata. Preterea poſito ꝙ
omnes numeri qui ſunt in potẽtia eſſent i ac
tu.nullus tñ eoꝝ diſtaret infinite abinario.
⁊ tñ eſſent iſiniti eſſentialiter oꝛdinati.ſ Si Euaſio
dicať ꝙ ſic.qꝛ eſſet aliqs infinit⁹.ſ Hoc non iſtantia
ſufficit: qꝛ accipiẽdo numeros quoꝝ quilibet
eſſet finitus adhuc eſſet ꝓceſſus in iſinitũ: ſicͭ
pȝ qꝛ addendo ſemper vnitatẽ ad numerum
ꝓcedentẽ nun q̃ȝ erit ſtatus.⁊ tñ ſequẽs nũq̃ȝ
excederet prioꝛeȝ niſi in vnitate.vnde poſitis
omnibus numeris poſſibilib⁹ quoꝝ quilibȝ
eſt finitus adhuc eſſent infiniti eſſentialť oꝛdi
nati: ſiue ille vnus infinitus ſit ſiue non ſit. 5.ratio
ſ Quinta rõ eſt hec. Naȝ effectiuum põt eſſe ſco.

in aliquo ſine impfectiõe:qꝛ nõ ponit nec ĩo impfectionẽ. Sed ſi i nullo eſt ſine dependentia ad p̃mo i nullo ẽ ſine impfectione. Ergo effectiuitas in depẽdenſ.in eſſe põt alicui nãc ⁊ illa ẽ ſimplr̃ p̃ma:ergo effectiuitas ſimpliciter p̃ma ẽ poſſibilis:⁊ hoc ſufficit:qꝛ ſequiſ ꝙ tale ſit in re vt patebit.

Jpugnatio ratiõis.

⁋ Que rõ nõ valet diceret.n.ꝑdicti ꝙ lʒ oẽ effectiuũ ꝑ cõparationẽ ad illud a quo hẽt ꝙ ſit effectiuuʒ diceret impfectionẽ.nõ tñ ꝓbaſ ꝙ oĩs cauſalitas que in app̃hẽſiõe itellectus nõ dicit i perfectionẽ:vel que ꝑ intellectũ nõ accipiſ cũ impfectiõe.ſit:vel poſſit eẽ in re ſine impfectiõe:ſicut nec aĩal formalr̃ dicit hominẽ:vel aſinuʒ:aut aliã ſpẽʒ animalis:nec tñ ſequiſ ꝙ poſſit eẽ in re ſine quacũqꝫ ſpetie.

Jnſtantia ꝯtra q̃rtum dictum ſco. ibidẽ di.2. q.2.

⁋ 4°.Nã ꝓbat eſſe tm̃ vnũ p̃mũ:qd̃ qdem verꝫ eſt.⁊ p̃ma ac tertia rõ ab eo ĩducte ſũt efficaces ſʒ ſunt ſancti thome. ⁋ Scd̃a aũt q̃ eſt ſua nõ ẽ efficax:qꝛ ad ꝓbandũ minus dubiũ.ſ.ꝙ ſit tm̃ vnũ primum. aſſumit magis dubiũ.ſ.ꝙ nõ poſſint eſſe due nature eque diſtãtes a p̃mo:qꝛ aliqui ponerẽt ꝙ lʒ in eodẽ ordine vel modo qui modo eſt nõ poſſũt eſſe due res eque diſtãtes a primo:ſecus tñ i alio:ſicut i vna linea nõ poſſunt eſſe duo pũcta eque diſtãtia a centro qd̃ tñ poſſibile eſt in duabus quomodo aũt ab vno p̃mo nõ poſſint ꝓcedere ordines: aut modi diſtincti non probat.

Furtuʒ ſcoti

Jtẽꝫ inſtat doctor cõtra p̃imũ dictũ.ſcoti di.2.q.2

Tertiũ.di.2.q.2.ꝯtractat queſtionem illã vtꝫ p̃mũ ens ſit infinitũ lʒ eaʒ formaliter ⁊ ſeorſum non moueat: ⁊ deficit in multis.

Deductio rõis s.tho.q̃ ꝓbat infinitam ỽtutem potẽtie creatiue i p° ꝯtra gẽt. cap. 43

⁋ P°.Nã dicit rõneʒ.s.thome in p° ꝯtra gẽtiles.c.43°.fundatã ſup elongationẽ termini ꝓducibilis.nõ valere ad ꝓbandã infinitam virtutẽ potentie creatiue:que tñ eſt demonſtratio optima ⁊ eã ex mẽte.s. thome ſic deduco. Omne agẽs reducẽs ad actũ id qd̃ infinite diſtat ab acto ẽ ĩfinite ỽtutis:qꝛ reducere ad actũ qd̃ aliqualr̃ diſtat ab actu req̃rit aliquã ỽtutẽ:⁊ reducere qd̃ magis diſtat req̃rit maiorẽ.ſicut maior reqriſ calor ad calefaciendũ magis frigidũ q̃ʒ min°.puta aquã q̃ʒ aerẽ:Ergo reducere qd̃ infinite diſtat reqrit infinitã. Sʒ agens creans eſt hm̃ói.qꝛ qd̃ oĩno nõ eſt infinite diſtat ab actu ⁊ ente. Ergo ⁊c̃. Minorẽ quã iſte negat. ꝓbo ex rõne infiniti quã ipſe hic ponit dicẽs ꝙ rõ infiniti in ꝓpoſito ẽ ꝙ excedat finitũ aliqd̃ datum vltra oẽʒ habitudinẽ aſſignabilẽ. ens.n. creabile ſic diſtat a non ente ſimplr̃:qꝛ ſumpto aliq° tali puta terra ipſa diſtat ab aq̃:⁊ pluſ ab aere ⁊ plus ab igne ⁊ plus a celo ⁊ ſic ſʒ imaginationẽ ꝓcedẽdo i ĩfinitũ in creaturiſ creatis:aut creabilibus:ſʒ tñ magis ipa terra diſtabit a nõ ente q̃ʒ a quacũqꝫ creatura ente vel poſſibili:qꝛ cũ quolibet creabili cõuenit in aliquo.i.in genere remoto vel in ente: cũ nõ ente aũt ſimplr̃.in nullo ꝯuenit. Ergo ab eo diſtat infinite ⁊ iſta ratio habetur virtualiter tota po.q.3.ar.4°.

Jſtantia ꝯtra ſʒ dictuʒ ſco.ibidem

⁋ 2° nã reprobat rõneʒ eiuſdẽ ibidẽ fundatã ſup imaĩalitate p̃mi entis:ſʒ illa iter omnes demonſtrationes eſt efficaciſſima vt pote magis accedẽs ad radicem infinitatis:qꝛ ex hoc ꝙ eẽ ei⁹ nõ eſt receptiuuʒ nec recipiẽs.ẽ ſimplr̃ in ſe infinitũ.i.habẽs quicquid ꝑtinet ad rõnẽ eẽ:que aũt iſte contra eam dicit nihil ſunt vt alias patebit.

Jſtantia ꝯtra tertiũ dictũ ſcoti ibideʒ. di.2.q.2 p̃ia rõ.

⁋ 3°.Nam dicit ꝙ ſi virtus in magnitudine agat in corpus hẽt ꝑtes illius corporis diuerſimode diſtantes ab ipſa:puta ꝓpinquioreʒ ⁊ remotiorẽ ⁊ habet reſiſtentiã mobilis.que due cauſe faciũt ſucceſſionẽ in motu. ⁋ Contra.Nã aĩa ſenſitiua in aliqbus aĩalib⁹ diuidiſ:⁊ extendiſ:⁊ tñ ad oẽs ꝑtes ſe habet i diſtantia equali cum ſit forma oĩum partiuʒ: ⁊ ſimiliter eſt de grauitate reſpectu partiuʒ grauis.

Scd̃a rõ

⁋ 2° nam tali diſtantia data quo ad corpus in quod agit effectiue. ipſa tñ nõ exigit motum neceſſario:quia in eodem inſtanti poteſt aliquod agere in diſtans.⁊ in ꝓpinquum:ſicut ſol illuminat omnia ſimul.⁊ cõſequenter ſimul omnia alterat:vel incipit alterare ⁊ non p̃ius vnã partem q̃ʒ aliaʒ. Et ideo ex hoc non habetur ꝙ virtus in corpore ſit in tempore ex hac rõne ꝙ eſt in corpoř.

Euaſio

⁋ Si dicaſ ꝙ hoc facit reſiſtentia mobilis.

iſtantia ſ Cõtra q: ipſa nulla eſt in motu nãli cuiuſ/
modi eſt illuminatio· ⁊ alteratio ſolis: alio/
quin iaꝫ eſſet violentus vt pꝫ ex diffinitione
3. ratio violẽti. 3°. eth. c. 2. ſ 3°· Nã ĩfinita virt⁹ ĩ ma/
gnitudine ẜꝫ principia illi⁹. nõ moueret ĩ in
ſtanti cõtra Ariſ. in. 8. phyſi. tex. co. 78. ⁊.
79. idcꝫ. 12. meth. tex. cõ. 41. ⁊ ſi in inſtãti mo
ueret et de⁹ in inſtãti moueret ẜꝫ ari. iuſta ca
q̃ iſte illi ĩponit. ſ. ꝙ agat ꝺ neccẽitate natuꝛ.

iſtantia ꝯtra. p/ mũ dic tũ ſcoti di. 2. q. 3 Terũ di. 2. q. 3. querit vtrũ ſit tantũ
vnus deus. ⁊ reſpondẽdo deficit aſ/
ſumẽdo multa que magis ſunt du/
bia q̃ꝫ con⁹ ꝓbãda. ſ P°. Nã aſſumit ꝙ q̄c/
quid eſt cognoſcibile ꝑ eſſentiã perfectiſſime
nõ cognoſcit niſi cognoſcat ꝑ eſſentiã ſuaꝫ.
vel per aliquid perfectius includẽs eſſentiaꝫ
ſuã q̃ꝫ ipſa ſit in ſe. Cõtra. Nã hoc eſt falſuꝫ
forte: q: angelus ſuperioꝛ forte cognoſcit eſſẽ
tiã inferioris eque pfecte. vel pfectius q̃ꝫ ipſe ĩ
ferioꝛ: ⁊ tñ non cognoſcit eã ꝑ eſſentiã inferio
ris. nec ꝑ ſuam. vel aliã ſuperioꝛẽ. ſꝫ per ſpẽꝫ.
Et dato ꝙ hoc ſit verũ tñ eſt dubiũ. magis.
q̃ꝫ ꝙ vnus ſit deus.

iſtantia ꝯtra ẜꝫ dictum ſco. ibi/ dem. ¶ 2° nã aſſumit ꝙ cognitio alicuius in ſimi/
li nõ ẽ pfectiſſima: qꝺ certũ ñ vꝛ: q: ſi ſit ſimi
litudo rei quãtũ ipſa eſt intelligibilis. ꝑ illam
eque pfecte res cognoſceret ſicut per ſe ipſaꝫ:
aliogn deus ꝑ eſſentiã ſuam nõ cognoſceret
Euaſio oẽs res pfectiſſime. ſ Si aũt dicatur ꝙ ideo
ſic eſt: q: eſſentia dei eſt quoddã perfectius ꝯ
iſtantia tinẽs. ſ Hoc nõ ſufficit: q: illa eſſentia nõ eſt
principiũ cognoſcẽdi creaturã. niſi inquãtũ
illã cõtinet. vel eſt ſimilitudo eius. inquantũ
aũt excedens nõ accipit vt ꝯtinẽs ſiue habẽs
illã. vel vt eius ſimilitudo: ſꝫ magis vt ſic ca
ret illa re. ⁊ eſt ei diſſimilis q: inquãtuꝫ exce/
dens aliquid habet qꝺ nõ eſt in creatura.

iſtantia ꝯtra. 3. dictum ſco. ibi/ dem. ¶ 3° nã aſſumit ꝙ ſpẽs pluriſicabilis in mul
tis indiuiduis. nõ determinat ex ſe certuꝫ nu
meꝝ indiuiduoꝝ. ſed quãtũ eſt ex ſe infinita/
tem indiuiduoꝝ compatitur vt pꝫ in oibus
ſpẽbus corruptibilibus. Cõtra quãuis. enim
hoc forte ſit verũ tñ magis eſt dubiũ q̃ꝫ deũ
eſſe vnũ: q: ponẽs nãm diuinã pluriſicabileꝫ
in pluribus ſuppoſitis numero tñ finitis: di/
ceret ꝙ ex ſe determinata eſt ad hoc ꝙ nõ ſit
in pluribus: ⁊ negaret iſtã ꝯſequẽtiã. eſt plu/
riſicata in multis: ergo ſibi nõ repugnat eſſe
in ĩfinitis: ⁊ diceret eam tenere ſolum in coꝛ/
ruptibilibus.

Tem. d. 2. q. 4. querit vtrũ cũ vnita/
te eſſentie diuine, ſtet pluralitas pſo
naꝝ: Et rñdet quidẽ vere ꝙ ſic: ſed q̃ dicit a ſcoto di. 2. q. 4
mouet deinde dubitationẽ: q: nõ videt intel
ligibile ꝙ eſſentia nõ pluriſicet ⁊ ſuppoſita
ſint plura niſi aliqua diſtinctio ponat inter
rõneꝫ eſſentie. ⁊ rõnem ſuppoſiti. ſ Ad hanc
aũt dubitationẽ ſolidã. dicit ꝙ ante oẽm ac
tũ intellectus neceſſe eſt ponere diſtinctioneꝫ.
vel poti⁹ nõ idẽtitatẽ formalẽ ex natura rei.
inter eſſentiam. ⁊ proprietates. Et dicit for/
maliter eſſe idẽ. vbi illud qꝺ dꝛ ſic idẽ. inclu/
dit illud cui ſic eſt idẽ in ſua rõne formali for
maliter aũt diſtingui que ſic nõ ſunt idẽ qua
ſtãte diſtinctione erũt idẽ inadequate: q: eſſẽ
tia que eſt formalr infinita põt excedere pa/
ternitatẽ que nec finita nec infinita eſt: ⁊ ꝯñr
nõ valet ille modus arguẽdi. Quecunq̧ vni
3° ſũt eadẽ ⁊c. 7°. thopicoꝝ. c. 3. ⁊ p°. elencho
rũ. c. 4. ⁊. p°. ph. t. c. 17. cõſimile p° prioꝝ. im/
plicite habet. nec valet ſilogiſmus expoſito/
rius: q: diuina eſſentia nõ habet rõnem eius
qꝺ eſt hoc aliqd: ſꝫ quale qd. i. cõis pluribus
Contra iſta arguo multipliciter.

¶ Primo. n. ex dictis grego. arguo cõtra il/ iſtantia ꝯtra pri mũ dic tũ ſcoti ibideꝫ.
laꝫ diſtinctionẽ quã ponit inter ꝓprietatẽ.
⁊ eſſentiã: ſ Pro qua ſciendũ eſt ꝙ ſicut pꝫ
ex ſco. hic ⁊ ĩfra di. 8. vbi loquit ꝺ attributis
⁊. d. 33. ĩ repoꝛ. ipſe ponit ꝓpꝛietatẽ diſtingui
ab eſſentia ex natura rei. ſic. ꝙ in pſona diui
na ſunt aliqua plura inter ſe diſtincta ex na/
tura rei. ante oẽꝫ operationẽ intellectus crea
ti. vel increati: que plura aliqñ vocant ſco. ⁊
ſcotiſte. realitates: aliqñ entitates: aliqñ foꝛ/
malitates: ſꝫ vbi cõſtat de intellectu nõ eſt cu
ra de noie. Hac tñ pluralitate nõ obſtante di
cũt tã eſſentiam. q̃ꝫ perſonam eſſe ſũme ſim/
plicẽ pp perfectionẽ. ⁊ perfectiſſimã identita/
tem proprietatis ad eſſentiam ⁊. c. ꝯ°. ſ Ar/ Pria rõ.
guo igitur p° ſic. Omhe ſũme ſimplex eſt oẽ

ꝙ hēt ad qd̄ nō dr̄ relatiue:q2 iſta eſt ꝓpoſi/
tio.ſco.que ēt ſi negeť ſtatim pȝ:q2 oē ꝙ ha
bet aliqd ad qd̄ nō dr̄ relatiue habet illud in
ſe:⁊ ſic ſi nō dr̄ de ipſo eſt pars.vel accidens
eius.⁊ ſic ibi non eſt ſūma ſimplicitas. Sed
eſſentia diuina eſt ſūme ſimplex ſȝ ſco.⁊ hēt
proprietates pſonales.ſiue formalitates:cuȝ
eas fundet.nec ad eas dr̄ relatiue. Ergo ipſa
eſt quelibet illaꝝ ex natura rei:⁊ ꝯñr ex natu
ra rei nō diſtinguunť niſi dicať aliqd ab ali/
quo diſtingui.⁊ eē illud.¶ Cōfirmať. Nā vt

ꝯfirmatur.

dicit in repoz.pariſ.ſ.ſi p°.di.33.q.2.ꝯtra opi
niones duas quarum vna poſuit inter pro/
prietatē ⁊ eſſentiā diſtinctionē realē nō ſim/
pliciter ſȝ rei relate ⁊ rei abſolutē.alia vero.di
ſtinctionē modalē.quā ꝓ tanto vt iſte dicit
dicebat poſſe vocari realē q2 nō erat p opa/
tionē intra:ſic opȝ digniā ſaluare ſimplicita
tē vt rō que eſt cā ſimplicitatis in pſona po/
nat:habēs eē id qd̄ dr̄:ex quo ſequiť neceſſa/
rio ꝙ ſi formalitas cōicabilis hēt formalita
tē.vel entitatē icomunicabilē.ꝙ ipſa ſit illa.
aut nō ſit ſimplr̄.¶ 2° arguiť p rōneȝ ibidem

ſcd̄a rō

poſitā ꝯtra illas duas opiniones que ē talis.
Ex qbuſcūqȝ qualitercūqȝ diſtinctis ex natu
ra rei ē aliqd vnū.alteꝝ eſt actus.⁊ alteꝝ po
tētia.⁊ hoc ꝓbať:q2 oia plura aut ſubſiſtūt
⁊ ſic nō faciūt vnū:aut vnū inheret reliquo
⁊ ſic ē ibi act°.⁊ potētia. Si ergo eſſentia.⁊
ꝓprietas diſtinguunť qualitercūqȝ ex natura
rei.⁊ ex eis ē pſona.alteꝝ erit act° ⁊ alteꝝ po
tētia:⁊ ꝯñr pſona ex natura rei erit cōpoſita
cōpoſitiōe q̄ deſtruit ſimplr̄ eius ſimplicitas
tē:hec oia verba ſunt ibi. Deinde exgſite ibi
ꝓbať illa maior.¶ 3° pr̄ hēt in ſe aliquā enti

3. ratio

tatē cōicataȝ filio.⁊ aliquā entitatē nō cōi/
catā filio:ergo pr̄ nō ē oino ſimplex. Añs lȝ
ſit falſuȝ eſt datū ab iſto:ꝯñia aūt pȝ p conci
liū in.c.damnamus extra de ſum.trini.⁊ ſi.
catho.vbi ꝓbať ꝙ pr̄ non dedit filio aliquid
ſue ſubē:⁊ aliqd nō:q2 illa ē idiuiſibilis cum
ſit [illegible]:Que ꝓbatio nulla eēt ſi ſimpli/
citas [illegible] cū multitudine entitatū, vel rea/
litatū.¶ 4°. Arguo per rō.ıȝ ſco.que talis ē.

4. ratio

Omnis res accipiēdo rē largiſſime.habens

diſtinctionē ab alia re qualitercūqȝ :aut eſt
eius informās.aut informatū.aut per ſe exñs
nec iformās nec iformatū. Si ergo relatio eſt
res diſtincta ab eſſentia.aut ſic.vel ſic.nō āt
p°.vel 2° modo:q2 ſic eēt act°.vel potētia re
ſpectu eſſentie.⁊ ꝯñr faceret cōpoſitionem in
pſona. Si vero ſit res 3° modo.ſ.p ſe ſubſiſtēs.
ſequiť ꝙ ꝓprietas p ſe ſubſiſtit ſicut pſona:⁊
ſic pſona nō includeret eſſentiaȝ vt aliqd ſui
ſȝ tm̄ relationem qd̄ eſt impoſſibile.hec ipſe.
¶ Ex qbus pȝ ꝙ cū accipiat rē generaliſſime
⁊ qualitercūqȝ diſtinctā ab alia.ſeqtur ꝙ ꝓ
prietas nō eſt realitas.vel entitas.aut forma
litas:aut modalitas:aut quouis alio modo
noiareť ex natura rei diſtincta ab eſſentia.ſal
tē ſi argumentatio eius bona ſit.cū res gene
raliſſime accepta dicať de qualibet entitate:
vñ eadē argumentatio fieri pōt.poſito hoc
termino entitas.vel formalitas.loco huius
termini cōmunis res.¶ Notādū vero ꝙ ea q̄

notādū

impoſita ſunt.ſco.imponere vr̄ grego.33.di.
primi.lȝ cū nō nominet. Nō ē aūt mirꝝ ſi oia
impoſita ei nō inueniunť i eius doctrina:q2
eſt corrupta.¶ 5°. Nā ſequiť ꝙ aliqd ſit me/

5. ratio

diū. Inter aliqd.⁊ nihil:q2 ꝓprietas ſumpta
ſub ſua ꝓpria formalitate.⁊ inquātū diſtin
guiť ab eſſentia.quero vtꝝ ſit res.aut nō res
nō primū q2 diſtingueret realiter ab eſſentia
maxime q2 ipſe.di.2.in reſponſione ad primam
qōnē exponit qd intelligat p realiter dicens:
⁊ itelligo ſic realiť ꝙ nullo modo ē p actū in
tellect° ꝯſiderātis:immo ſecūdū q2 nō eēt aliqd
poſitiuū. Ergo mediū.¶ Si dicať ꝙ ē res ra
tionis.¶ Cōtra q2 nō diſtingueret ex nā rei.
¶ 6°. Nā ſequiť ꝙ aliqua diſtinguunť.⁊ ſi

6. ratio

ponātur in numerū:vel ꝙ ꝯtra ponat in nume
rū cū ꝓprietatibus. Sȝ primū eſt falſuȝ:q2 ſi
diſtinguunť.ſunt multa:⁊ ſimiliter ſcd̄uȝ:q2
eēt ibi quaternitas.¶ 7°. Sequiť ēt ꝙ ꝓprie

7. ratio

tas ſe haberet ex nā rei p additionē ad eſſen/
tiā.⁊ ꝯñr eēt ibi aliquo modo potētialitas.
¶ 8° ſequereť ēt relationē eē cōpoſitā ex reali

8. ratio

tate ⁊ formalitate:q2 ſȝ iſtū tranſit in identi
tatē cū eſſentia ſȝ vnū.⁊ nō ſȝ aliud:qd̄ non
eēt niſi illa eſſent aliquo modo diſtincta.

9.ratio ¶ 9°. Sequeref ēt formalitatē eſſe priorē rea/
litate in qua fundaf: qꝛ qḋ manet alio trāſcū
te ē prius: qḋ abſoluif a poſteriori non ē ꝯ°.
10.rō. ¶ 10°. Sequif ēt ſi eſſentia nō eſt idē formalr̄
relatiōi ꝙ eſſentia nō ſit infinita formalr̄: qꝛ
ſicut infinitas realitatis idētificat oēꝫ reali/
tatē ita īfinitas formalitatꝭ oēꝫ formalitatē.
iſtantia ¶ 2° Arguo ꝯtra illud qḋ dicit. diuinaꝫ rela
ꝯtra p/ tionē puta pr̄nitatē. nō eē finitā vł infinitaꝫ.
mū dic ¶ P° ſic. Sicut ſe hēt finitū ⁊ infinitū ī quāti
tū ſcoti. tate molis ad quātuꝫ quātitate molis: ita ſe
eadem hēt finitū ⁊ infinitū in pfectiōe ⁊ entitate ad
di.2.q.4 quātū quātitate entitatis ⁊ pfectiōis. Sꝫ om
pria rō ne quantū quātitate molis. eſt īfinitū. vel fini
tuꝫ. Ergo qḋ dicit entitatē. vel pfectiōeꝫ ali/
quā ē finitū vel infinitū quātitate pfectiōis.
Sꝫ ōis relatio dicit entitatē ꝑꝫ iſtuꝫ: qꝛ dicit
aliquā bonitatē vt dictū eſt ⁊ nō potētialeꝫ.
Ergo dicit aliquā perfectionē. Ergo ōis re/
Euaſio latio ē finita vel īfinita. ¶ Si dicaf ꝙ nō eſt
iſtantia finita vel īfinita formalr̄. ¶ Cōtra qꝛ formalr̄
eſt entitatis. alioqn eēt nihil: ergo formaliter
Euaſio eſt finita vel īfinita. ¶ Si dicaf ꝙ quātuꝫ ad
id ꝙ relatiōis ē ꝓpriū nulla dicit entitatem
iſtantie formalr̄. ¶ Cōtra. p° qꝛ ꝑꝫ iſtū dicit bonitatē
pria rō. relatiuā quā dicere nō pōt niſi quātum ad id
ſcđa rō qḋ eſt ei ꝓpriū: ¶ 2° qꝛ ſequif ꝙ quātū ad id
qḋ ē ei ꝓpriū ſit formaliter nihil cuꝫ nihil. ⁊
nulla entitas equipolleāt: vñ aliqḋ eēt alteri
Euaſio ſimile p nihil. ¶ Si dicaf ꝙ oē ens eē īfinitū
vel finitū. veꝝ ē ſolum de pticipato. vel par/
iſtantia ticipāte cuiuſmodi nō ē relatio. ¶ Cōtra. qꝛ
omne ens vel eſt participās. i. diminutū ha/
bēs ſolū partē entis. vel eſt participatū. i. ha
ſcđa rō bens entitatis plenitudinē. ¶ 2° illud in quo ī
uenif magis ⁊ minus ē finitū vel īfinitū: qꝛ
quātum. Sꝫ relatio ē huiuſmodi: qꝛ calidiꝰ
eſt ſimilius ſūme calido. qꝫ minus calidū: ⁊
Euaſio ꝯñr in ſimilitudine eſt magis ⁊ minus. ¶ Si
dicaf hoc eſſe pp qualitatē in qua fundatur.
iſtantia ¶ Dico ꝙ vndecūqꝫ habeat. modo habeat.
nihil ad rem: vnde ſicut relatio a fundamen
to habet entitatem ex quo nō ſequitur qn ſit
formalr̄ ens. ita habet ab eo magis ⁊ minꝰ:
⁊ tamē cōueniunt ei formaliter. Qḋ aūt phi
loſophus vr̄ dicere iſtā cōuenire ſoli qualita
ti intelligēdum eſt primo. relatiōi aūt ex con
ſequēti. ſicut etiā ⁊ eſſe. ¶ 3°. Nā ſicut oē crea 3.ratio
tū ſe habet ad finitū eē ita omne increatū ad
infinitū. Sꝫ oē creatum eſt ens finitum: qꝛ ex
hoc eſt formalr̄ participans. Ergo omne in/
creatū eſt formalr̄ infinitū. Et huiuſmodi eſt
relatio diuina.
¶ 3° arguo ꝙ data diſtinctione p̄dicta pro/ iſtantia
prietatis ⁊ eſſentie. ⁊ dato ꝙ diuina relatio ꝯtra.3.
nō ſit formalr̄ finita vel īfinita. tñ p hoc non dictum
euadif difficultas p̄dicta. nec iſte modus di/ ſco. ibi/
cēdi ſufficit: ⁊ p° ſic arguo. Quādocūqꝫ aliq̄ dem
trāſeunt in realē idētitatē ſimplr̄. quātūcūqꝫ pria rō.
retineāt ſuas formales identitates. q̄ꝫuis di/
ſtingui poſſint penes formalitates. quas reti
neāt nō tñ penes realitatē in qua ſunt ideꝫ: qꝛ
identitas ⁊ diſtinctio opponunf: ⁊ ꝯñr eidē
ſm ideꝫ. ⁊ reſpectu euidē cōuenire nequeūt.
Sed nō obſtantibus p̄dictis. pr̄nitas ⁊ filia/
tio ſunt huiuſmodi. Ergo his nō obſtātibus
poſſunt quidem differre formalr̄ ſed erūt tñ
vna res: ⁊ ſic perſone nō erunt tres res qbus
fruēdum eſt. ¶ 2° nihil excedit aliqd. aut ei in/ ſcđa rō
adequatur eo modo quo eſt illi idem: quia
exceſſus ⁊ inadequatio pluralitatem requi/
rit. que identitati opponitur. Sed non obſtā
tibꝰ p̄dictis pr̄nitas ⁊ eſſentia ſunt idipm re.
ſꝫ formaliter diſtinguanf. Ergo eſſentia rea
liter non excedit paternitateꝫ: nec inadequa
tur illi realiter. ⁊ ſi formaliter: ⁊ conſequen/
ter eſſentia realiter nō erit aliquid quod rea/
liter non ſit paternitas: ⁊ conſequenter om/
nes proprietates realiter erunt paternitas.
¶ 3° Nam ſilogiſmus expoſitorius. non ſo/ 5.ratio
lum tenet in hoc aliquid. ſiue in ſuppoſito. ſꝫ
etiam in quolibet indiuiduo ſiue ſingulari
ſubē. ⁊ accidentis: quia per illum argui pōt
de hoc digito. ⁊ de hac albedine. Sed non
obſtantibus predictis. res diuinitatis eſt ſum
me indiuidua: ⁊ ſingulariſſima. Ergo pre/
dicta non obſtant quin bene arguatur ꝫ hoc
eſt filiatio demonſtrata eſſentia. hoc eſt pa/
ternitas. ergo paternitas eſt filiatio.
¶ Quarto. Quecunqꝫ eidem ſimplici ſunt 4.ratio

idem nullo addito niſi formalitatibus ſuis et
illa inter ſe ſunt vnū ſimpler.nullo addito ni
diſtinc/ ſi formalitatibus ſuis:qꝛ ſm iſtū hic ad prin
tione.2. cipale.quecunqꝫ vni 3° ſunt eadē aliqua iden/
q.4. titate illa ſunt eadē inter ſe eadēʒ identitate.
Sʒ paternitas.⁊ filiatio ſunt hmōi reſpectu
diuinitatis.Ergo pater.⁊ filius erūt ideʒ ſo/
5.ratio lū formaliter diſtincti.⸿ 5°. qñcunqꝫ aliqua
realiter diſtinguunt.vnā rem habet vnū quā
non hēt aliud.Et ſm iſtū in iſta qōe:qꝛ nihil
diſtinguit realiter ꝑ purū nihil:aut ꝑ ens ra
tionis ſʒ ſolū per reale ex ꝯñti:qꝛ nihil.⁊ ens
nō hēt mediū:nec ens rōis.⁊ ens reale:cū ꝑ
iſta Ari.5°.meta.tex.co.13.⁊.14.diuidat ens.
Sʒ ſi obñtibꝰ ꝑdictis pater ralr a filio diſtin
guit.Ergo eſt in eo alia res.⁊ nō ſolum alia
6.ratio formalitas.⸿ 6° Qui nitit manifeſtare ima/
nifeſtū per imanifeſtius.nihil manifeſtat.nec
aufert difficultatē aliquā. Sʒ iſte ē hmōi:qꝛ
ideo ponit iſtas formalitates vt oſtendat ꝙ
due ꝑſone cōueniāt in eadem re: ⁊ tñ inter ſe
realiter diſtinguunt:qꝛ.ſ.vna res habet duas
formalitates in quaꝝ vna ꝑſone cōueniūt:in
alia diſtinguunt:nō aūt eſt manifeſtius qua/
re due ꝑſone cōueniūt in vna formalitate:⁊
diſtinguant formaliter i alia.⁊ tñ nō ſit niſi
vna formalitas realiter vt iſte cōcedit.di.8.
q.penultima in fine rñſionis principalis. qꝫ
qꝛ due ꝑſone cōueniūt realr.⁊ realiter diſtin
guunt.⁊ tñ nō eſt niſi vna res.⸿ Et ſi dicatur
vt iſte dicit ꝙ omnes rōnes.⁊ formalitates
ſunt vna idētitate nō formalr:idē dicam de
7.ratio oibus rebꝰ.⸿ 7°. Nā ꝑſone magis diſtingun/
tur ꝑ relatiōes inter ſe qꝫ relationes ab eſſētia
ēt ſʒ iſtuʒ:qꝛ diſtinguunt realr nō ſolū forma
liter.Circūſcribat ergo formalis diſtinctio
rlonis ab eſſentia ꝑ intellectū:⁊ tñ de diſtin/
ctiōe inter ꝑſonas.quātum eſt illa diſtinctio
formalis.Igit nō totalr auferet illa diſtinc/
tio ꝑſonaꝝ.cū ſit maior.Igit ſtabit aliq̃ di/
ſtinctio inter ꝑſonas nulla diſtinctiōe rema
nēte inter eſſentiā.⁊ rlonem. Ergo nō videt
magis intelligibile quomodo ꝑſone. plus di
ſtinguant qꝫ relatio.⁊ eſſentia. qꝫ ſit intelli/
gibile ꝙ ꝑſone aliquo modo diſtinguant.⁊
tñ nulla ſit diſtinctio inter rlonē ⁊ eſſentiā.
⸿ 8°. Nā accipio illud in quo relatio diſtin/ 8.ratio
guit ab eſſētia.⁊ quero vtꝝ pater diſtingua
tur a filio per illud ꝑ ſe.aut nō. Si ſic:Igit
cū illud nō ſit res.pr.⁊ filius nō diſtinguitur
realr.Si non:ergo diſtinguit ꝑ aliqd in quo
relatio eſt idē cū eſſentia.⁊ ita remanet prīa
difficultas.⸿ 9°. Nā accipio rem illā qua pr 9.ratio
diſtinguit a filio.⁊ circūſcribo eē qḋ ē aliud
ab ea formaliter:⁊ vt ſic diſtinguit ſuppoſi/
ta ꝑ iſtū.Quero igr vtrū circūſcribat eſſētia
vel ne.Si nō:ergo eſſentia nō ē aliud forma
liter ꝯtra iſtū.Si ſic:igr cū circūſcripta eſſen
tia:nulla ſit ibi res.nō diſtinguunt ꝑ rem ali/
quā.⁊ ꝯñr nec realiter.⸿ Si dicat ꝙ lʒ circū Euaſio
ſcribat eſſentia ſʒ ſuā formalitatē tñ adhuc
manet res aliqua.⸿ Cōtra qꝛ eſſentia forma iſtantie
liter nō includit niſi rē aliquā: alioqn in ꝑſe
eſſet res.⁊ nō res qḋ eſt falſum:⁊ ꝯñr circū/
ſcripta eſſentia ſʒ totā ſuam formalitatē cir
cūſcribit tota realitas:aut formalitas eſſen/
tie nō dicit totā realitatē.⁊ ſic eſſet impfecta
aut dicit pluresꝑ realitates qḋ ē hereticū.poſ/
ſunt ēt ad hoc propoſitum applicari media
infra recitanda contra opinionē ḋ attributꝭ.
Item di.2.q.7.ptractat materiaʒ il q̃ dicūt
I lius qōnis vtrū vnius nature ſit tñ a ſcoto
vnus modus cōicandi:⁊ tenet ꝙ ſi di.2.q.7
vniuerſaliter:ſʒ defectiue loquit in multis.
⸿ Primo. Nā in reſpoſione ad primū prin/ iſtantia
cipale dicit ꝙ forma terminās motū in gene ꝯtra p/
ratiōe equiuoca.cuiuſmodi ē eſſentia: nō eſt mū dic
euiſdē rōnis cū forma fluente cuiuſmodi ē ꝓ tū ſcoti
ductio.⸿ Cōtra aut accipit motum ꝓ muta ibidem.
tione.ſ.vt ipſa introductio forme ſimul eſt
mutatio motus : aut ſumit motum prout a
mutatiōe diſtinguit. Si primū:ſic nō eſt ad
propoſitū loqui de fluxu:qꝛ talis forma non
fluit ſed ſimul habet totū eſſe ſuū.⸿ Si ſecun
duʒ:ſic qḋ dicit non eſt verū:qꝛ terminus ac
ceptus per motum ſic ſumptus.nō inducitur
ſimul totus ſed ſucceſſiue:alioquin iam eius
inductio eſſet ſubita mutatio.⁊ ꝯñr forma il
la terminans motū prius accipit diuerſa eē.
diuerſa ſucceſſione.⁊ ꝯñr ſm eam eſt fluxus:

ꝙ ſic accipiẽdo motũ nõ ſoluit argumẽtum
p cuius ſolutõe illud dr. qđ erat tale. Si co/
municatiões differunt ſpecie. ⁊ natura cõica
ta ſimiliter differt.

Iſtantia ꝯtra ſꝫ. dictum ſco. ibidem

¶ 2° Nã videt dicere. ibidẽ ꝙ motus rectus.
⁊ circularis ſunt eiuſdẽ ſpeciei: qꝫ dicit ꝙ ſũt
eiuſdẽ rõnis quãtuꝫ ad vbi fluens. lꝫ nõ quã
tũ ad rectũ. ⁊ circulare que accidũt inec: ⁊ ꝙ
in ſe ſunt cõparabiles: nõ ſunt aũt cõparabi
les mot⁹ niſi ſint eiuſdẽ ſpeciei ſpecialiſſime
ſꝫ philoſophũ 7°. phi. tex. co. 32. ⁊ 21. ¶ Cõtra

pria rõ

Nature. n. ſpecie diſtincte habẽt mot⁹ ſpecie
diſtinctos ſꝫ philoſophũ. ⁊ com. p° celi tex. c.
5. 8 ⁊ 9. idẽ. 2° ce. co. 13. 33. ⁊. 38. cõſimile. 5°.
ce. co. 25. ⁊ 4° ce. cõ. 4. Sꝫ corpus mobile mo
tu circulari vt celũ. ⁊ mobile motu recto vt el
lemẽta: ſunt alteri⁹ ſpẽi oĩno. Ergo ⁊ iſti mo

ſcđa rõ

tus. ¶ 2° naꝫ motus rectus. ⁊ circularis plus
diſtinguunt ꝗ̃ duo recti. Sed duo recti puta
ignis. ⁊ terre. diſtinguunt ſpecie. ⁊ ſimilr cor.
vbi. i. ſurſum. ⁊ deorſum: cũ ſint ꝯtrarij imo
cũ prima cõtrarietas ſit in loco ſꝫ Boe. in p
dicatis quãtitatis. idẽ. 5°. ph. t. co. 59. ⁊ 10. me
tha. co. 13. que aũt ſunt eiuſdẽ ſpeciei nõ ſunt

Euaſio

cõtraria. Ergo ſpecie diſtinguunt ⁊ iſti. ¶ Si
dicat ꝙ diſtinguunt ſpẽ accidẽtalr nõ quãtũ

iſtantia

ad vbi. ¶ Cõtra. naꝫ philoſophus in 7°. phi.
vbi loquit de iſtis motibus quomodo ſunt
cõparabiles loquit de eis quãtuꝫ ad hoc ꝙ
ſunt in ſe ſpecie diſtincti. ⁊ nõ ſolũ quantum
ad hoc ꝙ diſtinguunt ſꝫ aliqua accidẽtia pu
ta rectũ. ⁊ circulare: qđ: pꝫ: qꝫ ibi excludit illa
que in motu faciũt differentiã accidẽtalẽ vt
eſt ambulatio peddi: alarum ꝙ volatio: vbi
com. comento. 5°. dicit: ꝙ tranſlatio non dif
fert ſpẽ pp diuerſitatẽ inſtrumẽti: diuerſitas
enim que eſt in figura nõ eſt p differẽtias ſub
ſtãtiales rei: figura. n. eſt qualitas. Differẽtia
enim trãſlatiõis debet eſſe de natura generis
in quo fit tranſlatio. ſ. de natura vbi. hec Co
mentũ. Ergo expreſſe philoſophus ⁊ comẽ.
nõ intendũt loqui de iſtis vt p accñtia diſtin
gunt ſed vt diſtinguntur p aliqđ q̃ ſit vbi.

q̃ dñr a ſco. di. 2

Item di. 2. q. 7. querit vtruꝫ in diuinis
ſint tñ due productiones intrinſece: ⁊
rñdet ꝙ ſic: ſꝫ deficit in multis. ¶ Primo. nã .q.7.
in rñſione principali vult ꝙ volũtas put eſt iſtantia
principiũ diſtinctũ ꝯtra nãm habẽs oppoſi/ ꝯtra p/
tũ modũ principiãdi manet i pmo pductio mũ dic
ſiue in diuinis p operationẽ ad intra. ¶ Con tũ ſcoti
tra hũc magnũ errorẽ arguo primo ſic. nam ibidem
ſi ſic. ibi maneret: illud ꝙ p tale principiũ p/ pria rõ.
ductũ pcederet. ſ. e. e. pcederet libere ꝯtradi
ctorie: qꝫ in hoc voluntas diſtinguit contra
naturã vt principiũ pductiuũ: ꝙ nã de ſe eſt
ad vnũ determinata volũtas aũt indetermi
nata ⁊ ad aliud determinari põt: ſiue vt ver
bis iſtius hic vtar: natura ex ſe inclinatur ad
agendũ naturalr. voluntas aũt libere habẽs
in ſua poteſtate pducere ita ꝙ ad hoc ex ſe
naturaliter nõ inclinat. Hec ille. ſꝫ pñs eſt he
reticũ: qꝫ e. e. poſſet nõ eſſe Ergo ⁊c. ¶ 2°. nã ſcđa rõ
ſequeret ꝙ pr haberet magis in ſua poteſta
te pducere. e. e. ꝗ̃ filiũ: qꝫ ſꝫ iſtum principiũ
formale pductiuũ filij eſt natura: ⁊. e. e. volũ
tas: ⁊ ex eodẽ fundamẽto ſequit ꝙ pr natu/
raliter inclinat ad producendũ filiũ: nõ autẽ
ſpũꝫ. e. e. ⁊ pñr inequaliter pducit vtrũqꝫ.
¶ 3°. ſi eſt in diuinis principiũ aliud a nã ha/ 3. ratio.
bens in ſua poteſtate libere producere vt di/
cit: aut loquit de libertate a peccato: aut co/
actiõe: aut de libertate cõtradictiõis. ¶ Sed
nõ primũ: qꝫ ẽt iſto modo natura libere pro
ducit. ⁊ nõ haberent modos producendi di/
ſtinctos principia de quibus loquit. ſ. natu/
ra. ⁊ voluntas: ¶ Nec ſm eadeꝫ rõne. Ergo
tertiũ: ⁊ pñr. e. e. non pducit neceſſario qđ ẽ
hereticũ. ¶ 2°. Nam dicit in diuinis eſſe tãtuꝫ iſtantia
duas productiões diſtinctas ſꝫ duas rõnes ꝯtra. 2.
formales pductionuꝫ: ⁊ hoc qꝫ ſunt tñ duo dictum
principia pductiua habẽtia formales rõnes ſco. ibi/
pducendi diſtinctas. Contra hoc aũt arguẽ deꝫ.
tur in materia de attributis vt iſta ſunt attri
buta: nunc aũt arguit vt ſunt principia pro/
ductiua ſic p°. ¶ Si iſta ſunt principia diſtin Ratio.
cta pductionũ: qꝫ ſm ſuas formales rõnes
ex natura rei ſunt diſtincta. in diuinis erunt
tres pductiones. vel vna erit a duobus prin
cipijs formalibus diſtinctis. ſ. pductiuis: qa
ſm iſtũ materia in quantũ natura eſt princi

piũ ꝓductiuũ .⁊ ſimilr̃ intellect⁹.⁊ ſimilr̃ vo
luntas:⁊ hec omnia ſꝫ ipſum ſunt formalr̃:
Euaſio ⁊ ex parte rei diſtincta. ¶ Si dicaṫ vnũ hoꝝ
iſtantia principioꝝ reduci ad aliud. ¶ Cõtra. Nã aut
manet formalr̃ rõ alterius illoꝝ triũ: aut vtri/
uſqꝫ. Nõ primũ: qꝛ oia illa tria ſꝫ iſtũ rema
nent in diuinis.⁊ oia diſtincta formalr̃ ex nã
rei. Ergo ſꝫ. Ergo vel vna productio erit a
Euaſio duob⁹.vel erit tertia reſpondẽs nãe. ¶ Si di
caṫ ꝙ rõ nature nõ ponit in numeꝝ cũ alijs.
iſtantia ¶ Cõtra qꝛ accipio rõnem qua probat intel/
lectũ.⁊ voluntatẽ diſtingui in deo ex nã rei:
⁊ arguo idẽ de natura:⁊ intellectu: aut volũ
tate:⁊ eodẽ modo vere erunt ꝓpoſitiões oẽs
aſſumpte. ¶ Si ẽt dicaṫ ꝙ ex duobus hoꝝ
vnũ integraṫ principiũ ꝓductiuũ puta ex na
tura.⁊ itellectu. Cõtra hoc arguiṫ ſtatim.
iſtantia ¶ 3° nã dicit ꝙ totale principiũ includẽs na/
ꝯtra. 3. turã vt obiectũ.⁊ intellectũ vt potẽtiã ẽ prin
dictum cipiũ ꝓductiuũ qḋ eſt natura. Cõtra p°. Nã
ſco. ca/ qḋ formalr̃ eſt memoria.formalr̃ nõ eſt natu
dẽ di. 2. ra:qꝛ ratio memorie vt memoria ⁊ nature
q. 7. vt nã eo modo quo nunc loquimur de nã eſt
pria rõ alia ⁊ alia:qꝛ ſecũda ꝑſona in diuinis inquã
tũ ꝓcedit modo nature eſt filius:⁊ dr̃ verbũ.
inquãtũ procedit modo memorie:que rões
verbi ⁊ filij ſũt diuerſe.⁊ diſperate vñ alicui
cõueniat vna.⁊ nõ alia.alicui e ꝯ°. Sꝫ prin/
cipiũ includẽs ꝑdicta eſt memoria formalr̃
ſꝫ iſtũ:vt pꝫ in reſponſiõe ad primũ dubium
poſt rñſionẽ ad principalẽ. Ergo formalr̃ ñ
ſcḋa rõ eſt nã. ¶ 2°. Si intellectus vt habẽs naturam
ꝑſentẽ ꝑ modũ obiecti eſſet formalr̃ natura
vt hic loqmur de ea. ꝓductio ꝑ modũ natuṙ
nõ eẽt prior ꝓductione ꝑ modũ ꝟbi:qꝛ eſſet
vna.⁊ eadẽ formalr̃. Sꝫ ꝯñs eſt falſum:qꝛ ꝑ/
ſona ſecũda inquãtũ ꝓcedit ꝑ modũ nãe ꝓ/
cedit talis qualis eſt pr̃ ſꝫ ſuũ eſſe ſubſtantia
le in ſe:ſꝫ vt ꝓcedit ꝑ modũ ꝟbi ꝓcedit talis
qualis eſt pr̃ vt eſt memoria vel intellect⁹ ſui
ipſius.⁊ aſſimilaṫ ei ſꝫ eſſe habitualẽ obiec/
tiuũ.eſſe aũt ſubãſ.⁊ eẽ obiectũ ſunt formalr̃
diſtincta ⁊ illud ẽ prius iſto:vñ ꝓductio per
3. ratio modũ nature ẽ formalr̃ prior. ¶ 3°. Nã in di
uinis poniṫ nã ꝓut ẽ principiũ ꝓductiuũ ex

ſe determinatũ.nõ ſolũ vt iſta rõ nature iue
niṫ generalr̃.⁊ indifferẽter in genere ſubſtan
tie.⁊ accñtis.ſicut calidũ ꝓducit calorẽ:nec
ẽt ſolũ vt iueniṫ in oibus ſubiectis ꝓductiuiſ
ſimiliũ in ſpẽ.ſicut ignis ignẽ naturalr̃ ꝓdu
cit:ſꝫ ẽt accipiẽdo naturã ſtrictius ſꝫ qḋ eſt
principiũ generãdi ſimile in ſpẽ.viuẽs ꝯiun/
ctũ generãti:ſꝫ.ſ.ꝙ ꝓductũ dr̃ natus.⁊ fili⁹.
Sꝫ nãꝫ iſto modo certũ ẽ diſtingui a memo
ria ⁊ intellectu:nec ei⁹ rõ dependet ab itellec
tu vt itellectus ẽ:aliogn reꝑiri nõ poſſet niſi i
natura itellectuali:memoria tñ põt hẽre ra/
tionẽ nature eo mõ quo natura dicaṫ princi/
piũ ex ſe determinatũ ad vnũ ꝓducendũ:qḋ
nõ ſufficit in ꝓpoſito ſꝫ quod filium dicim⁹
procedere naturaliter.

d Iſtinctiõe aũt tertia.q.i.querit vtꝝ de⁹ ſit naturalr̃ itelligibilis ab itelle tu viatoris:⁊ rñdẽdo dicit ꝙ nõ tñ q̃ hr̃ a ſco. di. 3 q. pria.
hr̃i põt ꝯcept⁹ naturalr̃ i quo quaſi ꝑ accñs
ꝯcipiaṫ deus.puta i aliquo attributo. ſꝫ ẽt i
aliquo ꝯceptu in quo ꝑ ſe.⁊ qditatiue ꝯcipia
tur deus. vlteri⁹ dicit ꝙ de⁹ cõcipi põt in ꝯce
tu vniuoco ſibi ⁊ creature. Deficit autem in
multis.
¶ Primo i eo ꝙ dicit nos poſſe naturalr̃ ha iſtantia
bere ꝯceptũ qditatiuũ de deo:qḋ lꝫ ſit veꝝ lo ꝯtra p/
quẽdo de ꝯceptu qditatiuo nõ explicãte ꝑſe/ mũ dic
cte nãꝫ rei:tñ ipſe ſic loquẽdo loquiṫ ꝯtra ſe: tũ ſcoti
⁊ arguo ſic. Si de deo poſſem⁹ hẽre ꝯceptũ ibidem.
qditatiuũ naturalr̃ in via ad mentẽ iſti⁹:poſ
ſem⁹ hẽre ꝯceptũ priorẽ ꝯceptib⁹ oiũ paſſio
nũ.vel quaſi paſſionũ dei:vt pꝫ per iſti⁹ ver
ba hic in principio qõnis huius. Sꝫ ꝯñs eſt
falſum:qꝛ ſꝫ eũ ſupra in ꝓlogo. prim⁹ ꝯce/
ptus quẽ poſſumus hẽre de deo eſt ꝯcept⁹ infi/
nitatis.q nõ eſt prior oib⁹ ꝯceptib⁹ paſſionũ.
vel q̃ſi paſſionũ.cũ infinitas ẽt ipſa ſit paſſio
dei imo diuine magnitudinis.vel quaſi paſ/
ſio. Motiuũ aũt quod ipſe hic facit ad hoc
ꝓbandũ bñ cõcludit.⁊ illud ꝯcedo ſꝫ ꝑ hoc iſtantia
deſtruiṫ dictũ illud ꝓlogi qḋ falſum eſt. ꝯtra ſꝫ
¶ 2° nã volẽs ꝓbare ꝙ deo.⁊ creature ẽ cois dictum
ꝯceptus vniuocus.deſcribit ꝯceptũ vniuocũ ſco. ibi/
dicẽs:ꝙ eſt ille q ita ẽ vn⁹ ꝙ eius vnitas ſuf/ dem.

ficit ad ꝯtradictionē affirmādo. ⁊ negando
ipſ ꝺ codē: ſufficit ēt ꝑ medio ſillogiſtico. vt
extrema vnita in medio ſic vno ſine fallacia
equocatōis cōcludanẜ inter ſe vnū. hec ille.
Ratio. ¶ Cōtra. nā ſi iſta diffinitio bene dareẜ de ꝯ
ceptu vniuoco ſi ꝯueniret analogo: qꝛ ſ꜓ oēs
philoſophos analogū eſt equocū a conſilio.
S꜓ iſta cōuenit analogo. i. enti: qꝺ eſt analo
gū ſ꜓ iſtū: qꝛ dicit ꝙ dẜ aliter de ſubſtātia. ⁊
Euaſio accñte ſ꜓ prius. ⁊ poſteriuſ: ⁊ de vno ſ꜓ attri
iſtantia butionē ad aliud. ¶ Si dicaẜ ꝙ accipit vni
uocationē. aliter ꝙ̄ alij. ¶ Cōtra qꝺcūqꝫ. n.
mutat ſignificatū. aut deſcriptionē qd nomi
nis cuiuſcūqꝫ termini in quo. vel in ꝗ oēs cō
ueniūt male dicit: qꝛ ſm pħm loquendū ē vt
plures. co. ſ. ꝙ voces ſunt ad placitū. S꜓ iſte
eſt hmōi: qꝛ oēs auctoritates ens cui ꝯuenit
iſta deſcriptio dicūt equocū. vel analogū: qꝺ
de ariſtotele. ⁊ ſuo com. p꜓. 4ᵗ. metha. tex. co.
t. co. ꝛ. 2. ⁊. 3. primo ethico. cap. 7. primo phiſi. ⁊. 2ᵒ.
⁊ infra. elen. vbi dicit ꝙ in aliquibus eſt equiuoca
c. i. ⁊. 4 tio magis latens ſicut in ente. ⁊ vno. ⁊ ſimi
cap. 4. liter Auice. in ſua logica dicit ens diuidi per
c. ꝺ ſpē. ſubſtantiā. ⁊ accñs. nō vt genus. ſ꜓ vt vox eq
uoca diuidiẜ. Boe. ēt dicit ſup porph. ꝙ ꝑ
dicamēta nihil hñt cōe. ſ. vniuocū: in deſcri
ptione ēt vniuoci ꝯueniūt auctoritates ꝙ. ſ.
ſit iſta: vniuocū ē qꝺ ſignificat multa ſ꜓ vnā
rōnē: qꝺ p꜓ ex diffinitiōe vniuocoꝝ que. ſ. ꝑ
vnicū nomē ſignificanẜ i qua oēs ꝯueniunt.
Iſtantia ¶ 5ᵒ. nā ens dicit vniuocū ⁊ tñ non videẜ ne
ꝯtra. 3. gare dicta philoſophi in materia iſta. Con
dictum tra qꝺ arguo pᵒ ſic. Quicqd ꝑdicaẜ de pluri
ſco. ibi bus de vno qdē ſimplr: de alio vero ſ꜓ qd: ē
dem. equocū. ⁊ nō vniuocū: qꝺ p꜓ qꝛ iſte infra. di.
pria rō 29. dicit iſtā eſſe cām ꝙ principiū ſumptū ꝑ
relatiōe nō dẜ vniuoce ad intus. ⁊ ad extra:
qꝛ vna in qt relatio. ſ. realiſ eſt relatio ſimplr:
t. c. 13. ⁊ altera vero ſm qd tantum. Sed ens dicitur
14. ⁊. 7. de ſubſtantia ſimpliciter. ⁊ de accidente ſo
meth. t. lum ſm quid: vt patet. 5. metb. ca. de ente. ⁊
c. i. rurſus. 7. metb. textu. ⁊ co. 2ᵒ. ⁊. 3ᵒ. Ergo ⁊c̄.
ſcḋa rō ¶ 2ᵒ. Si ens eſt vniuocū pᵒ diuerſa ꝯueniret i
aliquo vno vniuoce: qꝛ. x. genera cōueniunt i
ente. ⁊ ſunt pᵒ diuerſa cū ſint ſimpliciſſima.

nec cōponanẜ ex duobꝰ ꝯceptibꝰ vt dicit cō.
5ᵒ. metb. com. 10. ⁊ phs in 8ᵒ textu com. 8. S꜓
hoc ꝯñs eſt falſum: vt p꜓. x. metb. tex. co. 8. ⁊.
26. qꝛ ſi pᵒ diuerſa ꝯuenirēt in aliquo vniuo
co differrent ēt i aliquo. ⁊ ꝯñr nō eſſent pᵒ di
uerſa. ¶ 3ᵒ. Si ens eſſet vniuocū. x. generibus 3. ratio.
eſſet aliqd cōe: qꝛ haberent cōe vniuocū. S꜓
conſequens eſt falſum: qꝛ ſm com.. x. metb. tex. co. i
nō inuenẜ aliqd cōe pꝛedicamēto ſubē. ⁊ ꝗ ⁊. 2.
litatis. ⁊ alijs generibꝰ: ⁊ ſ꜓ pħ ſ꜓ ⁊ co. 3. phi.
textu ⁊ com. 4. nō eſt poſſibile inuenire aliqd
cōe quatuoꝛ generibꝰ in quibus eſt motus: qꝺ
itelligi nō pōt cōitate equoci vt manifeſtū ē.
qꝛ ꝑdicta poſſunt hr̄e cōe nomē: neqꝫ analo
gi. cū ab oibus cōcedaẜ ens eſſe analogu꜓. i.
mediū inter pure equocū. ⁊ vniuocū vñ ſm.
pħm 4ᵒ metha. textu com. 2. ens dẜ multiplr
ſ꜓ ad vnū: vñ com. dicit ꝙ ly ens eſt ꝺ noibꝰ
medijs inter vniuoca. ⁊ equoca vñ intelligiẜ
ſolū de cōitate vniuoca. ¶ Si dicaẜ ꝙ argu Euaſio
mētū cōcludit de vniuocatione philoſophi iſtantia
ca. nō de methaphiſica. ¶ Cōtra primo: qꝛ ſi
decē generibus ē aliqd cōe vniuoce metha
phiſice eſt eis aliqd cōe qꝺ negat comētatoꝛ
¶ 2ᵒ qꝛ ſ꜓ principia iſtius ſi ens eſt vniocu꜓
op꜓ ꝙ ſit vniuocū phiſice. qꝛ ſ꜓ eū dicie nām
vnā reali vnitate. qꝛ ſ꜓ eū oē vniuerſale talē
hēt vnitatē. ¶ 4ᵒ Ma꜓ ari. x. metb. textu com. 4. ratio
8. dicit ens. ⁊ vnū eē idē. ⁊ vtraqꝫ diuidi. i. x. pricipa
ꝑdicamēta. ⁊ ſi eē genꝰ: ꝙ ſ꜓ comē. ibi pbat lis.
hac rōe: qꝛ ens. ⁊ vnū ſignificāt. x. ꝑdicamē
ta pria ſignificatiōe. ⁊ ſine medio. S꜓ ſi ens
dicatur vniuoce rueret iſta rō: qꝛ non ſignifi
caret illa pᵒ. ⁊ ſine medio: qꝛ primo ſignifica
ret ſuum cōceptū obiectiuū qui eſſet natura
quedā. i. entitas. Ergo ⁊c̄. ¶ 5ᵒ. ſuppono pri 5. ratio
mo ꝙ omne vniuerſale dicit aliquā vnitatē pricipa
realem minorem tñ numerali: ⁊ 2ᵒ ꝙ vnitas lis.
realis non eſt per opus intellectus. ſed eo cir
cūſcripto adhuc rebus conuenit. ¶ 3ᵒ ꝙ vni
uerſale ſm illam vnitatem realem quā ha
bet ex ſe ſit in omnibus ſuis iferiorībꝰ. iſta. n.
tria ſuppoſita ſunt ſcoti in 7ᵒ metba. ¶ 4ᵒ. ꝙ
que cōueniunt in vna forma reali. habēt i ea
ſimilitudine etiam ſi nullus intellectus eam

apꝓhendat:q: ƀʒ iſtũ reſpectus intrinſec⁹ ad uenire dependet ſolũ a fundamẽto.ꝛ termi/ no qbus poſitis de neceſſitate ꝯſurgit.Tunc ſic.Si ens dr̃ vniuocẽ.ſiue dicat vnũ ꝯceptuʒ obiectualẽ vniuocũ.ſequiť ꝙ deus.ꝛ creatu ra nõ diſtent in infinitũ: q: que in vno reali cõceptu ꝯueniũt.ꝛ in quibus ẽ actu realitas eadẽ ƀʒ aliquã vnitatẽ realẽ nõ diſtant in iſi nitũ:q: diſtãtia iſinita tollit oẽʒ realẽ vnita tẽ:vel idẽntatem:Sicut infinita idẽtitas tol lit oẽʒ diuerſitatẽ.ſ Si dicať ꝙ ſecluſo actu itellectus illa vnitas nõ eſt actualis ſʒ funda/

ꝯfirma. ratio. mẽtalis.eſt ꝯtra ſuppoſita.ſ Cõfirmať rõ. Quero.n.vtrũ illi conceptus.ꝛ natura entis babẽs vnitatẽ realẽ in deo.ꝛ creaturis ſit de pendẽs.vel indepẽdẽſ.Si pmũ:ergo i deo eſt entitas depẽdẽs:ſi ſm: ergo in creatura

Euaſio iſtantia eſt entitas indepẽdens.ſ Si dicať ꝙ abſtra/ bit ab vtroqꝫ illoꝝ.ſ Cõtra:q: loquimur de reali vnitate illius cõceptus quã babet ante opus intellectus:ꝛ ꝯñr ante obſtractionem.

6.ratio ¶ 5°.nã ſi ens eſſet vniuocũ:ſequereť contra ari.ꝙ ens eſſet vere genus babẽs oĩa requiſi ta ad eſſe genus ƀʒ opinionẽ iſtius:q: ƀʒ iſtũ p°.d.3.q.3.ad eſſe genus requirť.ꝛ ſufficit. eſſe pdicatuʒ inquid.de pluribus differenti/ bus ſpẽ.in nulla differẽtia qditatiue icluſuʒ: que oĩa ƀʒ iſtius fundamẽta enti cõueniunt.

Euaſio ſ Si dicať ꝙ nõ eſt genus rõne maxime cõi tatis:q:.ſ.nõ pdicať de pluribus immediate. vel quauis alia rõne. ſ Cõtra:q: ſequitur ꝙ eque potero diceť ꝙ ſubſtãtia non ſit genus: ꝛ ꝙ pdicabilia ꝓpꝛie.i.vniuoca.nõ erũt tm̃ qnqꝫ ſʒ ſex:q: ens erit pdicabile ꝓpꝛie.ꝛ non

Iſtantia erit aliqd eoꝝ.ſ Sequereť 5° ꝙ metbapbiſi cus prius deberet agere de ente in communi:ð inde diuidere illud.ꝛ agere l ſpãli.ſicut pbi/ ſicus.p° agit de corpoꝛe deinde de boc corpo re qõ tñ Ari.nõ facit:q: metbapbiſica inci/ pit a 7° libꝛo vt pʒ p comẽ.dicentẽ.7°.metba. t.co.p.ꝙ pꝛioꝛes ſunt pꝛeparatoꝛij ad ea q̃ i/ tendit dicere ariſtoteles in bis de quibus ẽ ꝯ ſideratio metbapbiſici.in quo.7°.Ari.nõ in cipit agere de ente in cõi:ſʒ ſtatim illud diui dit tãq̃ multiplex ꝛ ſuum tractatum conſti tuit circa pꝛimã eius parteʒ.i.ſubſtantiam.

ſ Sequiť 4° ꝙ naturali oꝛdine accidens nõ erit prius cognitũ q̃ ſubſtantia cõtra ari.5°. ꝛ 7°.metba.tex.co.12.tex.co.4.ꝛ inde.q: ba/ bebũt vniuocã ꝛ eſſentialẽ ſimilitudineʒ in ente ſicut bomo.ꝛ aſinus in animali: ꝛ ꝯñr ƀʒ illã vnam rõnẽ ſimul poterũt intelligi. vľ indifferenter vnũ prius alio:ſʒ ƀm alias ſint vt prius.ꝛ poſterius.ſ Sequiť 5°.ꝙ deus.ꝛ creatura babebũt eſſentialẽ ſimilitudinem. ſ Cõtra.dion.ca°.9.de di. nominibus.q nul lo modo vult ꝯcedere ꝙ deus ſit ſimilis crea ture.ſ Sequiť 6° ꝙ vltime differẽtie ſi nõ p dicãt formalť entis rõneʒ ſint nibil:vel ſi euʒ pdicant ſunt cõpoſite ex illa.ꝛ ſpeciebus qb⁹ differũt:qõ:ſco.negat.ſ.eas eſſe cõpoſitas. ſ Sequiť 7° ꝙ ſaluare nequit iſte dicta ari/ ſto.ꝛ com.illaʒ 3°.metba.tex.co.10.dicit ꝙ ens.ꝛ vnũ nõ ſunt genera vniuoce dicta de bis que ſunt ſub eis:q: nõ babẽt differẽtias. cẽ.ꝛ nõ loquiť dubitatiue vt ſcotiſte dicunt ſʒ aſſertiue vt pʒ p com.ibi.com.10.bãc met ſententiã approbantẽ. Tunc ſic aut Ari.intẽ dit ab ente remouere rõneʒ generis:ꝛ rõem vniuoci tãq̃ duo diſperata quoꝝ vnũ aliud nõ limitet.ſicut ſi ꝙ dicat lapidẽ nõ eſſe coꝛ/ pus viuũ:nec intellectũ:aut tã q̃ duo quoꝛuʒ vnũ limitet aliud ꝛ ex quib⁹ ſiat. Sʒ nõ ſm: q: Ari.nugareť ſicut.ſi dicã bomo alal:aut bomo rõnalis cũ eſſe vniuocũ ſit de rõne ge neris.ꝛ quiditatiuo cõceptu eius vt pʒ ex ei⁹ diffinitiõe bene gloſata.ꝛ ex diffinitiõe pdica bilis ꝓpꝛie dicti.Ergo pꝛimũ.ꝛ ꝯñr ab ente remouet nõ ſolũ rõneʒ generis ſʒ ẽt vnitateʒ rõnis vniuoce.ſ Jtẽ ƀʒ iſtã poſitionẽ ſequiť ariſtotilem.eſſe irridendũ: q: in 4° metba.a tex.co.1.vſqꝫ ad.t.co. 4.ꝛ inde.laboꝛat ad oſtendẽdũ quõ ſcientia de ente põi eſſe vna q̃ res nullã babet impoſſibilitatis apparentiã ƀʒ iſtam poſitionẽ:cũ ſit manifeſtuʒ ꝙ de re babente vnã rõnem vniuocã poſſit eſſe vna ſcientia:vnde laboꝛat p nibilo ſi iſte vera do

7.ratio ceret.ſ 7°.Si ens eſſet vniuocũ.ſ.eſſentialť om nibus pdicamẽtis.opoꝛteret in rõne pꝛedica mẽtoꝛum aliqd includi extra cuius intellectũ

eſſet ens:q ſcilicet nomē vniuocū nō ſignifi/
cat immediate totaʒ rōneʒ cōtētorū ſub eo:
aliogn nō diceret vnū ab vnitate rei ſignifi/
cate.cū illa ſint plura:vñ ēt equocū:ſi autem
nō dicit totā rōneʒ co℞.aliqd in co℞ ratiōe
cōtinet diuerſuʒ rōne a cōi vniuoco:tū etiaʒ
q hoc pʒ inductiue de aliis eſſentialib⁹ vni/
uocis. Sʒ ꝯñs eſt falſuʒ:q illud extra cui⁹ in
tellectū formalē eſt ens cōiter dictū.dicit ali/
qd formalr̄ diuerſū ab oī ente:⁊ ꝯñr dicit for
maliter nihil.⁊ ſic ens ꝯtraheret p differen/
tias q̄ eſſent formalr̄ nihil:⁊ ꝯñr de rōne con
Euaſio tractor℞ ſub eo eēt formalr̄ nihil. vel aliqd ne
gatiuū ſaltē.ſ Si dicat q ens ꝯtrahit ad di
uerſa p̄dicamēta nō p formalr̄ nihil:nec p di
uerſas entitates.ſʒ p diuerſos modos eſſendi:
iſtantia q.ſ.ſuba ē ens p ſe:accidēs ꝟo in alio.ſ Cō/
p̄ria rō. tra p°. Nā ſi iſti modi icludunt in ſua ratiōe
formalr̄ ens.nō poſſunt ꝯtrahere illud tanq̄
vniuocū vt pʒ ex dictis:ſi vero illud nō inclu
dunt.ſunt formalr̄ nihil:⁊ ſic non cōtrahunt
ſc̄da rō ens.ſ 2°. Nā ly p ſe ꝯtrahens ad ſubam. aut
dicit habitudinē poſitiuā.aut negatiuā. Si
p̄mū.Cōtra q diceret aliqd ſibi ipſi eē cāʒ
eſſendi qđ eſt impoſſibile. niſi dicat hoc eſſe
ſʒ rōeʒ.⁊ tunc ens rōnis ꝯtrahens eſſet de ra
tiōe p̄dicamēti realis:ſi ꝟo ſm:Cōtra q ens
ꝯtraheret p aliqđ negatiuū.⁊ illud eſſet ð ra
3.ratio. tione ꝯtracti poſitiui.ſ 3°. Naʒ ly in alio qđ
ens ꝯtrahit ad accñs dicit habitudineʒ.Aut
ergo realē.aut rōnis.Nō ſm:q accñs differ
ret a ſubſtātia ſola rōne.vel habitudine rōis
eo modo quo humanitas ab hoie in quo eſt
dr̄ differre. Si ꝟo p̄mū:Cōtra:q ipſa ha/
bitudo.vel relatio realis nō ꝯtrahit abſolu/
tū:q res vnius generis nō ꝯtrahit p rē alte/
rius:nec relatiuū:q nihil idē re.⁊ rōne con/
trahit ſe ipſum.
Inſtan/ ¶ 4°. Nā ad tertiū principale dicit q cogni/
tia ꝯtra tio infinitor℞ ſʒ nume℞ cōcludit infinitatē in/
q̄rtum tellectus:⁊ loquit de infinitate ſimplr̄. vt pʒ
dictum ex.d.2.q.1.ad quā ſe remittit. vbi infinitātem
ſco.d.3. diuini intellectus arguit ex cognitiōe infini/
q.1. tor℞.⁊ loquit de infinitate numerali vt pʒ in
tuenti.ſ Cōtra. Nā aīa xp̄i cognoſcit infini/
ta puta oēs cogitatiōes hoī℞ futuras.quib⁹
xp̄m laudabūt:aut amabūt nouiter.vel itera
to ſub aliqua rōne:q pʒ p°:quia ad quēlibet p̄ria rō.
beatū ptinet p beatificā notitiā que vna ē co
gnoſcere oia pertinētia ad ſe:cū ad hoc na/
turale.⁊ ꝯñr rōnabile deſideriū ſe extendat.
ſ 2° q ad iudicē pertinet cognoſcere qñ iudi ſc̄da rō
cat p̄miū oē qđ retribuendū ſtatuit ꝓ meritꝭ.
p̄dicte aūt cogitatiōes ſunt pars p̄miȷ eo
rū:vel ſi ſunt merita ſequit idē. ſ Cōfirmat Confir/
q iſte in 3°.d.14.q.3.nō hēt ꝓ inconuenienti matur.
ſʒ dicit poſſe dici q illa aia cognoſcit infini/
ta ſingularia p infinitas ſpēs.ſ Et ſi dicatur Euaſio
q nō intuitiue.ſ Hoc nihil valet q arguo ð iſtantia
illis ſpēbus ſicut ipſe in p°.d.2.arguit de itel/
lectiōibus ſic. vbicūq̄ pluralitas reqrit ma/
iorē pfectionē q̄ paucitas.infinitas numera
lis cōcludit infinitā pfectionē. Sʒ pluralitas
ſpēruʒ reqrit maiorē pfectionē q̄ paucitas:
q cū ſpēs A ſingularis ſi aliq̄ pfectio. ⁊ ſpe/
ciei.B.ſit aliqua pfectio nunq̄ eadem ſpēs modus
erit ipſi⁹ A.⁊ ipſi⁹.B.eque diſtincte vt due ꝓbādi
ſpēs eſſent.niſi in illa vna includātur pfectio ipſius
nes duar℞ eminēter:⁊ ſic de tribus:⁊ ſic de in ſcoti.
finitis.iſte.n.modus ꝓbandi ē ſuus: excepto
q vbi ipſe ponit ly itelligēt.hic ponit ly ſpēs
Tem.di.3.q.2.querit vtruʒ deus ſit q̄ dñr a
primū cognitū a nobis naturaliter ſco.di.3
Et rñdendo tenet q in cognitiōe ꝯ/ qōne.2.
fuſa actuali.i.qua cognoſcitur aliqd vt expri
mit p nomē p̄miū ſʒ ordinē originis.vl' ge
nerationis eſt ſpēs ſpecialiſſima cuius ſingu/
lare efficacius.⁊ fortius p° mouet ſenſum.ſi/
ue ſit viſibile:ſiue tangibile:ſiue audibile. Sʒ
in cognitione actuali diſtincta.i. qua cogno
ſcitur aliquid vt exprimitur per diffinitionē
primuʒ cōceptum eſt comuniſſimū: ⁊ q̄ ſunt opinio
propinquiora ſibi ſunt priora. ⁊ que remo/ ſco ð p°
tiora ſunt poſteriora:Simpliciter tñ p̄mū cognito
eſt primuʒ in cognitione cōfuſa:q totus or/
do confuſe concipiendi prior eſt toto ordine
concipiendi diſtincte. Quātū aūt ad notitiā
habitualem.aut virtualeʒ via originis prio
ra ſunt cioꝛa hec ex illo qui deficit in multis.
¶ Primo in eo quod dicit p° cognituʒ a no/

iſtantia bis naturalr ƀꝫ viã originis.⁊ cõfuſe eſſe ſpe
ꝯtra ꝑ ciẽ ſpecialiſſimã ⁊c.¶ Cõtra hoc aũt arguo
rõẽ dic p° ſic. Nã ſunt prio nobis nota confuſa ma/
tũ ſcoti gis p° phi.tex.c.3.idẽ.3°.celi.co.61.¶ Ad hoc
ibidem. dicit ſco.ꝙ ſicut eſt duplex cõfuſum.ſ.totum
pria rõ vniuerſale.⁊ totũ eſſentiale.ita vtrũqꝫ eſt in
ſcoti re ordine primũ:ſꝫ primũ ſimpliciter eſt primũ
ſponſio in ordine cõfuſe concipiẽdi:qꝛ cognoſcere cõ
fuſe eſt mediũ inter ignorare.⁊ ſcire diſtinc/
te.Hec ille:g ſi intẽdit dicere ꝙ Ari.loqtur ꝺ
toto eſſentiali qꝺ.ſ.eſt prius notum ſua par/
ipugna te.¶ Cõtra:qꝛ ſtatim Ari.iſert.vñ oportet ab
tio. vniuerſalibus ad ſingularia ꝓcedere ergo lo
quiꝛ de toto vniuerſali.¶ Si vero intendit
dicere ꝙ Ari.loquiꝛ de toto vniuerſali ſi lo/
queretur de cognitiõe cõfuſa habeo intentuꝫ ſi
de diſtincta.i.diffinitiua.¶ Contra:qꝛ iteruꝫ
ſubdit vñ ⁊ pueri primũ vocãt oẽs viros pa
tres.⁊ feminas matres:poſteri⁹ aũt determi
nãt hoꝝ vnũ quodqꝫ ex p°.phiſicoꝝ.t.c.5.
Cõſtat aũt ꝙ pueroꝝ cognitio nõ eſt diſtin
ſcoti re cta.i.per.diffinitionẽ.¶ Sꝫ ad hoc dicit ſco.
ſponſio ꝙ ſpecies intelligiꝛ ante ſingulare a pueris:
impu/ ſꝫ nõ genus ante:ſpẽm.¶ Cõtra.nã quicũqꝫ
gnatio. prius cognoſcit accidentia ſenſibilia ꝓpria
generis qꝫ propria ſpeciei prius cognoſcit ge
nus vt ſic qꝫ ſpẽꝫ vt ſic:tũ quia prioris cauſe
prior eſt effect⁹.accidẽtia aũt propria ſũt no
bis cã cognoſcẽdi ſubaꝫ.cũ accipiamus co/
gnitionẽ a ſenſu:g ꝑcipit accidẽtia ſenſibilia
ſolũ:tũ ẽt qꝛ ſi nõ eſt ſic ſequereꝛ ꝙ cũ qs ha
bet fantaſma generis puta qꝛ videt eius acci
dẽtia ꝙ ſi tũc cõcipit ſpẽꝫ haberet fantaſma
generis ⁊ ꝯceptũ ſpeciei ſimul in actu:vel ſe/
queretur ꝙ fantaſma generis nihil egit ad i
tellectionẽ aliquã generis quod incõuenit:qꝛ
ꝑſente naturali actiuo ac paſſiuo ſequiꝛ ac/
tio:vel 3° fãtaſma generil ageret prius ad cõ
ceptũ ſpeciei:deinde generis qꝺ etiã incõue/
nit:qꝛ ad cognoſcendã ſpẽꝫ nõ oporteret ha/
bere aliud fantaſma qꝫ generis. Sꝫ puer eſt
hmõi:qꝛ ſi videat a longe equũ:⁊ muluꝫ lu/
dentes prius diſcernit vitalem motum loca/
lem.⁊ figuram iumẽtalem.que ſunt accñtia
generum:⁊ adhuc prius quãtitateꝫ.que ẽ ac

cidẽs propriũ corporis qꝫ videat taleꝫ figu/
ram muli vt mulus:vñ prius eos diſtinguit
a canibus qꝫ ab inuicem. Ergo ⁊c.¶ Si di/ ſcoti re
caꝛ vt dicat ſco.ꝙ qñ obiectũ mouet poten/ ſponſio
tiã a longe.tunc veruꝫ eſt ꝙ prius mouet ad
imperfectiorẽ.i.genericum cõceptũ:qñ autẽ
eſt debite ap ꝓximatũ pri⁹ mouet ad ꝑfectio
rẽ.i.ſpecificum.¶ Cõtra hoc arguo multipli ipugna
citer.¶ P° nã qꝺ procedit ꝺ potẽtia pura ad tio.
actum ꝑfectũ prius attingit imꝑfectum qꝫ ꝑ pria rõ
fectius:ſicut inductiue pꝫ in oi generatiõe na
turali i qua ſm phm.8°.ph.t.c.58.idem.9°.
meth.t.c.15.⁊.2°.de partibus animaliũ.c.p°.
imꝑfectiora ſunt generatiõe priora:ſiue agẽs
ſit debite approximatũ:ſiue remotũ:⁊ rõ ẽ:
qꝛ ſicut in actibus ita ⁊ in diſpoſitiõibus ac/
tuũ eſt ordo.nec ꝑfectior actus ẽ ante ꝑfectio/
rem diſpoſitionẽ que ſemꝑ eſt poſterior iper
fectiori.cũ ꝑfectiſſima ſit oiuꝫ vltima cui ꝑfe
ctior eſt vicinior:qꝛ qꝺ procedit ab indiſpoſi
to ad ꝑfectã diſpoſitionẽ ſi ꝑfectã prius acq/
reret qꝫ imperfectaꝫ tranſiret ab extremo ad
extremũ ſine medio qꝺ in motibus corpora/
libus eſt ipoſſibile.¶ 2°.Nã ſi vera eſt reſpon/ ſcḋa rõ
ſio ſequitur ꝙ ordo accidentalis variaret na
turalẽ:qꝛ qꝺ moueꝛ a pura ignorãtia ad ꝑfe
ctã noticiã prius acquirit imꝑfectioreꝫ noti/
ciã qꝫ perfectiorẽ:qꝛ illa eſt media inter eas.
prius aũt attingit mediũ qꝫ extremũ qꝺ na/
turalr moueꝛ.vt ẽt iſte hic ꝓcedit:⁊ ꝯñr pri⁹
acquirit cõceptũ genericũ qꝫ ſpecificũ:qꝛ ſm
iſtũ eſt imperfectior:⁊ iſte ordo eſt ꝑ ſe:qꝛ po
nitur i diffinitiõe medij in.6.phi.tex.co.32.⁊
eſt naturalis:ꝙ aũt agens ſic.vel ſic diſtet eſt
quoddã ꝑaccidẽs.¶ 3°.ad idẽ.nã ſi obiectuꝫ 3.ratio
imprimit ꝑfectum cõceptum ſolũ qñ eſt debi
te ꝓximatũ.i.quando eſt debita ⁊ ꝑfecta di/
ſpoſitio ad agendũ ⁊ patiendũ:ſequitur ꝙ ꝯ
ceptus perfectior ſit poſterior:quia talis ap/
proximatio eſt naturalr poſterior qꝫ appro/
ximatio minor:quod ſic patet. Nam vbi ꝓ/
cediꝛ a priuatione ad habitũ.maxime acqſi
bilem partibiliter.prius naturaliter acquiri
tur gradus vicinior priuationi:qꝛ illa eſt me
diam inter hec.Sed puer in ſua cognitione

procedit a priuatõe.i.a nõ approximato ob
iecto ad habitum.i.approximationem eius.
Ergo naturaliter prius acquirit proximita/
4.ratio tem minorez ꝛc̃. ¶ 4° ad idẽ. Nã ſiue obiectũ
diſter:ſiue nõ ſemper puer in ſua cognitione
incipit a faciliori:alioquin de⁹.ꝛ natura do/
cens per res ipſas ſenſibiles.non doceret con
ueniẽter.prius ſic ducẽdo ad difficiliora. Er
go incipit a cognitione generis:q2 illa eſt fa
cilior:cuz facilior ſit eius abſtractio:qḋ inde
patet:quia fieri poteſt ex diſtantia maiori:ꝛ
cum minori diſpoſitione:ſicut a remotis. ꝛ
ab oculo turbido videri poteſt color.ꝛ non
percipi an ſit albedo:vt cum vela nauium a
longe videntur nigra que ſunt alba:ꝛ ſimili
ter videtur quantitas.ꝛ figura rei.ſed nõ ſpe
cies figure puta triangulus.aut tetragonus.
5.ratio. ¶ 5° ad idem. Nam puer ſemper procedit in
ſua cognitiõe a certioribus ſibi:quia ſm phi
loſophum ſemper procedimus a notioribus
qualitercunqz ſe habeant obiecta:cõiora au
tem ſunt nobis certiora.ꝛ notiora : quia de
quolibet certior ſum ꝙ ſit ens.ꝙ̃ ſubſtantia.
ſcd̃a rõ ꝛ ſic de alijs. ¶ 2° principaliter arguitur ſic.
pricipa Quod requirit materiam diſpoſitiorem ge
lis. neratione poſterius inducitur : tum q2 illud
eſt perfectius:ꝛ conſequenter generatiõe po
ſterius. 9°.meth.t.c.15.aliogn cum prior for/
ma ad poſteriorez ordinetur ſicut via ad ter
minuz imperfectior eſſet finis perfectioris:tũ
quia naturali etiam neceſſario ordine. quo/
modocunqz ſe habeat agẽs.prius inducit di
ſpoſitionem minorem. que eſt forme imperfe
ctioris ꝙ̃ maiorem:alioquin agens natura/
liter diſponẽs nõ poſſet intendere.vel perfice
re diſpoſitionem quam inducit.ſed ſubito in
duceret ſũmum:ꝛ ſic natura nõ inciperet ab
imperfectis. Sed ſpecies ſpecialiſſima.ꝛ eius
conceptus etiam confuſus.ideſt non diffiniti
uus.requirit materiam.vel potentiam ſuſce
ptiuam diſpoſitiorem ꝙ̃ genericus:quia in/
tellectus non diſpoſitus ad concipienduz ali
quid in particulari de aliquo puta de quidi/
tate angelica.quam ſm iſtum in ſpeciali con
cipere nõ poſſumus:nihilominus poteſt ali/
quid concipere in generali. puta ꝙ angelus
eſt ſubſtantia incorporea: quod etiam patet
in ſenſu:ſicut cecus ſanatus a dño prius vi/
dit homines quaſi arbores ambulantes.
¶ 3° ſicut ſe habẽt in via originis prima prin 3.ratio.
cipia per ſe nota.ſiue dignitates.ad alias ꝑ
poſitiones:ita ſe habẽt termini ſimplices ad
terminos.ꝛ conceptus ſimplices ad conce/
ptus:quia totum origine prius nõ habet par
tes origĩe poſteriores:alioquin ſine ſuis par
tibus eſſe poſſet. Sed omnia.vel aliqua pri/
ma principia per ſe nota. prius origine co/
gnoſcuntur ꝙ̃ alie propoſitiones demonſtra
te:quia maior prius tempore cognoſcitur ꝙ̃
2°.p°.poſt. Ergo ꝛ earum termini prius co/ tex.co.3
gnoſcuntur:ꝛ illi ſunt communiores:alioquin
ſi eſſent equales.ꝛ conuertibiles neceſſario in
trarent demonſtrationes ſubſtantialiter.
¶ 4°. Quandocunqz in aliquo ſuſceptiuo in/ 4.ratio
ducuntur diſtincte forme inuicem ordinate.
diſtinctis generatiõibus:prius origine indu
citur imperfectior.ꝛ cõior ſicut patet in ho/
minis.ꝛ brutorum generatiõe: quia ſm phz 2°. li. de
habemus ꝙ prius embrio viuit vita plante gñatiõe
ꝙ̃ vita animalis: ꝛ animalis ꝙ̃ hominis. cap.3.
Sed in noſtro intellectu inducunt diſtincte
forme inuicem ordinate.i.diſtincti concept⁹
generis. ꝛ ſpeciei diſtinctis generationib⁹.i.
intellectionibus:quia vna intellectio non ter
minatur niſi ad vnum terminum proximuz
ideſt ad vnum conceptum. Ergo ꝛc̃. ¶ Si di Euaſio
catur ꝙ minor eſt vera nõ in cognitione ac ſcoti
tuali quã omnia.vel quedaz genera ſub pro
pria ratione concipiũtur:ſed in virtuali quã
concipiuntur in conceptu ſpecifico. ¶ Cõtra: ĩpugna
quia in hac eadem queſtione iſte dicit ꝙ ſi/ tio.
cut diuerſe forme perficientes eandem mate
riam.ordine quodam nate ſunt eam perfice
re.ita ſi eadem forma continet virtualiter ꝑ
fectiones earum etiam quaſi cõſimili ordine
perficit:ex quo habetur ꝙ eodem ordine per
ficitur intellectus in vtraqz cognitione.
¶ 5°. Nã primã noticiaz intellectus opz eſſe 5.ratio.

certiſſimā:q2 ab ea in aliḡs noticiis omnibus
oritur certitudo:q2 ex certitudine terminoꝝ
eſt certitudo principioꝝ.⁊ ꝯcluſionū ꝯſequē
ter p°.poſt.t.c.6.ſ Itē q2 prima ꝫ iſtū eſt pfe
ctiſſima in genere ſimpliciū.⁊ ꝯñr certiſſima.
⁊ cā aliaꝝ. Sʒ noticia ſimplex ſpeciei.nō po
teſt eſſe certiſſima:q2 certior eſt noticia gene/
ris:cū aliqñ certū de rei genere cōtingat du/
6.ratio bitare de ſpecie ſed nō e.ꝯ°.ſ 6° nā ad iſtam
Duo in poſitionē ſequnt incōuenientia. Sequit .n.
cōueniē primo ꝙ cōceptus ſpēi ſit perfectiſſimus no/
tia ſe/ bis poſſibilis:q2 ēt ſco.in prima rōne hoc aſ
quunt ſumit ꝙ cā naturalr agēs nō impedita agit
ad poſi p° ad pfectiſſimum effectū ſibi poſſibilē. Sed
tionem cōſequens eſt falſuʒ:q2 pfectior.ē.ꝯceptus diſ
ſcoti. finitiuus:cū p ipſum habeat noticia perfec/
primuʒ tior.i.diſtincta.ſ Sequitur 2° ꝙ cōceptus d̄
ſcd̄um. genere alicuius rei nunq̄ꝫ erit dubius:q2 ſpe
cificus erit certiſſimus cum ſit primus conce
ptus.⁊ pfectiſſimus.⁊ ꝯñr oium aliorꝫ ori/
go ⁊ cā:ſtāte aūt certitudine de ſpē rei nūq̄ꝫ
eſt dubitatio de genere. Sʒ cōſequens eſt cō
tra eū:q2 ipſe ex hoc ꝓbat cōceptū entis aliū
eſſe a cōceptu generis:q2 ſtante ꝯceptu entis
certo.dubiū poteſt eſſe de generico.
Inſtan ¶ 2°.nā dicit ꝙ methaphiſica eſt prima ſciā
tia con in ordine cognitōis diſtincte:lʒ alie ſint prio
tra. ſm res in ordine cōfuſe cognitionis: quod ideo
dictum dicit:q2 tenet confuſiora eſſe priora cognitio
ſco. di. ne diſtincta.licet autem in aliquo ſenſu iſta
5.q.2. ſint vera:q2.ſ.termini methaphiſicales pri°
cognoſcuntur cognitione diſtincta:q2 diffi/
nitiones ſuperiorum intrāt diffinitiones in/
feriorum:tñ arguo cōtra eū pro quanto hoc
eſt falſum.ſ.ꝙ ſciētia methaphiſica ſit priā
priā rō que habeat diſtincte:⁊ arguo primo ſic. Naʒ
cognitio que habetur per diffinitionem. vel
aliquid equiualens eſt diſtincta ꝫ iſtuʒ hic.
Sed cognitio quā de aliḡs ſcientiis habem°
anteq̄ꝫ habeamus noticiā methaphiſice.ē p
diffinitionem:q2 de ſubiecto preſupponunt
tex.co.2 quid eſt p°.po.⁊ eius diffinitiōe vtuntur ad
demonſtrandum paſſiones. Ergo ante me/
thaphiſicā habemus de aliḡs noticiaʒ diſtin
ſcd̄a rō ctam.ſ 2°. Nam ſcientie ad quas pertinēt p°
cognita diſtincte.ſunt priores in cognitione
diſtincta vt pʒ. Sed ſciētie alie a methaphi
ſica.ad quas pertinet noticia ſpecialiſſimoꝝ
ſunt huiuſmodi:ſm opinionē iſtius quicq̄d
ſit de veritate.ſ P° quia ꝫ eum pri° cogno
ſcatur ſpecies ſpecialiſſima q̄ꝫ genus. ⁊ gen°
proximum q̄ꝫ remotū.⁊ eadē ratione prius
vltima differentia q̄ꝫ alie:habito aūt genere
ꝓximo.⁊ vltima differētia habet diffinitio:
⁊ ꝯñr diſtincta cognitio ⁊c̄.ſ 2°.quia vltime
differentie que ad ſciētias alias a methaphi
ſica pertinent ꝫ iſtum ſunt prius cognite q̄ꝫ
ens qd̄ vltimo cognoſcitur:nec poſſunt ꝫ eū
cognoſci niſi diſtincte:quia ſunt ſimpliciſſi/
me non includentes quiditatiue ipſum ens
nec aliquid aliud vt patet hic di.3.q.3. ar.2.
ſ Eſt autem notādum ꝙ etiaʒ dirigi poſſūt Not.p/
hec argumēta ad probandum ꝙ p° cognitū mum.
nō eſt ſpecies ſpecialiſſima.ſ Notādū eſt ēt Not.ꝫ
ꝙ dupliciter aliqua ſcientia diſtincte cogno/
ſcit ſuum ſubiectū:p° quātum ad eius q̄dita/
tē:⁊ ſic que eſt communior ſubiecti.eſt prior i
cognitiōe diſtincta vt dictū eſt.ſ 2° quantuʒ
ad proprietates:⁊ partes:⁊ ſic q̄ꝫto eſt cōior
tāto quātum ad hoc eſt difficilior: q2 habet
plura cōſiderare. Et iſto modo methaphiſi/
ca eſt vltima.imo qui eā pfecte haberet ſciret
oia:q2 ſciret oēs paſſiones.⁊ partes entis. ⁊
haꝝ paſſiones.ſ 5° nā dicit ꝙ in cognitione iſtantia
virtuali priora generatiōe ſunt communiora: ꝯtra.5.
qd̄:lʒ ſit veꝝ ſicut in actuali.tñ hoc ipſe dice dictum
re nō poteſt ⁊ arguo ſic. Quandocunq̄ꝫ vna ſco.ibi/
forma virtualr ꝯtinet multas que nate ſunt dem.
ordine quodā ꝑficere aliquā materiā.ipſa q̄
ſi cōſimili ordine nature ꝑficit illud pfectibi
le:hec.n.maior eſt hic iſtius. Sʒ vnus ꝯcept°
virtualr cōtinet multos aliquādo. Ergo tūc
ꝑficit naturali ordine eo modo quo illi multi
ita ꝙ prius ſub rōne vnius perficit.⁊ deinde
ſub rōne alterius.⁊ hoc totū iſte ꝯcedit. Sed
ſic eſt ꝙ qñ ſunt multi.priora generatiōe nō
ſunt communiora:ergo nec quādo eſt vnus.
Tem.di.3.q.3.pertractat materiaʒ q̄ dñr a
i illius queſtionis vtrū obiectū adeq̄ ſco.di.5
tum viatoris ſit q̄ditas rei materia qōne.3.

lis. Et reſpondēdo dicit: ac tenet ꝙ nō: defi/
cit autem in multis.
¶ Primo naꝫ opinionē .s. thome. qui ponit
iſtantia ꝯtra p/mū dic tū ſcoti ibidem — quiditatē rei ſenſibilis. vel materialis primū
obiectū nr̄i intellectus reprobat irrationabi
liter. ſicut ⁊ eā intelligit: quaſi. ſ. s. tho. dicat
illud eſſe obiectū intellectus abſolute: ꝓ om/
ni ſtatu: ꝙ autē irrationabiliter reprobet pꝫ
ſic. Nam iſta opinio nō loquiť de intellectu
abſolute quantum ad oēm ſtatum ſꝫ quātuꝫ
ad iſtū quo eſt in corpore: ⁊ quātū ad natura
leꝫ cognitionē: qd̄ inde patet. ¶ Primo quia
ponēdo aſſumit iſtaꝫ propoſitionē. ſ. intellec
tus nō eſt ſeparatus a materia ſm̄ eſſe. ſꝫ ſm̄
operari. ¶ Patet 2° q: iſta opinio ſūmitur a
philoſopho 3° de aīa. vbi nō eſt ſermo de co/
gnitione intellectus poſt mortē nō poſt reſur
rectio. ıē. ¶ Patet 3° q: ipſe met doctor. s. dīc
obiectū intellectus adequatū eſſe ens: nō aūt
eſt veriſimile ꝙ intellectui eodē modo ſūpto
ideſt abſolute voluerit aſſignare duplex obꝫ
ideſt magis ⁊ minus comune. i. ens. ⁊ qdita/
tem materialem: ſꝫ ſm̄ eſt eius obūm ꝓ iſto
ſtatu in quo naturaliter nō mouetur niſi ab
intellectu agēte. ⁊ fantaſmate qd̄ ſemꝑ ē rei
materialis. vñ hec quiditas. ſ. materialis eſt
obūm adequatū: ⁊ hoc idē ꝯcedit iſte i ſñia.
iſtantia ꝯtra hꝫ. dictum ſco. ibi/dem — ¶ 2° naꝫ dicit ꝙ intellectu cognoſcēte effectū.
eſt nobis naturale deſiderium ad cognoſcen
dū cāꝫ: ⁊ cā cognita vniuerſaliter: ad cogno
ſcendū in particulari. ¶ Cōtra nam in vidē/
tibus fieri a xp̄o miraculum fuiſſet naturale
deſideriū ad cognoſcendū cāim in ſpeciali: ⁊
ꝯñr ad aliquā ſupnaturaleꝫ cognitionē. Sꝫ
hoc eſt falſum iſti: quicqd ſit in ſe: q: hꝫ iſtū
deſideriū naturale nō eſt reſpectu alicui⁹ im
poſſibilis deſiderāti ex ſua nā. vt dicit hic.
ꝗ dicit ſco. iteꝝ di. 3. q. 3 — Tē. di. 3. q. 3. ꝑtractat materiaꝫ illi⁹
qōnis vtꝝ ens ſit obiectū adequatū
intellectus: ⁊ dicit. ꝙ nihil ē primū
obūm intellectus nr̄i ꝓdicatū in qd de oibus
intelligibilib⁹: q: nihil ē cōius ente qd̄ tñ nō
ꝓdicať in qd de oibus: q: nō de paſſionibus
ſuis. nec de vltimis differentijs. ⁊ tñ hoc non
obſtāte dicit ꝙ ens eſt primū obūm intellec/
tus nr̄i: q: habet duplicē primitateꝫ. ſ. cōita/
tis. ⁊ virtualitatis: cū oē ꝑ ſe intelligibile idē
dat eſſentialr̄ rōneꝫ entis. vel cōtineať ꝟtua/
liter. aut eſſentialr̄ i includēte eſſentialr̄ rōneꝫ
iſtantia ꝯtra p/mū dic tū ſcoti ibidem — entis. ¶ Deficit aūt in multis. ¶ Primo nam
dicit ens nō ꝓdicari in qd de vltimis differē
tijs: ⁊ vr̄ intelligere ꝙ illud predicet inquid
qd̄ principalr̄ ꝑ ſe p° modo. ¶ Cōtra p°. nam
pria rō — quecunqꝫ ſunt quiditatiue res vere quiditati
ue ſunt eſſentia. cū nihil poſſit eſſe res. ⁊ nō eē
ens. Sed predicte differentie quiditatiue ſūt
res: q: aliter eſſent quiditatiue nihil: ⁊ ꝯñr ēt
ſpēs: aut genera ꝺ quoꝝ rōne ſūt. cū hꝫ aug.
nihil ſit ꝙ nulla res eſt: ⁊ ſunt res vere cū fa/
ſcd̄a rō — ciant differre extra animaꝫ. ¶ 2°. Ab vltimis
differentijs aſini. ⁊ bouis que ſunt. a. eſt. b. cir
cūſcribať oē qd̄ eſt extra intellectū qditatiuū
eaꝝ: ⁊ tunc quero vtꝝ. a. ſic ſumptū ſit nihil.
aut aliqd. ¶ Nō primum: q: nō diſtingueret
ſpecifice. nec cōſtitueret in ſpē poſitiua. Ergo
ſm̄: ⁊ ꝯñr eſſe aliqd eſt de intellectu qditati/
Euaſio — uo eius. ¶ Si dicať ꝙ eſt qditatiue aliqd nō
tñ qditatiue ens: q: aliqd nō eſt qditatiue ali
ipugna tio. — qd cū ſit paſſio entis. ¶ Cōtra. Nam ſumpto
ly aliqd cū preciſione cuiuſlibet qd̄ nō eſt de
intellectu qditatiuo eius. vel ſui ſignificati: q̄
ro vtruꝫ aliqd ſi ens. aut nō. Non hꝫ: quia ſi
qditatiue nō eſt ens qditatiue eſt nihil. aut ſi
ens cū iſta opponanť cōtradictorie: ⁊ nega/
tiua de predicato finito inferat affirmatiuā
de predicato infinito: maxime poſita ꝯſtan/
tia ſubiecti in eſſe reali. vel in obiectiuo qñ ē
ſermo de cōuenientibus rei in tali eſſe. ¶ Si
aūt aliqd quiditatiue eſt non ens quiditatiue
eſt aliqd ⁊ nihil. ¶ 3°. Naꝫ pho. x. metha. tex. — 3. ratio.
co. x. probat ens non eſſe genus: q: predicať
de differentijs. non aūt genus. ⁊ loquitur de
ꝓdicatione quiditatiua ⁊ formali: q: ſi loq̄/
retur de identica aſſumeret falſum cū genus
ſit eadē res cū differentia. ¶ Et ſi dicať ꝙ nō — 4. ratio
loquiť ari. ꝺ differētijs vltimis. ¶ Cōtra ar/
guiť ꝑ dicenda iſra 3° loco. ¶ 4°. Nā potentia
intellectiua concipiens differentiā. aut cōci/
pit eā ſub formali rōne entis. ⁊ habeť inten/
tum. aut non. ⁊ potentia ſertur in aliqud. ⁊ — 5. ratio

nõ ſub ꝓpria rõne ſui formalis obiecti qḋ ē
5. ratio impoſſibile. ¶ 5°. Nam quod per ſe intelligiẗ
quiditatiue eſt ens. qꝛ ſicut ſor. non vr̃ per ſe:
qꝛ nõ eſt qditatiue ſ3 denominatiue colora/
tus. ita qḋ non eſt ens qditatiue ſed denomi/
natiue. vel aliter nõ eſt per ſe intelligibile. S3
differentie intelliguntẗ p ſe: qꝛ habent ꝓpriã
Euaſio. rõne3. ⁊ formalitatẽ. ¶ Si dicatur ꝙ ſufficiat
ipugna eas eſſe idẽptice. ¶ Cõtra. Nam ſint due dif/
tio. ferẽtie. A. ⁊. B. hñtes ꝓprias formalitates
⁊ h3 te in nulla alia cõuenientes. ⁊ arguo ſic.
Si. A. ⁊. B. nõ ſunt formalr̃ ens. aliqd eſſet
prius. ⁊ cõius ente: qꝛ tã ens q̃3 iſta ſm ſuas
formalitates ſunt ꝯſtitutiua alicuius. ⁊ ſic ꝯ
ueniũt in vna ꝓprietate ꝯſtitutiui: omnis
aũt ꝓprietas cõueniẽs pluribus habet aliqḋ
ſubum cui p° cõuenit. ⁊ pñr op3 ꝙ eſſe ꝯſtitu
tiuũ cõueniat formalitati differẽtie p forma/
litatẽ entis: qḋ: eſt falſu3 tibi. vel e ꝯ°. qḋ etiã
p3 falſu3. vel ꝙ ſit aliqḋ tertiũ prius differen
6. ratio tia: ⁊ ente. cui cõueniat hec paſſio. ¶ 6°. Na3
oẽ ſuperius ⁊ comunis formalr̃ clauditẗ i ſuis
inferiorib⁹ maxime ſi dicatẗ vniuoce: hec. n.
nõ habet inſtãtia3 niſi illa dcẗ in propoſito
qḋ nõ l3. S3 ens eſt ſuperius ⁊ cõius ad oẽs
differẽtias: aliter nõ eſſet ꝑdicatũ vniuerſaliſ
ſimũ. ſ3 vniuerſalius eſſet vex. ⁊ aliqd. ⁊ hu/
iuſmodi. ¶ Itẽ qꝛ oẽ ꝑdicatũ eſt ꝯuertibile ſi
ue equale. vel ſupius. vel iſerius: enti aũt non
7. ratio. põt ꝯuenire niſi ſm vt p3. ¶ 7°. ſi ens nõ eſt. ꝯ
qditatiuo ꝯceptu differẽtie: paſſio poſſet cõ/
cipi ſine rõne ſui ſubiecti: qꝛ differẽtia eſt paſ
ſio entis. x. metha. textu. co. x. ⁊. xi. S3 ꝯñs ē
ꝯfirma falſum: qꝛ cõtra ari. 7. metha. tex. co. 17. ¶ Et
tur. ꝯfirmatẗ qꝛ aliter ens nõ ꝑdicaretẗ formaliter
de tota ſpecie. vel cõceptu ſpecifico: qꝛ altera
eius pars. i. differentia non eſſet formaliter
ens. Argui etiam poteſt contra hec per ratio
nes ſequentes ſtatim.

Inſtantia ¶ 2° nã dicit ens non predicari in quid ꝯ ſuis
ꝯtra h3 paſſionibus. ¶ Cõtra qḋ argui põt ſient. ⁊ ꝯ
dictum tra dictũ precedẽs. ⁊ aliter p° ſic. Nã ſi ens ñ
ſco. di. 3 ꝑdicatur qditatiue de ſuis paſſionibus eſſet
q. 3. ꝑdicatũ qditatiuũ in min⁹ ſe habens q̃3 vnũ.
pria rõ ¶ P°. qꝛ vnũ quiditatiue predicatẗ de oĩ vno:
ſicut animal de omni animali: ⁊ ꝯſequenter
de oĩbus paſſionibus entis quaꝝ quelibet eſt
vna. ¶ 2° qꝛ vnum predicatẗ qditatiue de om
ni qḋ quocunq3 modo eſt ens. cũ omne tale
ꝑ alio oĩ ñ quiditatiuo ſit aliqd indiuiſu3. enẗ
aũt h3 iſtã poſitionẽ nõ predicatẗ quiditatiue
de predictis. Sed cõſequens eſt falſum ⁊ im/
poſſibile: qꝛ ens includiẗ in formali rõne vni⁹
vt p3 ex diffinitiõe vni⁹: 5°. meth. e. t. c. 7. vſq3
ad. 13. ⁊ pñr ꝑdicatẗ qditatiue de oĩ de quo
2. ratio ⁊ vnũ. ¶ 2°. principalr̃ Nã ſi ſie rgr̃ circũſcri/
pta rõne entitatis. vel entitate ab aliquo bo/
no de quo. ſ. bonũ dr̃ p ſe primo modo illud
nihilominus habebit rõnem boni: qꝛ h3 iſtu3
de bono nõ predicatẗ ens qditatiue per ſe p°
modo: qꝛ eſt entis paſſio: ſimilr̃ nec ꝯ hoc bo
no. qꝛ ẽt hoc bonu3 eſt paſſio entis: licet non
adequata. ¶ Item qꝛ ſi ens ꝑdicatẗ qditatiue
de hoc bono. ꝑdicabiẗ ẽt qditatiue de bono.
vel e ꝯ°: qꝛ erũt in eadẽ linea ꝑdicamẽti ſicut
ſor. hõ, ⁊ animal. quoꝝ vtrũq3 eſt falſu3: cir/
cũſcripto aũt per intellectũ ab aliquo illo qḋ
ei cõuenit p ſe 2° modo adhuc illi cõuenit qḋ
ei ꝯuenit p ſe p° modo. S3 ꝯñs eſt falſu3. ſ. ali
quid eſſe bonũ circũſcripta rõne entis: qꝛ cu3
dr̃ in rõne boni. bonũ eſt qḋ oĩa appetunt. p°
eth. c. 7. ⁊. 8. ſi ly qḋ refert ens habeo intẽtũ:
qꝛ rõ entis includiẗ i rõne boni: ſi vero refert
aliqd. aut vnu3. aut aliud qḋ ſit paſſio entis
cõis oĩbus bonis. oportebit ꝙ in eius diffini
tiõe ponatẗ alia paſſio. donec veniatẗ ad vlti
mã in qua ponetẗ ens. vel redibiẗ ad priores:
⁊ erit circulus in deſcriptiõib⁹: niſi dicatẗ ꝙ
paſſiones entis nobis note quibus poſſumus
diffinire ſint infinite. aut ꝙ in eaꝝ deſcriptio
nib⁹ ponantẗ vltime differẽtie de oĩbus non
ꝑdicate: qꝛ de omni alio ꝑdicatẗ ens qditati/
ue. ¶ 3°. Nam aut vnũ in ſua rõne formali di 3. ratio
cit indiuiſionẽ tm̃: aut aliqd preter ipſa3 poſi
tiuũ reale. Nõ primũ: qꝛ eſſet terminus tota/
liter priuatiuus nihil ponẽs ⁊ pñr dictu3 de
deo nihil predicaret formaliter. Ergo ⁊c. Et
hoc nihil eſſet põt niſi ens: qꝛ nullũ aliud rea
le cõuenit omni enti. Idem de Bono dico. ⁊
vero quoꝝ nullum diffiniẗ niſi p ens. ¶ 4°. ſi 4. ratio

ens nõ predicaẽ quiditatiue de ſuis paſſioni/
bus.nõ ꝓdicatur ẽt quiditatiue de aliquo ꝑ
ſe cõtento ſub eis:vt pꝫ per illã regulã diuer/
ſorũ generũ ⁊c̃.ſ Itẽ q: qd̃ eſt de intellectu i/
ferioris ⁊ ñ ſuperioris aut mediat inter illa.
aut eſt differẽtia inferioris cuꝫ ſit genus.aut
differentia:ens autem eſt neutrum. Sed cõ/
ſequẽs eſt falſũ:q: bonitas ſocratis puta iu/
ſtitia ꝑ ſe cõtineẽ ſub bonitate trãſcẽdẽte: ⁊
ꝓdicat q̃ditatiue ens cũ predicet q̃ditatiue.q̃
litatẽ.⁊ accidens de q̃bus dĩ q̃ditatiue ens.ꝑ
5. ratio illã regulam.q̃ñ alterũ de altero ⁊c̃.ſ 5°.naꝫ
ſequiẽ ꝙ p̃ter.x.coordinationes entiũ ſũt alie
vnitatũ.⁊ bonitatũ:q: vnũ ꝓdicaẽ q̃ditatiue
de vnitate ſube.⁊ quãtitatis.⁊ de alijs vt ſũt
bonũ.⁊ veꝝ.⁊c̃.⁊ tñ iſta nõ habent ꝓdicatũ
q̃ditatiuũ ſuperius ſꝫ iſtã opinionẽ. Ad ideꝫ
argui põt per rõnes ſequentes ſtatim.
iſtantia ⸿ 3°.nã dicit ꝙ vltime differẽtie.⁊ paſſiones
ↄtra .3. ſ Traſcẽdentes.i.paſſiões entis. ſub obiec/
dictum to intellectus nõ cõtineẽ formalr̃.ita.ſ. ꝙ ñ
ſco.ibi/ includũt eſſentialr̃ rõneꝫ entis:ſed virtualiter
dem. tm̃.inquantũ cõtineẽ in eſſentialr̃ includẽti
pria rõ. h⁹ rõnẽ entis.ſ Cõtra p°.nã qd̃ in ſe hẽt vñ.
⁊ ꝑ q̃d moueat itellectũ ꝑ ſe.aut ꝑ ſe tꝰminat ac
tũ ei⁹.illd̃ ꝑticipat formalẽ rõnẽ obiecti itelle
ct⁹:q: iſta nulli ↄueniũt reſpectu alicui⁹ potẽ
tie.niſi vt ſtat ſub formali rõne obiecti eius.
Sꝫ ꝓdicta ſunt hmõi:q: intellectus nr̃ moue
tur ab itelligibili.ſicut ſenſus a ſenſibili.⁊ ad
illud intellectio terminaẽ:ꝓdicta aũt ſunt in/
ſcd̃a rõ telligibilia cũ itelliganẽ.ſ 2° ꝙcquid ſumptũ
hꝫ ſuã formalẽ.⁊ q̃ditatiuã rõnẽ ꝓciſe cogno
ſciẽ ab aliq̃ potẽtia.ſꝫ ſuã formalẽ rõneꝫ iclu
dit formalẽ rõnẽ obiecti ei⁹:vĩſ°.n.nihil põt
ꝓciſe cognoſcere excluſa.vel ñ incluſa rõe co/
loris.puta lignũ.aut lapideꝫ.vel hmõi. Sed
hꝫ dicta iſti⁹.vltime differẽtie ſũt hmõi reſpe
ctu intellectus:q: hꝫ ſuã formalẽ rationeꝫ in
telliguntẽ.⁊ nõ intelliguntẽ incluſo aliquo:cũ
hꝫ iſtũ nihil includant penitus.ẽt ipꝫ ens.vñ
hꝫ eam preciſe ſumptam intelliguntur: ſimi
liter paſſiones trãſcendẽtes.puta bonũ:quia
bonum hꝫ ſuam rõnem non includit ens hꝫ
ſtũ:nec alia inferiora ad ens cuꝫ ſuperius in
ſua ratione non includat inferius.nec alias
paſſiones cõuertibiles cum ente:quia ſi i eis
nõ eſt ordo.vna aliam nõ includit.ſi vero in
eis eſt ordo:ſumo primam in ordine iſto. ⁊
ſaltẽ de illa cõcludiẽ ꝙ hꝫ rõnem ſuã preciſe
oĩ alia intelligiẽ. Ergo iſtã hꝫ ſuã formalem
rõnem includunt formalẽ rõnem obiecti itel
lectus.ſ 3° quicquid participat illud ꝑ quod 3. ratio
vnũquodqꝫ eſt formaliter intelligibile parti/
cipat formalr̃ rõnem obiecti intellectus vt ꝑ
ſe patet. Sꝫ iſta ſunt hmõi:q: formaliter par
ticipant rationem actualitatis. que eſt ratio
cognoſcibilitatis.cum vnũqdqꝫ ſit cognoſci
bile inquantum eſt actu.9.metha.tex.co.20.
ſ Si dicaẽ ꝙ ly inquãtũ non ſtat ſpecificati Euaſio
ue vt dicat dictam rõnem.ſed reduplicatiue
vt dicat vniuerſalitatẽ.⁊ neceſſitatẽ cõuerti/
bilitatis coꝝ que ſunt actu.que importaẽ per
tertiam exponenteꝫ cõditionalẽ.ſ Cõtra:q: ipugna
ſic dici poſſet ꝙ vnũqdqꝫ cognoſciẽ inquan tio.
tum eſt in potentia:quia ſi quid eſt in poten/
tia illud eſt cognoſcibile ab eo qui potentiaꝫ
ↄprehendit.ſ 4°.Naꝫ hꝫ illũ paſſiones entis. 4.ratio
⁊ vltime differentie nõ differunt ab ente rea
liter ſꝫ formaliter tantũ:ſic ergo per differen
tiam formalem intelligit differentiam rea/
lium formarum.aut formalium obiectoꝝ.
ſicut innuit ſepe.ſ Si primum:igitur quod/
libet borum erit per ſe formaliter intelligibi/
le:ſiue obiectum intellectus: quia forma eſt
intelligibilis per ſe.materia vero per formã.
ſ Si ſecunduꝫ: igitur ſimiliter quodlibet eſt
formale obiectum intellectus: ⁊ conſequen/
ter participat formaliter rationem obiecti i/
tellectus.Concludunt autem iſta argumen/
ta etiam ꝙ iſta ſm̃ ſuam rationem quidita/
tiuam includant ens quod eſt formale obm̃
intellectus etiam ſm̃ ſcotum.
⸿ Quarto Nam ponit genus. ⁊ differentiã iſtantia
ſumi ab alia re ſiue realitate.ſ Contra.pꝛio ↄtra.4.
Nam quero vtrum res a qua ſumitur ratio dictum
generis eadem ſit in duabus ſpeciebus. ſco.di.3
verbigratia vtrum res a qua ſumitur rã/ q.3.
tio coloris eadem ſit in nigredine. ⁊ albe/ pꝛia rõ
dine. vel non. Si ſic; igitur idem accidens

olno indiſtinctū erit in diuerſis ſubie. Si nō igit nō eſt eadē realitas colozis in albedine. ⁊ nigredine ⁊ ꝯñr albedo. ⁊ nigredo in illa realitate diſtinguunt: ⁊ ꝯñr ab illa ſūmit dif/ ferētia: ⁊ ꝯñr eadē realitate cōueniūt in gene
Euaſio re. ⁊ ſpē diſtinguunt. ¶ Si dicatur ꝙ realitas colozis eſt alia. ⁊ alia. ſꝫ alietas illa ē ꝑ reali tatē differētie ſupadditē. ⁊ nō ex ſe: qꝛ ex ſe ē
Impu. eadē. ¶ Contra: qꝛ ſeqtur ꝙ eidē indiſtincto nata ſūt ineſſe oppoſita ſimul. cū illa realitas ſit determinabilis ꝑ realitates differentiarꝫ
Euaſio oppoſitaꝝ. ¶ Et ſi dicat ꝙ poſtꝗ̄ determia ta eſt illis differentijs eſt qd diſtinctuꝫ. ⁊ ita
Impu. oppoſita nō cōueniūt eidē indiſtincto. ¶ Cō tra pᵒ qꝛ quātūcunqꝫ determinet ꝑ differen/ tias. tñ ab eis nō habet rōnē determinabilis. ſeu potētie. ⁊ ſubiecti: ⁊ ꝯñr ſub eis manebit ſub ea rōne qua eſt qd indiſtinctū: ſicut potē tia ſub vna rōne potentie manet ſub vtroqꝫ oppoſitoꝝ quoꝝ eſt eadē potētia: ⁊ꝛ̃: qꝛ ꝫ iſtū modū imaginādi dicere poſſemus ꝙ idē hō numero. ⁊ indiſtinctus poſſet ſimul eſſe albꝰ. ⁊ niger ⁊ iſta nō ineſſent eidē inquātuꝫ idē eſt. Eodē modo argui poteſt de aīali. homie.
Scđa rō ⁊ aſino. ¶ 2ᵒ. Quero vtꝝ due realitates a qui bus ſūmunt due vltime differētie ſint ꝑ ſe pri mo diſtincte. vel nō. Si nō igr non ſunt vlti/ me differentie: qꝛ ille nō diſtinguunt ꝑ aliud. Si vero ſic: igitur ab iſtis realitatibus vlti/ mis ⁊ ſimplicibus abſtraho vnuꝫ cōe ꝑdica tū in qd: puta eſſe diſtinctū. ⁊ cōceptus nō co munis ex qbus diſtinguunt: ex quo ſequitur ꝙ ab eadē realitate abſtrahit vnus cōceptꝰ cōis. ⁊ duo proprij: ⁊ eadē rōne cōceptus ge
3. ratio neris. ⁊ differentie. ¶ 3ᵒ. Nā ſi ita eſſet genus nō diceret totā ſpēm ſꝫ partem: ſimilr nec dif ferentia vt pꝫ. ⁊ ſcotiſte. volunt. Sꝫ ꝯñs ē fal ſum: qꝛ genus nō plus predicaret in qd ď ſpe
4 ratio. cie ꝗ̄ differentia. ¶ 4ᵒ. ꝫ iſtoꝝ ſcotiſtaꝝ poſi tionē res generis differt a re differentie ſic ꝙ ad illā eſt in potētia. ⁊ ab illa determinatur: ſicut potētia ꝑ actū. Tunc ſic omne qď realr eſt in potentia ad actus oppoſitos natos ſie/ ri circa idem. pōt idem numero tranſmuta/ ri ab vno in aliud: vt patet. Sed ꝫ iſtam po ſitionem animalitas eſt in potentia realiter ad oppoſitos actus. qui ſunt rationalitas. ⁊ irrationalitas: qꝛ ſi eſt in potētia ad vnuꝫ eſt ⁊ ad reliquum cū habeant fieri circa idēꝫ. ⁊ alterum non tñ ſit a natura: alioquin nunꝗ̄ poſſet ineſſe oppoſitum qď falſum eſt. Ergo vna. ⁊ eadē animalitas aliquādo ſub irratio nalitate eſſe poterit: ⁊ ſic idēꝫ animal erit ra tionale. ⁊ irrationale. ¶ Si dicatur ꝙ natu/ ra generis nō eſt in potentia ꝫ rē ad naturā differētie ſꝫ ꝫ rōnem habeo intentū: qꝛ non poſſunt eſſe due res: alioquin aut non facerēt vnū ꝑ ſe: aut opꝫ ꝙ coniungant. vt potētia.
⁊ actus. ¶ 5ᵒ. Animalitas hoīs. ⁊ equi circū/ ſcripto oī ab eis realr differente aut differūt ſpecie. aut nō. Si ſic igitur habetur intentū: quia per idem realiter conueniunt genere. ⁊ differunt ſpecie .ſ. per animalitatem. ⁊ ꝯñr genus ⁊ differentia dicunt eandē rē. Si non: igitur animal dicit ſpeciē ſpecialiſſimā: quia natura ſub ſe nō continens eſſentialiter diuer ſas naturas. ſiue ſpecies eſt ſpecies ſpecialiſ/ 5. ratio
ſima: qď eſt falſum. ergo ⁊c̄. ¶ Si dicatur ꝙ Euaſio
ille due animalitates nō differunt ſpē ꝑ ſe ſꝫ
ꝑ adiuncta. ¶ Contra: qꝛ differentia alicui ꝯ Impu.
petens per aliquam rem adiunctam acciden taliter illi competit. ſicut dicitur homo albꝰ. ⁊ niger. ⁊ ꝯſequenter ſequitur ꝙ animalitas ſm ſe eſſentialiter conſiderata erit vna ſpēs
ſpecialiſſima. ¶ 6ᵒ Nam ſubſtantia que ē ge 6. ratio
nus diuiditur primo per corporeum. ⁊ incor poreum. Accepta ergo re aliqua incorporea puta angelo quero vtruꝫ illa res. vel realitas per quā eſt ſubſtātia circūſcripta omni alia re. vel realitate ſit nata habere corporeitatē. vel non. ¶ Si ſic: igitur cum illa ſit in ange/ lo in eo erit aptitudo ad corporeitatem: qď eſt abſurduꝫ. ¶ Si non. ergo in ſe eſt aliquid incorporeum. ⁊ conſequenter non diſtingui/ tur in re ab incorporeo. Eodem modo ar/ guo de corporeo aliquo puta de petra. ſiue lapide: quia quero de eo a quo lapis eſt ſub/ ſtantia. vtrum circumſcripta omni alia reali/ tate ſit materia tantuꝫ. ⁊ ſic materia eſſet ge nus: vel materia cū forma. i. ꝯpoſitum. ⁊ ſic

erit corporeū cum prima forma materie ſit
corporeitas: vel forma tm̄. Et tunc q̄ro vtrū
circūſcripta oi alia forma. ſit natū ſuſcipere
tres dimēſiones vel nō. ſ Si primū: erit cor/
pus. ⁊ hr̄ intentū: ſi ſcd̄m nunq̄ꝫ eas recipet:
7.ratio. qd̄ eſt falſum vt pꝫ de ſubſtātia lapidis. ſ 7°.
Ex quo ſubſtātia eſt natura cōis materiali/
bus. ⁊ imaterialibus ꝑ te qui dicis realitateꝫ
generis eſſe in potētia ad realitatē differētie.
⁊ ab ea ꝑfectibilē. quero de eo quo homo eſt
ſubſtātia. vtrū ſit materia tm̄. vel forma tm̄.
vel cōpoſitū. Non primū: vt dictū eſt: nec ſcꝫ:
q: ſi eſſet forma ꝓcedēs materiaꝫ in omni re
corporea eēt forma ꝓcedēs materiā. Si eſſet
forma. in materia: eſſet materialis. ⁊ daret
eſſe ſubſtantiā materialē: ⁊ ꝯñr ab eodē ſu/
meref genus. ⁊ differētia. i. ſubſtantia. ⁊ ſub
ſtātia materialis ꝯtra iſtū. Ergo relinquitur
tertiū: ⁊ ſic hr̄ ꝓpoſitū: q: ꝑ idē erit hō ſubſtā
tia: ⁊ ſubſtantia materialis. ſiue corporea.
Euaſio ſ Si dicaf. ꝙ omnis ſubſtātia in genere eſt
aliquo modo materialiſ: ideoq̄ꝫ ſubſtātia vt
genus. ⁊ ſubſtantia materialis ſunt idem.
ipugna ſ Hoc nō ſoluit q: q̄uis ponaf materia i oi
tio. bus ſubſtātijs. nō tn̄ eiuſdē rōnis: aliogn an/
geli eſſent corporei. Quero ergo de forma. ⁊
materia generabiliū. q: alia in hoie poni nō
pōt. ⁊ facio argumētum. vt prius de nā cōi.
Quero. n. de eo quo homo eſt ſubſtātia. vtrū
ſit materia generabiliū tm̄. vel forma tantū.
8.ratio vel cōpoſitū ⁊c̄. ſ 8°. Nā ſcꝫ iſtā poſitionem
oportet in bruto ponere animā aliā a vegeta
tiua. ⁊ ſenſitiua: q: aſinus ꝑ vegetatiuā nō ē
niſi corpus aiatuꝫ: ⁊ per ſenſitiuā nō eſt niſi
aial: ⁊ ꝯñr opꝫ dare aliā formam. ꝑ q̄ꝫ ſit
formaliter aſinus. que neceſſario erit aia. cū
nulla forma ꝑſupponat animā niſi anima:
⁊ ꝯñr aſinus habebit tres aias. Et ſi ponaf
ꝙ animal irrationale ſit genus brutoꝝ: opꝫ
oē brutuꝫ hr̄e ad minus q̄tuor aias: imo tot
quot ſunt genera ſubalterna inter irrōnale ⁊
ſpēm ſpecialiſſimā que ſunt valde multa: cū
ꝑ vnū genus nō deſcendaf imediate niſi ad
ſpēs duas: vñ ſi ſpēs brutoꝝ ſunt duo milia
vt vr̄. opꝫ eē alicuius ſpēi indiuiduū ꝙ hēat
aias. 1999. niſi fiat inſtātia de vltima differē
tia. ⁊ dicaf ꝙ nō ſumif ab alia forma. ſꝫ ab
alia realitate. ſ 9° Si in re eſt diſtinctio gñis 9.ratio
⁊ differētie. ita ꝙ homo eſt aial ꝑ aiaꝫ aliaꝫ
a rōnali. ex illa. ⁊ materia fiet cōpoſituꝫ na/
turaliter hoie prius. ſ Et tunc ſequunf duo
incōueniētia: primū ꝙ eſſet animal nullius
ſpēi poſſibilr̄. cū ſcꝫ te deus oē prius abſolu/
tū diſtinctū realr̄ poſſit a poſteriori ſeparare:
⁊ ꝯñr illud aial nō erit indiuiduū. ſ Scd̄m
q: homo eſſet ꝯpoſitus ex illo aiali. ⁊ anima
rōnali: imo ex duob⁹ aialibus: q: ⁊ ipſa aia
rōnalis ꝯſtituit aliqd̄ aial ꝑficiēdo materiā.
ſ 10. Qd̄ homini. ⁊ cuilibet aiali cōuenit q/ 10.rō.
ditatiue. ⁊ nō ſub rōne ſpecifica: conuenit ei
ſub rōne generis puta aialis. Sed ſi in re ſit
differētia generis: puta aialis. ⁊ differētie. ꝑ
quā oē aial in ſpē ſubalterna cōſtituif: de q/
ditate hominis. ⁊ cuiuſlibet aialis eſt aial. ⁊
aliud ab aiali. qd̄ nō ꝯuenit homini ſub ra/
tione ſpecifica. Ergo vtrūq̄ꝫ ei ꝯuenit ſub ra
tione aialis inquātū huiuſmodi: ⁊ ꝯñr de ra
tione aialis erit nō ſolū aial ſeu qd̄ ptinet ad
rōneꝫ aialis. ſꝫ ēt aliud. ſ xi°. Nā ſequeretur xi.ratio
vnū qd̄ iſte reputat abſurdū. ſ. ꝙ nō eſſet idē
ſpē corpus hoīs viuū. ⁊ mortuuꝫ: q: corpus
hoīs nō ꝯſtituif in ſpē ſpecialiſſima ꝑ formā
corporeitatis. ſꝫ ꝑ aiaꝫ rōnalem: aliogn cor/
pus ab eodē hēret ꝙ eſſet corpus. ⁊ tale cor/
pus. i. in ſpē determinata: ⁊ ꝯñr ab eodē eēt
genus. ⁊ differētia: qd̄ iſte nō concedit: ⁊ ꝯñr
corpus hoīs mortuū nō habet formā ſpecifi
cā quā habuit prius: ⁊ ꝯñr nō erit idem ſpē.
ſ 12°. Nā ſumpto corpore informato aia ſē/ 12.ratio
ſitiua hoīs. circūſcripta intellectiua: q̄ro vtrū
ſibi vt ſic repugnet informari aia irrationa/
li: aut nō. Si ſic: igif ex ſe eſt rōnale: q: nō re
pugnat rationali niſi irrationale qd̄ eſt for/
ma ei ꝯtraria. Si vero. ſm̄ igr̄ quātum ē de
ſe recipe poſſet aiaꝫ nō intellectiuā. ⁊ ita aie
ſenſitiue hoīs non repugnaret eſſe in aſino.
ſ 13°. Nā ſcꝫ iſtā poſitionē impoſſibile eſt ali 13.ratio
q̄d cōpletū in ſpē cōponi ex duobus tm̄ eſſen
tialiter. ⁊ q̄ditatiue: q: omne cōpoſitū eſt in
aliquo genere p°. ⁊ ꝯñr in aliqua ſpē cum ſit

aliqđ indiuiduū.⁊ ſi ſit potētia puraſ: ꝯſir
hēt actū quo i genere.⁊ quo i ſpē eſt.⁊ mate
c.. riā.que ſunt tria.imo oē corpus hēbit neceſ/
ſario tres act⁹.ſ.quo ſuba:⁊ quo corpus ⁊ q°
tale corpus eſt. Et oē aial determinate ſpēi
hēbit duas aias contra aug.de.ecc. dog.nec
duas aias in hoie eſſe dicimus: vnā aialem
qua animeſ corpus.⁊ alterā ſpūalē q̄ rōnez
miniſtret. Et ēt aliq̄ aia nō aiaret.ſ. ſēſitiua.
⁊ intellectiua:q2 nō daret eē viuū.ſ3 ſolū ve/
14. rō. getatiua. ſ 14. Nā ſequereſ ꝙ ordo predica
mētalis nō ptineret p ſe ad ꝯſiderationē logi
ca:quia eſſet ordo realis:quia conſequeretur
res in eſſe reali.differentia realiter determi/
nate genus.
ſtantia ꝯtra.5. dictum ſco.ibi/ dem Not. ¶ 5°. Nā dicit ꝙ i accñtibus genus.⁊ differē
tia ſūmunſ ab alia realitate.l3 nō ab alia re:
qđ l3 hic nō dicat dicet tñ illud infra. di.8.q.
2.ſ Pro quo ſciendū eſt ſ3 mētem eius hic.
ꝙ in ſubſtātijs:qñ differentia ſumiſ ab aliq̄
forma alia a forma generis.eſt alia res a ge
nere:qñ vero ſumiſ ab actualitate alicuius
forme.nō eſt alia res.ſ3 alia realitas:vñ i ac/
cidētibus ſemp eſt alia realitas ſolū:q2 ſemp
ſūmiſ ab eadē forma ſ3 ab alia actualitate:
ſiue ꝯceptu obiectiuo. Arguo igſ ꝯtra id qđ
pria rō dicit de accñtibus.ſ Primo. Nā aut vult ꝙ
realitas generis.⁊ differentie nō ſint aliq̄ res
ſimplex.ſ3 p ſe cōſtituāt vnā rē cōpoſitā.ſi/
cut materia.⁊ forma vnā ſubſtātiā. vel vult
ꝙ ſit.vna res ſimplex p identitatē:ita ꝙ iter
ipſas ſit diſtinctio formalis.⁊ vnitas realis:
ſiue q̄cūſ idē ſint vna res.⁊ due formalitates
ſ Si primū:nō min⁹ in accñtibus eſt cōpoſi
tio q̄3 in ſubſtātia:niſi ad placitū velit cōpo
nētia accidētiū vocare realitates.ſubaꝝ aūt
res.ſ Si ſecūdū:tunc quero de vna formali/
tate vtꝝ ſit aliquo modo idē rei illi cōi ex na
tura rei.vel nō. Si nō:igſ nō eſt vna res cu3
alia formalitate:ſi vero ſic:igſ cū illa forma
litas quodā modo diſtinguaſ ab ea.⁊ per te
nō eſt poſſibile vt eodē p° aliqd cōuenit cum
aliquo.⁊ ab eo diſtinguaſ.oportebit dare
ſcđa rō formalitate in formalitate in infinitum.ſ 2°.
Nam in report.pariſienſi.vt ei vſ imponere
grego.li°.p°.d.33.q.2.volēs oſtendere aliqua
eſſe eadē ſimplr ⁊ tñ non adequate. ſic dicit.
Niſi multa eſſent eadē ſimplr q̄ nō ſunt ade/
quata eadē.ſequiſ ꝙ forma accñtalis vt albe
do.eſſet cōpoſita realr:q2 ſi rō coloris a qua
ſūmiſ rō generis eſſet alia realitaſ ab illa:a q̄
ſummitur ratio differentie ſpecifice. tunc al/
bedo eſſet cōpoſita ex duab⁹ realitatibus:qđ
cōiter negatur. Sunt ergo vna realitas hec
duo in albedine:⁊ tñ neutrū adequate eſt rea
litas albedinis p ſe:qm̄ tunc vnū. vel alteru3
ſupflueret. hec ibi. vbi cōtradicit predictis.
ſ 3°. Nū ſit albedo.⁊ nigredo in vna realita 3. ratio
te cōuenirent.qua3 dicit color formalr.⁊ di/
ſtinguerenſ tm̄ in alia.quā dicit differentia:
q2 differētia formalr nō importat niſi illud i
quo due ſpēs diſtinguñſ: q2 ſi importarent
formalr illud in quo cōueniūt. diceret plus q̄3
differētia. Sed hoc eſt falſu3:q2 ſ3 hoc albe/
do.⁊ nigredo.vel albū.⁊ nigrū nō diſtingue
renſ in aliq̄ re.ſ3 eſſent eedē res: q2 formali/
tas differentie ſ3 iſtū nō eſt.res alia a forma
litate generis:⁊ idē dico de ceteris q̄litatib⁹.
ſ 4°.Quecūq3 ſunt res.⁊ ſunt i duob⁹ ſubis: 4.ratio
ſunt res due. S3 qđ dicit color.⁊ quod dicit
differentia coloris ꝯſtitutiua albedinis ſunt
hmōi:q2 ſm eſt ſolū in albo.primū vero i al/
bo.⁊ nigro. Ergo ſunt due res.⁊ nō ſolum
due realitates.ſ 5°. Si realitas generis eſt in 5.ratio
potētia ad realitatē differētie vt iſte dicit.⁊
ſequiſ ad eius poſitionē:in aere eſſet potētia
ad oēs differētias qualitatiſ.⁊ ſimilr i aſino:
q2 in illis eſt id qđ dicit primū genus quali/
tatis:cū realitas ſpeciei qualitatis nō ſit ſine
realitate ſui generis. S3 ꝯñs eſt falſum:q2 in
aere eſſet potētia ad potētiā naturalē intelle/
ctiuā que eſt in ſecunda ſpē qualitatis: ⁊ ꝯſir
ad ſpēm intelligibilē.⁊ intellectionē. Ad idē
argui pōt p primū argumētū qđ generalr i/
ductū eſt cōtra iſtā poſitione3 quoad ſubſtā
tias.⁊ accidentia.

Tem.di.3.q.5.querit vtrum in om/ q̄ dñr a
ni creatura ſit veſtigiu3 trinitatis. ſco.di.3
Et reſpondendo dicit ꝙ differentia q.5.
veſtigij ad imaginem cōſiſtit in hoc.ꝙ repre

ſentet p̄tē.ꝛ ꝑ ptem totum arguitiue. Imago aūt eſt ſimilitudo totius.⸿ Cōtra. Nā fum°. ꝛ aduſtio ſunt veſtigiū ignis: qꝛ de domo cō buſta dicimus adhuc ibi eē veſtigia ignis: ꝛ tamen cōſtat iſta nō repreſentare partem ignis: ꝛ cōtra vero foramen relictum i ligno a verme repreſentat illud ſm totum: ꝛ tñ nullus preter iſtū diceret foramen illud eē imaginem vermis: qḋ etiam pꝫ: qꝛ imago ex primu nō poteſt niſi ꝺ ꝓprio exemplari. vt pꝫ ex imaginis diffinitiōe. tale aūt foramen poteſt exprimi de mēte artificis nihil cogitātis de verme.⸿ 2°. Nā applicando ad diuia iſta dicunſ incōgrue. Nā repreſetare partē etiaꝫ imagini cōuenit: qꝛ eſt repreſentatiua trinitatis pſonarum que pſone ſm iſtuꝫ ſunt quaſi partes.⸿ Si dicaſ ꝙ ſunt quaſi pars ſuperior. que nō imprimit veſtigium: appropriata vero ſunt quaſi pars inferior ſiue pes: ꝛ ita veſtigiū qḋ repreſentat appropriata videſ repreſentare quaſi pes.⸿ Cōtra: qꝛ appropriata cū ſint perfectiones ſimpliciter. ꝛ formalr infinite nō ſunt inferiora quedam proprietatibus relatiuis. que ſꝫ iſtū non ſunt infinite. nec perfectiones ſimpliciter: alioquin vna perſona eēt melior alia ſimpliciter. vel ſaltem ſm quid. vt patet ex declaratione perfectiōis ſimpliciter.

Iſtantia contra hūc dic tū ſcoti pria rō.

2ª rō

Euaſio

impugnatio.

ꝗ dñr a ſco. di. 3 q. 6.

Tem. d. 3. q. 6. querit vtrū in parte intellectiua ſit memoria: ꝛ rñdēdo deficit in multis.⸿ P° Nā dicit ītel lectū agentē nihil imprimere in virtutē fantaſticā. Cōtra qḋ arguo p°. ſic. Nā ſi ita eſt. fantaſma hʒ virtutē mouendi intellectum poſſibilē a ſe. vel de ſe. ꝛ nō mediāte intellectu agente. Sꝫ ꝯñs eſt falſum: qꝛ fantaſma eſt nobilius ſpē intelligibili. vel eque nobile quā imprimit: qꝛ vel eēt cā vniuoca. vel equiuoca nō iſtrumētalis.⸿ Si dicaſ ꝙ ꝺ ſe hʒ vt moueat intellectum poſſibilem tāꝗ cā partialis partialiter cū intellectu agēte ꝯcurrēs.⸿ Contra qꝛ omnis cā partialis ſiue alia cā cū partiali aliqḋ cauſare pōt: ſicut homo ſine ſocio mouere pōt partē nauis: alioqn nō

iſtantia ꝯtra pꝰ mū dic tū ſcoti ibidem pria rō.

Euaſio

ipugnatio.

haberet potentiā cauſandi p ſe ſed ab alio. ꝛ eēt cauſa non tantum partialis ſed inſtrumentalis.⸿ Si dicaſ hoc eē verum quando paſſum poteſt diuiſibiliter pati effectum.⸿ Contra. quia ſi cauſa eſt diuiſibilis in duo ſm virtutem cauſatiuam oportet idem eē de effectu: quia non pōt in eo eē vnitas maior ꝙ̄ in cauſa: cum vnius effectus poſſint eē multe cauſe: non econtra.⸿ Item Contra: qꝛ aut cauſa vtraqꝫ. ſ. intellectus agens. ꝛ fantaſma reſpectu ſpeciei intelligibilis eſt equiuoca: aut vtraqꝫ vniuoca: aut vna ſic. ꝛ alia ſic.⸿ Si primum: vtraqꝫ erit nobilior ſpecie. cū vtraqꝫ ſit equiuoca: ꝛ neutra iſtrumētalis niſi forte dicatur fantaſma eē inſtrumētuꝫ obiecti. ꝛ ſic ipſum obiectum quod eſt quidditas materialis eēt nobilius ſpecie intelligibili immateriali.⸿ Si ſm igitur fantaſma erit eque nobile vt ſpecies quod eſt impoſſibile cuꝫ ſit perfectio potētie ignobilioris.⸿ Si tertiū ſimilr ſequiſ idem. ſiue dicatur ꝙ fantaſma ſit cauſa equiuoca. ſeu vniuoca.

Euaſio ipugnatio.

⸿ 2°. Quādocunqꝫ due cauſe eiuſdeꝫ generis ita ſcilicet ꝙ vtraqꝫ eſt effectiua concurrunt ad idem. oportet ſicut inductiue patet. vel ambas eē eiuſdem rationis in quantum cauſant: vel vnam eē alterius inſtrumentum: quia ſi non ſunt eiuſdem rationis vna habet cauſalitatem altiorem tota ſpecie. vel latitudine alterius: ꝛ conſequenter eſt vniuerſalior. ꝛ principalior. ꝛ reliqua inſtrumētalis: vt homo reſpectu ſolis. Sed iſte due cauſe ſpeciei intelligibilis non ſunt eiuſdem rationis: alioquin fantaſia eēt nobilior intellectu poſſibili. ſicut ꝛ agens. Ergo. vel intellectus agens eſt inſtrumentum fantaſmatis quod eſt abſurdum. vel e cōuerſo quod eſt verum. omne autem inſtrumentum aliquid ſuſcipit a principali mouente ſaltem ſi nō ſit tale inſtrumentum quod apud ipſum in. 4. di. 13. q. 1. dicitur agens diſpoſitiuum: quale fantaſma eē non poteſt.

2ª rō

⸿ 2°. Nam dicit ꝙ ſpecies impreſſa ab aliquo vt a. cā totalr repñtat illud ſub illa ratione

iſtantia ꝯtra pꝫ dictum ſco. di. 3 q. 6.

ſub qua gignit̃ .loquendo de rõne gignendi:
⁊ cõcomitanter repreſentat illud ſub rõne gi
gnentis vel ſaltẽ nõ ſub oppoſita: ideoq; ſpe
cies in ſenſu nõ repreſentat obm̃ ſub rationẽ
vniuerſalis q̃ ẽ ꝯditio oppoſita rõni gignen
tis obiecti:ſ; in gignitiõe ſpẽi intellectualis
obiectũ nõ eſt cã totalis: q: cõcurrit intellec/
tus agens ſicut alia cã p̱tialis:ideoq; genitũ
ab iſtis duabus repreſentare põt obiectũ ſub
oppoſita rõne ſingularitatis que eſt ratio gi
pria rõ. gnẽtis.hec ex illo.⸿ Cõtra arguo ꝙ cã tota/
lis ſingularis gignere poſſit ſpẽ; ſe repreſen/
tantẽ ſub rõne oppoſita.i.vniuerſalis. Nam
q̇cq̇d repreſentat ſingulare nõ vt ſingulare re
preſentat illud ſub rõne oppoſita rõni ſingu
laritatis:tũ p°.q: repreſentat ſub aliqua rõne
⁊ illa neceſſario eſt alia a p̃dicta.⁊ ꝯñr ẽ vni
uerſalis.eſt ẽt oppoſita eo modo quo iſte loq
tur de oppoſitiõe:q:.ſ.vna includit negatio/
nẽ alterius:tũ 2° q: aliq̇d repreſentare non vt
ſingulare ſufficit ad repreſentare vniuerſalẽ
cũ ad hoc nõ requirat̃ ꝙ repreſentet̃ ipſa vni
uerſalitas.vel rõ vniuerſalis ſ; ꝙ ipſa conſe/
quat̃ repreſentatũ.qḋ fit ex hoc ſolo ꝙ repre
ſentat̃.⁊ nõ vt ſingulare q: ſi ſ vt ſic ẽ comu/
ne.S; ſpẽs genita a re ſingulari in ſe:põt re
preſentare eã nõ vt ſingularis eſt: q: ſingula
ritas eſt rõ cõcomitãs gignitionẽ.⁊ nõ elici/
ens:alioq̇n ſortes gignẽdo coicaret ſua; ſor/
teitatem.ſiue ſingularitatẽ.cum ſemp̱ agens
cõicet formã que eſt ei rõ agendi:vñ ſingula
ritas nõ repreſentat̃ neceſſario ſicut lux ne/
ceſſario cõcomitat̃ ſolis calorẽ qui tñ impri
mit ſpẽm nõ repreſentatiuã lucis. Ergo ⁊c̃.
ſcda rõ ⸿ 2°. Nã ſm̃ iſtũ ſpẽs intellectualis hẽt vna;
cã; totalem q̃ neceſſario eſt ſingularis: ⸿ P°
q: eſt verũ ens reale.i.intellectus agens ⁊ fan
taſma. ⸿ 2°.q: effect⁹ realis nõ cauſat̃ niſi ab
aliquo ſingulari:q: actiões ſunt ſuppoſito
rũ.i.ſubſiſtẽtiũ ſ; Ariſt.p°.meth.c.p°.⁊ tñ ip
ſa ſpẽs vniuerſalẽ repreſentat q̇cq̇d repreſen/
tat:q: p̱ eã appꝛehendim⁹ naturã intellectus
agẽtis.⁊ fantaſmatis in cõi:ſicut ⁊ natura;
hoĩs.vel equi:nec ẽ differentia.niſi directe.⁊
reflexe.repreſentati.

⸿ 3°. Nã dicit ꝙ intellect⁹ patit̃ ab obiecto. Inſtantia
vel repreſentato p̱ ſpẽm.⁊ illa paſſio eſt intel ꝯtra ter
lectio.⸿ Cõtra. Nã obiectũ repreſentatu; vt tiũ dic'
ſic.nõ eſt vera res:ſ; intentionalis tm̃ vñ cau tũ ſcoti
ſare nõ põt verã rẽ.i.intellectionẽ.⸿ Si dica ibide;.
tur ꝙ cã cauſat inq̃ãtũ eſt vera res.⸿ Cõtra Ratio.
q: vt eſt vera res cauſans eſt quodã ſingula Euaſio
re.⁊ ſenſibile cũ nullũ vniuerſale ſubſiſtat ex/ ipugna
tra intellectũ.vel ſi ſubſiſtit nõ agit:q: actio tio.
nes ſunt ſingulariũ.ſingulare aũt ſenſibile vt p°.met.
ſic nõ põt agere in intellectũ:q: ageret vltra cap.i.
ſuũ genus:nec req̇reret̃ abſtractio:⁊ actiuu;
eſſet materialius:⁊ ignobilius ſuo paſſiuo:
⁊ intellectio actualis nõ eſſet niſi exiſtẽte ſin/
gulari obiecto:q: paſſio actualis req̇rit agẽs
actuale maxime vbi motus eſt indiuiſibilis.
nec põt continuari mobili quo ad p̱ncipiũ
niſi continuetur quo ad totum.
⸿ 4°.nam dicit ꝙ ſpẽs nõ recipit̃ in ſenſu.ſ; Inſtan/
in organo.Cõtra. Nã ſ; hoc aĩa nõ eſſet oĩa tia ꝯtra
cõtra Ari.3°.de aĩa tex.co.37. ſ; organũ ſo/ q̃rtum
lum eſſet ſenſibilia:q: nõ aliter aĩa eſt oĩa ni dictum.
ſi habẽdo ſpẽs oĩum.vt p; ibi. ⸿ 2°.nã philo/ ſco.
ſophus deſcribens ſenſum ⁊ nõ organũ 3° de pria rõ
anima tex.co.38.dicit ꝙ eſt ſuſceptiuus ſpe/ ſcda rõ
cieꝝ ſine materia qḋ quidẽ organo nõ ꝯue/
nit:q: ſuſcipit ſpẽs cũ materia.i.eo modo q°
ſunt in obiecto ſenſibili:cũ calefiat.⁊ infrigi/
det̃.⸿ 3°.nã ſequeret̃ ꝙ ſenſus nõ eliceret ſen 3. ratio
ſationẽ:q: eius eſt actio cui⁹ eſt formale p̱n
cipiũ agendi. Non ergo ſuſcipiunt̃ in orga/
no ſolum.

Tem.di.3.q.7.q̇rit vtꝝ pars intel/ q̃ dñr a
lectiua p̱pꝛie ſumpta:vel aliquid ſco.di.3
eius ſit cã totalis gignens actuale; q̃ỹe.7.
noticiã vel ratio gignendi: Et rñdẽdo tenet
ꝙ totalis cauſa nõ eſt aĩa ſola.nec obiectum
ſolũ:ſed vtrunq; ſimul.deficit aute; i multis.
⸿ P° nam in p̱ncipali reſponſiõe reprobã Iſtãtia ꝯ
do oppoſitionẽ que dicit totã actiuitatẽ eſſe tra p̱ri/
ex parte anime:aſſumit tanq̃; incõueniẽs ꝙ mũ dic
ſi intellectus eſſet cã actiua totalẽ reſpectu in tũ.ſcoti
tellectõis eſſet actiuitatis.⁊ virtutis infinite. ibidem
⁊ loquit̃ de infinitate ſimplr̃.alioquin illud
nõ eſſet incõueniẽs.nec aliq̇d ꝓbaret.⸿ Con

tra. Nã ſi ita eſt pari rõne calor ſolis qui eſt
cauſa infinitoꝝ numero caloꝝ. ⁊ alioꝝ eẽt i/
finite virtutis: qꝛ oẽs ꝓpoſitiones quas aſſu
mit erunt ẽt in propoſito vere pari rõne. vel
falſe. Ariſt. n. videt ẽt ꝙ nunc eſſet infinita ac/
tiuitas in intellectu inquãtuȝ eſt actiuus reſpe
ctu oiuȝ intellectionũ: qꝛ ad vnã intellectionẽ
requirit aliqua pfectio in cã illius intellectio
nis. ⁊ ad aliã intellectionẽ alterius rõnis req
rit tanta pfectio. vel maior. Ergo hẽns hãc
⁊ illã eſt pfectius ꝙ̃ habẽs vnã tñ. ⁊ ita ha/
bens infinitas tales vt totalis cã eſt infinituȝ
Euaſio in pfectione. hec ille. ¶ Si dicat ꝙ infinite in
tellectiones ſunt alteri⁹ rõnis .i. ſpẽ diſtincte:
infiniti aũt calores diſtinguunt ſolũ numero:
Impu. ⁊ ẽt colores. ¶ Contra p°. Nã ꝫ multos fal/
ſum eſt hoc. ſ. intellectiões ſpẽ diſtinctoꝝ di/
ſtingui ſpẽ diſtinctiõe intrinſeca: hoc tñ dato
habet intentũ: qꝛ ꝫ iſtũ ſupra. ſcibilia nõ ſũt
infinita. qꝺ ꝫ ſpẽȝ intelligit. ⁊ ↄ̃r non ſunt
poſſibiliter infinite intellectiões ſpẽ diſtincte.
ſed finite ſicut finiti ſpecie diſtincti effect⁹ ſo/
laris caloris. ¶ 2°. Nã ſi intellectũ eſſe cãm to
talẽ intellectiões concludit eius infinitatẽ cõ
cludit ẽt illũ eẽ cãm partialem: qꝛ arguo per
ſuã rõneȝ. ſ. ad vnã intellectionẽ requirit ali
qua pfectio in cauſa partiali. ⁊ ad aliã reqri
tur tanta. vel maior ⁊c̃. Sȝ ↄ̃ñs eſt falſum ẽt
ſm eũ: qꝛ dicit intellectũ eſſe cãȝ partialeȝ. ⁊
negat infinitũ. Ergo ẽt ſi eſſet cauſa totalis
nõ propter hoc eſſet infinitus.
Inſtan/ ¶ 2°. Nã dicit ꝙ relationes mouẽtis ⁊ moti
tia ↄtra non repugnãt inuicẽ: nec in eadẽ natura: nec
ſecũduȝ in eodẽ ſuppoſito: ⁊ ꝙ illa propoſitio. nihil
dictum agit in ſe. aut mouet ſe. eſt vera ſolũ in agẽti
ſco. d. 3. bus. aut mouẽtibus vniuoce. ¶ Cõtra p°. nã
q. 7. de rõne oppoſitoꝝ eſt nõ poſſe ineſſe eidẽ: qꝛ
pria rõ. in oĩ oppoſitione includit ↄtradictio. Sȝ p/
dicte relatiões ſunt oppoſite: qꝛ reſpiciunt ſe
ſco. eua inuicẽ. ⁊ terminãt. ¶ Sed ad hoc dr per ſco.
ſio. ꝙ relatiua realia nõ ſic opponunt ꝙ vnũ de
nominatiue ſumptũ neget aliud vt. ſ. ſequat.
hoc eſt actiuũ ergo nõ eſt paſſiuũ. Sȝ bñ ſeq
tur in abſtratio eſt motio actiua ergo nõ eſt
Impu. paſſiua. ¶ Cõtra. Idẽ. n. dicã ego de formis

cõtrarijs ẽt intenſiſſimis. ⁊ habitu. ac priua/
tione: ita ꝙ idẽ ẽ albũ. ⁊ nigrũ. lȝ nõ albedo.
⁊ nigredo: nec apparet rõ quare ita dici nõ
poſſit. Uñ iſta riſio ſine rõne negat regulas
vniuerſales: aut ab eis excipit. ¶ 2°. nam ſi ſic ſcða rõ
igr idẽ eſſet ſimul in actu. ⁊ in potẽtia: qꝛ oẽ
mouens vt ſic eſt in actu. ⁊ omne motũ i po/
tentia. Nec valet diſtinguere ab actu virtua
li. ⁊ potẽtia formali: qꝛ omne mouẽs inquã/
tum mouẽs oportet eſſe in actu. ⁊ potẽtia ac
tiua formali alicuius forme quaȝ agit: qꝛ eſt
formaliter mouẽs: ⁊ omne motũ inquãtum
motũ oportet eſſe in potẽtia paſſiua formali
ſui termini: qꝛ formaliter recipit. Ergo ſi idẽ
agit in ſe. idẽ reſpectu eiuſdẽ erit in potentia
actiua. ⁊ paſſiua. ¶ 3°. ſi idẽ agit in ſe. aut mo 3. ratio.
uet ſe. Ari. male diffiniret. 5. meth. tex. co. 17.
⁊. 9°. metha. tex. co. 2. potentiã actiuã dicẽs:
ꝙ eſt principiũ tranſmutãdi aliud inquãtuȝ
aliud. ¶ Si dicatur ꝙ ly aliud nõ importat Euaſio
aliã rẽ ꝫ aliã formalẽ rõnẽ. ¶ Cõtra p° quia Impu.
ꝫ iſtã reſponſionẽ nõ incõueniret intellectũ
mouere ſe dũ intelligit qꝺ tñ. Com. 3° ꝺ aia.
co. 5. habet ꝓ incõueniẽti impoſſibili. ¶ 2° qꝛ
aliet as rõnis formalis non facit aliud. qꝺ pȝ
p°: qꝛ aliogn diuina iuſtitia eſſet aliud a di/
uina ſapiẽtia. ¶ 2° qꝛ formalitates eiuſdẽ rei
nõ habẽt tantã diſtinctionẽ quantã habent
ſubuȝ. ⁊ propria qualitas que eſſentialiter ab ca. ꝺ dif
eo diſtinguit: ⁊ tñ ꝫ porph. qualitas nõ fa/ fer.
cit aliud. ſed alterũ Ergo multo minus for/
malitas alia facit aliud. ¶ 4° principalr. Si 4. rõ.
idẽ poſſet agere in ſe. vel mouere ſe poſſet ha
bere relationẽ realẽ ad ſe: qꝛ mouẽtis ad mo
tũ. ⁊ agentis ad paſſũ eſt relatio realis vt pȝ
9°. metha. Sed cõſequens eſt falſum. qꝛ rea/ tex. co. 2
lis relatio ẽt ꝫ iſtũ hẽt extrema realit diſtin/ ⁊. 21.
cta imo ſunt realiter oppoſita. ¶ Si dicat ꝙ
iſte reales ſe cõpatiunt in eodẽ ſuppoſito. ⁊ ĩ
eadẽ natura: qꝛ mouens ſe nõ dependet a ſe
niſi quãtũ ad accidẽs. ¶ Cõtra p°. qꝛ hoc eſt
negare ꝓmiſſas ꝓbatas. ¶ 2° qꝛ Ari. 8. phi. a
tex. co. 27. vſqȝ ad. 54. ꝓbans primũ motorẽ
ꝑ hoc principiũ prolatũ in 7°. a tex. co. 1. vſqȝ
ad. 3. idem. 9°. meth. tex. co. 2. ꝙ nihil mouet

ad ſe nihil ꝓbaret:dicā.n.ꝙ celū mouet ſe.ſ3 nó ꝑducat ſe.nec cauſet ſe.ſ3 ſit improductū.

Euaſio

¶ Si dicaſ ꝙ philoſophus ꝓbat ex hoc prīncipio:qꝛ omne motū localiter eternaliter mouetſ ab alio:quia corpus mouendo fatigaſ.

Ipugnatio.

¶ Hoc nihil eſt:qꝛ corpus incorruptibile perpetuo mouere pōt ſine laboꝛ immo de facto mouet ſphera ſuperioꝛ inferioꝛem.

q̄ dñr a ſco.di.3 q.vltia.

Tem.di.3.q.vltima querit vtrū in mente ſit diſtincte imago trinitatis ⁊ dicit ac tenet ꝙ ſic:ſ3 deficit i multis. ¶ P° Nā dicit ꝙ intellectus. ⁊ voluntas nó diſtinguūſ ſicut res.⁊ res:ſ3 formaliter.

iſtantia ꝯtra p/mū dictū ſcoti ibidem p͛ria rō

¶ Cōtra p°.nā quecūq3 ſunt vna res ita ſe habēt ꝙ cuicūq3 vnū eoꝝ eſt realiter idē.⁊ reliquū:qd̓ p3:qꝛ ipſe dicit ſupra di.2.q.4. ꝙ q̄ vnitate aliq̄ ſunt idē i tertio eadē ſunt idē inter ſe:qñ aūt vnū duoꝝ que ſunt idē eſt idem cū 3°.tūc illud tertiū cū reliquo eſt idez in.3°. ideo eſt idē cū eo:ſicut in propoſito. ſi itellect°.⁊ volūtas ſint idē ſi itellect° eēt idē lapidi lapis.⁊ volūtas eēnt idē i 3°. Ergo ⁊ inuicē. S3 volūtas ⁊ itellect° ñ ſe hñt iſto mō.qꝛ itellect° ē idē aie h3 iſtū:volūtas aūt ñ eſt idē aie h3 ꝟitatē:qd̓ ꝓbaſ mlṫiplicī ex dict̄ capreoli p°.di.3.q.3.ar.2°.ex p°.de echoꝛū.c.4.⁊ p°.ph. t:co.17.⁊ 4°.meth.t.co.3.vide etiam paulum ſonci.ſup meth.li.4°.q.22.q declarat hāc poſitionē.

ſc͛da rō

¶ 2° principalr. Nā ſi intellectus.⁊ volūtas eſſent vna reſ.eſſēt vna res ſimpliciſ vt p3. S3 ꝯñs eſt impoſſibile in creatura:qa intellect°.⁊ voluntas habēt oppoſitas rōnes dicēte iſto hic in 3° ar° ꝙ itellectio.⁊ volitio requirunt in ſuis principiȷs oppoſitas rōnes ꝑncipiādi:nulla aūt creatura pōt ſibi idētificare oppoſita:maxime abſoluta.

iſtantia ꝯtra h3. dictum ſco.ibidem p͛ria rō.

¶ 2°. Nā dicit tertiā partē imaginis.ſ.amorē nó eſſe a ſecūda.ſ.noticia.¶ Cōtra. Nā qc qd includiſ in formali rōne obti mouētis voluntatē ē cā amoꝛis:qꝛ volūtas ante oia mouetſ ad amorē cu3 ſit primus actus appetit°. S3 notitia eſt hmōi:qꝛ obiectū volūtatis eſt bonū.nó abſolute.ſ3 cognitū:vt p3 3° de aia: tex.co.50.⁊.51.⁊ illud mouet volūtatē:qꝛ eſt mouēs imobile.⁊ appetitiuꝰ mouēs motu3. vt ibidē phs dicit q loquiſ de motione effectiua vt p3 ītuenti.

ſc͛da rō

¶ 2°.ſi notitia nó concurrit effectiue ad volitionē ipſa volūtas eſt totaliſ cā volitiōis:qꝛ aliā nó ē aſſignare.⁊ hoc iſte ꝯcedit. S3 ꝯñs eſt impoſſibile:qꝛ volūtas petri poſſet cauſare volitionē in volūtate platonis.qꝛ iſte met dicit in 2° ſñiaꝝ vbi loquiſ de loqutiōibus angeloꝝ ꝙ oē agens aliquē effectū in aliquo paſſo poſſet ſimilē agere i quocūq3 paſſo ſimili:⁊ ſimiliſ diſpoſito:niſi impediaſ.

3.ratio.

¶ 3°.ſi notitia non ponaſ cā amoris ideo ē qꝛ volūtas ad hoc ſufficit:qꝛ idē poteſt mouere ſeipm:iſtud.n.eſt fundamētū huius doctoris. S3 ꝯñs eſt impoſſibile vt ꝓbatum eſt.

.q. p͛cedenti.

4.ratio

¶ 4°.Si ipſa volūtas eēt totalis cā elicitiua.⁊ ſuſceptiua volitiōis ſemꝑ in volūtate eſſet.vel eſſe poſſet volitio i actu:qꝛ vt iſte dicit in qōne penultima huiuſ diſtinctionis.arguēdo vltimo loco cōtra primam opinionez:qñ due cauſe prioꝛes ipſa re.ſ.effectiua:⁊ materia.ſunt in ſe ꝑfecte.⁊ approximate.⁊ ñ impedite.ſequiſ effectus. vel ſaltē pōt ſequi: nec valet tunc recurrere ad cā3 ſine qua non: qꝛ hoc eſt dicere ꝙ oēs ꝑ ſe cauſe nó ſunt ſufficiētes cauſe. Hec ille qui ꝑ hoc vult ꝓbare ꝙ aia nó eſt totaliſ cā elicitiua.⁊ ſuſceptiua volitiōis. S3 ꝯñs eſt falſu3 qꝛ nó ſemꝑ adeſt volūtati volitio.¶ Si dicaſ ꝙ pōt ſemꝑ adeſſe: p° quidē hoc eſt falſum vt cū homo dormit. ¶ 2° accipio volitionē naturalē ſinis q̄ nó ſemper adeſt ⁊ habeo intentu3:qꝛ iſte vult ꝙ eſ/fectus naturalis ſemꝑ poniſ poſitis illis duabus cāis:Iſta ratio tota hř ꝟtualiter ab iſto vbi ē ⁊ multo diffuſius:nec op3 aliqd variare niſi ꝙ vbi ipſe ponit aiam ⁊ intellectionē ponatur voluntas.⁊ volitio.

iſtantia ꝯtra.3. dictum ſco.di.3 .q.vltia

¶ 3°. Nā dicit ꝙ actio nó ē ꝑpꝛie ad forma3 niſi pars poſt partē acquiraſ. Contra. Na3 vbicūq3 eſt ꝑpꝛie potētia actiua reſpectu alicuius ibi eſt actio corꝛeſpondens terminata ad illud:alioqn illa potētia eſſet fruſtra. S3 reſpectu forme ſimul acqſite eſt propꝛie potētia actiua vt patet de potentia creatiua. vel ſaltem de productiua ſube per generationē ſubitam. Ergo ⁊c̄.

Inſtantia ¶ 4°. Nã dicit ꝙ intelligere dr̄ actus ſecũdus
ↄtra.4. q: cõtinue dependet a cã ſua.⁊ tranſit in ter/
dictum minũ.¶ Cõtra.nã ſꝫ hoc repreſentare obuꝫ
ſco.ibi/ eſſet act⁹ ſecũdus:q: dependet cõtinue a rep/
deꝫ. ſentãte.⁊ trãſit in repreſentatũ. Sꝫ ↄñs ẽ fal
ſum:q: v̄bũ cũ repreſentet aliq̃d. hr̄et actũ ſꝫ
⁊ eſſet virtus actiua:⁊ ſimilr̄ imago hercu/
Euaſio les.¶ Si dicat̃ ꝙ illa nõ trãſeũt vere in ſuuꝫ
terminũ ſꝫ ſolũ ſꝫ apphenſionẽ.⁊ ꝑ modũ
relationis.cõtra:q: ſi ad eſſe actũ ſm̄ requirꝰ
Jpugna trãſitus realis.nulla operatio imanẽs erit ac
tio. tus ſecũdus.¶ Si dicat̃ ꝙ lꝫ opatio imanẽs
Euaſio nõ trãſeat extra operans trãſit tñ extra prin
impu/ cipiũ operãdi.¶ Cõtra:q: volitio ſꝫ iſtũ.ẽ to
gnatio. taliter a volũtate.⁊ i voluntate.vñ nõ ẽẽt ac
tus ſecũdus.¶ 2°. Nã ſꝫ hoc etiã lumẽ in aere
eſſet actus ſecũdus.Sed hoc eſt falſum:q: cũ
ipm̃ agat inſenſus.⁊ in corpore. actio hr̄et
actionẽ.⁊ terminaret̃ ad illã cõtra phm̃.5.
phi.tex.co.x.⁊ infra.Non eſt ergo ꝑdicta ra
tio actus ſecundi ſed eſt eſſe vltimum effe/
ctum primi.

Q̃ dñr a Tem p°.di.7.q.1.ↄtractat materiã
ſco.di.7 illius q̃onis vtrũ diuina generatio
q. pria. ſit vniuoca.⁊ tenet ꝙ ſic:lꝫ deficit i
Inſtantia multis.¶ Primo.Nã dicit ꝙ ſuppoſita diui
ↄtra p/ na.ſpecifice nõ diſtingunt̃.nec quantũ pater
mũ dic nitas ⁊ filiatio.¶ Cõtra p°. Nam in diuinis
tũ ſcoti plus diſtingunt̃ pr̄.⁊ filius q̃ꝫ duo patres ſi
ibidem. ponerent̃. Sꝫ duo patres ſi ponerent̃ diſtin
pria rõ guerent̃ numero.Ergo pr̄ ⁊ filius diſtingun
tur ſpẽ.Iſte modus arguẽdi eſt illius qñ pro
bat paternitatẽ.⁊ filiationẽ ſpẽ diſtingui. vł
ſic.Queciiq̃ꝫ diſtingunt̃ plus q̃ꝫ diſtincta nu
mero:ſiue diſtinctiõe maiori q̃ꝫ ſit numera/
lis:diſtingunt̃ ſpẽ.Sꝫ quecũq̃ꝫ diſtinguntur
paternitate.⁊ filiatiõe plus diſtingunt̃ q̃ꝫ di
ſtincta duabus paternitatibus numero ſolũ
diſtinctis.q: diſtinctio maior in diſtinctiuis
arguit maiorẽ in diſtinctis:eo ꝙ multiplica
ta.vel aucta cã multiplicet̃.vel augeat̃ effec/
ſc̃da rõ tus.Ergo diſtinguntur ſpecie.Ergo ⁊c̃ ¶ 2°.
Quecunq̃ꝫ ſunt per ſe.⁊ formalr̄ relatiua diſ
quiperantie ſeu ſupra:⁊ ſuppoſitionis.diſtin
gunt̃ ſpecie:¶ Primo:q: in eadẽ ſpecie ſupra

poſitio ⁊ ſubpoſitio nulli cõueniũt ꝑ ſe. ſꝫ ꝑ
accidens tantũ:cũ oĩa indiuidua eiuſdẽ ſpẽi
quãtũ ad eſſentiã ſint paria.⁊ ↄñr q̃ꝫ ad ꝑ ſe
ꝓprietates nature.vñ opꝫ iſta eſſe i diuerſis
ſpecie.¶ 2° q: iſte hic ꝓbat paternitatẽ.⁊ filia
tionẽ ſpecie diſtingui: q: ſunt relatões oppo
ſite:⁊ nõ fundate ſuꝑ vnitate: idẽ aũt eſt de re
latiuis ſub ⁊ ſupra poſitionis:q: opponunt̃.
⁊ nõ hñt vnitatẽ ꝓ fundamẽto.Sed pater
⁊ filius ſunt hmõi. ¶ 3°. Naꝫ ſi paternitas.⁊ 3.ratio.
filiatio ſpẽ diſtingunt̃ vt iſte hic tenet q: .ſ.vt
dicit ſunt oppoſite.⁊ non fundant̃ ſuꝑ vnita
te:oporteret etiam patreꝫ.⁊ filiuꝫ ſpecie diſtin
gui:q: abſolutũ.⁊ cõcretũ ad eandẽ ſpeciem
reducũtur ſicut albedo ⁊ albũ.¶ 4°.oĩs diſtin 4.ratio
ctio totaliter relatiua.⁊ nullo modo abſolu/
ta ſi eſt ꝑ relatões ſpẽ diſtinctas eſt ſpecifica.
⁊ nõ minus q̃ꝫ ſpecifica:q: alioquin nõ eſſet
diſtinctio effectuũ ſꝫ diſtinctionẽ cãꝝ ꝑfecta
rum.⁊ effectus eſſet magis vnus q̃ꝫ cauſa:⁊
ↄñr magis ens.Sed diſtinctio diuinarum ꝑ
ſonarum ẽ huiuſmodi. ¶ 5°.Quecũq̃ꝫ conſti 5.ratio.
tuuntur per diuiſionẽ immediatam alicui⁹ ha
bentis rõnem generis.habent rõnem ſpecie/
rum.eo modo quo illud generis.Sed ſuppo
ſita diuina ſunt huiuſmodi:quia paternitas
⁊ filiatio nõ diuidunt abſolutum tantum.
cum illud ſit ſolum vnum indiuiſibile.nec
relationem vnius rationis. quod ſcilicet ſit
ſpecies ſpecialiſſima: quia relatio ibi diuiſa
eſt communis ad relationes. etiam ſm̄ iſtum
ſpecie diſtinctas. ⁊ diuerſarum ſpẽrũ ſpecia
liſſimarum.⁊ conſequẽter que eſt quaſi gen⁹
⁊c̃.¶ 6°.Quod in plura numero diſtincta i 6.ratio
mediatẽ diuidit̃ eſt ſpecies.Sed pater eſt hu
iuſmodi.⁊ ſimiliter filius:vnde dicimus pa
tres.⁊ filij in plurali Ergo vtrũq̃ꝫ eſt ſpecies
⁊ non eadem ergo due.¶ Si dicatur ꝙ ſpe/ Euaſio
cie diſtinguntur pater.⁊ filius in communi. ſꝫ
non hic pater.⁊ hic filius.¶ Contra.Nã hic Jpugna
pater formaliter.⁊ quiditatiue cõtinetur ſub tio.
patre.⁊ filius ſub filio:⁊ conſequenter hic.⁊
hic ſub diuerſis ſpeciebus continentur.
¶ 7°. Quecunq̃ꝫ opponuntur. ſpecie diſtin/ 7.ratio.
guntur .Sed iſta ſuppoſita ſunt oppoſita.

q: ƀʒ iſtā hic in ſolutione cuiuſdam primi ar gumēti tanta eſt repugnātia cōſtitutoꝝ quā ta cōſtituentiū: ⁊ ꝯñr tanta oppoſitio.

Inſtantia contra. ſm dictum ſco. di. 7. q. i. ¶ 2°. Nāʒ dicit aliā eſſe diſtinctionē paternitatis a filiatione: ⁊ aliā patris a filio: ⁊ tamē vtrāqʒ eſſe a paternitate formaliter. ſ Cōtra. p° quia ſm hoc in patre reſpectu filij non eſſet vna diſtinctio tm̄ ſʒ duplex etiā realis: q: diſtinctio paternitatis a filiatione ēt ipſa eſt in

pria rō patre in quo eſt paternitas. Sʒ ꝯñs eſt falſū: q: diſtinctio diuinaꝝ perſonaꝝ nō eſſet minima: nec ꝯñr viciniſſima ſūme vnitati: ſʒ minor eſſet diſtinctio paternitatis ⁊ filiationis ⁊ ꝯñr vicinior ſūme vnitati. ⁊ ꝯñr iſte forme eſſent pfectiores ſuppoſitis diuinis. Sequerētur ēt multa alia incōueniētia vt ſtatim pa-

ſcda rō tebit. ſ 2°. Si ita eſſet vna forma haberet duos effectus formales eiuſdē rōnis in vno ſuſceptiuo: q: diuina paternitas eſt vna forma cuius formalis effectus eſt diſtinguere. cū actus diſtinguat 7. meth. tex. co. 49. ⁊ in patre eterno non ſunt duo ſuſceptiua forme diſtinguentis. Sed ꝯñs eſt falſum: q: vna cauſa ſi habet duos effectus niſi gratia ſuſceptiui maxime ſi naturalr cauſet vt in ꝓpoſito: q: na-

Euaſio tura eſt determinata ad vnū. ſ Si dicaꝰ ꝙ ibi ſunt duo ſuſceptiua effectꝰ formalis. i. diſtinctiōis.

impug. ſ Cōtra q: forma eſſet in vno ſuſceptiuo ⁊ effectus formalis in alio: ⁊ ſic effectꝰ formalis eſſet actio aliquo modo tranſiens.

ſtantia ꝯtra. 3. dictum ſco. ibidem ¶ 3°. Nā dicit patrē: ⁊ filiū minus diſtingui ꝗ̄ paternitatē. ⁊ filiationē: q: magis conueniunt. ſ. in eſſentia. ⁊ idē dicit de oibus diſtinguentibus. ſ Pro quo nota. ꝙ ƀʒ iſtū hic ad

Not. pmū ꝯtra deciſionē qōnis dupliciter aliq̄ dicunꝰ magis diſtingui. ſ P° pp minorē cōuenientiā in aliquo genere vt generaliſſima. lʒ minus repugnēt tñ plus diſtinguunꝰ ꝗ̄ ꝯtraria. ſ 2° propter maiorē repugnantiā. ſicut ꝯtraria. vt albū. ⁊ nigrū plus diſtinguunꝰ ꝗ̄ diſperata vt albū. ⁊ homo: ſʒ 2° modo non proprie dicunꝰ aliqua magis diſtingui hec ex il-

pria rō lo. ſ Contra p°. Si ꝓprie plus diſtinguuntur que minus in aliquo ꝯueniūt: i deo eſſent aliqua plus diſtincta ꝗ̄ ſubſtantia. ⁊ accñs: q: ſubſtātia ⁊ accñs ƀʒ eū quiditatiue cōueniūt in ente. pma aūt diſtinctiua vt ſunt diuine relationes ƀʒ eū: i nullo quiditatiue ꝯueniūt etiā in ente vt de differentijs vltimis patuit.

ſcda rō ſ 2°. nā ſequereꝰ ꝙ vltime differentie a[illegible]ꝰ ſubē puta rōnale. ⁊ irrationale que ƀʒ iſtum in nullo genere qditatiue cōueniūt. imo nec i ente diſtinguerenꝰ pluſꝗ̄ homo. ⁊ lapis: imo ꝗ̄ corporea. ⁊ incorporea res que in ſubſtan

3. ratio. tia cōueniūt. ſ 3°. naʒ ſi paternitas. ⁊ filiatio minus diſtinguāt pſonas ꝗ̄ diſtinguanꝰ inter ſe q: pſone magis cōueniūt in aliquo: ſequitur ꝙ albū. ⁊ nigrū magis diſtinguāt equū. ⁊ margaritā ꝗ̄ diſtinguanꝰ inter ſe: q: equs ⁊ margarita minus cōueniūt ꝗ̄ illa ꝯtraria que ꝯueniūt in genere pmo. Sʒ ꝯñs ē falſum: quia albedo. ⁊ nigredo diſtinguerentur pluſꝗ̄ ſpē: ⁊ ꝯñr genere pmo.

iſtantia ꝯtra. 4. dictum ſco. di. 7 q. pria. ¶ 4°. Nam dicit ꝙ motus circularis. ⁊ rectꝰ ad idē vbi. ſunt alterius rōnis q: non ſunt cōparabiles. Contra: q: ſuperius. d. 3. q. 7. dicit oppoſitū: niſi dicaꝰ ꝙ dicit ibi forte.

Item. di. 7. q. i. querit vtrū potētia generādi in patre ſit aliqd abſolutū ⁊ dicit ꝙ loquēdo de potētia agendi. ſi ſumaꝰ ꝓ eo qđ ꝑ ſe ſignificat ſic: ſignificat relationē: ſumpta vero ꝓ eo qđ cōnotat illud eſt fundamētū illius relationis. Deficit

Itep inſtat doctor cōtra alia dic. ſco. di. 7. q. i aūt in multis. ſ P°. nam dicit ꝙ potentia ꝑ ſe ſignificat relationē. ⁊ cōnotat. ſeu ꝯcernit. vel denominat abſolutū. ſ Contra p°. Qđ ē

iſtātia ꝯtra primū dictū. ſcoti ibidem in genere qualitatis per ſe. ⁊ formaliter ſignificat aliqd abſolutū. ⁊ nō relatiuū: q: rōnes formales generis qualitatis. ⁊ ad aliqd ſunt alia. ⁊ alia. Sed potētia ƀʒ pƀʒ in pdicamē-

pria rō tis eſt hmōi Ergo ⁊c. ſ 2°. Nihil qđ eſt for-

ſcda rō maliter relatio fundat relationē: ſicut paternitas nō dicꝰ fundari in patre. ſʒ in eo qđ ē pater. Sʒ potentia fundat relationē ēt realē

3. ratio. vt patet. 9. meth. t. c. 2. ⁊ xi. Ergo ⁊c. ſ 3°. nā ſi ſic: ſequereꝰ ꝙ producere vel pati magis ꝯueniret relatiuo ꝗ̄ abſoluto: q: potētia eſt id quo quid natum eſt agere. vel pati vt pʒ. 5. metha. ⁊ omnia que loquiꝰ de potētia ꝯue-

t. co. 17. nirent relationi. aut ipſe nō loquiꝰ de poten-

ſta.ſed de ſubiecto potētie:quoꝝ vtrūq̧ ē ab
4.ratio. ſurdū.¶ 4°.Si potētia ſignificat reſpectū pa
ri rōne ⁊ actus cū ſint eiuſdē generis:⁊ ꝯñr
5.ratio. nullus actus eſſet pfectio ſimpliciter.¶ 5°.nā
cap. p°. ſuba materie eſſet qdā reſpectus:q2 ħ3. com.
de ſubſtātia orbis materia ſubſtantiaſ p poſ
6.ratio ſe.¶ 6°.Si potētia diceret relationē eſſet pri/
mi vel ſecūdi.vel tercij modi.ex.5°.metha.a
tex.co.1.vſq̧ ad.5. Sȝ nō eſt de relatiōibus
primi.vel tercij modi:q2 illi nō fundanſ ſup
potētiā actiuā.vel paſſiuā:neq̧ ſecūdi modi
q2 illi nō fundanſ in dicto potētijs niſi medi
ante actione.⁊ paſſione.iſte vero reſpectus d
quo eſt ſermo vr̄ preuenire oēm actionē:q2
potētia iſtū reſpectū importat anteq̄ egredi
tex.co. atur actus ab illa Qđ aūt iſte relatiões cōſe/
17. quanſ actionē p3 p com.5.meth.vbi dicit ꝙ
calefaciens nō acqrit hanc diſpoſitionē.ſ.re/
latiuā niſi reſpectu eius qđ calefacit.P3 ēt p
rōne3:q2 ſi reſpectus fundat' in abſoluto po/
tētie añ actionē eſſet de 1° modo.vel eſſet idē
illi q actionē ſequiſ.vel alius.ſȝ nō eſt idem:
q2 agens ex actiōe nō cōſequeref nouā rela/
tionē:nec eſt ēt alius.¶ P°:q2 in eodē funda
mēto reſpectu eiuſdē termini multiplicaren/
tur relatiōes ſecūdi modi:qđ vr̄ impoſſibile:
¶ 2° q2 ſequereſ ꝙ relatio realis fundareſ ſu/
p relationē:q2 relatiōeſ ſecūdi modi fundātur
Euaſio ſupra potētiā quā tu dicis relationē.¶ Si di
caſ ꝙ fundanſ ſupra potētiā.i.ſup denoīatū
Impu. a potētia ꝙ eſt abſolutū.¶ Cōtra q2 ſm ſco.
iſtud fundatū ⁊ denominatū nō dr̄ potentia
niſi p relationē denominātē:ideo in quātum
potētia icludit relationē:q2 ſemp denoīatu3
ſic icludit formā denominātē vñ fundat rela
7.ratio tionē p relationē.¶ 7°.Si potētia dicit rela/
tionē q̄ro vtrū eſſentia q̄ ħ3 iſtū eſt principiu3
elicitiuū actus generādi vtrū inquātū eſt tale
principiū icludat reſpectū quē dicit potētia:
aut nō. Sic ſic:igr̄ ſequiſ ꝯtra eū ꝙ eſſentia i
quātū ē principiū elicitiuum act' non ſit qd
pure abſolutū cui' ꝯtrariū iſte tenet:ſi vo nō
ergo eſſētia ē pñcipiū actus gñandi inquan
tū non habet rationem potentie.⁊ cōſequen
ter in quātum nō habet rōnem principij.

¶ 1°.Nā dicit aliquas formas ſubſtātiales ſi Inſtan/
eſſe actiuas vt mixtoꝝ:⁊ inanimatoꝝ:aliq̄s tia ꝯtra
vo eē actiuas vt elemētoꝝ:qđ vr̄ falſu3 loq̄n ſecūdu3
do de principio actiuo imediato qđ p3 p° ſic dictum
Nā ſi qua forma ſubalis elemētaris eēt acti ſco.d.7.
ua maxime videreſ forma ignis. Sȝ ꝯñs eſt q.1.
falſum:q2 Ari.de ſenſu ⁊ ſenſato cap.2.idem pria rō.
Auer.5°.ph.t.c.2.dicit ꝙ ignis ħ3 ſe.nec agit
nec patiſ:ſȝ ħ3 ꝙ hēt ꝯtrarietatē.i. ħ3 ꝙ hēt
qualitates actiuas.⁊ paſſiuas.¶ 2°.nam ſi ſic ſcda rō
eēt.igr̄ forma ſubalis eēt potētia naturalis:
q2 eſſet principiū trāſmutādi:vel ꝑducēdi al
teꝝ. Sȝ ꝯñs eſt falſu3:q2 potētia nālis ē in ſe
cūda ſpē q̄litatis.¶ 3°.Si forma ſubalis eēt 3.ratio.
imediatū agēdi principiū:aliq̄n imediate ꝑ
duceref ab aliquo agēte 1°:q2 ħ3 ordinē finitū
eſt ordo potētiaꝝ.⁊ habituū3 p°.ethi.c.p°:⁊
ſicut cā ad cāȝ ita effectus ad effectū 1° phi.a
tex.co.32.vſq̧ ad 39.⁊.5°.meth.tex.co.2.⁊.3.
Sȝ forma ſubalis nunq̄ imediate ꝑducitur
nec eſt effectus imediatus alicuius agētis ni
ſi primi.ſȝ ſemp imediat' effect' eſt aliq̄ diſpo
ſitio ꝑcedēs. Ergo ⁊c. ¶ 4°.Si ignis p ſuam 4.rō.ȝ
formā ſubalē immediate agit. aut ſua actio
erit naturaliter prior actiōe ſue q̄litatis. aut
poſterior:q2 ēt illaꝝ formaꝝ vna ē nālr̄ prior
alia poſterior. Si primu3:ergo ſuus effectus
erit nālr̄ prior effectu ſue qualitatis:q ſuus ef
fect' nō eſt q̄litas cū ille ſit effect' q̄litatis ab
ea ſufficiēter ꝑductus:Ergo eſt forma ſuba/
lis.⁊ ꝯñr illa nāliter in mā3 prius introduciſ
q̄ introducaſ qualitas:qđ p3 falſū:q2 frequē
ter introducitur qualitas:⁊ non forma ſub/
ſtantialis:vt quotiens impeditur ignis gene
ratio ante ſuum ꝯplemētum. Si vo detur
ſecundum ꝙ nāliter ſit prior actio ſue quali/
tatis.Cōtra:q2 ſuba nata eſt prius ꝑducere
opationē ſibi ꝓpriā.⁊ cuius eſt principiu3 p
ſe imediatū q̄ illā cuius eſt principiū mediā
te qualitate.⁊ ꝯñr illa nata eſt prius ꝑcedeſ Euaſio
ab illa.¶ Si dicaſ ꝙ verū eſt quātu3 ē ex pte
ſui:tñ pp indiſpoſitionē paſſi nō eſt ſic.vñ in
inſtanti vltime diſpoſitiōis tunc actio forme
ſubalis ꝑcedit actionē q̄litatis. ¶ Cōtra qa Impu.
nō vr̄ ꝓbabile qn ſm ordinē agentiū natura

ꝓparauerit paſſiua correſpōdētia q̄ excipent
coꝝ actiões prius q̄dem ex ſe prioꝛes. ⁊ alias
poſterius: alioquin ars nō imitaref naturā
que prioꝛ agentiū prius materiam parat ſi/
cut materiā dolantis ligna prius q̄ȝ materiā
5. ratio nauē ꝯpaginātis aut naui facta vtētis. ſ 5°
Materia ꝑ diſpoſitionē ſimplicaf neceſſitari
pōt. ⁊ magis reſpectu forme elemētaris. que
ꝓfuit imediāte aliq̄n. q̄ȝ reſpectu alteri⁹ puta
mixti. vel aiati: q2 eo caſu vt dū aer mouetur
ad ignē remota forma elemētari q̄ eſt prima
nulla remanet: remota ꝟo forma mixti ad/
huc eſt imaginabile remanere formā elemē/
ti ꝓpt̄ ꝑ ponēdo formaꝝ pluralitatē. Tunc
ſic ꝑ quācunq̄ȝ actionē mā ſimplr̄ neceſſitari
pōt ad formā aliquā excluſa elemētari. ꝑ idē
agens. i. dicens illā actionē talis forma pōt
induci: q2 ad actionē illā neceſſario inducif
forma: aliogn̄ illud agens quātū fuit ex ſe: vſ
ex parte ſui expoliauit materiā oī forma. ⁊ ſi.
8. phiſi. ne oī forma eſſe fecit vñ expreſſe dicit com. 7°
text. cō. metꝭ. co. 22. ꝙ eſſe nō pōt aliud agēs qꝺ for/
32. mā inducat: ⁊ qꝺ diſponat materiā. Sȝ ꝑ ſo
lam calefactionē ignis neceſſitari pōt mā ad
aliquā formā: q2 ꝑ eam induci pōt caloꝛ in
fūmo: qui ſtare nō pōt cū alia forma que pre
fuit puta cū forma aeris aut palee. Ergo per
ſolaȝ calefactionē induci pōt talis forma ab
6. ratio igne. ſ 6°. Si forma elemētaris ſit principiū
cōicandi ſe imediāte in vnitate ſpecifica. non
vſ rō quaf forma celeſtis ñ ſit imediatū prīci
piū cōicādi ſe i vnitate generis: vel analogie
p̄ciſe: q2 agens equiuocuȝ perfectius habet
in ſe ſuū effectū q̄ȝ vniuocū: ⁊ ꝯñr celum per
ſuā formā ſubalem generabit imediante oīa
iſta inferioꝛa. Sȝ ꝯñs eſt falſum: q2 generanf
⁊ gn̄alr̄ oē mouēs imediatū opȝ eē cōiunctū
genito. ⁊ mediato. vt pȝ 7°. phi. tex. co. x. celuȝ
aūt nō ꝯiungif iſtis imediāte ꝑ ſuā formam
ſubſtantialem: ſed per aliquam. virtutem in
fluxam elementis.
Inſtantia ¶ 3°. Illā dicit ꝙ in generatiōe prius ē diſtin
ꝯtra. 5. guere q̄ȝ aſſimilare. ſ Contra. Illā ſi eēt pri⁹
dictum eſſet hȝ cōſequentiā: q2 nō apparet alius mo
ſco. ibiꝺ dus prioꝛitatis ex his quos phi aſſignāt. Sȝ
d

ꝯñs eſt falſuȝ: q2 formā que aſſimilat in quā
tum forma vt pȝ. 5. metha. tex. co. 16. ⁊ 17. eſt
prioꝛ hȝ ꝯñam q̄ȝ actus: q2 oīs forma eſt act⁹
nō e ꝯ°. cū ipm cōpoſitū ſit actus ⁊ nō forma
omne. n. ens eſt potētia vel actus: cū iſta diui
dant genus omne entis ⁊ ens. 9. metha. ti. co. i
Tem. di. 8. q. 1. Queritur vtrū deus ſit ij. diſt a
i ſūme ſimplex. ⁊ tenet ꝙ ſic. ſȝ deficit ſco. di. 8
i multis. ſ Primo. Illā dicit ꝙ ſim/ q. pria.
plicitas eſt perfectio ſimpliciter. ſ Cōtra p°. Inſtantia
Nam lȝ ſimplicitas fundef in ꝑfectio. tñ for/ ꝯtra p̄/
maliter dicit priuationē. vel negationem: qꝺ mū dic
pȝ: q2 ſimplex. ⁊ cōpoſitū opponunf: ⁊ nō re tū ſcoti
latiue vt pȝ: nec cōtrarie: q2 cōtraria ſunt ſub ibidem.
vno genere. ſicut ſpēs imediate ⁊ ſpecialiſſi/ pria rō.
me. ſimplex aūt ⁊ cōpoſitū in nullo genef ſūt
ſicut due ſpēs ei⁹ imediate. aut ſpecialiſſime.
ſ Itē cōtraria ſunt ſolū in generibus accidē/ ꝯfirma
tiū: ſimplex aūt. ⁊ cōpoſitū ſunt ēt in genere tur.
ſube. ſ Itē vnū ꝯtrariū non ꝓſupponit aliꝺ. ꝯfirma
vel includit. ſicut ꝯpoſitū ꝓſuppoint. vel inclu/ tur.
dit ſimplex. Ergo opponunf priuatiue. vel ꝯ
tradictoꝛie. Et ꝯñr cū iſtud cōpoſitū non di/
cat formaliter negationē. ſed ponat compo
nentia. ⁊ cōpoſitionē. ſimplex dicit priuatio
nē: aut negationē cōpoſiti. ſ 2° Illud nō dicit ſcꝺa rō
ꝑfectionē ſimpliciter cuius oppoſitū dicit pfe Uide
ctionē vniuerſalius q̄ȝ ipm vt pȝ ex declara/ ſco. i p°.
tionibus ꝑfectiōis ſimplr̄. in pꝛolog. pᵉ. di. 2. ſen. di. 8
q. 1. ⁊. 2. Sȝ cōpoſitū vniuerſalius dicit perfe/ q. 1. ⁊. 2.
ctionē q̄ȝ ſimplex. vel ſimplicitas: q2 nūq̄ȝ eſt de hoc
compoſitio in re ſine ꝑfectione incluſa: eſt āt ipſe loq/
in re aliqua ſimplicitas ꝑ hoc ꝙ excludif oīs tur.
ꝑfectio vt pȝ in materia prima. ſ Si dicatur Euaſio
ꝙ ipſa eſt cōpoſita ex poſitiuo. ⁊ priuatiuo: Impu.
ſ Cōtra hoc vide. q. ſequēti. ſ Si dicaf etiaȝ Euaſio
vt iſte dicit hic ꝙ ꝑfectio ſimpliciter cōuenit
materie prime. ſ Cōtra q2 ipſa eſſet q̄d ſim/ Impu.
pliciter ꝑfectū: q2 ſicut ꝑfectio denominat ꝑ/
fectum illud in quo eſt. ita maioꝛ ꝑfectio ma/
gis perfectum: ⁊ perfectio ſimpliciter ꝑfectū
ſimplex: ⁊ cōſequenter in mūdo nihil eſſet im
perfectū cū nihil ſit prima materia imꝑfe/
ctius: ⁊ ꝯñr ēt ipſa eſſet ſimpliciter ens cōtra
Ari. 5. phi. tex. co. 8. idē. 12. meth. co. 11. q̄ vult

5.ratio. φ ens in potētia ſimpliciter ſit nō ens. ¶ 3°. illud non eſt perfectio ſimplr ex quo nō intereſt aliqd eſſe pfectū vt pȝ ex dictis. Sȝ ſimplicitas eſt huiuſmodi: qꝛ non ſequitur. hoc ē ſimplex ergo perfectū: cū eſſe ſimplex ꝯueniat etiā enti rōnis. ¶ 4°. Si ſimplicitas ſit pfectio ſimpliciter. nulla perfectio poterit negari eſſe perfectio ſimpliciter: quia omnis pfectio eſt ſimplex cū ois perfectio ſit forma ſubſtātialis. vl accidētalis: qꝛ omīs animal eſt pfectū. vel pfectibile. ⁊ nō perfectio. Sȝ ꝯñs eſt falſum: alioquin omnis perfectio diceretur perfectio ſimpliciter. quod nullus concedit.

4.ratio

iſtantia ꝯtra ſecundū dictum ſco. di. 8 q. pria. Ratio. ¶ 2°. Illā pdictā falſitas cogit eū in aliā cadere. Dicit. n. φ quādo anſelmus dicit i monolo. φ de rōne pfectiōis ſimpliciter eſt φ ipm eſt melius φ̄ nō ipſum. nō intelligit quaſi perfectio ſimpliciter ſit ga melius ſuo ꝯtradictorio tm̄: qꝛ ſic omne poſitiuū eſt meli⁹ φ̄ nō ipſuȝ. i. quolibet. ſuo incōpoſſibili. ¶ Cōtra. Illā expreſſe anſelmus exponit φ p nō ipſum nō aliud intelligit φ̄ ꝯtradictoriū: vnde ſic dicit. Ipſm aūt ⁊ nō ipm nō aliud dico φ̄ vnū nō vnum: corpus nō corpus. Sȝ aūt omne poſitiuū ſit melius φ̄ nō ipm. nō tn̄ eſt melius in quocunqȝ eſſe ipſū φ̄ nō ipȝ. puta in homine eſſe lapidem φ̄ nō lapidem.

iſtantia ꝯtra 3. dictum ſco. ibidē. Ratio. Euaſio Impu. ¶ 3°. Illā dicit φ forma informat materiam virtute agentis. ¶ Contra. Qđ eſt tale. φ nulli magis φ̄ ipſi cōueniat. informare materiā: nō informat virtute alteri⁹: qꝛ pp̄ qđ vnūqđ φ̄ ⁊ illud magis eſt. Sed forma eſt huiuſmodi qꝛ ei ſoli conuenit informare. ¶ Si dicatur φ agens magis informat effectiue. ⁊ nō formaliter: ¶ Contra: quia forma non informat effectiue. ſed formaliter: ⁊ ideo non informat effectiue virtute agentis.

φ̄ dñr a ſco. di. 8 q. 2. Item. di. 8. q. 2. Querit vtrū aliqua creatura ſit ſimplex. ⁊ dicit: φ omnis creatura eſt componibilis alteri. ⁊ φ ois creatura eſt compoſita. non ex rebus. ſed qꝛ habet entitatem cū priuatiōe aliquis gradus entitatis. qui poteſt conuenire enti: ſicut talpa priuatur viſu qui poteſt conuenire animali. licet non talpe. ex. 5°. metha. text. co. 27. Deficit aūt in multis.

iſtantia ꝯtra primū dictū ſcoti ibidem pria rō. ¶ Primo in eo φ dicit omnē creaturam ex poſitione ⁊ priuatiōe cōponi. ¶ Cōtra qđ arguo primo. Nam ſm hoc ois creatura eſſet cōpoſita quaſi ex infinitis. qꝛ omni creature ad ſenſum illius inſunt priuationes infinite infinitoꝝ aliorum entiū productorū. vel producibiliū. Sȝ ꝯñs eſt falſum: qꝛ nulla creatura perfecte cognoſci poſſet. niſi a cognoſcēte infinita entia: cū nō cognoſcatur compoſitū. niſi cognitis cōponentibus. ¶ 2°. naȝ cognita

ſcđa rō

vna creatura cognoſcerentur omnes: qꝛ cognoſcerentur omnium priuationes ⁊ conſequenter oīum habitus. ¶ 3°. Nam aliquid cōponeretur ex aliquo. ⁊ nihilo: qꝛ priuatio vltra poſitiuū in quo fundat. nihil dicit extra intellectum cum ſit negatio que vt ſic nihil dicit. ¶ 4°. Illā ſi iſta compoſitio eſſet extra intellectum eſſet in eſſentia creature: quia omnis compoſitio eſt i compoſito. cuȝ nō ſubſiſtat. nec ſit in ſimplici: quia illud denominaret ꝯpoſitum. Sed non eſt in eſſentia creature hȝ iſtum hic: ergo non eſt in rerum natura. ¶ 5°. Aut illud cōpoſitū eſt poſitiuum: aut non. ¶ Si ſic: igitur poſitiuum non poteſt componi: nec intelligi ſine priuatione cum ipſa ſit altera pars: ⁊ conſequenter priuatio eſſet de eſſentia poſitiui: cum vnumquodqȝ intelligi poſſit ſine eo quod nō eſt de eſſentia ſua. maxime ſi ſit ſubſtantia. ¶ Si dicatur φ non eſt poſitiuum: igitur non eſt proprie creatura: ⁊ conſequenter nulla creatura dicitur ſic cōponi. Et ſi dicatur φ iſta compoſito eſt improprie: dico φ verum quidem eſt: ſed tn̄ hoc ē contra iſtum dicentem φ propter iſtam compoſitionem nulla creatura eſt perfecte ſimplex. Nam propter hoc φ vnum oppoſitorum alicui ineſt improprie. non debet negari alterum ineſſe proprie: imo eſt neceſſariuȝ ineſſe proprie quando eſt neceſſarium vnum eorum ineſſe proprie: Ergo propter hoc φ creatura eſt compoſita improprie non tollitur quin ſit verū ⁊ proprie ſimplex: ⁊ conſequenter perfecte ſimplex: licet non eque vt deus. qui etiam non eſt componibilis alteri.

3. ratio

4.ratio

5.ratio.

Inſtan ¶ 2°. Nã dicit q ad iſtã cõpoſitionẽ ẽt ſequi/
tia con tur compoſitio actus. ⁊ potẽtie obiectiue: qꝛ
tra. ſm qcqd eſt ens. ⁊ caret aliq̃ pfectione eſt ſimpli
dictum citer poſſibile. ⁊ terminus potẽtie. ¶ Contra.
ſco. di. Quecũqꝫ.n. ſunt omnino idẽ non componũt
8.q.2. Sꝫ actus. ⁊ potẽtia obiectiua ſunt oĩno idẽꝫ
pria rõ qꝛ nihil eſt in creatura qͦd non ſit ſimpliciter
poſſibile: qͦd ẽt pꝫ i ſubſtãtijs ſupnaturalibꝰ.
que ſunt actus. ⁊ anteq̃ eſſent erãt potentia
obiectiua. i. terminus potẽtie pductiue vt pꝫ
ſcda rõ ex his que iſte dicit in 2°. di. 12. q. 1. ¶ 2°. Ange/
lus eſt in potẽtia obiectiua reſpectu non eſſe.
Quero igr̃ vtrꝫ talis potẽtia ſit aliqd in an/
gelo ex parte ſua aut ſit potẽtia anihilatiua
dei aut potẽtia logica que eſt nõ repugnan/
tia terminoꝝ. Sꝫ nõ eſt dare primũ: qꝛ ange
lus p ſe eſſet corruptibilis: qꝛ habẽs potentiã
ad nõ eſſe. Ergo ẽ dare ſcdꝫ. ⁊ ꝯñr talis po
tẽtia non cõponit cũ re. vel actu. Aut eſt da/
re tertiũ: ⁊ ſequit̃ idẽ: qꝛ talis repugnãtia ẽ ſo
3. ratio. lum in intellectu. ¶ 3°. ſi ad cõpoſitionem ha
bitus. ⁊ priuatiõis ſequit̃ compoſitio actus.
⁊ potẽtie obiectiue: quero de iſto actu vtrũꝫ
ſit ſimplex. ⁊ ſimiliter vtrꝫ ſimplex ſit iſta po
tẽtia. vel certe nõ: ſꝫ ſit in his cõpoſitio habi
tus. ⁊ priuatiõis. Si ſic igr̃ nõ omnis creatu
ra eſt compoſita. vt iſte dicit Si vero nõ ſed
eſt in his dicta compoſitio: ad ipſam ſequit̃
alia compoſitio actus. ⁊ potẽtie obiectiue: d
quibus itꝫ quero vt ṡ. Et ſic. vel ibit̃ in rebꝰ
in infinitum. vel erit aliquis ſimplex.
iſtantia ¶ 3° Nã dicit partẽ capi vno modo ſic vt to
ꝯtra. 3. tum captũ ſit pars capientis: ſicut ſpẽs capit
dictum genus: ⁊ hic põt cõcedi eſſe relatio capientis
ſco. ibi/ ad captũ realis. ¶ Cõtra p°. Nã ſꝫ hoc inter
dem hominẽ. ⁊ animal eſſet relatio realis capien
pria rõ tis. Sed cõſequẽs eſt falſum: ¶ P° qꝛ animal
quod ab homine capitur eſt idẽꝫ realiter ho
mini: animal aũt aliud ab homine ab eo nõ
capit̃. ¶ 2° qꝛ ſi animal eſſet pars capta ab ho
mine: nõ predicaret̃ de homine affirmatiue
qꝛ non eſſet idem homini omnis autẽ propo
ſitio affirmatiua ſignificat ſubiectũ eſſe idẽ p
ſcda rõ dicato. ¶ 2° principaliter oĩs relatio realis ha
bet extrema realia realiter diſtincta ſꝫ iſtum
p°. di. 31. q. 1. Sed ſpẽs. ⁊ genus non diſtinguũ
tur realiter: qꝛ vnum de alio predicatur idẽ/
ptice ⁊ formaliter. Ergo ⁊c̃.
Tem. di. 8. q. 3. Querit vtrꝫ cũ ſim/ q̃ dñr a
plicitate diuina ſtet deum eſſe in ge ſco. di. 8
nere: ⁊ dicit q nõ. Sꝫ deficit i mul/ q. 3.
tis ſpecialiter qꝛ dicit q in aliqbus creaturis
genus. ⁊ differentia ſumuntur ab alia. ⁊ ab
alia re: ſicut ponendo plures formas in ho/
mine animal accipit̃ a ſenſitiua. ⁊ rationa/
le ab intellectiua. Et tunc illa res a qua acci/
pit̃ genus vere eſt potentialis. ⁊ perfectibilis
ab illa re a qua accipitur differentia. Aliqñ
ibi non ſunt res. ⁊ res ſicut in accidẽtibꝰ. ⁊c̃.
Hec ille. cum multis alijs contra que dictum
eſt ſupra. di. 3. q. 3. Uide ibi argumẽta diffu
ſe: ⁊ hic huius opinionẽ diffuſiſſime.
Tem. di. 8. q. 3. Pertractat materiã q̃ itꝫ a
illius qõnis vtrũ cũ diuina ſimplici ſco dñr
tate. ſtet deo. ⁊ creature eſſe aliqd di. 8. q.
vniuocum: ⁊ tenet q ſic. ⁊ deficit multiplr̃. tertia.
¶ Primo. nã dicit deum. ⁊ creaturam nõ ẽẽ iſtãtia ꝯ
primo diuerſa in conceptibus. ſed in realita/ tra pri/
te. ¶ Cõtra. Nã quecunqꝫ in nullo conceptu mũ dic
vniuoco cõueniunt ſunt primo diuerſa in cõ tũ. ſcoti
ceptibus: alioquin. x. genera que cõueniũt in ibidem]
ente nõ eſſent p° diuerſa in conceptibus cõtra pria rõ.
com. Sꝫ deus ⁊ creatura ſũt hu
iuſmodi vt probatuꝫ eſt ergo. ⁊c̃. ¶ 2°. Si deꝰ ſcda rõ
⁊ creatura nõ eſſent p° diuerſa in conceptibꝰ:
nulle creature eſſent p° diuerſe in cõceptibus:
qꝛ maior eſt differẽtia inter deũ cõceptum ⁊
creaturam conceptam q̃ inter quecũqꝫ crea
ta concepta ſub proprijs conceptibus: quod
patet primo: quia propoſitio qua negat̃ crea
tor a creatura mediante conceptu proprio. ẽ
verior q̃ vbi negatur creatum de creato: qꝛ
extrema diſtant magis. ¶ 2° quia oppoſita
affirmatio eſt magis falſa propter minoreꝫ
extremoruꝫ idẽptitatem. Sꝫ ſm iſtũ in rebꝰ
creatis eſt inuenire duo p° diuerſa etiam i cõ
ceptu ſicut differentie vltime: vel realitates a
quibus ſumuntur vt patuit. Ergo multo ma
gis deus. ⁊ creatura ſunt primo diuerſa etiã
in conceptibus.

iſtantia ¶ 2°. Nā dicit φ cū qs intelligit hoc. vel illud
ꝯtra .b3 Bonū ipſum bonū3 eſſentialr̄ intelligitur vt
dictum paro cōceptus. indiſtincte. ⁊ in vniuerſali.
ſco. di. 8 ſ Cōtra. Nā l3 intelligē do hoc bonū intelli/
q. 3. gat qs bonū. nō tñ indiſtincte. ⁊ in vniuerſa
li. ſ3 vt cōtractū eſt ad hoc bonū: alioquin q̄ñ
ꝯcipit̄ hoc bonū intelligeret̄ bonū mult̄ mo
dis. ⁊ ſimul in intellectu eſſent duo cōceptus.
⁊ due intellectiones. ⁊ duo obi̇a: q2 vt cōtra/
ctum ad hoc nō eſt cōe. nec intelligit̄ vt cōe:
niſi ꝟtualiter: quia ſalicet conceptus comu/
nior virtualiter manet in minus comuni.
iſtantia ¶ 3°. Nā dicit cōceptu3 boni independentis
ꝯtra .3. eſſe pfectiſſimū cōceptum naturalem de deo.
dictum Cōtra. ēt b3 eū. Nā ipſe dicit. di. 3. q. 5. ē φ ē
ſco. ibi/ cōceptus entis infiniti. ſ Si dicat̄ φ ide3 eſt
dem. cōceptus entis infiniti. ⁊ boni independētis.
Euaſio ſ Cōtra q2 pōt quis eſſe certus φ deus ſit bo
impug. nū independēs. ⁊ dubitare vtrum ſit bonum
infinitum intenſiue.
iſtantia ¶ 4°. Nā dicit φ cōceptus rei puta albedinis
ꝯtra. 4. cū modo ſuo intrinſeco abſq3 certo gradu eſt
dictum cōis: ⁊ cōceptus eiuſdē cū iſto modo puta cū
ſco. ibi/ tāto gradu eſt ppri⁹. ⁊ pfectus: ⁊ poſſunt ac/
dem. cipi a realitate ⁊ modo: ita φ b3 intellectum
iſtiuſ: ſi tñ pōt intelligi: extra ai̇a3 ſunt tria. ſ.
res. realitas. ⁊ modus realitatis. ⁊ q̄dlib3 ex
pria rō tra ai̇a3 diſtinguit̄ ab alio. ſ Cōtra p°. Diui
ſio .n. entis in rē ⁊ rōne3 erit notabiliter iſuf/
ſcd̄a rō ficiens: q2 mediat realitas. ⁊ modus. ſ 2°. Nā
ſicut ponit modū realitatis qui nō eſt reali/
tas: ita erit ponere modū rei qui nō ſit res: ⁊
modalitatē modi que ad illū ſe habet vt rea
litas ad rē. ⁊ ſic in aliq̄ vna eſſentia ſimplici
hēbim⁹. Quinque rē. ſ. modū rei: modalitate3
illius modi: ⁊ realitatē: ⁊ modū realitatis.
iſtantia ¶ 5°. Nā dicit ens deo cōueniens priꝰ eſſe i/
ꝯtra qn finitū q̄3 ſit hoc. ſ Cōtra p°. Nā ſequeret̄ φ i
tū dictū finitas ꝯueniret enti in cōi: p° q2 ens cui pri⁹
ſco. di. 8 ꝯuenit infinitas q̄3 ſingularitas eſt ens i cōi:
q. 3. cū ois entis acceptio ſit entis in cōi. vel i par
pria rō ticulari. ſiue vt ē hoc. ſ 2°. q2 dicē do hoc ens
nō dico niſi duo. ſ. ly ens. ⁊ ly hoc: vn̄ ſi hoc
ens eſt infinitū eſt rōne primi tm̄: vel ſecundi
tm̄. vel vtriuſq3. Et ſi eſt ſecundū. vel tertiū3
nō priꝰ eſt infinitū q̄3 hoc: ⁊ ſi eſt primū. igr̄
enti vt diſtinguit̄ cōtra hoc cōuenit infinitas
Et ꝯñr enti in cōi. S3 ꝯñs eſt falſum q2 om/
ne ens eſſet infinitū. ſ 2° principaliter q̄q̄d ē ſcd̄a rō
pfectiſſimus cōceptus rei. eſt de ea inquātum
eſt hoc: q2 quādiu ignorat̄ in particulari nō
cōcipit̄ pfecte. S3 b3 iſtū pfectiſſimus ꝯcept⁹
de deo eſt cōceptus infiniti. Ergo ipſe habet̄
de deo inquantum eſt hoc.

Tē. di. 8. q. 5. Querit vtr̄ cū diuina q̄ dn̄r a
ſimplicitate poſſit ſtare diſtinctio p ſco. di. 8
fectionū eſſētialiū. pcedēs aliq° mo/ q. 5.
do oē3 actū intellectus. Eſt aūt circa hoc ſua
opinio iſta. Inter pfectiones diuinas eſſentia
les nō eſt tm̄ differentia rōniſ: hoc eſt diuerſo
rū modoꝝ cōcipiēdi idē obu3 formale: talis
enim eſt inter ſapiētē. ⁊ ſapiētiā. ⁊ vtiq3 ma
ior eſt inter ſapiētiā. ⁊ veritatē: nec eſt ibi tm̄
differētia obiectoꝝ formaliū in intellectu: q2
illa nunq̄3 eſt in cognitiōe intuitiua vt argu
tū eſt. niſi ſit in obiecto itũitiue cognito. Eſt
ergo ibi tertia diſtinctio pcedens intellectu3
oi modo. ⁊ eſt iſta. φ ſapiētia eſt in re ex na/
tura rei. ⁊ bonitas eſt in re ex natura rei: ſapi
entia aūt in re formaliter nō eſt bonitas in re
Eſt ergo aliqua nō idēptitas formalis ex pte
rei hec ille in forma. hanc ēt opiniōnē aliqui
ſcotiſte ſic declarāt vt aurco. Sapiētia. ⁊ iu/
ſtitia. ⁊ hoꝝ formalitas. ac rō ſunt vnū. ⁊ nō
oino vnū. i. nō in primo modo p ſe. q̄ſi vnu3
in recto ſit alterius ꝯcepr⁹: vn̄ oia attributa
ſunt vna res aliter. ⁊ alr̄: qd̄ tñ alr̄. ⁊ alr̄ non
fabricat̄ ab intellectu. ſ3 illū pcedit Sicut .n.
ens. ita ⁊ diſtinctio ois eſt realis. vel rōnis. ſ3
diſtinctio rōnis aliq̄ñ orit̄ ab intellectu vt q̄
eſt penes modos cōcipiēdi cōfuſe. vel diſtin/
cte. aut modo fieri. ac quietis. vel ꝯcreti ⁊ ab
ſtracti. ⁊ hmōi: qui ſunt modi grāmaticales:
aliq̄ñ vero orit̄ ex natura rei. vt ea que ē for/
maliū obiectoꝝ: q2 eadē res hēt φ intellectū
pluribꝰ modis moueat q̄3 alia: pp qd̄ eſt plu/
ra modaliter ſiue ꝯceptibilr̄. pluralitate pue
niēte actū intellect⁹. que pluralitas nō eſt ali
quid poſitiuū in re. ſicut nec multitudo. nec
numerus. hec ex illo. Ad intellectu3 ēt huius

opinionis faciunt dicta ſupra.di .2.q.4. vbi
agebatur de diſtinctione inter eſſentiaꝫ. ⁊ ꝓ
prietatem.

ꝯtra pᵒ. ¶ Primo aũt arguo cõtra iſtã poſitioneꝫ i
aguit eo ꝙ talẽ diſtinctionẽ ponit inter attributa:
doctor. ⁊ ante oĩa accipio tanꝙ̃ fundamentũ oĩum
vnã ꝓpoſitionẽ veriſſimã.ſ.ſapia que eſt in
deo.vel ſapiẽtia dicta de deo:ſeu ſapia diui
na formaliter ẽ vera res:ſeu formaliter dicit
pria rõ veram reꝫ:ẽt perfectionẽ.Qḋ pꝫ primo.Nã
iſte ideo eã ponit manere in deo qꝛ hꝫ ſuam
rõnem formalẽ dicit pfectioneꝫ ſimpliciter:
ita ꝙ non dicat perfectionẽ ſimpliciter rõne
realitatis:alioquin omnis res que eſſet ſapia
etiã creata.⁊ accidentalis diceret pfectionem
ſimpliciter.⁊ aliter in deo. vñ hic in prima ra
tiõe quã 2ᵒ loco adducit ꝯtra ſecundã opinio
nẽ dicit ꝙ veritas formaliter eſt pfectio ſim
ſcd̃a rõ pliciter ⁊ ſimiliter bonitas ⁊c̃.¶ 2ᵒ. Nã aliter
maior eẽt diſtinctio ſapie ab eſſentia que eſt
vera res formaliter ꝙ̃ patris.a filio quoꝝꝫ
vtrũqꝫ eſt vera res:qꝛ qḋ nõ eſt vera res ma
gis diſtinguit ab oĩ re ꝙ̃ quecũqꝫ res ab alia
3.ratio. ¶ 3ᵒ. Nã aliter ſapia increata nõ eſſet forma
liter ita verũ ens.⁊ pfectũ.ſicut ſapia creata.
que dicit formaliter verã rẽ. cũ in ſua rõne
formali dicat qualitatẽ ꝑdicamẽtalẽ ſibi ſu
4.ratio periorẽ.¶ 4ᵒ.qꝛ oĩa iſta hꝫ iſtũ ſunt formalr̃
infinita:infinitas aũt hꝫ eundẽ repugnat cui
libet qḋ nõ eſt pfectio ſimpliciter:vt hic pꝫ.
¶ Tunc principaliter arguo primo.ſic. Ois
diſtinctio diuinoꝝ attributoꝝ eſt realis. vel
rõis tm̃.vel media.ſiue alia a predictis:vt ꝑ
ſe manifeſtũ eſt.Sed iſta quã ponit iſte qua
litercũqꝫ nominet.qꝛ de noĩbus nõ eſt curan
dũ.nõ põt eſſe diſtinctio realis.Nã oĩa realr̃
diſtincta pᵒ oportet eſſe diuerſas res. aut rea
litates:qꝛ ſicut ſe habet indiſtinctio ad vnuꝫ.
ita diſtinctio ad plura:indiſtincta autẽ rea
liter ſunt vna res:⁊ ꝯñr diſtincta realiter ſũt
diſtincte res.aut realitates.⁊ 2ᵒ opꝫ ꝙ vnum
nõ ſit aliud:qꝛ hoc eſt hoc.ſignificat vnitatẽ
ꝑdicati cũ ſubiecto:hoc aũt nõ eſt hoc. diuer
ſitatem:que aũt diſtinguunt realiter non ſunt
vna realitas.ſꝫ diſtincta.vt ꝓbatum eſt:iſta

autem nõ ſunt diſtincte res.⁊ vnũ eſt aliud.
¶ Si dicatur ꝙ iuſtitia dei eſt ſapientia rea Euaſio
liter:ſꝫ tñ formaliter iuſtitia nõ eſt formalr̃
ſapientia.¶ Contra qꝛ illud quo quis eſt for ipugna
maliter ſapiens eſt formalitas ſapiẽtie.ſicut tio.
quo quis eſt formaliter albus eſt formalitas
albedinis:ſed hꝫ auguſtinũ deus eo eſt ſapiẽs
quo eſt iuſtus:⁊ ſic formalitas iuſticie eſt for
malitas ſapiẽtie:⁊ ꝯñr iſta ſunt idẽ formalr̃.
¶ Si dicat ꝙ iſte formalitates ſunt ideꝫ rea Euaſio
liter. vel idẽptice nõ aũt formaliter¶ Contra Impu.
primo. Naꝫ ſi formalitas ſapie.⁊ iuſticie eſt pria rõ
vna realiter.ſapia.⁊ iuſticia habẽt vnã for
malitatẽ realiter.Ergo realiter ſunt formalr̃
idẽ.Ergo ante oẽs intellectus ſunt formalr̃.
idem.qꝛ hꝫ iſtũ in pᵒ.di.prima.q.prima. ſũt
idem realiter que ſunt idẽ ante oẽ opus intel
lectus.Ergo nõ diſtinguunt formaliter.niſi ꝑ
opus intellectus.Nõ ergo ex natura rei.¶ 2ᵒ. ſcd̃a rõ.
Nã ꝯtra hoc ꝙ dr̃ idemptice.ideꝫ arguetur
multipliciter in hac qõne 3ᵒ loco.¶ 3ᵒ.Nã dif 3. ratio.
ferre formaliter.eſt differre in formalitatibꝰ
ſicut differre eſſentialiter eſt differre in eſſen
tiis.⁊ ꝑſonaliter in perſonis:⁊ realiter in rea
litatibꝰ.Ergo ſi formalitates differũt forma
litatũ erunt formalitates in infinituꝫ:vel erit
deuenire ad aliquas formaliter nõ differẽtes
⁊ pari rõne ſtandũ erat in primis.¶ 4ᵒ.naꝫ ſi 4. ratio
iſte formalitates ſunt vnũ idẽptice ſunt vnuꝫ
formaliter:qꝛ vt patet.5.meth. vnitas idẽpti tex.cõ.
tatis eſt maxima.⁊ ſic eſt vnitas realis.⁊ for 12.
malis ſimul.¶ 5ᵒ.Nã ſapia eſt formaliter for 5. ratio
malitas ſapie:aliogn hẽret aliquã formalita
tẽ qua differret a ſua formalitate:cui.vl eſſet
idẽ formaliter. vel iretur i infinitũ: ⁊ pari ra
tiõe iuſticia ẽ formalr̃ ſua formalitas.Tunc
ſic.Quecũqꝫ eidẽ rei ſũt idẽ realiter.⁊ forma
liter ſunt inter ſe idẽ formaliter. vt pꝫ.qꝛ ſm
iſtũ tãta eſt vnitas extremoꝝ inuicẽ quãta i
medio.Sꝫ iſte due formalitates ſunt forma
liter idẽ vni rei.ſ.iuſticie.⁊ ſapie:que vna eſt
⁊c̃.¶ Si aũt dicat aliter ꝙ iſta diſtinctio eſt. Euaſio
realis nõ qꝛ ſit reꝝ:aut realitatũ. ſꝫ qꝛ oriť a
natura rei. Cõtra. Nã ſi oritur a natura rei, ipugna
aut eſt hoc effectiue.aut formaliter: qꝛ aliuv. tio.

modus fingi nõ poteſt. Si effectiue: igr̃ opor-
tet dare ĩ re aliq̃d quo illa diſtinctio habeat
eſſe formaliter alioq̃n cauſa effectiua eius eẽt
ſine effectu: ⁊ ſic adhuc op; ponere diuerſas
realitates quib⁹ iſta formaliter ⁊ realiter dif-
ferant. Si vero formaliter igr̃ oportet dare
diuerſas realitates qbus extrema iſti⁹ diſtin-
ctionis realiter diſtinguãtur ⁊ ſic idẽ qð pri⁹
Euaſio ¶ Si aũt dicat̃ q̄ ideo dicit̃ realis q: puenit
ĩpugna actũ intellectus. ¶ Cõtra arguo vt ſ: q: ſi dr̃
tio. realis ſic op; ibi eſſe diuerſas res. aut realita-
tes. Non põt ẽt dici iſta diſtinctio media in-
ter realẽ. ⁊ rõnis. Nã ois diſtinctio eſt ſ; rõ-
nẽ in aĩa tm̃: vel eſt ſ; rẽ extra itellectu;: q: ſi
eſſet media inter iſtas. paſſio excederet ſubu;
ſuũ: q: ens cuius .ſ. paſſio ẽ vnũ. ⁊ multa di-
ſtinctũ. ⁊ indiſtinctũ diuidit̃ p ens in aĩa ſiue
ens rõnis tm̃. ⁊ extra aĩa; ſiue reale. nec dat̃
mediũ. Ergo relinquit̃ q̄ iſta diſtinctio ſit ra-
Euaſio tiõis tm̃. vel nihil ſit. ¶ Si aũt ad argumẽtũ
aliter dicat̃ q̄ iſta diſtinctio nõ eſt diſtinctio
impu- ꝓprie. ſ; ñ idẽptitas. ¶ Cõtra hoc arguet̃ ſta-
gnatio. tim arguẽdo cõtra ſecũdũ dictũ iſtius qð re-
ↄtra .2°. citabitur. ¶ 2° principalr̃ Arguo Quicũq; in
pricipa- diuinis abſolutis ex pte rei aliq̃d eſt idẽ om-
liter ar- nib⁹ modis cũ alio .i. re ⁊ rõne qcq̃d ex par-
guit do- te rei dr̃ de vno dr̃ ẽt de alio: q: iſta eſt regu-
ctor. la omnis doctoris. Sed formalis rõ ſapie. ⁊
pria rõ formalis rõ illius rei quã ſapia formaliter di-
cit. ex pte rei ſunt oĩo idẽ .i. re. ⁊ rõne: qð p;
primo q: alioquin eadẽ res formalr̃ ſumpta
hẽret duas formales rões .ſ. rõnem ſapie. ⁊
ſcða rõ rõnẽ rei q̃ formaliter ſignificat̃ p ſapia;. ¶ 2°
q: illa nõ diſtinguunt̃ formaliter quoꝝ vnu;
negari nõ põt ab alio cũ nota importãte for-
malitatẽ .i. cũ reduplicationẽ vt in ꝓpoſito:
q: nõ vere dr̃ formalitas ſapie diuine inquã-
tũ formalitas ſapie diuine nõ eſt formalitas
illius rei quã ſapia dicit: q: formalitas ſapie
diuine in quãtũ talis formalitas eſt formalr̃
ſapia diuina: alioq̃n ĩ ſapia eſſet alia forma-
litas p quã formaliter diſtingueret̃ a ſua for-
malitate. ⁊ eadẽ rõne res ſapientie ẽ ſua for-
malitas formaliter. ⁊ ↄñr iſte formalitates

ſunt formaliter vna. ¶ 3°. Nam quecũq; ſunt 3. ratio
idẽptice vnũ ſunt vnũ. realiter. ⁊ formaliter:
ex .5°. meth. tex. co. 12. q: vt dictũ eſt inter mo-
dos vnitatis idẽptitas tenet principatũ. Er-
go quecũq; dicunt̃ de re ſapie dicunt̃ de ei⁹
formalitate. ⁊ e ↄ°. loquẽdo ex pte rei. Ergo
ſi a iuſticia. vel eius formalitate diſtinguitur
formalitas ſapie. diſtinguit̃ ẽt ipſa res ſapie
⁊ ſi illa rõ nõ eſt ratio iuſticie ẽt illa res non
erit illa ratio q̄ ipſe negat: ⁊ ſi diſtincte ſunt
horum formalitates diſtincte ſunt ⁊ realita-
tes. ¶ Si dicat̃ ad hoc. q̄ ſapientia increata Euaſio
dicit formaliter rẽ aliquã in cõi ſ; nõ rẽ hãc.
¶ Cõtra primo. Na; ſicut homo in cõi dicit ĩpugna-
formaliter animal in cõi. ita hic homo dicit. tio.
⁊ includit formaliter hoc aĩal: ⁊ ↄñr l; ſapia pria rõ.
in cõi accepta nõ includat niſi rem in cõi. tñ
hec .i. increata includit hanc rẽ. vel illa;. ¶ 2°. ſcða rõ
Nã ſi ſapientia increata nõ includeret forma-
liter niſi rem in cõi: cũ in iſto cõi non diſtin-
guat̃ a ſapia creata ſequit̃ q̄ ab illa non di-
ſtinguat̃ realiter. ¶ Si dicat̃ q̄ dicendo ſa- Euaſio
piẽtia hec. dico duo .ſ. ſapiẽtiã. ⁊ hecceitatẽ
ideſt ſignificationẽ que dicit verã rẽ. ⁊ hanc
formaliter. ideoq; ſapia hec dicit verã rẽ for-
maliter rõne hecceitatis. ⁊ hãc rẽ: nõ aũt ra-
tione eius q̄ dico ſapiẽtiã. ¶ Cõtra Cum .n. ĩpugna-
iſte loquitur de diſtinctione attributorum. tio.
vel intendit loqui de eis ſolum in comuni.
vel vt ſunt hec. ideſt in deo diſtincta a creatu-
ris. Si primum nihil facit ad queſtionis dif-
ficultatem que non eſt de ſapientia in comu-
ni ſed de ſapientia hac: nec facit aliquid ad
ponendum aliquam diſtinctionem in deo:
quia q̄ ſapientia in comuni non ſit iuſtitia ĩ
comuni hoc patet etiam ex parte creature:
vnde oportet neceſſario q̄ ſm intellectum ſu-
um loquatur de ſapiẽtia hac: prout ſcilicet ẽ
in deo. ⁊ prout diſtinguitur a ſapientia crea-
ta que non eſt comunis. quod etiam patet:
quia dicit ſapientia eſt infinita formaliter
ideoq; eſt idem iuſtitie. quod de ſapientia
in comuni non eſt verum ſed ſolum de hac:
⁊ conſequenter hec ſecundum eum non

eſt formaliter hec iuſtitia. vñ niſi poneret ali
quid hoc ſignatum vt hoc eſſe formalr̃ diſtin
ctũ ab illo vt illud: nihil eſſet quod dicit mo/
ta qõne: quia qõ non eſt de ſapiẽtia i cõi ſʒ
3°. pricipalr̃ inſtat doctor. de hac vt hec. ¶ 3°. principaliter. Nã queciq̃ʒ
ſunt formaliter aliqd. ⁊ nõ aliud nõ ſunt for
maliter diſtincta: q: ſunt formalr̃ idẽ. Sed ſa
piẽtia eſt formalr̃ aliqd. i. hec res puta ſapiã
vel q̃litercũq̃ʒ noieť. ⁊ nõ eſt aliud. ⁊ ſimilr̃
iuſtitia eſt formalr̃ illa res ⁊ nõ ẽ aliud. ergo
ſapiẽtia. ⁊ iuſtitia nõ ſũt formalr̃ diſtincta.
Euaſio ⁊ ipugnatio. ¶ Si dicať ꝙ ſapiã dicit formalr̃ hanc rẽ. ⁊
aliqd aliud. ¶ Cõtra. q: formalr̃ diceret duo
que cũ ſint diſtincta formalr̃ dicent duas for
males rõnes. De illis aũt duabꝰ rõnibus ar/
gui põt eodẽ modo ſicut de iuſticia. ⁊ ſapiã
argutũ eſt: ⁊ ɔ̃ñr. vel ꝓcederť in infinitũ in
rõnibus formalibꝰ incluſis in ſapiã. vel ille ñ
diſtinguuť formalr̃: ⁊ ſic erit vna formalis
ratio illius rei. ⁊ illius aliꝰ qõ dr̃ ſapiã ſigni
4°. principalr̃ inſtat. ficare formaliter. ¶ 4°. vbicũq̃ʒ aliq̃ ꝑ aliqua
formalr̃ diſtinguuť opʒ reductionẽ fieri i ali
qua ſe totis diſtincta: ⁊ in nullo formalr̃ ɔue
niẽtia: q: quero de illis ꝑ que iſta formalr̃ di
ſtinguuť. an ſe totis formalr̃ diſtinguanť. ⁊
hr̃ propoſitũ: vel nõ ſe totis: ⁊ ſic querẽdo. vľ
ibiť in infinitũ. vel aliqñ hẽbiť intentũ. Tũc
ſic. Si ſapiã. ⁊ iuſtitia icreata formaliter di/
ſtinguuť opʒ neceſſario in eodẽ ſuppoſito di
uino eẽ duo ſe totis diſtincta formalr̃: vt pa/
tet ex dictis. Sed ɔ̃ñs eſt impoſſibile. ¶ Prio
q: in eo eſſent duo plus diſtincta q̃ʒ duo ſup
poſita. que nõ diſtinguuť formalr̃ ſe totis cũ
in eſſentia cõueniãt. ¶ 2° q: quelibet formali/
tas eſſet aliq̃ res formalr̃ vt in principio pro
batũ eſt. ⁊ ſi nõ eſt alia: Ergo quelibet eſt for
maliter eadẽ. ⁊ ɔ̃ñr quelibet ɔuenit cum alia
formaliter i aliquo. ⁊ ɔ̃ñr nõ diſtinguuť ſe to
5°. principalr̃ inſtat. tis. ¶ 5° principaliter. Nã ſi ſapiã formalr̃ di
ſtinguiť a ꝑfectione formaliter dicat impfec/
tionẽ. vel nõ ꝑfectionẽ: q: diſtingui a ꝑfectio
ne iportat negationẽ ꝑfectiõis. Sʒ hoc eſt fal
ſum: q: ſi dicať vꝫ. ſequiť ꝙ ſapiã nõ ſit pfe
ctio ꝭʒ ſe totã. ſʒ ꝭʒ aliqd ſui nõ ſit ꝑfectio. ex
quo ſequiť p°. ꝙ ſapiẽtia importet duo diſtin
cta formaliter: ⁊ ita diuideť q̃ſi in duas for/
males rõnes. ⁊ erit proceſſus in īfinitũ vt ar/
gutuʒ eſt. ¶ 2°. ꝙ ꝑ hoc nõ ſoluiť argumentũ:
q: accipio illud aliqd qõ dicit ꝑaſe ꝑfectio/
nẽ attributalẽ: ⁊ illud ꝭʒ hoc non diſtinguiť
formaliter a perfectiõe: aliogn diceret aliqd
aliud q̃ʒ perfectionẽ ſicut argutuʒ eſt. ¶ 6° nã 6°. principalr̃ inſtat.
accepta illa re quã iuſtitia. ⁊ ſapiã dicit. que
ro vtꝝ ex pte rei habeat tñ vnã formalẽ ra/
tionẽ ſibi adequatã. vel nõ. Si nõ hẽt vnam
tñ. Ergo vna res hẽbit duas: vel plures rõ/
nes adeq̃tas. Si aũt habet vnã tñ. aut rõ ſa
piẽtie eſt illi rei adequata quantũ eſt ex par/
te rei aut nõ. Si ſic: igr̃ eadẽ rõne ⁊ rõ iuſti/
cie: ⁊ ɔ̃ñr ſapiẽtia. ⁊ iuſticia nõ habebũt ra/
tiones diſtinctas ex pte rei: vel vna res hẽbit
plures rõnes adequatas qõ eſt impoſſibile.
Si nõ ɔtra p°: q: eadẽ rõe nec rõ iuſtitie erit
ei adequata nec rõ bonitatis ⁊ ſic de aliis: q:
eq̃liter oĩs talis rõ ẽ ⁊ formalr̃ īfinita ꝭʒ iſtã.
¶ 2°. q: ex pte rei ſi rõ ſapie nõ eſt illi rei adeq̃
ta. aut excedet illã rẽ: ⁊ ɔ̃ñr ex parte aliq̃ nõ
erit illa res: aut excedeť ab ea: ⁊ ſic iſta res ex
pte aliqua nõ erit ſapiẽs. ⁊ eodem modo ex
pte aliq̃ nõ erit iuſta. nec bona. ⁊ ſic ð aliis at
tributis: ⁊ ɔ̃ñr diuina eſſentia nõ erit ſapiẽs
ꝭʒ ſe totã. nec iuſta. nec bona. ⁊c̃. ¶ 7°. Nã ac 7°. principalr̃ inſtat.
cipio ꝑaſe illð quo ſapiẽtia. ⁊ iuſticia diſtin
guuť formalr̃ ⁊ illud ex pte ſapie ſit. a. Que
ro igr̃ vtꝝ. a. ſit formaliter res aut nõ. ſi ſic:
ergo ſapiẽtia in quantũ diſtinguiť a iuſticia
eſt vera res. ⁊ ɔ̃ñr eſt res a iuſticia diſtincta:
Si vero nõ: ergo cũ. a. ſit i deo. aliqõ poſitiuũ
abſolutum eſt in deo quod non diſtinguitur
a creatura realiter. ideſt ſicut alia res: quod ẽ
abſurdum: Item ſequitur ꝙ. a. non ſit infini/
tum ſi non eſt res: ⁊ conſequenter ſapientia
non eſt formaliter infinita: quia non eſt infi/
nita per. a. quod eſt ſua ratio formalis.
¶ 8°. ſicut eſſentiale ſe habet ad eſſentiam ⁊ eſ 8°. principalr̃ inſtat.
ſentialiter ad eſſentiale. ita ſe habet formale
ad formaʒ ⁊ formaliter ad formale. Sed ni
hil eſt alicui eſſentiale nihil per eſſentiaʒ: nec
ẽt ɔuenit alicui aliqd eſſentialr̃ niſi ꝑ eſſẽtiã.
Ergo nihil ẽ alicui formale niſi ꝑ formam.

nec alicui cópetit aliqd ſoꝛmaliter niſi ꝑ ſoꝛ/
má. Ergo ſi ſapiétia ab aliquo diſtinguitur
ſoꝛmaliter erit ꝑ ſuá ſoꝛmá:⁊ ꝯñr ꝑ ſoꝛmam
que eſt in deo diſtinguet vnú attributum ab
alio.⁊ ꝯñr ꝑ eſſentiá cú in deo nó ſit alia foꝛ
ma.⁊ ꝯñr per rem.⁊ realiter qꝺ iſte negat.
9. pꝛici/ palr in/ ſtat. ¶ 9°.Omnia abſoluta in deo tráſeuntiá i re/
alé idéptitaté cú diuina eſſétia.tranſeunt ét i
foꝛmalé.Sꝫ omnia diuina attributa ſút hu
iuſmodi ét ꝭꝫ iſtú. Ergo oía ſunt ſoꝛmaliter
idé eſſentie diuine pꝫ aút maioꝛ: qꝛ cá illius
realis tráſitus.vel eſt p° infinita ꝑfectio ipoꝝ
attributoꝝ:vel 2° eſt ꝑfectio ipſius eſſentie:vł
3° eſt ꝑfectio vtriuſqꝫ:vel 4° eſt diuina ſimpli
citas.¶ Si pꝛimú:igiť multo magis tranſi/
búť i idéptitaté cú illa ꝭꝫ ſuas ſoꝛmalitates:
qꝛ ꝭꝫ illas impoꝛtát perfectioné eque.vel ma
gis ꝙ̃ ꝭꝫ ſuas realitates.cuꝫ ergo iſte ea po/
nat in deo manere ſoꝛmaliter:qꝛ ꝭꝫ ſuas ſoꝛ/
malitates impoꝛtát ꝑfectioné ſimpliciter ita
ꝙ nó dicunt ꝑfectione ſimpliciter róne reali
tatis.alioqn:vt dictú eſt:oís res que eſt ſapié
tia eſſet ꝑfectio ſimpliciter ét creata ſꝫ eá im
poꝛtat róne ſoꝛmalitatis.¶ Si ſm:qꝛ.ſ. eſſen
tia eo ꝙ ſit ꝑfecta ſimpliciter continet vnite
oéꝫ realitaté attributoꝝ ſequiť idé.qꝛ magis
vel equaliter ſoꝛmalitas eſſentie ꝯtinebit vni
te oés rónes attributoꝝ:qꝛ nó eſt minus ꝑfe/
cta ꝭꝫ ſuá ſoꝛmalitaté.ꝙ̃ ſm realitateꝫ imo
iſte haberet dicere ꝙ e 2° eſt.ſi fieri poſſet có/
paratio.ſicut de attributis dictú eſt.¶ Si ve
ro deť tertiú:ſequiť idé eiſdeꝫ rónibus.¶ Si
aút deť quartú:ſimiliter idé ſequiť: qꝛ diuia
ſimplicitas ꝓuenit ex infinita.⁊ illuminata
diuina ꝑfectióe. Si dicať ꝙ attributa ꝭꝫ ſuá
ſoꝛmalitaté nó impoꝛtát ꝑfectioné maioꝛeꝫ.
vel minoꝛé.ſꝫ eandé in numero: ſequiť ideꝫ:
qꝛ pari róne tranſibút in idéptitatem.vel ſta
bunt in diſtinctióe ꝭꝫ realitaté.⁊ ꝭꝫ ſoꝛmali
10. iſtat ⁊ pꝛici/ paliter. taté.¶ 10. Illá quecúqꝫ ꝑfectiones ſubſtantie
create hént eandé diſtantiá ꝭꝫ realitaté.⁊ ꝭꝫ
ſoꝛmalitaté ad ſubſtantiá creatá.⁊ ad inuicé
ille vt ſunt in deo equaliter tráſeunt in idépti
taté ſubſtátie diuine.⁊ ad inuicé quatum ad
ſuá realitaté.⁊ quátuꝫ ad ſuá ſoꝛmalitateꝫ:
quia poſita eadé cauſa debet poni idé effec/
tus:cá auté tranſitus ꝭꝫ realitatem eſt ſubla/
tio ſubſtátie que erat realitaté ad ſubſtátiá.
⁊ ad inuicé:que ſublatio neceſſario eſt infoꝛ
malitatibus ſi eſt in realitatibus ⁊ eſt eadem
diſtantia vtroꝛúqꝫ:alioquin eadé diſtantia
ſtaret.⁊ nó ſtaret.¶ Jté ſi ſtaret quátú ad ſoꝛ ꝯfirmať.
malitates faceret eas tñ differre quátú ⁊ rea
litates in quibus faciebat diuerſitaté realeꝫ.
ſiue pluriú reꝝ.⁊ ſic ſoꝛmalitates eſſent plu/
res res. Sed oía diuina attributa reperta in
creaturis ſunt hmói.i.habét ꝭꝫ realitateꝫ.⁊
ſoꝛmalitaté eandé diſtantiá ad ſubſtátiaꝫ in
qua ſunt.⁊ ad iuicé:qꝛ oís diſtátia.vel diſtin
ctio ꝑfectionú creataꝝ eſt ꝑ viam ſpális op/
poſitionis.i.cótrarietatis vt qꝛ ſunt ꝯtrarie:
vel ꝑ viá ſimplicis negationis.vt qꝛ ſunt di/
ſperate:⁊ vna de alia negať quomodo ét a
ſubiecto diſtinguntꝰ:Cóſtat aút eandé eſſe ꝯ
trarietaté duaꝝ ꝑfectionú.vel ſoꝛmaꝝ ꝭꝫ ſuá
realitaté.⁊ ſoꝛmalitaté:puta albedinis.⁊ ni
gredinis ⁊ ꝯñr eadé eſt eaꝝ diſtátia:⁊ foꝛme
diſperate eodé modo ſunt diſperate quátuꝫ
ad realitaté.⁊ ſoꝛmalitaté.puta ſapientia.⁊
iuſtitia.⁊ eadé eſt negatio qua iuſtitia nega
tur eſſe ſapiétia.vel ſubiectú ſuú quantuꝫ ad
ſuá realitaté.⁊ ſoꝛmalitaté:⁊ ꝯñr eadé eſt ea
rú diſtátia quátum ad vtrúqꝫ. Ergo ⁊c.
¶ 11°.Omne obiectú infinitú qꝺ ſub oi ſua ſoꝛ 11°.⁊ pꝛi
malitate.⁊ róne intelligiť per actú qui é vnꝰ cipalit i
tñ realiter ⁊ ſoꝛmaliter.eſt obiectú vnú tátú ſtat.
realiter ⁊ ſoꝛmaliter ita ꝙ in ſe nó habet ni/
ſi vná ſoꝛmalitaté intellectá: ¶ P° qꝛ cú actꝰ
ꝭꝫ obiecta diſtinguanť nó pót eé maioꝛ vni
tas in actu ꝙ̃ i obiecto:alioquin obiecta foꝛ
maliter duo terminare poſſent actú ſoꝛmalř
vnú:vñ ſi actus ſoꝛmaliter eſt vnus obiectuꝫ
eſſe nó pót ſoꝛmaliter multiplex.¶ 2° ét qꝛ ꝗ̃ro
vñ tales actus habét vnitaté ſoꝛmaliter:ꝙ ſi
dicať eſſe.qꝛ obiectú habet tñ vná ſoꝛmali/
taté.habeo intentú.¶ Si vero dicať ideo eé
qꝛ actus eſt illimitatus nó ſolum realiter. ſed
ét ſoꝛmaliter.ita ꝙ ſub vna realitate.⁊ ſoꝛ/
malitate cótinet realitates.⁊ ſoꝛmalitates in
finitoꝝ actuú terminabiliú ad tale obiectuꝫ.

parī rōne ipſum ob3 ſub vna realitate.⁊ for malitate ꝯtinet infinitas realitates.⁊ forma litates infinitoꝝ cognoſcibiliū in eo:⁊ ſic erit formaliter vnū.Sed diuina eſſentia. eſt ob3 infinitū qḋ ſub oī ſua rōne:⁊ formalitate in telligit̄ p actū qui eſt vnus tm̄ realiter.⁊ for maliter.i.p illū quo deus illā intuitiue videt qui ē vnꝰ realiter ⁊ formaliter b3 iſtiꝰ funda mēta: alioqn ſapiētia dei elicičs illū actū ñ eſſet vna formalr̄:⁊ ſic de alijs attributis. Er

12°. principalr̄: inſtat. go ⁊c̄.¶ 12°.Si attributa manēt diſtincta for maliter nō realiter darēt eē diſtincta forma liter nō realiter:q2 ſapiētia dat eē ſapiētem formaliter:⁊ iuſtitia iuſtū formaliter.diuerſi tas aūt cauſe nō ſtat cū3 vnitate effectus: vñ eſſe iuſtū:⁊ eē ſapiēte3 nō eſt formaliter eſſe idē.vt ēt ſcotiſte cōcedūt. S3 ꝯñs eſt falſum: q2 eē diuinū in ſuo formali:⁊ qditatiuo intel lectu aut includit eē cuiuſlibet attributi : aut nō:⁊ ſi ſic hr̄ ꝓpoſitū.ſ.ꝙ eē cuiuſlibet attri buti ſit indiſtinctū a diuino eē:nō ſolum rea liter.ſ3 ēt formalr̄:⁊ ꝯñr oibꝰ attributis for malr̄ rñdet vnū eē diuinū eſſentie.⁊ ita non debūt diuerſa eē formalr̄:ſi ꝟo nō. ergo eſſe dei p intellectū abſtrahi pōt ab eē cuiuſlibet attributi:⁊ ſic eē dei b3 ſuā formalē rōnē cō prehenſiuā eē inquātū eſſe nō icludit oē eē:⁊ ꝯñr nō eſt ifinitū:ſicut ſapiētia nō icludēs to tū qḋ ptinet ad ſapiētiā nō eſt ifinita ſapia.

13°.principalr̄: inſtat. Ergo ⁊c̄.¶ 13°. Quicqd pfectiſſime conuenit cuilibet attributo in cōcreto ſumpto.a.nullo attributo diſtinguit̄ ēt formalr̄: q2 iſte i ſuis reportā.pariſieñ.li°.p°.di.35.q.1.arᵉ.4.Gre gorio teſte:dicit expreſſe ꝙ vita itellectualis ſeu itellectualitas eſt de p ſe qditate:⁊.forma li rōe eſſētie diuine:⁊ ꝓbat p hoc:q2 qḋ pōt idē eſſe alicui nō ē pfectiſſime i illo niſi ſit de rōe qditatiua eiꝰ.S3 qḃlib3 attributū ꝯue nit cuilibet attributo i cōcreto ſumpto:q2 ſa piēs diuinꝰ eſt iuſtitia ⁊ bonitas ⁊c̄.⁊ iuſtꝰ eſt ſapiētia ⁊ bonitas ⁊c̄.⁊ qḃlibet cuilibet ꝯ uenit pfectiſſime:alioqn poſſet alteri ꝯuenire

14°.inſtat ⁊ principaliter. pfectius.⁊ ꝯñr nō oia eſſent ibi ſūme vnū.Er go ⁊c̄.¶ 14°. Quecūq3 pdicant̄ de ſe inuice3 in abſoluto p ſe pſeitate primi modi:ñ diſtin gunt̄ formalr̄:q2 vnū eſt de formali ⁊ qdita tiua rōne alteriꝰ.S3 qḃlibet attributū pdica tur de quolibet in abſtracto:q2 ſm cū illa eſt vera:iuſtitia dei eſt ſapiētia dei.⁊ ſic de alijs ⁊ qḃlibet pdicat̄ de quolibet p ſe p° modo:q2 ipſe.di.45.eiuſdē repor.in rñſione ad ſcḋa3. q.dicit ꝙ nunq̄3 pdicatio in abſoluto ē vera niſi ſit in pᵉ modo p ſe:⁊ ꝯñr b3 cū qditatiua ⁊ ꝯñr.vel pdicte nō ſunt vere.vel ſunt in p°io modo p ſeitatis.Ergo ⁊c̄.¶ 15° aut iuſtitia.⁊ 15°.principalr̄

ſapiētia diſtinguunt̄ ſe totis p°:aut nō ſe totis inſtat.

pᵉ.ſi diſtingunt̄ vt dicit.Si ſe totis pᵉ:Ergo p iſtū.26.di.cōtra.ꝓpoſitiuū3 ſunt p° diuerſa ⁊ nō aliqḋ idē entia:q2 ibi de pſonis arguēs ipſe facit iſtā ꝯſequētiā factā:⁊ ꝯñr ꝙ i ſe cō prehēdit ſap.a3.⁊ iuſtitiā non eſſet ſimplex: q2 nō eſt ſimplex ꝙ icludit plura quoꝝ vnu3 nō eſt alteꝝ.Nec ſunt aliqd idē qḋ ſit ſingu lū coꝝ:alioqn oē ꝯpoſitū poſſet dici ſimplex. ¶ Si ꝟo nō diſtinguunt̄ ſe totis pᵉ.⁊ tñ diſtin gunt̄ ergo b3 argumētatione3 eius ſapiētia aliquo ſui eſt idē iuſtitie:⁊ aliquo ſui diſtin guit̄:⁊ iuxta modū loquēdi aliquoꝝ ſcotiſta rum dr̄ ꝙ eſt eadē ſua realitate:⁊ diſtinguit̄ ꝓpria formalitate.Quero aūt de formalita te que ponit̄ diſtincta a realitate an ſe tota pᵉ diſtinguat̄ a ſua realitate:⁊ tunc ſapiētia nō erit in ſe ſimplex.an aliquo ſui tm̄:⁊ aliqᵒ nō:⁊ erit ꝓcedere in ifinitū i formalitatibus formalitatū. Nec pōt dicere ꝙ ſapiētia ſe to ta p° ſit realr̄ eadē.⁊ ſe tota pᵉ diſtincta for maliter:q2 ſic ei dicet ꝓpoſitiuus ꝙ vna pſo na ſe tota p° eadē eſt alteri eſſentialr̄ ⁊ ſe tota pᵉ ab ea ē diſtincta pſonalr̄.⁊ ñ cōcludet iſte ꝯtra illū pluralitatē aliquā itrinſecā i pſona vt intēdit.¶ Ad hāc rōnē cōſueuit rñderi du rñſiões ſcoti.

pliciter ⁊ vtraq3 rñſio habetur ab iſto.di.5. q.vltima.⁊.di.8.q.4.ſ3 vtraq3 ſit inualida Prima.nā ois pluralitas facit ꝯpoſitionem prima. ſ3 illoꝝ tm̄ quorum vnum eſt potētiale.recipe ctu alterius:qḋ nō eſt in ꝓpoſito. vbi queli bet formalitas eſt ſūme actualitatis.¶ Secū ſecūda. da Compoſitio vitat̄.⁊ ſaluat̄ ſimplicitas vbi formalitates hēnt ſūmā.⁊ pfectā idēpti tatem inter ſe vt vbi ſunt infinite.¶ S3 ꝯtra

iſtantia ꝯtra p/mam. primā. Nam ⁊ſi ꝑ illā vitet̃ cōpoſitio ſim/
plicitas tñ nō ſaluat̃: vt probatum eſt. ⁊ pro
batur: q2 continens plura tanto minus ē ſim/
plex quanto illa minus faciunt vnū: ſicut vbi
quodlibet eſt actu. ⁊ nihil in potentia ad ali/
ud minus faciunt vnū. q̄3 vbi vnū eſt in potē
tia ad aliud: ſicut minꝰ eſt vnitas ſolius ag/
gregatiōis. q̄3 vere cōpoſitionis vt etiā ipſe
iſtantia ꝯtra ſecundā fatet̃: di. 2. q. vltima. ¶ Cōtra ſecūdam etiā3.
Nā aut illa infinitas ꝑmittit ſecum alia3 di/
ſtinctionē: vel pluralitatem taliū formalita/
tū: aut non. ¶ Si primū: tunc nō ſaluat̃ ſim/
plicitas vt p3 ex dictis: ⁊ probatur ex dictis
eius: q2 ponit ꝙ realitas generis: ⁊ realitas
differentie in ſpecie nō compoſita ex diuerſiſ
rebus qualis eſt albedo. aliquo modo cōpo/
nunt ad inuicem ⁊ illa ſpecies aliquo modo
cōpoſita: quo modo h3 eum repugnat ſūme
ſimplici eſſe cōpoſitū: ⁊ tñ ſm eſſe diſtinctio
generis ⁊ differētie eſt tñ formalis. vt patet
di. 2. q. vltima ⁊. d. 8. in illa qōne vtru3 deus
ſit in genere. ¶ Si vero dicat̃ ſecūdū. ego habeo
intentū ꝙ ibi nō ſunt plures formalitates.
16°. iſtat pīcipaliter. ¶ 16. Nā h3 iſtā poſitionē ſequit̃ ꝙ ſapientia
nō ſit ſūme ſimplex ſ3 ſit aliqd ea ſimplicius
q2 iſta eſt verior ſcilicet ſimplicitas qua3 iſte
ſcilicet ponit attributu3 diſtinctū eſt ſimplex
q̄3 iſta ſapientia eſt ſimplex: q2 maior ē ibi
idēptitas inter ſub3. ⁊ p̄dicatū cū ſit ibi idē/
ptitas idēptica. ⁊ formalis ſimul hic ꝟo idē
ptica ſolū. ¶ ed ꝯñs eſt ꝯtra eū. ⁊ ꝯtra ꝟitatē
17. principalit̃ inſtat. ¶ 17. Omnis ꝓpoſitio diuine ſimplicitati
repugnās eſt falſa. S3 iſta eſt hmōi: q2 ſi ei ñ
repugnat eſt propter vnum ex quinq3 h3 ſco
tiſtarum euaſiones. ¶ Primo q2 iſta diſtinc/
tio nō eſt diſtinctio ſ3 non idēptitas. ¶ 2° q2
ſic diſtincta ſunt ſimpliciter vnu3. ⁊ h3 quid
multa: relato h3 quid ad diſtinctione3 nō ad
diſtincta. ¶ 3° q2 iſta diſtinctio nō debet referri
ad extrema diſtinctionis. ſ3 ad diſtincta. ¶ 4°
q2 per iſtam diſtinctionē nihil intelligitur niſi
eadem res aliter. ⁊ aliter ſe habēs ex natura
rei. ¶ 5° q2 in eadē re poni poſſunt plures for/
malitates. i. qditates ad rem addentes preci
ſe quiditatiuā rōnem: nō eſt aūt quin ei repu
gnet aliqd hoꝝ ſ3 iuxta hec ſcotiſte excogi/ Scotiſtarum euaſio. ⁊ fuga.
tent qnq3 vias euadendi: ⁊ hoc diffuſe probo
diſcurrendo ꝑ ſingula. ¶ Quātū ad primā3
viā aut verius fugā ſciendū eſt. ꝙ q2 ſcotus
de iſta diſtinctiōe ex natura rei varie loquutꝰ Nota de pria fuga.
eſt. aliqñ nominās ea3 diſtinctionē virtualē:
aliquādo diſtinctionē h3 qd: aliqñ nō idēpti
tatē formalem: aliqui ſectatores eius dixerūt
nō fuiſſe intentiōis eius ponere i deo aliquā
multitudinē formalitatū: aut rōnu3 qditatiu/
narum extra animā ex natura rei diſtinctaꝝ
ſ3 tm̃ negare vnā predicari de alia formalit̃
vt ſic li formaliter ſit potius determinatio ꝯ
poſitionis in ꝓpoſitōe q̄3 extremoꝝ. ⁊ ſinchatheg
orema qōdā: dicētes ꝙ arguētes cōtra
eū in p° ſenſu ꝓcedūt ex ignorātia intentiōis
eius. ¶ S3 cōtra iſtā fugā arguo ex dictis. ⁊ coactꝰ ē ex dictis ſuiſ co. ponere diſtinctas formalitates i deo ex natura rei. pria rō.
fundamētis. iſtius. ꝙ op3 eū ponere multitu
dinē formalitatū. vel entiatum in deo ex rei
natura diſtinctaꝝ. ¶ Et arguo p° ſic ex ꝟbis
eius. Nā hic dicit ꝙ iſta nō idēptitas forma
lis ſtat cū ſimplicitate dei: q2 hanc differētiā
neceſſe eſt ponere inter eſſentiā. ⁊ proprietatē.
ſicut ſupra. di. 2. q. vltima oſtēſu3 eſt: ⁊ tñ nō
ꝓpter hoc ponit̃ cōpoſitio in ꝑſona. ⁊ plura
ibi ſubdit ad hoc ꝓpoſitum ſignificans talē
eſſe diſtinctionē iſtā formalē qualem dicit ſe
oſtēdiſſe eſſe inter ꝓprietatē. ⁊ eſſentiā in per
ſona. Qualis aūt ſit illa. ſm ipſum patet ex
verbis eiꝰ. di. 2. q. prima ad quā remittit vbi
dicit ꝙ aliqua eſt diſtinctio ante actu3 intel
lectus inter hanc. ⁊ illam entitatē. i. eſſentiā.
⁊ proprietatem. ⁊ di. 26. contra prepoſitiuū
dicit ꝙ perſona includit aliqua quoꝝ3 vnū
nō eſt formaliter alterū: ⁊ ꝙ perſona diſtin/
guitur vno eoꝝ3 que includit. ⁊ non altero.
Et. di. 5. q. vltima dicit ꝙ in eſſentia diuina
ante omnem actu3 intellectus eſt entitas. A.
⁊ entitas. B. ⁊ hec formaliter non eſt iſta.
¶ Secundo. Nam rationes attributoꝝ3 ta ſcdā rō.
lem habent habitudinem in re ad deita/
tem. ⁊ inter ſe. qualem habent obiectiue vt
ſunt in intellectu: quia intellectus non facit
hec. nec ponit in re. ſed prout ſunt in re an
te opus intellectus ſic ea intellectus intelligit.

ꝯ capit ꝫ iſtō. Sed he rōnes vt ſunt in itelle
ctu obiectiue nō ſolum ſunt nō eedē. vel non
vnuꝫ.ſed ēt ſunt obiectiue diſtincte. Ergo ſi
ex natura rei ſic exiſtunt in deo opoꝛtet ꝙ ex
natura rei ſint diſtincte.ꝯ nō ſolum nō vnū.
3.ratio. ſ 3°. Si pfectiones i diuinis nō eſſent diſtinc
te foꝛmaliter.ſꝫ ſolū nō vnū.eſſent ibi permi
xte.ꝯ ꝯfuſe:qꝛ vbicunqꝫ aliqua nō ſunt vnū.
ꝯ ſunt indiſtincta ſunt ibi cōfuſa.ꝯ ꝑmixta.
Sꝫ ꝫ ſco. pfectiones i deo nec ꝑmixte ſunt.
4.ratio nec cōfuſe. Ergo ſunt diſtincte. ſ 4° vbicūqꝫ
aliqua ſunt actus.vel in actu ꝯ habēt differē
tiam nō vnitatē:ibi ſunt diſtincta.qꝛ act⁹ di
ſtinguit.ꝯ diffinitio eſt pꝛincipiū diſtinctōis
cū habeat claudere.ꝯ finire. Sꝫ ꝫ iſtū perfe
ctiones i diuinis ſunt actu ꝯ foꝛmaliter.ꝯ ha
bent ex natura rei diffinitiuā nō vnitatē. Er
5.ratio go idē. ſ 5°. Quecūqꝫ habent vnitatē ſecundi
modi ꝑ ſe ꝯ nō pꝛimi habēt aliquaꝫ diſtinc
tionē:qꝛ pꝛopꝛia paſſio ꝯ ſi itelligi nō poſſit
ſine ꝓpꝛio ſubiecto.pōt tñ intelligi ſubiectuꝫ
ſine ea ꝯ paſſiones ſine inuicem. Sꝫ ꝫ illū at
tributa ꝯ eſſentia i diuinis habēt vnitateꝫ ſe
6.ratio cūdi modi ꝑ ſe ꝯ nō pꝛimi. Ergo ꝛc̄. ſ 6° nā
oium oppoſitoꝝ pꝛiuatiue ſemꝑ alterū eſt in
ſubiecto apto nato:qꝛ pꝛiuatio in idiuiſibili
ꝯſiſtit:ſicut ꝯ quelibet negatio:nō aūt cōtra
riū. Sed vnū.ꝯ multa opponunƭ pꝛiuatiue.x.
ter.co.2 metha. Ergo quecūqꝫ ſunt nō vnū ſunt mul
Not. ꝺ ta. ſ Quātū ad ſecūdā fugā ſciendū eſt ꝙ ip
ſecūda. ſa dicit diſtincta ex natura rei eē vnū ſimpli
Fuga citer.ſꝫ diſtincta ꝫ qd.relato li ꝫ qd ad di
ſcoti. ſtinctionē nō ad diſtincta:aut diſtinctiua.
iſtantia ſ Cōtra arguo ꝙ impoſſibile ſit diſtinctio
ꝯtra h°. nē eē ſm qd quin alteꝝ diſtinctiuoꝛuꝫ.vel di
pꝛia rō ſtinctoꝝ ſit ens ꝫ qd. ſ Pꝛimo. Nā ois rela
tio ſuſcipiens magis.aut minus ſimpliciter.
aut ꝫ qd ſuſcipit illud rōne fundatoꝝ ſalteꝫ
alterius ſolū:vt dicit pħs in pꝺicamētis.ꝯ i
ductiue pꝫ. Sꝫ diſtinctio eſt relatio funda
ta in pꝛincipijs diſtinctiuis.ꝯ extꝰs in diſtin
ctis. Ergo nō pōt eſſe ꝫ qd niſi alteꝝ diſtin
2ᵃ.rō guentiū ſit ꝫ qd. ſ 2° Sicut ens rōnis ſe hēt
ad diſtinctionē rōnis.ita ens ſm qd ſe habet
ad diſtinctionē ꝫ qd.maxime ꝫ ſcotiſtas.g

hāc appellāt diſtinctionē rōis ex natura rei.
Sed impoſſibile eſt aliqua diſtingui rōne niſ
ſi alteꝝ diſtinctoꝝ ſit ens rōnis:vt ſoꝛ. diſtin
guiƭ ab hoie.qui vt additus ſoꝛti eſt ens ra
tiōis:vel vtrūqꝫ.vt homo diſtinguiƭ ab ani
mali:iſta.n.minoꝛ aſſumiƭ ab iſtis:ꝯtra eos
qui dicūt eſſentiā.ꝯ paternitatē rōne diſtin
gui. Ergo in diſtinctiōe ꝫ qd opoꝛtet alteꝝ.
vel vtrūqꝫ diſtinctoꝝ eſſe ꝫ qd. ſ 3°. Tanta 3. ratio
eſt generalitas diſtinctoꝝ diſtinctio. quanta
entitas diſtinctiuoꝝ: ſicut homo ꝯ leo diſtin
gunƭ ſubſtantialiter:qꝛ rōnale ꝯ irrationale
ſunt ſubē:albū.aūt.ꝯ nigrū qualitatiue.quia
albedo.ꝯ nigredo ſunt qualitates:qꝛ quanta
eſt p° diſtinctiuoꝝ entitas tāta eſt eoꝝ diuer
ſitaſ.cū ipſa ſint p° diuerſa vt dƭ.x.meth.tex.
co.xi. Sed quelibet diuina pfectio eſt ens ſim
pliciter nihil habēs qd ſit ꝫ qd.ꝯ diminute.
Ergo eaꝝ diſtinctio nō pōt eſſe ſm qd. ſ 4°. 4.ratio.
Qualis.ꝯ quāta eſt diſtinctio. talis ꝯ tāta ē
multitudo ꝑ eā cōſtituta:qꝛ diſtinctio cauſat
multitudinē.x.metha.cū opponaƭ vnitati:
ꝯ pꝫ ēt hoc inductiue:qꝛ vbi eſt diſtinctio ſpe
cifica eſt multitudo ſpecieꝝ vbi indiuidualis
indiuiduoꝝ.ꝯ reꝝ vbi realis. Sed diſtinctio
inter attributa ꝫ iſtos eſt ꝫ qd. Ergo mul
titudo attributoꝝ eſt entiū ꝫ qd. ſ Si dicaƭ Evaſio
ꝙ ipſa qdē ſunt entia ſimpliciter ſꝫ eaꝝ mul
titudo eſt ꝫ qd. ſ Cōtra qꝛ qualis eſt multi iſtantia
tudo talia ſunt ea que ſunt multa:qꝛ ſi ē rea
lis ſunt multe res.ſi rōnis ſunt multe rōnes.
ſi ꝫ qd erūt neceſſario entia ꝫ qd.qꝛ nō dici
tur multitudo realis:niſi qꝛ eſt multaꝝ reruꝫ
nec rōis.niſi qꝛ eſt multaꝝ rōnū: ꝯ hoc indu
ctiue pꝫ. ſ 5°. Quāta eſt rei entitaſ tanta ē ei⁹ 5.ratio
diſtinctio ab alia re: qꝛ tanta eſt vnitas ſuꝑ
entitate fundata.vnitas aūt dicit duplicem
negationē.ſ.indiuiſionē in ſe.ꝯ diuiſionē ab
alio:ꝯ vtraqꝫ oriƭ ex entitate. vñ qꝛ deus eſt
entitatis infinite diſtinguiƭ ifinite ab oī crea
tura. Sꝫ quodlibet attributū eſt ens ſimplici
ter ꝫ ſco. ergo a quocūqꝫ diſtinguitur ex rei
natura ſimpliciter diſtinguiƭ. ſ 6° Naꝫ iſta 6.ratio
diſtinctio ꝫ qd.aut fūdaƭ ſuꝑ realitate ſim
pliciter:aut ſuꝑ realitate ꝫ qd. ſ Si ſecūdū:

ſic ipſa q̄dē erit ħʒ qd.ſʒ in diuinis attributis erit aliq̄d ens ħʒ qd.ſ Si aūt primū:ſicē diſ/ finitio ſimpliciter:ſʒ nō ſtat diuina ſimplici/

notū de tertia fuga ſco. tas.ſ Quātū ad tertiā viā ſciendū eſt ꝙ ipſa dicit diſtinctionē formalē nō debere referri ad extrema diſtinctiōis. quaſi formalitas ſa/ piētie nō ſit formalitas iuſtitie.⁊ ſic de aliquibus ad ipſa diſtincta:q̄ɜ.ſ.ſapiētia nō eſt iuſti/ tia formaliter quāuis formalitas ſapiētie ſit

Iſtantia ꝯtra h°. Pria rō. formalitas iuſtitie.ſ Sʒ cōtra primo. Nam ſicut eſt īpoſſibile eē diſtinctionē ħʒ qd abſq; diſtinctis.aut diſtinctiuis ħʒ qd.ita ē impoſ/ ſibile eſſe formalē diſtinctionē abſq; diſtin/ ctis formis.vel formalitatibus:⁊ pʒ hec im/

ſcd̄a rō poſſibilitas ex eiſdem argumētis.ſ 2°. Nam impoſſibile eſt diſtinctionē poni qn ꝑ illā ali qua ſint diſtincta:q̄ɜ nec ſimilitudo ſine ſimi/ libus.nec aliqua relatio ſine relatiſ inuenitur Sʒ in attributis ponif ħʒ iſtum formalis di/ ſtinctio. Ergo neceſſe eſt ponere in eis aliqua diſtincta:⁊ ꝯñr.aut ibi eſt diſtinctio realita/ tū qḋ eſt hereticū.aut formalitatū qḋ eſt pro/ poſitū:q̄ɜ habebim⁹ extrema diſtinctionis.

3.ratio. ſ 3°.vbicūq; ſūt duo diſtincta formaliter ibi ſunt due formalitates:q̄ɜ diſtinctio ſemꝑ de/ nominaf ab extremis diſtinctiōis:vnde duo qualia ſunt que diſtinguntur qualitatiue:duo quāta quantitatiue:due eſſentie eſſentialiter: due ſube ſubſtātialiter.⁊ ſimilr due forme for/ maliter: Nec eſt inſtātia in aliquo genere di/ ſtinctionis niſi detur in ꝓpoſito.qḋ nō licet. Sʒ inter attributa eſt formalis diſtinctio ħʒ iſtā poſitionē. Ergo ibi extrema diſtinctio/

4.rō. nis ſunt due.vel multe formalitates.ſ 4°. Nā formali diſtinctiōi cū ſit habitudo opʒ aſſi/ gnari fundamētū.⁊ terminū:q̄ɜ ſine his rela tio imaginari nō pōt. Aut igr fundamētum ⁊ terminus ſunt res ⁊ res ſiue realitas:qḋ eſt hereticū.q̄ɜ in deo eſſet realitatū multitudo alia a trinitate:aut ſunt formalitat.⁊ forma litas.⁊ hr̄ ꝓpoſitum:q̄ɜ erunt ibi due forma litates cū idē nō poſſit eſſe fundamentū.⁊ ter minus relationis ex natura rei oppoſite rela tionis idēptitatis:aut ſūt res ⁊ formalitas qḋ eſſe negt q̄ɜ iſta ſunt ibi idē, ⁊ non diſtincta

formaliter alioqn eadē res plures hēret for/ malitates.ſ Quātū vero ad quartā viā ſciē/ Notuʒ dum eſt ꝙ ipſa dicit ꝑ diſtinctionē formalē penes aliud intelligendū nō fore q̄ȝ eandē rē ſimpli/ ꝗrtā fu citer aliter.⁊ aliter ſe habētem ex natura rei: gam. nec additur alia res.vel rō.vel formalitas. vel aliudiſicut candela multiplicata ꝑ viſum in eſſe apparenti eſt eadē res ⁊ differens a ſe mo/ daliter:vñ videf ꝙ manēte idēptitate reali poſſit aliq̄ res aliter.⁊ aliter ſe habere ex na/ tura rei ſicut ⁊ intellectus poſſet aliter.⁊ ali/

ter ꝯcipere:q̄ɜ iſta alietas cōceptibilitatū nō iſtantia vr fieri ꝑ intellectum ſʒ eſſe a natura.ſ Con/ contra tra primo. Nā alietas illa qua res aliqua ali hec. ter.⁊ aliter ſe habēs.dr̄ diuerſa attributa: Pria rō. aut eſt alietas modoꝝ realiū.⁊ ſic ex ꝑte rei erit aliqua diſtinctio extra intellectū:q̄ɜ attri/ buta erunt vna res aliter.⁊ aliter realiter ſe habēs.vel eēntie:aut erit alietas modoꝝ non realiū ꝑ quam tñ ex natura rei res dr̄ aliter ⁊ aliter ſe habēs:qḋ ēt eſt impoſſibile:q̄ɜ īpoſſi bile eſt ꝙ aliq̄d extra animā aliter ſe habeat qn realiter aliter ſe habeat.cū iſte dicat reali ter dici id qḋ dr̄ ante opus.vel ꝑter opus intel lectus.ſʒ.n.eadē res intra animaʒ obiectiue aliter:⁊ aliter ſe poſſit habēr ſine nouitate fa cta in re:aut diuerſitate.vt pʒ in exp° de can dela extra animā.tñ ſi aliter.⁊ aliter ſe hēt. opʒ extra animaʒ eſſe cāʒ huius alietatis.⁊ ipſam alietatē.⁊ ꝯñr ibi eſt diſtinctio realis. hoꝝ aūt rō eſt. Nā intra animaʒ diuerſitas obiectiua oriſ ex diuerſa impreſſione obiecti. vel anime diſcurſu:nō eſt aūt impoſſibile de eadē re diuerſas eſſe impreſſiones:ſed in re ſi ſit eadē res ꝑaſe.⁊ aliter.⁊ aliter ſe habens. idē eſſet fundamētū.⁊ terminus aliatatis.⁊ confir°. ꝯñr idē eſſet aliud a ſe ipſo ħʒ idē.ſ Itē extra aiaʒ pōt q̄dē eadē res aliter ſe habere alieta/ te relatiua.ſicut eadē columna modo ē ani/ mali dextra:modo ſiniſtra:non aūt alietate abſoluta.ſicut res intenſibilis nō dr̄ aliter ſe habere niſi intendaf.aut remittaf.⁊ efficiaf quodāmodo alia ꝑ eſſe ꝑfectius. aut imꝑfec/ tius.vel ꝑ aliā ꝑtē:nō intenſibilis.aut niſi ac/ quirat nouū eſſe ⁊ iſta patent inductiue.ſ 2°. ſcd̄a rō

oppoſitā eidē ineſſe nequeunt ſ₃ idē. ⁊c̄. S₃
idēptitas. ⁊ alietas qualitercūq₃ ſignificent
noialiter. vel aduerbialiter ſemp ſunt oppoſi
ſita. Ergo op₃ q̄ inſint ſ₃ diuerſa. vn̄ ſi rea/
litas eſt eadē op₃ alietatē eſſe i formalitatib⁹
vel modis. aut qualitercūq₃ dicentur. ⁊ ɔ̄ñr
iſta euaſio nulla eſt. ſ Quātū ad quintā viā
ſciendū eſt q̄ ipſa dicit qditatē abſtrahere ab
eſſe. ⁊ nō eſſe. ⁊ a realitate: ⁊ ɔ̄ñr in eadem re
poſſe poni plures formalitates. i. qditates nō
Inſtantia contra hec p̄ma rō. addētes ad rē rōnē ab intellectu fabricataʒ.
nec aliā rē ſ₃ tm̄ qditatiuā rōnem: vt ſm hoc
ſint plures formalitates circūſtātes candē rē
ſ Cōtra p⁹. Nā qditatiua rō ſapie abſtrahēſ
a realitate. ⁊ illā circūſtans. aut dicit p̄ᵉ ali/
quā realitatē: aut 2ᵒ nullā: ⁊ ſi aliquaʒ: aut 3ᵒ
dicit rē diuinitatis: aut 4ᵒ aliā: ⁊ ſi rē diuini
tatis: aut 5ᵒ totā. aut 6ᵒ aliqd eius: ⁊ ſi totam
aut 7ᵒ totā nullo addito: aut 8ᵒ ɔ additiōe ali
cuius. ſ S₃ nō pōt dici ſecundū: q₂ qd̄ peni/
tus nulla res eſt penitus nihil eſt ſ₃ auguſti/
nū p⁹ de chriſtia. doctri. ⁊ ɔ̄ñr quātūcūq₃ fun
det in re poterit qdem dici res fundamenta/
liter. ſicut cecitas. ⁊ negatiōes que fundanť i
reb⁹: ſ₃ in ſe nihil erit ſicut negatio. ſ Nec q̄r
tū: q₂ eſſet realis cōpoſitio. ⁊ multitudo abſo
luta in diuinis. ſ Nec ſextū: q₂ diuinitas non
habet aliqd ⁊ aliquid. ſ Nec ſeptimū: q₂ nō
eſſet formalitas circūſtans. nec eſſet ibi aliq̄
diſtinctio ex nā rei ſtans imo rediret vie iaʒ
reprobate. ſ Nec octauum: q₂ de illo addito
quero vtrū ſit res. vel nulla res. ⁊ ſi res vtruʒ
res diuinitatis. aut alia: ⁊ oia que p⁹ queſita
ſunt. ⁊ ibiť in infinitū. Ergo nequeūt poni ta
Scd̄a rō les formalitates circūſtātes. ſ 2ᵒ. nā illud po/
ni nō debe: in diuinis quo circūſcripto deus
remanet ſufficientiſſime bonus. ſapienſ ⁊ hu
iuſmodi: q₂ ſupfluit. S₃ iſte formalitates ſūt
huiuſmodi: q₂ eis circūſcriptis de⁹ remanet
ſufficienter bonus. ⁊ c̄: q₂ remanet vere. ⁊ rea
liter bonus. quia de Bonitate nihil plus op/
tandum eſt. i. q̄ q̄ ꝯs ſit vere. ⁊ realiter bon⁹
⁊ ſic de alijs. ſ 3ᵒ. Nulla res differt a ſua for/
3. ratio malitate. aut e ɔ̄: p⁹ q₂ formalitas. ⁊ ratio q/
ditatiua eſt id qd̄ de re ɔ̄cipit intellectus. qui
de re nō ɔ̄cipit diffiniēdo niſi eius eſſentiaʒ:
vel realitatē: vnde diffinitio indicat eē rei. ſ.
ꝑcıſe: ſ 2ᵒ q₂ ſi formalitas ſapie differt ab ei⁹
realitate pari rōne differt ēt formalitas dei/
tatis ab eius realitate: ⁊ vlterius ipſa forma
litas cū ſit obiectū cōceptibile a beatis hēbit
formalitatē que. vel erit ideʒ realitati ſue. vel
ibiť in infinitū. in formalitatibus ſup vna for
malitate fundatis. S₃ deitas eſt res deitatis
ſapiētie. ⁊ oium pfectionū. Ergo deitas non
differt a formalibus oiuʒ. ⁊ ɔ̄ñr ipſe nō ſunt
qditatiue rōnes circūſtātes rē deitatis. ſ 4ᵒ. 4. ratio
nam illud quo pꝛeciſe deus eſt realr ſapiēs ē
realitas ſapientie. Sed formalitas ſapientie
eſt huiuſmodi. Ergo ipſa eſt realitas ſapien
tie. ⁊ non ratio circūſtans deitateʒ. ⁊ abſtra
hens a realitate.
¶ 2ᵒ Arguo cōtra hoc q̄ dicit quamlibet di
Inſtantia ɔ̄tra ſcō. di. 8. q. 1. p̄ma rō. uinā pfectionē eādē eſſe cuilibet pp ſuā infini
tatē. ſ Cōtra p⁹. Nā aut ſapia eſt formaliter
infinita ſimpliciter. i. ſ₃ oēm pfectioneʒ. aut
ſoluʒ ſ₃ pfectionē determinatā ſapie. Si pri
mū: ſapiētia erit formaliter iuſtitia. ⁊ ſic de
alijs pfectionibus qd̄ iſte negat. Si vero ſecū
dū: ergo cū talis infinitas cōpatiať ſecū rea/
lē diſtinctionē nō pp hoc ſapiētia erit. oia p/
fectio. ſ₃ eſt fallacia cōſequentis: q₂ infinitas
ſapie ſ₃ rōnem ſapie nō dicit niſi oēʒ perfec/
tionē debitā ſapie vt ſapia: nō aut ſequiť ſa/
piētia eſt oie perfectio ſapie. ergo eſt oia pfe/
ctio ſed eſt dicta fallacia. ſ Et cōfirmať. Nā
ɔ̄firmatur ēt patet hoc eſſe nihil: q₂ ſi eſſet infinita linea
nō pp hoc eſſet ſuperficies. aut qualitas: ⁊ ſi/
militer iſte dicit in hac. di. q. 5. q̄ nō ſequitur
linea eſt infinita ergo eſt infinitū: ⁊ ɔ̄ñr ſimi/
liter nō ſequitur: ſapia eſt infinita ſapia for/
maliter. Ergo eſt infinitū ens. ⁊ ɔ̄ñr nō ſequi
2. ratio tur q̄ ſit oie pfectio. ſ 2ᵒ. Quicqd ē de forma
li rōne ſapiētie eſt diffinitio: vel includitur in
diffinitiōe ſapie. S₃ infinitas nō includiť in
ſapientie diffinitione: q₂ dicit quendā gradū
vel modū eius cui addiť. ſicut intēſiue dicit
gradum. vel moduʒ albedinis ſ₃ iſtū qui dif
finitionē non ingreditur cum ſtante eadeʒ re
varietur. Ergo ſapientia non eſt formaliter

infinita: licet id quod ſapiētia formaliter di/
3.ratio. cat ſit infinitū. ¶ 3°. Quero vtrū ſit formaliter
eadē infinitas ſapie. ⁊ eſſentie aut nō. Si ſic:
igitur cum infinitas eſſentie ſit infinitas ſim/
pliciter includens formaliter omnem perfec
tionem. ſequit̃ ꝙ infinitas ſapiētie ſit huiōi.
⁊ includāt formaliter pfectionē iuſtitie. ⁊ ſic
de aliqs: ſi vero nō: igit̃ ſūt de ex parte rei erūt
due infinitates. Eodē modo argui pōt de in
4.ratio finitate ſapientie: ⁊ iuſtitie. ⁊ ſic de aliqs. ¶ 4°.
Nā ad iſtā poſitionem ſequitur aliquid irra
tionabile: qꝛ cum idē. ⁊ diſtinctū opponant̃.
dicere ꝙ aliquod īfinitū ſit diſtinctū ab alio
⁊ tñ propter infinitatē ſit idem cū eo: eſt ſimi
le ſicut ſi diceret̃ ꝙ aliquod infinitū ſit nigꝝ.
⁊ tñ ꝑꝑ ſuā infinitatē eſſet albū: qꝛ ſicut albū.
⁊ nigrum: ita idē. ⁊ diſtinctum ſunt oppoſi/
ta. vñ ſi infinitas neceſſario exigit idēptitatē
cū aliquo. irrationabile eſt dicere ꝙ ipſū infi
nitū ſit diſtinctum. vel ꝙ diſtinctum ſit infi/
nitum: ſicut ſi aliquid neceſſario diceret albe
dinē. vanum eſſet dicere ꝙ eſſet nigrū. ¶ Et
ſi dicat̃ ꝙ non opponunt̃ eſſe idēptice idē.
⁊ formaliter diſtinctū. dicam ꝙ eſſe idēptice
albū. ⁊ formaliter nigrum opponuntur.
Inſtat. 5. ¶ 5°. Nā dicit idēptitatem attributorum eſſe
ↄtra di idemptitatem idēpticam. ¶ Contra primo.
ctū ſco. Nam dicendo idem idēptice eſt nugatio qꝛ
ibidem idemptice. vel idempticum eſt eque comune
pria rō vt idem per regulā philoſophi primo. top.
cap. 14. de caſibus. ⁊ coniugatis. ¶ 2°. Nam omne
2.ratio. idem ſm modum ſue idemptitatis habet di
uerſum ſibi oppoſite correſpondens: qꝛ quot
modis dicitur vnum oppoſitorum tot ⁊ reli
tex. co. quum. x. metha. ⁊ vni vnum opponitur. ⁊
iij. hoc etiam inductiue patet: quia ſicut eſt idē
numero ita ⁊ numero diuerſum: ⁊ ſicut idē
formaliter ita ⁊ formaliter diuerſū. ⁊ ſic de
aliqs. Sed idemptitati idemptice non oppo/
nitur aliqua diuerſitas ſm modū ſuū: alio
quin aliquid diceretur diuerſum idemptice
⁊ ſic aliqua diſtinguerentur idēptice. Ergo
idemptitatis idēptica eſt chimera. ¶ 3°. Nā
3.ratio. accipio iſta duo diſtingui formaliter ⁊ eſſe
idemptice idem. ⁊ quero vtrum ſint formalr̃
idem aut nō. ¶ Si ſic. igitur cuicūqꝫ cōuenit
vnū ⁊ reliquū: ⁊ ↄ̄ñr diuine perſone que for/
maliter diſtinguuntur ſunt idēptice idē. ⁊ ita
vna erit alia realiter. ſꝫ non formaliter. ¶ Si
nō: igit̃ cū iſta duo cōueniāt oī attributo in
oī rōne attributali erūt duo diſtincta forma/
liter ⁊ plures rōnes formales: ⁊ ita ibit̃ in in
finitū. ¶ 4°. Quero vtrū ſapie formaliter ↄue/ 4.ratio
niat eſſe idēptice idē iuſtitie aūt nō. ¶ Si ſic:
igr̃ cū ſapia ꝑꝑ idēptitatē idēpticā ſit iuſti/
tia formaliter ſapia erit iuſticia. ¶ Si vero nō
ↄtra: qꝛ ſapie rōne ſue infinitatis repugnat eē
cū aliquo cui nō ſit idē idēptice: ſꝫ ipſi infini/
tas cōuenit formaliter: ergo ei formaliter re/
pugnat eſſe cū aliquo. cui nō ſit idēptice idē:
⁊ ↄ̄ñr eius oppoſitū cōuenit illi formaliter. ſ.
eſſe idem idēptice.
¶ 4°. Nā qd̄ dicit ꝺ idēptitate mutua inter Inſtat. 4.
attributa inuicē. nō aūt inter ipſa. ⁊ relatio/ contra
nē. nihil eſt. ¶ Primo. Nā aut qd̄ dicit eſt ve dictum
rū de idēptitate formali. aut de idēptica: aut ſco. di.
de reali. ¶ Sed nō primū: qꝛ dicit attributa 8. q. 1.
nō eſſe formaliter idē: ¶ Nec ſecūdū: qꝛ realr̃ pria rō.
loquēdo ipſa relatio eque eſt infinita vt dei/
tas. vel qd̄libet attributū cū ſit realiter idem
his omnib⁹. ⁊ ↄ̄ñr ſi infinitas eſt rō idēptita
tis mutue ēt relatio. ⁊ attributa erūt idē mu
tuo. ¶ 2°. Nā ſi paternitas nō eſſet ita idē di/
uinitati ſicut e ↄ°. Paternitas eſſet aliq° mo/ ſcda rō
do diſtincta ab eo qd̄ a paternitate nō diſtin
guit̃: ⁊ ↄ̄ñr aliqd̄ eſſet idē diſtincto a ſe. ⁊ ali
quod eſſet diſtinctū ab eodē ſibi: ⁊ hoc acci/
piēdo diſtinctionē oppoſitā tali idēptitati.
Tem. di. 8. q. 5. querit vtrū deus ſit q̄ ↄ̄ñr a
immutabilis: ⁊ tenet ꝙ ſic: ſꝫ deficit i ſco. diſ.
multis. 8. q. 5.
¶ Primo. Nā dicit oēs philoſophos cōiter tultāria
poſuiſſe deū ꝓducere neceſſario: qd̄ ⁊ ſi tolle cōtra. 1.
rari poſſit quātū ad vniuerſum ⁊ partes. ac dictum
effectus qui eſſentialiter ſunt de pfectione ei⁹: ſco. ibi
tñ iſte vt eis imponere ꝙ ſenſerūt deū omnia dem.
agere neceſſario: alioqn nō eſſet ad ꝓpoſitū
argumentū qd̄ facit de cōtingentibus. aut ↄ
tingenter factis maxime a volūtate. ¶ Cōtra pria rō
p°. nā ſi ſic poſuiſſent. iudicaſſent orōēs. ⁊ ſa

tex.co.2 — cap.i.2. c.5. — Inſtantia contra. ſm dictum ſco. di. 2.q.5. — Impu. — q̄ dñr a ſco.di.1. q. pria. iſtantia contra hoc dic tū ſcoti. quere ī diſ.5.q. vltima: iſtantia ꝯtra h̄z. dictum ſco.diſ. 2.q.pri ma.

criſicia ad deū eſſe fruſtra:q2 petere non op3 qd̄ dari eſt impoſſibile.vel neceſſariū. S3 co muniter phĭloſophi nō poſuerūt iſta eſſe fru/ ſtra:q2 oīs ſecta.⁊ gens quaſi naturali inſtin ctu iſta ſeruauit. Et plato in prima parte thi mei dicit ꝙ in oī negocio debet quiſq3 diui/ nitatē precari in auxiliū.⁊ ꝓcipue in arduis: ꝓhoc etiā in primo celi ⁊ mūdi talia videtur approbare dicēs ꝙ p numerū trinariū3 ma/ gnificamus deum.⁊ creatorē vbi notāter dī cit cōmentator.ꝙ lex erat apud eos vt ora/ tiones tres eſſent.⁊ ſacrificia tria. Aui. etiā3 de cultu dei⁊ oratiōib⁹:ac ieiunijs facit ma gnū tractatū.x.metha.ſue.

¶ 2°.nā dicit ꝙ ex minus falſo nō ſequit̄ ma gis falſum.ſ Cōtra.nā ex āntē magis vero. ſequit̄ ꝯñs minus verū. Tūc ſic.Quādocūq3 ꝯñs eſt minus veꝝ q̄3 antecedēs.tunc ex mi/ nus falſo ſequit̄ magis falſum:q2 ſemper op poſitū ꝯſequētis īfert oppoſitū āñtis:tūc aūt oppoſitū ꝯſequentis eſt minus falſum ⁊ op/ poſitū antecedētis falſum magis q2 oppoſi/ tū magis veri eſt magis falſum. S3 aliqñ ꝯñs eſt minus veꝝ q̄3 antecedēs:vt qñ ab eo habet cauſam ſue veritatis:vel qñ āñs eſt in p° modo dicēdi p ſe.⁊ ꝯñs in 2°:vt homo eſt corpus.ergo mortalis.ſ Nec valet dicere ꝙ ex minus falſo nō ſequit̄ magis falſum:qñ ꝯ ſequētia eſt in p° modo pſcitatis:q2 iſte tenet ꝙ nunq̄3 ſequit̄:aliogn hoc dictū nō eſſet ad ꝓpoſitū ſuū:q2 nullus diceret ꝙ iſta ꝯñā eēt p ſe p° modo.ſ.cauſatū primū nō eſt:ergo de us non eſt:nec iſta deus eſt ergo aliqd̄ cauſa/ tu3 eſt.nec aliqua huiuſmodi de qb⁹ loqtur.

Tem.di.x.q.i.querit vtrū ſpūs.ſ.p ccdat p modū volūtatis.⁊ tenet ꝙ ſic.⁊ ī multis deficit.

¶ Primo nā fundat ſe in vno falſo ia3 rep2o bato.ſ.ꝙ volūtas in deo ex pte rei diſtingua tur a natura:⁊ intellectu:ideo totus proceſ/ ſus eſt fictus.

¶ 2°.nā dicit ꝙ voluntas q2 eſt infinita ideo eſt principiū cōmunicādi nā3 ⁊ intēdit ꝙ ſit principiū diſtinctū cōtra naturā ⁊ intellectū. qd̄ ſi bene dicat̄.ēt h̄3 ſua principia: ⁊ arguo

p° ſic. Nā voluntas vt diſtincta a natura:⁊ i tellectu.neutrū coꝝ includit.Quero ergo vtꝝ voluntas ſic accepta ſit principiū cōicādi na turā.⁊ intellectū:aut nō.S3 nō primū: q2 vt ſic neutrū coꝝ hēt.⁊ ꝯñr nō cōicat. Si vero ſecundū:igitur volūtas vt diſtincta ab illis ſi eſt principiū cōicandi naturā:nec diſtinctio volūtatis pōt eſſe ratio p ſe ſufficiens quaꝛ ta lis cōicatio ſit talis magis p voluntate3 q̄3 p naturā vel intellectū.ſ Si dicat̄ ꝙ ideo pōt ꝓducta cōicare q2 eſt eis eadē idēptice.ſ Con tra:q2 p hoc nō ſoluit̄ ad formā argumenti ſ3 ſtat ꝙ cōicare naturā nō ꝯuenit volūtati. vt diſtinguit̄ a ꝓdictis:quia cōuenit eis rōne idēptitatis.ſ 2°:q2 ex hoc h̄r intentū: q2 ſi eſt principiū vt idē nature nō eſt principium ha bēs oppoſitū modū principiādi:q2 nihil vt ē idē nature habet oppoſitū eius qd̄ conuenit nature.ſ 3°.q2 ſequit̄ ꝙ idēptitas ad naturā ſit rō voluntatis cōicandi naturā.⁊ ꝯñr vo/ luntas nō magis cōicat ſpirituiſancto natu/ rā q̄3 natura.nec intellectu3 q̄3 intellectus.q2 nō eſt magis idē nature q̄3 natura.vel intel/ lectui q̄3 intellect⁹.ſ Si dicat̄ ꝙ ſpūs.ſ.q2 tū eſt ex formali rōne ſue ꝓductionis nō hēt naturā.nec intellectū:q2 voluntas inquātū hu iuſmodi nō cōicat niſi voluntatē:h3 natura3 ideo cōicat q2 eſt idē nature ⁊ ſic ēt intellectū ſ Cōtra. Nā ſequit̄ primo ꝙ intellectus pri⁹ cōicaret̄ voluntas.⁊ velle q̄3 intellectus.⁊ in telligere:q2 quod ex formali rōne ꝓductiōis cōicat̄.prius ſaltē h3 modū intelligēdi cōica tur q̄3 alia.S3 ꝯñs eſt falſum ēt h3 iſtū:quia naturali ordine intellectus.⁊ intelligere prē/ cedit voluntatē.⁊ velle. ſ Sequit̄ 2° ꝙ ꝓduc tio ſpiritus ſancti formaliter erit min⁹ pfecta q̄3 ꝓductio filij:q2 ꝓductio filij habet ex ſua formali rōe vt p eā natura vincat̄: ⁊ ꝯñr per ſona filij erit perfectior.

¶ 3°. Nā dicit voluntatē reſpectu finis nō eē naturā.ſ Cōtra. Nā qd̄ reſpectu alicui⁹ ob/ iecti habet ꝓpriam operationem nature.i. operationē naturalem reſpectu eius eſt natu/ ra:q2 ſm iſtum ſunt tm̄ duo modi operandi ſcilicet nature.⁊ voluntatis.⁊ ſunt oppoſiti;

prīa rō. — Euaſio — Impu. — ſcda rō — 3.ratio. — Euaſio — Impu. — iſtantia ꝯtra.3. dictum ſco.ibi/ dem.

vnde eſt impoſſibile illud qḋ opaſ naturalr̃
vt ſic eſſe volũtaté.ſ3 eſt nã.S3 ƀ3 oẽs ſctõs.
ꝛ philoſophos finẽ volũm⁹ nãlr̃ Ergo ꝛc̃.
Iſtantia ¶ 4ᵒ.Nã dicit ſanctũ ſpũ3.ꝑcedere libere.ƀ3
ↄtra.4. qḋ libere diuidiſ ↄtra naturaliter.qḋ alias i
dictum ꝓbatũ eſt:ꝛ nũc p3 falſu3:qꝛ cũ ſimus nr̃orũ
ſco.diſ. actuũ domini p̱ hoc ꝙ libere opamur oppo
10.q.1. ſite ad nãliter:ſequiſ ꝙ pr̃ diuinus reſpectu
Ratio. ſpirationis hẽbit dominiũ. ſ Preterea ſi iſta
confir°. ꝓductio eſſet libera oppoſite ad naturalr̃:eẽt
ↄtingẽs ad vtrũlibet.ꝛ ñ poſſet eẽ neceſſaria
Et l3 iſte ꝓpoſuerit vnũ dubiũ ſoluendum.ſ.
quõ poſſit eſſe neceſſaria ſi eſt libera tñ illud
nõ ſoluit:nec põt.

q̃ dr̃r a Tem.d.xi.q.1.q̃rit vtr̃ ſpũs.s. ꝓce
ſco.diſ. dat a pře ꝛ filio.Et l3 cũ latinis tenie
xi.q.1. at ṽitaté ꝙ ſic:tñ ſua rõ pax̃ val3
ſſ falſa ſ Primo:qꝛ fundat ſe in falſo.ſ.ꝙ voluntas
pria rõ. vt diſtincta.a.natura ꝛ itellectu ſit princi/
ſcda rõ piũ ꝓducẽdi ſpũ3.s.ſ 2°.qꝛ ponit in diuinis
prioritaté originis:ꝛ neſcio que inſtãtia nãe
3. ratio de qbus nihil ſcit vt infra patebit.ſ 3° qꝛ nõ
ſolũ fundat ſe i hoc ꝙ inter relatiua ſit talis
prioritas:vel inter ea q̃ ſunt diuerſax̃ ꝑſona
rũ:ſ3 ẽt iter ea q̃ ſũt eiuſdẽ ſuppoſiti.puta iter
itellectũ et volũtatem: ex q° ſequiſ ꝙ pr̃ hẽt i
ſe ordinẽ originis.circũſcripta oi alia ꝑſona:
ꝛ ↄñr ꝙ in pře ſit origo.ẽt anteq̃ ſit pr̃:ꝛ ꝙ
i diuinis ante origines ꝑſonax̃ ſint alie prio
res:q̃ nõ ſunt ꝓbabilia:nec ab ipſo probata:
4.ratio ideoq3 ꝓbat inſufficienter. ſ 4° qꝛ ſuppoſito
ꝙ oia predicta ↄcederenſ adhuc nõ valet ar
gumentũ:qꝛ dici poſſet ꝙ filio prius origine
cõicaſ intellectus q̃ volũtas.ꝛ in illo priori
pr̃ hẽt intellectũ.ꝛ voluntaté tanq̃ principiũ
ꝑfectiſſimũ:ꝛ ↄñr ſi rõ ſua bona eſt pater ꝓ/
ducet ſpũm.s.prius.q̃ filio voluntas cõiceſ
ꝛ ↄñr voluntas prius habet actũ ſuũ q̃ ſit i
Confir° filio.ſ Itẽ qꝛ pater prius ꝓducet q̃ fili⁹ pro
caſ:ꝛ ↄñr dici poſſet ꝙ in illo inſtãti quo fi/
lius producitur.pater producit ſpũ3.s. ita ꝙ
iſta ſit imaginatio ꝙ in primo.inſtanti pa/
ter ꝓducit filium:in 2° filius ꝓducitur.ꝛ pa/
ter ſpirat:in 3° ſpũs.s.ſpiraſ. Secũdũ iſtam
ergo imaginationem productionũ.ꝓductio
nes actiue ꝑſupponũt actiuas:ꝛ paſſiue paſ
ſiuas:ꝛ tñ productio actiua ſpũs.s.eſt ſimul
cũ productione filij:ꝛ ↄñr cum filius ſit ꝓdu
ctus anteq̃ ꝓducat.ſequiſ ꝙ voluntas in pa
tre ſit principiũ ſpirandi priuſq̃ in filio:ꝛ cõ
ſequenter filius ſpirare nõ põt p̱ illa3 volũta
tem qꝛ eſt preuentus a patre.Itẽ exẽplũ ſuu3 confir°.
de calore.ꝛ ſiccitate magis abducit a recta
imaginatione.q̃ ad eã ꝓficiat:qꝛ ponere ꝙ
in eodẽ eſſet calor.ꝛ ſiccitas tãq̃ princ/piu3
actiuũ:ꝛ calor prius deſiccaret q̃ ſiccitas. ẽ
imaginatio irrationabilis:qꝛ hoc eſſet pone
re in eodem reſpectu eiuſdem duplex princi/
pium actiuũ ſufficiens.ſ.calorem.ꝛ ſiccitaté
reſpectũ ſiccitatis. Et adhuc ſtante iſta ima
ginatione.calefaciens prius haberet ſiccita/
tem vt principium ſufficiẽs q̃ calefactũ.ꝛ ↄ
ſequenter prius poſſet ipſum calefaciens pro
ducere p̱ ſiccitaté q̃ ipſum calefactu3.Ergo
ſimiliter in propoſito ſi pr̃ haberet volunta/
tẽ tanq̃ principium ſufficiens priuſq̃ filius:
prius poſſet per voluntaté ꝓducere q̃ filius
igitur nec exemplum:nec ratio valet.

Tem.d.xi.q.2.querit vtr̃ ſi ſpũs.s. q̃ dr̃r a
non ꝓcederet a filio poſſet ſtare di/ ſco. diſ.
ſtinctio realis eius a filio:ꝛ habet i xi.q.2.
iſta queſtione falſam imaginationẽ.ſ.ꝙ ẽt ſi
ſpũs.s.nõ ꝓcederet a filio adhuc ab eo diſtin
gueret ꝛ hoc ſicut ens ab ente.ſi.n. poneret
ſpũm.s.eſſe nõ ens.nõ eſſet diſtinctio p̱ filia/
tionẽ ſolam:ſed magis p̱ eſſentia3.ſ Contra iſtantia
hoc aũt arguo p° ſic. Nam qḋ eſt de ratione ↄtra di
ſpũs.s.ſi remoueaſ ab eo iam nõ diſtingue/ ctũ ſco.
ret a filio ſicut ens ab ente:qꝛ ia3 nõ erit ſpũſ pria rõ.
.s.ſed ꝓcedere a duobus eſt de rõne ſpũs ſi/
ue ſpirati:qꝛ ſi poſſet ab vno tñ procedeſ pr̃
ſpirare poſſet filio circũſcripto cũ habeat po
tentiam ſufficientem ad ſpirandum:ꝛ conſe
quenter cum prius origine ƀ3 iſtu3 ſit modo
in eo potentia ſpiratiua q̃ in filio. ſequiſ ꝙ
modo prius ſpirat q̃ filius:ꝛ conſequẽter fi/
lius non ſpirat:qꝛ ſpũs erat ſpũs.s.pri⁹ a pa
tre.ꝛ ↄñr ſi poſt ſpiraſ.bis ſpiratur.ꝛ poſt q̃
habet eſſe accipit eſſe.ſ Item ſi non eſſet ḋ ra confir°.
tione eius ſpirari a filio.non eſſet etiam ḋ ra

tione eius ſpirari a patre aut inequaliter p/
cederet ab vtroq3: quorū vtrunq3 eſt impoſ
ſibile: nō obſtante q ab aliq̄bus dicat̄ prin/
cipaliꝰ a pr̄e procedere: q2 hoc nō facit prio
ritatē vel neceſſitatē maiorē3 ex pte prīs: ſed
ambo ſimul ⁊ equaliter ſpirant vt p3 de ſū.
Cōfir° tri. fideli li. 6. ¶ Itē ad filiū referri nō pōt alia
relatiōe q̄3 ad pr̄em: alioqn i diuinis relatio
nes eſſent plures q̄3 quattuor: ſed refferf eadē
⁊ ꝯñr equaliter eſt de ſua rōe ab vtroq3 ꝓce
Confir° dere. ¶ Itē qcquid cōuenit ſpūi. ſ. ad intra. ē
de eius eſſentia. ⁊ ꝯñr de eius rōe pfecta: ⁊ ſi
2. ratio. non de rōne eius habit a a viatore. ¶ 2°. ſi ita
eſt ſequit̄ vnū abſurdū. ſ. q ſpūs. ſ. eſſentialꝰ
⁊ magis quiditatiue dependeat vel ſit a pr̄e
q̄3 a filio. ⁊ ineq̄liter ab vtroq3: q2 ſm̄ iſtius
poſitionē. circūſcripto filio non circūſcribit̄
ſpūs. ſ. qui h3 veritatē circūſcribit̄ circūſcri/
pto pr̄e. ⁊ hoc h3 quiditatiuā rōnē3 vtriuſq3
q2 circūſcripto pr̄e circunſcribit̄ filius: ⁊ ꝯñr
pr̄ ⁊ filius ⁊ ꝯñr ēt ſpūs. ſ. ⁊ hoc eſſentialiter
Confir° ⁊ q̄ditatiue. ¶ Confirmat̄ rō Nā actus ſpirā
di cōicatus filio a pr̄e. aut ita eſſentialiter ē
a filio ſicut a pr̄e: aut nō. ¶ S3 nō ſecundu3:
q2 nō cōicaſſet illi actū illū eque pfecte vt ipe
hēt. Ergo primū: ⁊ ꝯñr ſicut circūſcripto pa
tre in rōne ſpirantis ſpūs. ſ. circūſcribit̄ p ſe.
ita ēt eodē modo circūſcribit̄ filio circūſcrip
3. ratio to. ¶ 3°. vbi nulla eſt oppoſitio in diuinis. nul
la pōt eſſe realis diſtinctio poſitiua. i. que nō
ſit ſolū p hr̄e ⁊ nō hr̄e id: q2 ibi omnis diſtin
ctio realis eſt p relationes ēt h3 iſtū que poſi
tiue nō diſtingunt niſi oppoſite ſint: vt patet
primo inductiue. ¶ 2° q2 nō oppoſite ſe cōpa/
tiunt̄ in vna perſona. ⁊ ꝯñr non poſſunt di/
ſtinguere pſonas. ¶ 3° q2 h3 eē relationes non
diſtingunt cū trāſeant in ſubſtantiā: h3 qui/
ditatē aūt non diſtingūt niſi ab oppoſitis: q2
earꝫ quiditates ſunt in oppoſitione ad aliqd
S3 ſi ſpūs. ſ. a filio nō ꝓcederet nulla eēt in/
Euaſio ter eos oppoſitio. ¶ Si dicat̄ q relatio eodē
modo trāſit in ſubſtantiā vel nō tranſit q̄tū
ad eſſe ⁊ quantum ad rōnem quiditatis: q2
ſcilicet ſubſtātie ⁊ relatōis eſt vnū eſſe ⁊ vna
quiditas realiter nō aūt formaliter: ⁊ ſic di/
ſtinguere pōt h3 eſſe ſicut h3 quiditatē. ¶ Cō/ Impu/
tra q2 ſi eodē modo quātū ad vtrūq3 diſtin/ gnatio.
guit h3 eſſe nō diſtingueret niſi ab oppoſita
ſicut ⁊ h3 q̄ditatē. ¶ 4°. in quocūq3 generatio 4. ratio
paſſiua vel filiatio nō eſſet diſtincta a ſpira/
tione paſſiua. in eo non eſſet diſtinctio filij a
ſpū. ſ. q2 ſi paſſiue proceſſiones nō ſunt due.
nō poſſunt eſſe duo p° imediāte totaliter ter/
minantes. S3 ſi ſpūs. ſ. non ꝓcederet a filio
ille ꝓceſſiones vel relatiōes non diſtinguerē
tur: q2 eſſent due relationes diſpate habētes
eūdem terminū. i. patrem generantē ⁊ ſpirā
tem. ⁊ idē fundamentū. i. eſſentiam filij ⁊ ſpi
ritus. ſ. Non poſſunt aūt tales relationes di
ſtingui niſi p fundamēta vel terminoꝝ. ¶ Si Euaſio
dicat̄ q relationes diuine diſpate ſeipſis di
ſtingunt̄ qñ ſunt incōpoſſibiles in eadē pſo/
na vt hic: q2 ſ. impoſſibile eſt vnā ⁊ eandē p
ſonā generari. ⁊ ſpirari: q2 ꝓduceret̄ dupli/
ci ꝓductione. ¶ Cōtra nā iſta reſponſio que Impu/
eſt ſcoti hic in fine qōnis petit q eſt in princi gnatio.
pio: q2 ſupponit dictas ꝓceſſiones eſſe diſtin
ctas ⁊ ex hoc ꝓbat q ſūt incōpoſſibiles: ſup
ponere aūt hoc eſt ſupponere q relationes di
ſperate ſeipſis diſtinguant̄ ſufficienter om/
ni alio circunſcripto. ¶ Si aūt dicat̄ q ſicut Euaſio
due ſubſtantiales forme in eadem materia
ſunt incompoſſibiles nec tamen ſunt oppoſi
te: ita due relationes diſperate que ſe habent
vt due vltime forme in cōſtituendo in gene/
re relationis. ſunt incompoſſibiles in eadē p/
ſona. vnde ⁊ poterunt pp hoc dici oppoſite.
¶ Cōtra. Nō. n. eſt ſimile: q2 ſubſtātiales for/ Impu/
me poſſunt ſeipſis diſtingui ⁊ ſupponi in/ gnatio.
cōpoſſibiles. q2 earum diſtinctio ⁊ incōpoſſi pria rō.
bilitas. nō cauſat̄ a materijs ſ3 e contrario. cu3 ideo
earū materie ſint diſtincte q2 ipſe ſunt diſtin
cte non e contrario an iſtis aūt relationibꝰ eſt e contrario: q2
ex fundamētis ⁊ terminis diſtingunt̄: vñ nō
poſſunt ſupponi diſtincte ⁊ incōpoſſibiles ſe 2. ratio.
ipſis. ¶ Itē ſi ſeipſis poſſent diſtingui: in diui
nis poſſet eſſe realis ⁊ pſonalis diſtinctio ali
ter q̄3 p origines qd̄ eſt abſurdū: q2 omne poſ
ſibile ibi eſſe. eſt. ¶ Si dicat̄ q ſuppoſito ali/ Euaſio
quo impoſſibili. puta ſpūs. ſ. nō eſt a filio nō

Impu/ incōuenit ibi poſſe eſſe.qḋ ibi nō eſt. ¶ Dico
gnatio. ꝙ eſt verū.ſed ex illa ſpoſiti impoſſibili nō
ſequitur hoc:q: nō valet iſta cōſequētia.ſpūs.
s.non eſt a filio ergo iſte relationes ſeipſis di
ſtinguntur.vel ſpūs.s.alio modo diſtingui/
tur ꝙ per originem:q: ad negatiuam nō ſeq
5.ratio tur affirmatiua.¶ 5°.Nā ſi ita eſſet:ideo eēt
q: genero ⁊ ſpiratio paſſiue eſſent relatiōes
ſeipſis diſtincte ⁊ in eadem perſona in poſ/
ſibiles vt patet per iſtum hic in ſecunda rōe:
quia non eſt dare modum per quē aliter di
ſtinguerentur.Sed ꝯñs eſt falſum:q: idē eēt
de generatiōe ⁊ ſpiratione actiue ſumptis.
¶ P° quia vtrobiqꝫ eſt ratio par.ſ. diſpara/
tio relationum que dicitur cauſa huius.
¶ 2° quia ſicut ſpiratio paſſiua ad actiuam:
ita generatio paſſiua ſe habet ad generatio
nem actiuam:ergo permutatim ſicut paſſi/
ua ſpiratio ad paſſiuam generationē:ita ac
tiua ad actiuā:⁊ ꝯſequenter ſi ille ſeipſis ſūt
diſtincte ⁊ incōpoſſibiles: ſimiliter ſunt ⁊ il/
le.quod tamē eſt falſum etiam ſm iſtum:q:
Euaſio in patre eſſent duo realiter diſtincta.¶ Si di
ceretur nō eſſe ſimile:q: ad paſſiuas eſſe com/
poſſibiles ſequit̄ inconueniēs.i.idē duplici
productiōe ꝑduci cum per tales paſſiuas ali
quid accipiat eſſe nō autem hoc ſequitur ad
Impu/ actiuas.¶ Cōtra.nā iſta reſponſio petit prin
gnatio: cipiū.i.generari ⁊ ſpirari eſſe duas produc/
tiōes dato ꝙ filius nō ſpiret ⁊ hoc eſt ꝙ que
ritur.¶ Itē hoc dato rñſio nō ſtat:quia ſicut
ꝑſona producta cōſtituit̄ paſſiua productio/
ne.ita ꝑducens nullo modo ꝑducta cōſtitui
tur pactiuā ſibi ſoli conuenientem cuiuſmodi
eſſet ſpiratio actiua reſpectu pr̄is ſi filius nō
ſpiraret:⁊ ꝯñr ſi ex iſta cā due paſſiue ſunt i/
cōpoſſibiles.ēt ſunt due actiue.puta pr̄nitas
⁊ ſpiratio:q: eo caſu vtraqꝫ ꝯſtitueret patrē
cui ſoli ꝯuenirēt:vñ ſiue paſſiue ꝑceſſiōes di
cant̄ incōpoſſibiles.q: diſparate:ſiue q: ſūt cō
ſtitutiue:ſemꝑ habeo intētū:q: ſimile eēt de
6.ratio actiuis.¶ 6°.Sumo ſpirationē ipſā q̄ mō ē
in filio cōicata a pr̄e ſm ſe vt ꝑſcindit ab oi
qḋ eſt extra aiā nō ipſa realiter aut formalit̄
quocūqꝫ mō:⁊ ſic ſumpta ſit.a.⁊ arguo ſic.

In caſu poſitōis hui⁹ ſequit̄ ꝙ aut p° iſta po
ſitio eēt falſa:aut 2° filius eēt ꝯpoſitus ſeu ha
bēs in ſe multa realiter diſtincta:aut 3° i deo
eēnt quattuor ꝑſone:⁊ ꝓbo ita eē.Nam aut
a.eſt ꝑſona filij: aut nō.Si ſic:ſequit̄ ꝙ poſi
tio hmōi ſit falſa:q: in filio nihil eēt intrinſe
cū qḋ nō eēt ēt in ſpū.ſ.pręter ipſā ſpiratio/
nē.⁊ ꝯñr nō eſt in eo aliqd diſtinctiuū eius a
filio ꝓter ſpirationē.⁊ ꝯñr ea circūſcripta nō
diſtingueret̄:q: nō hēret diſtinctiuū. Si aūt
eēt in eo aliqd aliud extrinſecū.ſi erit inherēs
filius erit ꝯpoſit⁹.ſi ſubſiſtēs erit quarta ꝑſo/
na.Si ꝟo.a.nō ſit ꝑſona filij:aut eſt aliqd ſi
bi intrinſecū:⁊ ſic ꝓter ipſam filius includit
aliqd aliud:⁊ ꝯñr non eſt oino ſimplex: vel
erit hēns in ſe multa realiter:aut eſt aliqd ex
trinſecū filio.qḋ ſi ſit inherēs ibi erit cōpoſi/
tio:Si ſubſiſtens nō diſtingueret filiū a ſpū.
s.⁊ poſitio erit falſa:⁊ ſimiliter ſquit̄ ꝙ erit
ſuppoſitū ⁊ ꝑſona quarta. Sꝫ i tali caſu nō
ſequit̄ ꝙ ibi ſint quatuor ꝑſone vel ꝙ ibi fili
us ſit ꝯpoſitus:aut habēs multa realit̄ diſtin
cta:q: nō ſequit̄ filius nō ſpirat, ergo datur
quarta ꝑſona vel filius hēt plura q̄ȝ habeat
modo.Ergo ſequit̄ ꝙ tunc falſa eēt poſitio
iſtius.¶ 7°.Si ſpūs.s.nō eſſet nō diſtinguere 7.ratio
tur a filio poſitiue:q: qḋ nō eſt.nō hēt aliqd
quo diſtinguatur:Itē q: vtrūqꝫ diſtinctorū
oportet eē ens:cū idē ⁊ diſtinctū ſint paſſiōes
entis.x.meth. Sꝫ ſi ſpūs.s.nō ꝓcederet a fi text.co.
lio.ſpiritus.s.nō eſſet:qḋ patet. P°.nā ſi ab xi.
eo nō ꝓcederet nō eſſet ſpiritus vel donū pa/ Si ſpūſ
tris ⁊ filij cuȝ nō ſit ſpiritus filij:vt dicit apo .s.ſi ꝓ/
ſtolus niſi q: procedit a filio. nec ſpūm.s.eſſe cederet
filij eſt aliud q̄ȝ ipſuȝ eē a filio vt dicit magi/ a filio ſi
ſter i hac diſtinctiōe:⁊ ſi nō eēt donū vel ſpūs eēt ſpūſ
pr̄is ac filij.nō eēt tertia ꝑſona q̇ nūc ē:q: illa ſanctus
ſꝫ auguſtinū.5°.de trinitate.c.12.⁊ li°.15.c.17 pr̄ia rō
eſt donū ⁊ ineffabilis cōio duoꝝ.¶ 2° filius ē Aug. ꝺ
principium ſpūs.s.ſꝫ fidem:⁊ eſt principiū tri.
ꝑ ſe ⁊ nō ꝑ accñs.vt ꝑ ſe manifeſtuȝ eſt:ergo 2.ratio.
ſi filius ſpiritum.s.nō produceret ipſe nō ꝓ/
duceretur:⁊ conſequenter nec eēt:tūȝ q: ſi re/
mota ꝑ ſe cauſa vel ꝑ ſe principio ſtat princi
patū.illud erat principiū ꝑ accñs:tū ēt q: ſi

non ꝓcederet a filio.non ꝓcederet etiã a pře
cũ ħ iſtum ſpirẽt inquantũ oĩno vnũ.⁊ vo/
luntate inquãtum oĩno vna:⁊ ↄ̃ñr ſi nõ ſpi/
rat volũtas filij:nec pñs ẽt voluntas ſpirat:
⁊ ſic nullus ſpiraret.tũ ẽt q2 remoto princi/
pio p ſe nunq̃ ſequit̃ effectus niſi aliud priuſ
nõ cauſans suppleat eius cauſalitatẽ.qḋ hic
3.ratio. non eſt dare.ſ 3°.Nã ſi aliqua creatura non
ꝓcederet a filio nõ ꝓcederet ẽt a pře:q2 ope/
ra trinitatiſ ad extra ſunt indiuiſa neceſſario
Joãnes vñ.Jo.5°.dr̃ ꝙ quecũq3 pr̃ facit: hec ⁊ filius
ſimiliter facit.ſ.neceſſario:q2 formale princi/
piũ faciendi eſt idẽ numero vtriuſq3. Ex qui
Aug.ḋ bus ꝟbis auguſtinus.2°.de trinitate.c.2°.con
tri cludit oĩno inſeperabilẽ eſſe opatiõẽ trinita
tis ad extra.⁊ ꝙ impoſſibile eſt pře opari
q̃cq̃ q̄n ⁊ filius ⁊ c9°.Ergo ſi ſpũs.s.nõ pro
cederet a filio nõ ꝓcederet ẽt a pře:q2 nõ mi/
nus inſepabiliter pr̃ ⁊ filius ſpirant vel pro/
ducũt ad intra q̃ creent vel producãt ad ex/
tra.Si autem non procederet a pře.nõ eſſet
ergo ⁊c̃.

que di/ Tem.d.12.q.1.querit vtr̃ pr̃ ⁊ filius
cũtur a ſpirent inquantũ oĩno vnũ.⁊ tenet
ſco. di. ꝙ ſic.ſed deficit i multis.ſ Primo.
12.q.1. Nã arguendo aſſumit ⁊ idẽ dicit exponẽdo
iſtantia ricardũ ꝙ voluntas eſt ſufficiens principiũ
contra ſpirandi nõ vt in actu 2°.ſ Contra.Nam vo
i.dictũ luntas vt cõtinet oẽm pfectiõẽ ſimpliciter.
ſco.ibi/ eſt actu volens:q2 actu velle.eſt perfectio ſim
dem pliciter:ſiue volitio actualis. Sʒ volũtas vt
pria rõ eſt principiũ ſpirandi.cõtinet oẽs pfectiones
ſimpliciter:q2 nõ eſt principiũ ſpirandi niſi
vt eſt infinita formalr̃ in pfectione.qḋ nõ eſt
niſi vt formaliter cõtinet oẽm pfectiõẽ ſim
pliciter.Ergo vt principiũ ſpirandi eſt actu
Euaſio volẽs.ſ Si dicat̃ ꝙ vt principiũ ſpirãdi nõ
eſt infinita ſimpliciter quo ad oẽs pfectiõẽ
ſimpliciter.ſʒ quo ad oẽs que eſt de rõe volũ
ſpugna tatis ſolũ.ſ Cõtra p° q2 ꝓductũ p eã eſt infi/
tio. nitũ ſimpliciter.ergo ⁊ formale principiũ ꝓ
pria rõ ducẽdi.i.voluntas ħ iſtũ:aliogn ꝓductũ ex/
2.ratio. cederet infinite principiũ ꝓducendi.ſ 2° quia
actualis volitio vna eſt de perfectionib9 vo
luntatis vnde ſi in argumento vbi eſt li ſim

pliciter.ponat̃ li volũtatis adhuc ſtat argu
mentum.ſ 2° principaliter Nã ſi voluntas ſi 2.rõ prin
eſſet principiũ producẽdi pſonã diuinã vt vo cipalis.
lens.ſequit̃ ꝙ ad ꝓducẽdũ ſuppoſitũ ſimplici
ter infinitũ ipſa non requirat̃ ħ totã actuali
tatẽ ⁊ pfectiſſimã rõnem:q2 vt actu volens p
fectior eſt q̃ nude accepta.Sed ↄ̃ñs eſt falſũ:
q2 ad producendũ ſuppoſitũ aliqualiter pfe/
ctum.requirit̃ principiũ formale aliqualiter
pfectũ ad ꝓducendũ perfectius requirit̃ pfe/
ctius:⁊ ad producendum pfectiſſimũ infini/
te.requirit̃ principiũ infinite perfectionis.⁊
ↄ̃ñr ħ vltimã perfectionẽ.ſ 3°.Nã ſi non eſt 3.ratio
⁊ ↄ̃ñr ſi eſſe nõ põt perſone diuine principiũ
vt volens actu.eſſet creaturaꝝ principiũ ſub
actualitate maiori q̃ diuine perſone:q2 ni/
hil ad extra producat̃ niſi actu volens ꝓduce
re cũ libere cõtradictorie ꝓducat.Sʒ ↄ̃ñs eſt
falſum ⁊ improbabile:q2 cũ effectui cõicetur
vniuoce vel equiuoce actus quo agens agit
creatura eſſet perfectior q̃ diuina perſona.
ſ 4°.Nã quero vtr̃ ſpũs.s.ex ſua ꝓductione 4.ratio
habeat voluntatẽ actu volentẽ aut non. Si
nõ:ergo nec ex ea habet p ſe eſſe oĩno pfectũ
⁊ ↄ̃ñr nõ habet eſſe pfectũ oĩno a ꝓducẽte.a
quo nihil p ſe hʒ niſi p ꝓductionem:⁊ ↄ̃ñr a
nullo habet eſſe perfectũ:q2 ẽt ex ſe illud non
habet:cũ ex ſe nullã habeat p ſe pfectionem.
Si ſic:ergo voluntas ꝓducentis. neceſſario
erit volens:aliogn productio volẽtis non eẽt
vniuoca:⁊ ſimiliter ſpũs.s.p ſe non ꝓduce/
ret̃ ab equaliter bono:q2 actu volens ceteris
paribus melius eſt non volente actu.
¶2°.Naʒ aſſumit ꝙ volũtas vt eſt actus pri inſtãtia
mus ſoluʒ eſt libera:⁊ nõ vt eſt habens actũ cõtra.2
ſecundũ.ſ Cõtra.Nã ſi ita eſſet voluntas ha dictum
beret in ſua ptãte ſuũ primũ velle:q2 ante il/ ſco.ibi/
lud intelligit̃ libera.Sʒ ↄ̃ñs eſt falſuʒ:q2 oſtẽ dem.
ſum eſt ſupra in queſtione de fruitione finis. pria rõ
ꝙ illud eſt naturale.ſ 2°.Nã ſi ita eſt liberuʒ 2.ratio.
arbitriuʒ ſaluari poſſet in potentia nuda q2
eſt illud per quod habem9 actuũ noſtroꝝ do
miniũ.Sed cõſequens eſt falſum:q2 qḋ iclu/
dit in ſe intellectũ:aut actũ eius:ſicut liber.ar.
qḋ eſt facultas intellectus ⁊ voluntatis: non

pōt eſſe potētia que nihil tale includit vt nu/
da voluntas:que non cognoſcit: nec poteſt
cognoſcere.

iſtantia ¶ 3°. Niā dicit ꝙ magis ſaluaſ ꝙ ſpūs.s.p/
ↄtra .3. cedat libere ſi procedat a voluntate vt ē act⁹
dictum primus ꝙ̄ aliter:q2 ſic in nobis voluntas ha
ſco.diſ. bet in poteſtate actū ſecundū.ſ Cōtra. Nam
12.q.1. hoc pȝ falſum ex dictis ſtatim.ſ 2°. Aut loq/
tur iſte de libertate ↄtradictiōis aut coactio
nis. Si primū:eſt hereticuȝ:q2 ſpūs.s. poſſet
eſſe ⁊ nō eſſe:ſi ſecūdū nihil eſt ad ꝓpoſitum
pria rō qđ adducit de voluntate humana.ſ P° q2
ipſa dr hre actū ſuū in ſua poteſtate inquan
2.ratio. tū ipſa eſt libera cōtradictorie:ſ 2° ēt q2 nr̄a
voluntas nude ſumpta reſpectu ſui actus.nō
eſt libera cōtradictorie:ſiue non habet illum
in ſua poteſtate.ſed ſolū mediāte aliquo ac/
tu nāli.vt ſupra patuit: ⁊ patebit in ſecūdo.

iſtantia ¶ 4° Niā vtiſ prioritate nature ⁊ originis in
ↄtra.4. diuinis:cōtra qđ dicetur qōne ſequenti.

⁊ gntū ¶ 5° Niā dicit ꝙ voluntas nō eſt propinque
dictum fecunda niſi ſit a duobus.ſ Cōtra: Aut hoc
ſco.ibi/ requiriſ p ſe ad voluntatē eſſe proximū ſpirā
dem. di principiū:aut p accidēs.ſ Si p ſe:ergo di
ſtinctio ſuppoſitoꝝ p ſe exigiſ ad ſpirationē
ſpūs.s.⁊ ↄ̄ir pr ⁊ filius nō ſpirāt ſolū inquā
tū vnū ſȝ aliquo modo inquantuȝ plures.qđ
iſte non concedit: ⁊ ſimiliter ſequitur ꝙ ſi
ſpūs.s.nō ꝓcederet a filio nō eſſet:qđ vt pa/
tuit eſt cōtra eū. Si vero p accñs.ſ Contra
opinio q2 hoc eſt expreſſe cōtra intentionē Ricardi:
ricardi. quē ipſe exponit:q2 vult ꝙ voluntas non ſit
fecūda ad producendū ſpūm.s.niſi ſit in ge/
mina pſona.talis aūt fecunditas. requiritur
neceſſario ⁊ per ſe ad hoc vt ſit principiuȝ ꝓ
ducendi.ſ Itē ſi hoc ſit per accidēs ſolum ſi
cut ipſe vr velle:p accidens pr cohabet filiuȝ
cōſpirantē:⁊ ↄ̄ir pr prius ſpirat ſoluſ qȝ cuȝ
filio:q2 qđ eſt p ſe.prius eſt.⁊ ↄ̄ir ſpūs.s.pri⁹
ſpiraſ a pře ſolo ꝙ̄ ab vtroqȝ:⁊ cōſequēter
nō habet eſſe a filio cum illud ab eo non ha/
beat per productionem.

q̄ dñr a Tem.d.eadem.q.2.querit. vtruȝ pr
ſco. diſ. ⁊ fili⁹ ſpirēt vniformiter:⁊ dicit ꝙ
12.q.2. ſi cōſidereſ actus i ſe vel quo ad in/
tellectum ꝙ eſt ibi oino vniformitas vel po/
ſitiua vnitas:ſed ſi cōſidereſ ſuppoſita agen
tia pr ſpirat a ſe. fili⁹ aūt nō a ſe. Deinde ar
guit cōtra ſe ꝙ pr prius ſpiraret:q2 in illo p°
ſig° in quo hēt eſſe a ſe hēt ſpirare in ſe.⁊ tūc
filiuſ nō ſpirat:⁊ ſoluendo dicit:ꝙ pr nō pri⁹
origine ſpirat ꝙ̄ filius.ſed iſte ingt eſt ordo.
Nam in pře in p° ſig° eſt prima ⁊ ſecūda fe/
cūditas vtraqȝ a ſe:in 2° eſt actus prime fecū
ditatis in pře:⁊ tunc in filio eſt ſecūda fecūdi
tas:in 3° aūt eſt act⁹ ſecūde fecūditatis ſimul
a pře ⁊ filio:ita ꝙ in eodē ſig° originis. ſimꝉ
ſpirant:ſȝ pr a ſe filius a pře:que nō ſunt hři
dicta.hȝ ſua principia: Pro quo ſciendȝ eſt
ꝙ hȝ opinionē ſcoti ⁊ ſcotiſtaꝝ.triplex ē pri/
oritas.ſ.temporis ſiue duratiōis:⁊ nature:⁊
originis:⁊ ſicut ſimultas duratiōis ſtat cuȝ
prioritate ⁊ poſterioritate nature.ita ſimul/
tas nature ſtat cū prioritate ⁊ poſterioritate
originis:⁊ pſona ꝓducens in diuinis ē prior
ꝓducta origine nō āt natura vel tpře.ſ Sci
not.ſm endū eſt ēt ꝙ in p° ſig° nature qđ.ſ.diuidunt
ſcotum in multa ſigna originis dicūt ꝙ ſunt oia eſſē
tialia abſoluta ⁊ notionalia ⁊ tota trinitas
pfecta:in 2° vero eſt intellectio creaturarum
In p° ēt inſtāti nature ponit ſco.totū ordinē
originis:in cuius p° inſtāti:ſeu ſig° prima p/
ſona eſt pfecta cū omnibus eſſentialibus non
habētibus ordinē ad extra.⁊ cū principio ⁊
fecūditate pfecta.qua ꝓducere pōt filiū ⁊ ſpi
ritū.s. ita ꝙ in p° ſig° eſt in pře vtraqȝ fecū
ditas:in 2° vero eſt in eo actus prime fecundi
tatis.⁊ pr producit filium communicans ei ſe
cūdam fecunditatē.in 3° vterqȝ habet actuȝ
ſecunde.i.ſpirare:⁊ ſic vt dicunt pater origi
ne prius eſt potēs generare ꝙ̄ generet.⁊ pri⁹
iſtantia generat ꝙ̄ ſpiret.ſ Arguo autē contra mul
ↄtra di ta contenta in his:p° ſic. Nam pater videtur
ta ſcoti prius ſpirare ꝙ̄ filius:quia in eo prius eſt fe/
ibidem cunditas ad ſpirandum ſufficiens ſȝ cuȝ.que
pria rō. ſpiratio non exigit duo ſuppoſita per ſe ⁊ ne
ceſſario.ergo pater ſpirare poteſt abſqȝ hoc
ꝙ filius ſpiret:nec oportebit patrem filium
expectare per vnum inſtans vt iſte imagina
Euaſio tur.ſ Si dicatur ꝙ imo:q2 oportet prius fi/

liū generari q̄ ſpiret ſpūs.s.nō q2 ſpiratio ꝑ
exigat duo ſuppoſita:ſ3 q2 ſpiratꝰ ꝑexigit ge
nitū.ſicut ſpiratio generationē.cū iſte due ꝑ
Impu/ ductiōes ſint ordinate. ¶ Cōtra q2 iſtis cōceſ
gnatio. ſis adhuc ſtat argumētū. Nā quāuis genera
re ſit prius q̄ ſpirare tñ ſicut generans in pº
inſtāti in quo hēt potētiā generādi nō gene/
rāt ſ3 iſtū.ita nec filius in pº inſtāti i quo ha
bet vim ſpiratiuā ſpirabit. S3 an̄q̄ filius ha
beat vim ſpiratiuā vel in eodē ſigº op3 q̄ ge
nereꝰ:q2 tunc illa ſibi cōicaꝰ p generationē.
Ergo in illo inſtāti in quo filius hēt vim ſpe
ratiuā expleta eſt prima fecūditas pris:ꝛ cō
ſeq̄ēter nihil obſiſtit qn in illo inſtāti pr ſpi
ret. Itē primꝰ terminus generatōis nō ē vis
ſpiratiua in q̄tū hmōi:ſed magis quaſi p ſe
ꝯſequiꝰ ad illū:ꝛ ꝯñr prius q̄ coiceꝰ. virtus
ſpiratiua inquātū hmōi prima fecūditas pa
tris expleta eſt quo ad generationē inquātū
Euaſio gnis:ꝛ ꝯñr in illo priori pr ſpirare pōt. ¶ Si
dicaꝰ q̄ priuſquā pr ſpiret op3 primā fecun
ditatē expleri.nō ſolū quātū ad primū per ſe
Impu/ terminū.ſ3 ēt quo ad ſecūdariū. ¶ Cōtra:q2
gnatio. nō eſt ordo eſſentialis inter aliqua niſi pp ali
qua que eis p ſe ꝛ eſſentialiter cōpetunt: vis
aūt ſpiratiua in quātum ſpiratiua ſe habet
quaſi accidētaliter ad generationē in quātū
2.ratio. generatio ꝛc̄. ¶ 2º. Pr filio p generationē cōi
cat nō ſolū vim ſperatiuā ſ3 ēt ſpirare. Aut
ergo in 2º inſtāti de quo ſupra loquiꝰ cōicat
ei ſpirare:aut in.3º. ¶ Si in 2º ergo in eo filiꝰ
ſpirat ꝛ cōſequenter ſpirat priuſquā pr q nō
ſpirat niſi in 3º. ¶ Si vero in 3º:ergo cum fi/
lius p generationē accipiat ſpirare gnio non
fuit cōpleta niſi in 3º inſtāti:ꝛ ꝯñr filius ante
quartū inſtās ſpirare nō pōt.ſi ſpiratio ꝑſup
ponit expletionē generatiōis quo ad termi/
3.ratio. num ſecūdariū. ¶ 3º. Nā ſi pr pōt prius gene/
rare q̄ generet ſequitur q̄ filiꝰ in 2º ſigº inqº
pater generat actu poſtq̄ generabat in po/
tentia inciperet eē:ꝛ ſic haberet initium eēn/
di aliquo modo ſaltē ſm noſtram imagina/
tionē.ꝛ acciperet eē poſtq̄ nō fuit in aliqua
menſura. S3 cōſequēs eſt cōtra auguſtinum
pº de incarnatione verbi vbi dicit ſapiētiam
generatam ante oē initiū qd̄ dici pōt:vel in
telligi. ¶ 4º. Suppono q̄ ſm ſcotiſtas ꝛ ſco. 4.ratio
hēe aliqd origine prius idē eſt q̄ hēe illud a
ſe nō ex alio:hēe vero in 2º ſigº.idē eſt q̄ ha/
bere ab alio ꝛ nō a ſe. Iſtud ꝑſuppoſitū cōi/
ter omnes attribuunt ſcoto.qd̄ ego nō reco/
lo me in eo formaliter legiſſe. habetur tñ ab
illo virtualiter in.d.prima huius.q.2.in 2º arº
circa medium. In.d. aūt. 12. arguendo con/
tra opinionē recitatā3 circa mediū dicit iſta
verba. Omnem realitatē iā abſolutā q̄ re/ q. pria.
latiuā quā3 pr hic pōt a ſe.habet in pº ſigno
originis:hec ille. Per que verba licet nō ha
beaꝰ hoc ſuppoſitu3 expreſſe.hꝛ tñ implicite:
q2 ex hº habeꝰ q̄ iſta ꝯuertunꝰ.omne habitū
a ſe habetur in pº ſigno:omne habitū in pri
mo ſigno habeꝰ a ſe:q2 ſi habereꝰ ab alio iā
eſſet origine poſterius ꝛ nō in pº ſigno. Et ꝑ/
terea cū per iſta ſigna nō intelligat priorita
tem durationis vel nature:q2 iſte ordo cōtra
illos ab eo diuidiꝰ:oportet q̄ p illa itelligat
ordinē qui ab alio ꝛ a quo alius:ꝛ ſic in pº
ſigno ſunt q̄ a ſe ſunt.in.2º que ſunt ab alio i
mediate.i 3º que ab alio mediāte aliquo. Ta
mē iſte vꝛ vti iſtis ſignis vt aliquā exprimāt
durationē.vt patebit. Tunc ſic. ¶ Si predi/ que ſe/
cta vera eſſent.ſequerenꝰ multa ꝯtra iſtum: quūtur
aut ꝯtra veritatē. ¶ Primo qdem ſequiꝰ q̄ ex dictiſ
actum generādi pater haberet ab alio:q2 ſ3 primu3
iſtum in 2º ꝛ nō in primo ſigº generat. ¶ 2º ſe/ ſecūdu3
quitur q̄ pater nō ſpirat a ſe:q2 ſm iſtū prꝰ
origine generat q̄ ſpiret.ꝛ ſic poſterius ſpi/
rat. ¶ 3º.ſequitur q̄ pater nō erit in primo ſi tertiu3.
gno originis ſed tantum i ſecūdo in quo di/
cit patrem habere actu3 prime fecunditatis:
q2 iſte actus eſt generatio actiua:vel paſſiua
nō ſecūdum.q2 nō eſſet in patre:ergo primū.
Ergo eſt ipſe pater: q2 generatio actiua ē ip
ſe pater ſm.ſco. ¶ 4º ſequitur q̄ pater in pº ſi quartū
gno originis generet:q2 generatio actiua ſ3
iſtum eſt in patre:qui in primo ſigno habet
omnem entitatem ſuam etiam relatiuam.
¶ 5º ſequitur q̄ pater nō ſpiret a ſe: aut q̄ fi/ quītū.
lius ſpiret a ſe:q2 ſm iſtum ſimul ſpirant in
vno ſigno:quod ſi ſit nō primū.pater nō ſpi

rat a ſe:qꝛ omne habitū a ſe habet in primo
ſigno.ſi vero ſit primū.ſic filius ſpirat a ſe qꝛ
in primo ſigno nihil hꝫ niſi a ſe. Sequunt̃ ēt
5.ratio innumera alia. ¶ 5° principaliter arguo ſic.
Cum dicat iſte aliqd eē vel hr̃e in p° ſigno ⁊
aliqd in 2°.vel per huiuſmodi ſigna intelligi
vult aliquam durationē realē.vel imagina/
lem:actualem.vel potētialem:aut ꝑciſe intē/
dat ſignificari ꝙ cōueniēs in primo ſigno.ꝯ
uenit ꝑ ſe:in 2° ꝟo ab alio ⁊ nō a ſe. ¶ Si pri
mū cōſtat iſtā ⁊ ſimiles eē falſas pater in p°
ſigno ē.filius in ſecundo:qꝛ fides omnem du
ratiōis prioritatē negat in diuinis. ¶ Si ve/
ro ſm̃:igitur pater prius ſpirat q̄ꝫ filius qui
hoc habet a patre qđ iſte negat:vnde in ſuis
verbis eſt expreſſa cōtradictio.vꝫ autē ꝙ per
iſta ſigna intēdat oīno aliquā durationem:
qꝛ dicit ꝙ ſi filius ſpiraret i ſigno alio ab eo
in quo ſpirat pater.ſpiraret ſpūm.s.iā exītē
6.ratio quaſi neceſſe ſit prius nō eē ſpūm.s. ¶ 6°.Cū
dꝛ hoc eē in primo ſigno originis.illud in 2°.
aut li ſigno ſupponit ꝓ aliquo:aut nō. ¶ Si
ſecūdū:igitur illa ſigna nihil ſunt niſi ſigmē
ta:⁊ eē in primo ſigno aut in 2°.vel nō diffe/
rūt.vel differūt ꝑ nihil. ¶ Si primū:igit̃ aut
ſupponit ꝓ aliquo qđ nec eſt deus nec i deo:
aut ꝓ aliquo ꝙ eſt in deo vel deus. ¶ Si pri
mū:igit̃ talia ſigna nihil ſunt in deo ⁊ i deo
vane ponunt̃:qꝛ oī tali ſublato ſtat omnis
vnitas vel diſtinctio vel multitudo diuinoꝝ
que modo ē. ¶ Si ſecundū:igit̃ aut ſupponit
ꝑciſe ꝓ eo ꝓ quo ſupponit illud qđ dꝛ eē i ta
li ſigno:verbi gratia:cū dꝛ eſſentia ē in prio
ſigno.li p° ſigno ſupponit ꝓ eſſentia met. ⁊
tūc eēt idē dictū ꝙ eſſentia eſt i eſſentia. ⁊ li
dicere eſſe in 2° ſigno.ē eē in ꝑſe.⁊ nō in eſ/
ſentia:⁊ pr̃ eſt in p°.i.in pr̃e ⁊ filius nō ē i p°
.i.nō ē in pr̃e ſꝫ in 2°.i.in filio. ¶ Si aūt ſup/
ponit ꝓ alio:aut illud erit eſſentiale vel abſo
lutū tm̃.vel relatiuū tm̃.aut vtrunqꝫ:⁊ qcqd
dꝫ ſequit̃ ſemꝑ ꝙ ꝓpoſitiōes quas iſte ꝟas
aſtruit.ſint falſe:aut improprie ⁊ impertinen/
7.ratio tes. ¶ 7°.Si pr̃ in aliquo ſigno priore intelli/
geret ante q̄ꝫ generaret:eēt ſuppoſitū ꝯſtitu/
tū ante q̄ꝫ generaret:qꝛ ſi in illo ſigno priori
nō eēt ſuppoſitū cōſtitutū intelligeret an̄q̄ꝫ
eſſet. Sꝫ ꝯñs eſt falſum:qꝛ eēt ſuppoſitū ab/
ſolutū:qꝛ oē ꝓcedens actū generādi qui ē pri
mus act⁹ notitionalis.ꝓcedit primā relatio
nē que actū iſtū cōſequit̃. ¶ Si dicat̃ ꝙ non Euaſio
intēdit oppoſitio actū eſſentialem cōuenire
pr̃i in aliquo in quo nō hēat noticionalē:ſed
ꝙ act⁹ eſſentialis ꝓcedit noticionaleꝫ nā vel
origine.inquātum eſſentialia ſunt noticiona
liū principia aliquo modo ſicut qđ vel quo.
¶ Contra.qꝛ quero vtrum prius ⁊ poſterius Impu/
origine habeāt oīno idem ſignū originis vl' gnatio.
aliud. Si idē.igit̃ iſta rn̄ſio deſtruit opinio/
nē quaꝫ ſuſtinuit:que ponit ꝙ pr̃ in p° ſigno
ante q̄ꝫ generet eſt ꝑfecte beatus.⁊ ꝯñr habet
oīa eſſentialia:ante aūt ⁊ poſt accipi nō poſ/
ſunt in ſigno eodē oīno indiuiſibili ſꝫ idē ge
nus menſure.⁊ ſi ſꝫ aliud:ſicut an̄ ⁊ poſt nā
aliqñ ſunt tpr̃e ſimul:imo ꝯtradictio eſt aliq̄
eē in eodē ſigno originis ⁊ vnum alio prius
origine:qꝛ idiuiſibile eo modo quo ē idiui/
ſibile diuideret̃. Si vero ſignum ſit aliud ⁊
aliud ex nā rei ꝓpter itellectū.rō ſtat. ¶ 8°.Si 8.ratio
pr̃ eēt prior filio origie.poſſet itelligi i ſuo eē
ꝑſonali ꝯſtitut⁹ nō itellecto filio:qꝛ qđ ē pri⁹
lꝫ nō iquātū pri⁹ itelligi pōt i ſigno priore ſi
ne poſteriori:qꝛ ſigna nullo mō poſſunt plus
eē diuiſa q̄ꝫ i itellectu q diuidit oē q̄ꝫtūcūqꝫ
ſit idiuiſibile i duas rōes. Sꝫ ꝯñs ē falſuꝫ:qꝛ
pr̃ eēt ſuppoſitū abſolutū.cū relatiua nō poſ
ſint itelligi ſine inuicē. ¶ 9°.Si pr̃ ē prior origi 9.ratio
gine filio.ſiue ſi act⁹ eſſētialis ꝓcederet in eo
notionalē ibi eēt exit⁹ ꝺ potētia ad actū:ſicͭ
⁊ vbicūqꝫ ſūt plura quoꝝ vnuꝫ ꝓcedit aliud
ſucceſſiue:qꝛ i p° ſig° qñ ē pri⁹ adhuc nō ē ſub
ſequēs ⁊ ꝯñr vadit ꝺ nō eē ad eē. ¶ Si dicat̃ Euaſio
tūc qñ ē pri⁹ origie.eſt ēt poſterius:qꝛ iſta di
cūt ſignū tpr̃is i quo illa nō diuidunt̃ ꝯñ tūc
ſubſequēs nō ē in ſigno originis i quo ē pri⁹.
ideoqꝫ illud dꝛ origie pri⁹. ¶ Cōtra.Nā que/ Impu/
ro qd eſt eē i prio ſigno originis. Aut.n.ē eē gnatio
prius rōe:aut duratione:aut originatione.ſi
ue principiatione:aut eſt hr̃e aliquid a ſe. Si
primum ergo iſta prioritas non eſt extra in
intellectuꝫ vt vult iſte:ſi ſecūdū.ſtat rō qꝛ ali

quid subsequitur ibi duratiõe ⁊ ꝑñr vadit ad esse. Si tertiũ. ¶ Contra p° q: pr̃ non poterit habere prius ⁊ posterius origine. siue aliqd i p° ⁊ aliqd in 2° sig° cõtra istũ: q: nihil qd̃ est in pr̃e est originatum vel principiatũ. ¶ 2° q: intelligere nõ est principiũ qd̃ vel quo ipsius dicere. qd̃. s. est notionale. s3 principia istius. ¶ 3° q: ois psona habens aliqd a se. habebit i illo p° sig°. ⁊ sic pr̃ i illo generaret ⁊ spiraret qd̃ iste negat Idẽ sequit̃ si dicatur quartuz.

x. ratio ¶ 10. Si pr̃ aliquo modo est filio prior. aut g° ille ordo est in absolutis aut in relatiuis. S3 nõ in absolutis: q: oia sunt realiter vnũ: eiusdẽ aũt a se nõ est ordo realis: nec ẽt in relatiuis: ¶ P° q: prius saltem intellectu manet sublato posteriori: relatiua aũt tã in esse q̃ i intellectu, posita. se ponũt. ⁊ perempta. se perimunt. ¶ 2° q: iste relationes prioritatis ⁊ posterioritatis. aut sunt idem cuz paternitate ⁊ filiatione: aut nõ: ⁊ si primuz. igit̃ pater i eo ꝙ pr̃ est prior: qd̃ inconueniẽt: si vero secundũ igitur in diuinis est distinctio per reales relationes alias q̃ personales.

not. sm scotum ¶ Est ẽt sciendum ꝙ istiusmet doctrina est ꝙ in primo instanti nature sunt omnia essentialia absoluta ⁊ notionalia: ⁊ tota trinitas perfecta: in 2° vero est intellectio creaturaruz ita ꝙ sm ipsum in primo instanti nature deus intelligit se. in 2° vero creaturas: ⁊ consequenter intellectio creaturarum est natura posterior intellectiõe qua deus se intelligit.

Impugnatio. ¶ Contra quod arguo primo sic. Nam quecunq; natura sunt vnum. natura sunt simul: sicut que sunt vnum duratione vel loco. sunt

pria rõ simul duratione vel loco. saltem negatiue. ita scilicet ꝙ vnum non est prius altero duratione vel loco. Sed in diuinis intellectio qua deus intelligit se: ⁊ qua intelligit creaturas ⁊ generaliter omnia sunt vnuz natura: quia eadem est omnium natura. cum ipsa sit ibi vna tantum: Ergo sunt simul natura: ⁊ con

2. ratio. sequẽter vnũ nã. nõ est prius. alio. ¶ 2°. Nã si vera esset ista positio. ista ppositio esset p se Diuinus intellectus. non est diuina volũtas quia ei quod extra intellectuz naturaliter est prius cuiusmodi s3 istũ est diuinus intellect⁹ respectu diuine voluntatis. repugnat esse posterius cũ ista sint opposita. ¶ 3°. Quecunq; habent inuicẽ ordinem nature distincta sunt 3. ratio

ex natura rei: q: vt iste dixit supra di. x. differẽtia rõnis nõ est sufficiẽs p natura rei. Sed q. vnica

intellectio qua se ⁊ qua creaturas deus intelligit. nõ distinguunt̃ ex nã rei: cũ nõ habeant distinctionẽ nisi s3 diuersam habitudinẽ rationis ad obiecta. ¶ Si dicat̃ nõ esse huius intẽ Euasio

tionẽ ꝙ illa intellectio sit natura prior q̃ ista: s3 ꝙ deus eadẽ ipsa intellectiõe prius natura intelligit se q̃ creaturas. ¶ Istud est falsuz: q: impugnatio

sequit̃ ꝙ deus posset intelligere se non intelligendo creaturas: q: s3 phm in. 5. meth. natura prius dr̃ qd̃ põt esse sine alio: ⁊ non e 2°. ⁊ tex. co. 5

hoc idẽ aliqñ iste cõcedit: ꝑñs aũt est falsum: q: deus necessario ⁊ incommutabiliter nouit oẽs creaturã: s3 augustinũ. de ci. ad. p. ca°. 33. aug. de ci.

q: si cõprehendit potẽtiã suã scit se posse hoc ⁊ illud: ⁊ sic cognoscit hoc ⁊ illud.

i Item. di. 13. querit vtrũ pductio spe .s. sit generatio: ⁊ tenet ꝙ nõ: s3 deficit in multis. que dicuntur a sco. dis. 13. qõne vnica

¶ Primo. nã dicit pductiones diuinas distingui formaliter ex se ipsis primo: ꝙ si intelligat̃ de distinctiõe formali extra animaz ⁊ q̃tũ ad illud qd̃ ista dicũt in supposito generante ⁊ spirante. sicut ipse vr̃ intelligere: qd̃ dicit nõ põt habere veritatẽ: q: talis distinctio formalis. esse nõ potest in deo: nisi sit realis vt alias pbatũ est. S3 q: ipse vr̃ sumere productiones passiue. cõtra hoc arguo sic. ¶ Nã sequeret̃ ꝙ relationes disperate se ipsis p° distinguerent̃ non solum formaliter ex natura rei s3 ẽt realiter eo modo quo diuine persone q: distinctio passiuaꝝ pductionũ est nõ solũ formalis s3 realis cũ ipse sint personaꝝ ppriẽ ⁊ quelibet neget̃ i pdicatiõe idẽptica d alia: imo ⁊ de oi psona nõ pcedẽte p eaz: sicut vere dr̃ ꝙ spiratio passiua nõ ẽ idẽptice pater nec paternitas. S3 ꝑñs est falsum: q: si relationes disperate sufficiẽter se ipsis realiter distinguunt̃: generare ⁊ spirare realiter distinguerent̃. ¶ 2°. Naz sequeret̃ ꝙ in diuinis vbi scda rõ

instãtia cõtra. primũ dictuz sco. ibidem pria rõ

realiſ diſtinctio nõ eſt p abſoluta: eſſet per re
lationes alias ꝙ̃ originis:q2 inter tales pro/
ceſſiones paſſiue ſumptas nulla ē relatio ori
ginis.cũ paſſio nõ originet ſiue nõ ſit princi/
piũ actionis maxime vbi eſt ſola relatio. Sʒ
ꝯñs eſt falſuʒ:q2 ibi nõ põt eſſe diſtinctio rea
lis p relationes primi modi que ſunt per mo
dũ numeri vel vnitatis:q2 ille nõ ſunt reales
niſi pſupponãt realẽ diſtinctionẽ fundamen
toꝝ ꝙ nõ eſt hic:nec p relationes tercij modi.
que ſunt p modũ menſure ⁊ menſurati: tũ q2
menſura ⁊ mẽſuratũ nõ ſunt equalis pfectio
nis.niſi in quãtitate corporali:diuine autem
tex. cõ. 20. pſone ſunt eq̃lis pfectiõis:tũ ẽt q2 iſte relatio
nes nõ ſunt reales ex parte amborũ extremo
Euaſio rũ.5.meth.vñ ſolũ eſt ibi diſtinctio p relatio
nes ſecũdi modi que importãt originẽ. ⁋ Si
dicaſ ad minorẽ ꝙ lʒ inter illas relatiões nõ
ſit relatio originis ipſe tñ ſunt relationes ori
Impu. ginis ideo ſe ipſis diſtinguntꝰ. ⁋ Cõtra p°:q2
pria rõ iuxta hoc ſpirare ⁊ generare realiter diſtin/
guerentꝰ ⁊ ſimiliter filiatio ⁊ ſpirare . que ſũt
ſcd̃a rõ relationes originis: ⁋ 2° q2 nõ eſt diſtinctio ſi
ne oppoſitiõe.ex.9.meth.iſte aũt ſe ipſis non
3.ratio. opponuntꝰ aliq̃ ſpecie oppoſitionis. ⁋ 3°.Si
huiuſmodi ꝓceſſiones ſe ipſis p° formaliter
diſtinguntꝰ diſtinguerentꝰ oi alio circunſcri/
pto p poſſibile vel impoſſibile vt de ſe pʒ ⁊ ꝯ
cedit iſte. Sʒ ꝯñs eſt falſum:q2 ſi diſtinguerẽ
tur circũſcriptis terminis quos importãt in/
quãtũ paſſiones vel ſaltẽ relationes includẽ
tes aliqd formaliter diſtinguereſ circũſcrip/
to eo qd̃ in ſua diffinitiõe eſt vltimũ ſiue cir/
cũſcripta differentia ꝓpria ⁊ ſic diſtinctio eſ
Impu. ſet ſine diſtinctiuo. ⁋ Nec valet ad hoc diceꝰ
ſcoti. ꝙ ibi non eſt motus vel paſſio que terminis
diſtinguntꝰ ſicut ſco.dicit:q2 ſufficit ꝙ ſint re
latiões vel includãt relatiões.que ẽt p termi
4.ratio nos vel obiecta diſtinguntꝰ. ⁋ 4°. Si iſta ſe ip
ſis p° diſtinguerentꝰ.nihil formaliter incluſũ
in vna.eſſet formaliter incluſum in alia:q2 ſi
includerent formaliter aliqd idẽ tã in illo cõ/
uenirent nec diſtinguerentꝰ p°: vñ ẽt hoc ꝯñs
ſco cõcedit. Sʒ ꝯñs eſt falſuʒ:q2 omne ꝑdica
tum de aliquo in p° modo pſeitatis includiꝰ

formaliter in eo ſʒ iſtũ.iſte autẽ ꝓceſſiones.
iſto modo ꝑdicant ꝓceſſionẽ vel relationeʒ.
itẽ ẽt ꝑdicant ens:alioqn formaliter eſſent ni
hil.ſiue nulla res. ⁋ 5° ſi ſeipſis formaliter p° 5.ratio
diſtinguntꝰ aut diſtinguntꝰ effectiue ſiue prin
cipiatiue ab aliquo aut a nullo:q2 oia diſtin
cta formaliter diſtinguntꝰ effectiue aut nõ di
ſtinguntꝰ. Sʒ non diſtinguntꝰ a nullo:q2 ſm
iſtũ diſtinguntur ab intellectu ⁊ voluntate:
Itẽ quecunq3 ſunt ab aliquo alio. ab alio di
ſtinguntꝰ effectiue aut quaſi.nec ꝙ ab aliquo.
q2 ſi iſta diſtinctio eſt effectiue ab aliquo pu/
ta a volũtate ⁊ intellectu:aut eſt p acciñs.aut
p ſe:nõ primũ:q2 cũ neceſſe ſit eas eſſe ab ali/
quo principio formaliſeo ꝙ in diuinis nihil
ſit niſi neceſſariũ ſi p acciñs ſunt ab iſtis opor
tet ꝙ poſſint eſſe ab aliq̃s:⁊ ꝯñ iſta principia
eſſent principia ꝯtingentꝰ:⁊ diuine pſone nõ
eſſe poſſent: Nec ẽt ſecũdũ:q2 ſi eſſent ab iſtis
p ſe ſublatis vel circũſcriptis iſtis.non poſſet
eſſe iſta diſtinctio formalis:alioquin ſublata
cã p ſe eſſet adhuc effectus:ſʒ ſco.aũt ſublatiſ
illis adhuc eſſet iſta formalis diſtinctio.
⁋ 2°.nã in rñſione ad ſecundũ principale i ſe/ iſtantia
cũda replica ꝯtra rñſionẽ tenet ꝙ idẽ eſt for/ ꝯtra ſʒ
male obiectũ diuini intellectus:⁊ diuine vo/ dictum
luntatis.vt ſunt potẽtie opatiue.i.nõ ꝓducti ſco. diſ.
ue:ita ꝙ vtraq3 potẽtia beatificaſ in eodem 13.q.vni
obiecto p° ſʒ eandẽ formalẽ rõneʒ primi ob ca.
iecti:⁊ illud eſt eſſentia diuina ſub oimoda
prima rõne.i.vt eſt fundamẽtuʒ omnis pfec/
tionis in diuinis. ⁋ Contra qd̃ arguo p° ſic. pria rõ.
Nã potẽtie habẽtes obiecta diſtincta forma
liter.nõ nominantꝰ noie eiuſdẽ potẽtie niſi eq
uoce:ſicut ſi intellectus dicaſ ſenſus:⁊ rõ eſt
q2 potentie in creaturis ſʒ obiecta diſtingun
tur. Sʒ ſi obm intellectus dei nõ diſtingui/
tur formaliter ab obiecto volũtatis qd̃ ē bo/
nũ.obuʒ itellectus diuini eſt formaliſ aliud
ab obo intellectus humani:q2 in creaturis ẽt
ſʒ iſtũ primũ obm intellectus eſe ens:volun/
tatis aũt bonũ. Ergo diuinꝰ itellectꝰ nõ dice
reſ intellectꝰ niſi equiuoce. ⁋ 2°. nã ſi ita eſſet ſcd̃a rõ
omne qd̃ eſt natũ eſſe obiectũ intellectꝰ dei. eſ
ſet natuʒ eſſe obm diuine voluntatis: ⁊ oẽ

intelligibile eſſet volibile:qꝛ quãdocũqꝫ due
potẽtie reſpiciũt aliquã formalẽ rõnẽ:ꝗcqd
cadit ſub illa rõne cadit ſub vtraqꝫ potẽtia:
vñ oẽ cadẽs ſub rõne quã reſpicit diuin⁹ itel
lectus.cadit ſub diuina volũtate ꝑꝫ iſtã poſi/
tionẽ. Sꝫ ꝯñs eſt falſũ:qꝛ deus intelligit pec/
cata:ꝛ exiſtẽtias rep factibilium ab eo quas
3.ratio. nõ faciet.ꝛ nullũ bõ vult.¶ 3°. nã potentia
vniuerſalior ꝛ nã vel ſaltẽ rõne prior nata ẽ
reſpicere obm ſub rõne vniuerſaliori ꝛ prio
ri. Sꝫ i deo itellectus ẽ volũtate vniuerſalior:
qꝛ ſi de⁹ vellet ꝗcũqꝫ itelligit. vellet quecũqꝫ
poſſet ꝛ ꝑꝫ iſtũ ẽ nãliter vel ſaltẽ rõe prior ꝯ
4.ratio ſcẽ.¶ 4°. Jlla rõ ẽ prima ꝛ formalis i obiecto
potẽtie ꝗ̃ poſita põt potẽtia ꝑ ſuũ actũ ferri
in aliqd.ꝛ ꝗ̃ remota ferri nõ põt.ꝛ hoc pꝫ in
ductiue:qꝛ ſi ꝗd ꝑticipat rõeꝫ viſibilis põt vi
ſus ferri in illud ꝛ ea remota nõ põt. Sed re/
ſpectu itellect⁹ rõ entis eſt hmõi:qꝛ oẽ ens eſt
intelligibile ꝛ nõ ens vt ſic itelligi neqt cũ in
telligat vnũqdqꝫ inquãtũ eſt ens ꝯ metb.ꝛ
tex.co. ſi nõ ſit hec rõ de quacũqꝫ alia data habeo i
ꝗ.ꝛ.20. tentũ.excepta ea que ẽ rõ boni.i. cõuenientie
ipſi intelligẽti de ꝗ̃ ꝯſtat ꝙ ea remota. intel/
lectus fert i aliud:alioqn nõ poſſet itelligere
nociua:reſpectũ aũt voluntatis ẽ rõ boni ſeu
ꝯueniẽtie ipſi volenti:qꝛ hac poſita i aliquo
volũtas ferri põt i illud.nõ autẽ ea remota:
alioqn poſſet ferri i nõ cõueniẽs.nec eſſet ve/
ra illa diffinitio.bonũ eſt qđ oĩa appetũt. Er
go nõ eſt eadẽ prima formalis ratio obiecti
vtriuſqꝫ nec eſſentia ẽ rõ ꝗetatiõis ꝛ fruitio/
5.ratio. nis vt ꝓcedit rõeꝫ boni vt iſte dicit.¶ 5°.ſi rõ
eſſe vt ꝓcedẽs rõnẽ boni eſſet obꝫ fruitõis.
deus aliqd plus diligeret ꝗ̃ illud quo fruit.
qꝛ eſſentia vt ꝓcedẽs rõem boni intelligit vt
nõ bona:ꝛ cõſequẽter ad ſe ipſam intellectã
ſub rõne boni cõparat vt nõ bonũ ad bonũ
ꝛ ꝯñr vt nõ diligibile ad diligibile vel ut di
6.ratio ligibile minus ad diligibile magis.¶ 6° di/
uina eſſentia diuinam volũtatem ſub nulla
rõne quietare põt.ſub qua quietare nõ põt
humanã:alioquin humana nõ ſatiaret in
obiecto hñte diuinã virtutẽ infinitam ad ſa
tiãdum. Sed humana volũtas nõ ſatiatur
in diuina eſſentia ſub rõne talis eſſentie. vt
iſta rõ eſt prior rõne boni:qꝛ ab illa ſub ea
rõne quietat .ſub qua illa appetitiq̃ ſolum
eſt ſub rõne boni vt patet:qꝛ ſi ratio dictaret
in alia eſſentia eſſe rõnem boni.nõ in illa vo
luntas appeteret magis aliã vñ quiſqꝫ ſum
me deſiderat illud in quo iudicat eſſe rõnem
ſũmi boni lꝫ erroneẽ.ꝛ hᵒ cuã pꝫ:qꝛ nullus
magis diligit hᶜ eſtimatũ ſũmũ bonũ:qꝛ
ẽ hec uel illa res.lꝫ eꝯ° magis diligit hãc rẽ
vel illã:qꝛ melior eſt uel ſũme bona:vñ eadẽ
res magis ac minus diligit ſm qđ de eius
bonitate iudicamus.
¶ 3° nã dicit ꝙ nõ eſt equiuoca productio: iſtantia
ꝗ̃uis principiũ ꝓductiuũ nõ ſit eiuſdẽ rõnis ꝯtra .5.
a termino formali ꝛ hoc loquẽdo de primo dictum
principio formali ꝛ primo termino formali. ſco.diſ.
¶ Con.nã ſi producẽs ꝛ productũ quãtũ ad 13.q.vni
predicta ſunt alterius rõnis ꝛ equiuoca ſeq/ ca.
tur ꝙ producẽs in quãtum producẽs.ꝛ ꝓdu Ratio.
ctum inquãtum productũ ſint alterius rõis.ꝛ
ꝯñr productio ſit equiuoca:qꝛ producẽs nõ
vr per ſe ꝛ formaliter producens:niſi ꝑ prin
cipiũ productiuũ. nec ꝓductũ niſi ꝑ formar/
lẽ terminũ.vr formaliter productum.

Tem.d.17.q.1.querit vtrum neceſſe que di/
i fit ponere charitatẽ creatã in aia: cuntur
ꝛ dicit ꝙ ſic:ſed deficit in multis. a ſcoto
nã dicit magiſtrũ nõ negaſſe oẽm habitum diſt.17.
a voluntate:ſed poſuiſſe habitũ unũ quo in/ q.1.
formãte ſpũs.ſ.ſcs inhabitat ꝛ ꝑficit potẽtiã iſtantie
habitibus ſupnaturalis. ¶ Contra.nam ſi contra
magiſter ita intẽderet.nõ aliter poneret ſpm 1.dictũ
ſ.eſſe nrãm dilectionẽ quã multi catholici ſco.ibi/
ponant ſed ſic poneret vt oẽs ponũt:qꝛ nul/ dem
lus catholicus negaret ſpm.ſ. ſe habere eo Ratio.
mõ quo iſte exponit.ſed ꝯñs eſt falſum:quia
magiſter ponit ſpm.ſ. eſſe noſtrã dilectio/
nẽ aliter ꝗ̃ multi catholici ponãt:qꝛ pñti.d.
dicit ꝙ ſps.ſ.eſt dilectio pr̃is ꝛ filii ꝛ ſimili/
ter eſt dilectio qua nos diligimus quamuis
inqt nõ oẽs catholici hᵒ cõcedant ſicut pñ.
ergo mgr nõ ita intendit.¶ 2°.nã dicit ꝙ q̃ñ iſtantia
obiectũ eſt pñs in enigmate.põt ab ipſo de/ ꝯtra.2.
lectatio cauſari magis ꝛ minꝰ lꝫ actus circa dictum
ipſaꝫ ſit eq̃ intẽſus ꝛ ex eq̃li conatu.¶ Cõtra ſco.ibi/
nõ.n.vr intelligibile cũ delectatio nõ ſit niſi dem .
cõueniẽti cõiuncti.ſi ipſa ſit maior ꝙ nullũ Ratio.
obiectũ ſit magis cõueniẽs aut magis cõiũ

ctū ſm apprehēſionē:q2 ſtāte vniformitate cuiuſlibet cauſe nō pōt eſſe variatio in effe/ ctu:cauſa aūt delectationis ē cōueniēs con/ iunctū ſm cognitionē.ꝙ aūt cōtēplātes ha/ beāt aliqñ maiorē aliqñ minorē delectatiō nē habito eq̄li conatu.eſt q2 nō hn̄t ita inten ſum actū pp h9 ꝙ intellectus nō eſt ita colle ctus.aut pp diſpoſitionē corporis:vel eſt ex dei volūtate ad aīe humilitatem. ꝙ aūt ille actus ſit eque meritori9.eſt q2 meritū forma liter ⁊ pmo ē in voluntatis actu q ē cona tus:vñ ſi eq̄lis ſit conatus:eq̄lis ē actus vo/ luntatis.⁊ ſi non contemplationis.

que di/ cūtur a ſco. di. 17 q. 2.

Tem.d.17.q.2.querit vtrū neceſſe ſit ponere in habitu rōnē principii acti ui reſpectu actus.⁊ ſentit ꝙ nō ſed deficit i multis.⁋ p°.in h° ꝙ dicit h.tū agere ad actū inclinatiue tm̄.nullā habēdo actiui/ tatē.ſicut nec grauitas elicit motū.⁋ Cōtra.

inſtātia cōtra.1. dictum ſco.ibi.

nā aut hec inclinatio ē actus elicit9 ab habi tu in potētia in ordīe ad actū.aut ē ipſemet habitus q ē actus pmus ſ3 nō pōt dici pri

Ratio.

mū:q2 accidēs ageret in ſubiectū.tū etiā q2 eadē eſt difficultas d̄ illo actu dicto ab ha/ b.tū ⁊ d̄ actu pricipali habituate potētie:tū etiā q2 talis actus ſi ſit in volūtate aliud eſſe neqt niſi velle:⁊ ↄ̄ñr ē actus potētie habitu tate.nō pōt ēt dici ſecūdū:q2 inclinatio in/ clinaret.⁊ ↄ̄ñr cauſaret inclinationē aut ſe/

ipugna tio. ad idē.

ipſa3:aut aliā in infinitū:ergo ⁊c.⁋ qd̄ autē dī d̄ grauitate.⁋ Cōtra nā ſpecies in eucha riſtia ſunt graues ⁊ deorſu3 mouenſ:cuius motionis principiū elicitiuū nō ē quātitas: aut qualitas alia a grauitate:q2 oia hec ſūt indifferētia ad motū ſurſu3 ⁊ deorſu3: cum poſſint eē i graui:⁊ leui:nec forma ſubſtātia lis:q2 nō eſt.ergo ē grauitas.⁋ 2°.nā dicit ꝙ

inſtantia cōtra .2. dictum ſcoti. ibidē3. prio rō

actus nr̄ nō habet rōnē cōpleti meriti p aliq̄ intriſeca ipſi agēti.⁋ Cō.arguo ꝙ ſi cōpleta rō meriti depēdet ex diuina volūtate. h° vr̄ deſtruere meritū nr̄m cōdigni.nā ſi in nobis nō ſit pncipiū cōpletū meriti.ſeqr̄ ꝙ nos nō meremur cōplete:q2 qd̄ nō eſt in nobis. ñ eſt nobis attribuēdū tā q̄3 agētib9 vel opātibus

2.ratio

⁋ 2°.nā ſm iſtū cōpletio meriti nō eſt in nr̄a ptāte niſi diſpoſitiue:⁊ ↄ̄ñr nō meremur de

cōdigno:q2 illa diſpō nō ē meritū d̄ ↄdigno

⁋ 3°.Nā aliqs actus mereſ acceptari. Aute 3.ratio go mereſ acceptari d̄ ↄdigno aut nō. Si ſic igr̄ ad talē acceptationē ſequitur neceſſario collatio eterne vite. niſi ſequaſ aliqd̄ deme ritū.⁊ ↄ̄ñr p talē actū elicitum a volūtate ⁊ grā mereſ qs eternā vitā ex cōdigno ↄpleti/ ue:q2 qui ſufficienter mereſ aliqd. mereſ ēt ſufficiēter illud qd̄ ſequiſ ad illud neceſſario. Si aūt nō mereſ acceptari de ↄdigno:ergo ſimpliciter nihil mereſ de cōdigno:q2 cū eo/ dē modo mereaſ qs qd̄ antecedit ⁊ qd̄ neceſ ſario ſequiſ.⁊ ad acceptationē ſequatur ne/ ceſſario collatio glorie:q ſm qd mereſ añs.

Euaſio

ſ3 quid mereſ ↄ̄ñs.i.gloriam.⁋ Si dicaſ ꝙ p iſtū actū qs gloriā mereſ ſ3 quid.ſi cōſide/ reſ quātū ad pcedentia rōnem meritorij.ſim pliciter aūt inquātū eſt acceptus deo.⁋ Con

ipugna tio.

tra q2 actus quātū ad hoc ꝙ eſt accept9 nō ē in hominis poteſtate:niſi rōne illius qd̄ pre/ cedit in hoīe acceptationē:⁊ ↄ̄ñr ſi p illud p/ cedēs nō ſit cōplete in hoīs poteſtate nō erit meritū cōpletū ⁊ ſufficiēs.⁋ 4°.Nā act9 q de

4.ratio

neceſſitate iuſtitie eſt pmiandus eſt merito/ rius intrinſece ⁊ ex rei natura.nō ſolu3 ex dei volūtate:q2 pmiū qd̄ ex alterius voluntate ⁊ nō rei vel opis natura debeſ negari pōt ſal/ ua iuſtitia.S3 actus charitate informatus ē huiuſmodi:q2 p bono certamine dicit apo/ ſtolus ſibi reddendam coronā iuſtitie. quod aūt daſ ex iuſtitia:ſine iuſtitie pіudicio non

5.ratio

negaſ.⁋ 5°.nā ſi nō eſſet ſic. mutabilis eēt di uine iuſticie ordo.que in hoc cōſiſtit ꝙ actu3 priuatū debitis regulis punit.eiſdem vero or natū premiat:q2 ſicut mutareſ illa rectitudo ſi actū malū nō puniret:ita ⁊ ſi bonum non acceptaret ad premiū vt poſſibile eſt ſ3 iſta3 poſitionē:vñ p3 ꝙ iſta poſitio deſtruit meri tum condignum.

q̄ dr̄ a ſco. diſ. 17.q. 4.

Te3.di.17.q.4.querit vtrū in augu mēto charitatiſ poſitiuū pexiſ ſit tota eſſentia charitatis poſt aug/ mentum:vel intenſionem:⁊ tenet ꝙ nō. ⁊ de ficit multipliciter:ſed principaliter in vno.q2 tenet ꝙ intenſio charitatis ſit per additionē forme ad formam.ſiue gradus ad gradum

In eſſentia forme quaſi duo gradus ſint duo realitates. ¶ Cōtra iſtā poſitionē pro quam
to vr idē ſentire de omni alteratiōe. Argui
Inſtantia pōt ex rōnibus .e. thome inſolubilibus quas
contra ſco. nō ſoluit: ſʒ eas omittens. arguo ex tho
hoc dic miſtarum doctrinis primo ſic. ¶ Nā ſi intenſus
tus ſco. ⁊ remiſſum eſſent forme diuerſe aut realita
ibidē. tes realiter in qualibet alteratione eſſent in
pria rō. finite realitates realiter differentes: quia tot
ſunt in alteratione realitates differentes rea
liter ħʒ iſtā poſitionē quot ſunt differētie ſm
magis ⁊ minus. cū magis ⁊ minus ſe habe
ant vt gradus intenſus ⁊ remiſſus. differētie
aūt ħʒ magis ⁊ minus in alteratiōe ſunt infi
nite: q꞉ ſunt tot quot nūc accipi poſſunt in al
teratiōis tpīe. cū in toto illo tpīe nō ſit dare
duo nunc. in quibus alterabile ſit equaliter i
tenſum ⁊ remiſſum: alioquin alteratio quie
Euaſio ſceret ⁊ ſi ceet ꝯtinua. ¶ Si dicat ad iſtā ratio
nē ꝙ diuerſe forme differētes ħʒ differentiaʒ
intēſi ⁊ remiſſi. ſunt idē cōtinuitate: ſicut ⁊ i
quātitate maiori ⁊ minori accidit. vbi ma
Impu. ior. habet aliquā partem quā non habet mi
pria rō. nor. ē tñ vnū cōtinuū. ¶ Cōtra talem reſpon
ſionē arguo pº ſic. Nā ex ea ſequit ꝙ forma
intenſa ⁊ remiſſa eſt vna numero ſiue vna
realitas ita ꝙ nō ſunt ibi plures. quarū vna
nō ſit alia. qđ iſte negat: q꞉ ſi forme que ſunt
tex. cō. in motu alterationis ſunt vnum cōtinuitate
17. ſunt vna numero vt pʒ ex. 5. metha. ¶ 2º. nā ſi
ſcđa rō inter tales formas vel gradus que ſunt intē
ſum ⁊ remiſſum eſt vnitas cōtinuitatis. hoc
eſt pp vnitatē numeralem forme aut ſubiecti
aut cōtinuitatis tpīs: q꞉ aliud membrū non
cōtingit excogitari. Sʒ nō pōt dici primuʒ
id eſt pp vnitatē numeralē forme: q꞉ eadē nu
mero forma ⁊ realitas eſſet intēſa ⁊ remiſſa
ꝯtra iſtū. ¶ Nec ſecundū. ſ. pp vnitateʒ ſubti:
tū q꞉ ſi vnitas ſubiecti ſufficit ad vnitatē cō
tinuitatis eorum q̄ ſunt in ſubo. tunc oia q̄ ſunt
in vno ſubiecto eſſent idē cōtinuitate: vt ca
lor ⁊ nigredo ⁊ motus localis ac alteratōis:
⁊ ꝯñr ea q̄ ſpecie differūt. tū ēt q꞉ cū forma ñ
ſit formaliter ens ⁊ vnū ꝑ ſubum. oporteret
dari aliud ꝑ qđ eſſet formaliter vna qđ eſſe

nō poteſt in propoſito niſi forma fluens que
cōtter dicit eſſe motus ⁊ ꝯñr in tota altera
tione nō eſt niſi forma vna numero. ¶ Non
pōt etiā dici tertium. ſ. pp tempoꝛis ꝯtinuita
tem: tū q꞉ ſi ad hoc ſufficit iſta cōtinuitas cū
in tpīe cōtinuo cōtingat eſſe motus cōſequē
ter ſe habētes ſicut pʒ. 8. phi. tex. co. 61. ⁊ idē
poſſent eſſe cōtinui cōtra phm ibidem etiaʒ
q꞉ vt pʒ. 5. phi. tex. co. 55. vnitas motus nō ſo
lum reqrit vnitateʒ tēpoꝛis ſʒ ēt forme. ¶ Si Euaſio
dicat ꝙ lʒ forma intēſa ⁊ remiſſa ſint multe.
tñ earū cōtinuatio eſt vna ⁊ cōtinua. ⁊ ꝯñr
dat vnitatē motui. ¶ Cōtra pº: q꞉ illa ſucceſ ipugna
ſio aut eſt motus aut eius paſſio: ⁊ ſi ē mo tio.
tus eadē eſt q̄ō de vnitate ipſius ⁊ de vnita
te motus: ſi vero ſit paſſio motus cuʒ vnitas
⁊ entitas paſſionis magis dependeat ab vni
tate ⁊ entitate ſubiecti q̄ ē ꝯº. ſequit ꝙ motº
nō habet vnitatē ab illa. Nec valet dicere ꝙ
motus habet cōtinuitatē a ſe ſʒ vnitateʒ con
tinuitatis ab illa ſucceſſione: q꞉ eʒ vnū mo
tum eſſe vnius ſucceſſiōis. ⁊ vnā ſucceſſionē
vnius motus: ⁊ tunc quero a quo motus hēt
eſſentialem vnitatem: ⁊ non ſufficit dicere ꝙ
a ſubiecto vel tēpoꝛe. ſʒ requirit cū his vni
tas forme. ħʒ quā eſt motus: vt ēt dicit philo
ſophus in. 5. phi. tex. co. 55. ¶ 2º. q꞉ forme di ſcđa rō
uerſe que ſunt in vna alteratiōe quas tu po
nis vnā. aut ſunt finite aut infinite. ⁊ nō pmū
vt pbatū eſt: nec ſecundū. q꞉ incōuenit. ¶ Si Euaſio
ēt dicat ad principale argumētum factuʒ in
principio ꝙ ille infinite forme ſunt ibi in po
tētia: nō valet: ⁊ arguo ſic. Nā dupliciter dr ipugna
eſſe in aliquo in potētia: ¶ Pº ſicut forma q̄ tio.
aliqđ ſubum caret. ſimpliciter dr eſſe in illo.
¶ 2º ſicut partes ⁊ precipue cōtinui dicuntur
eſſe in ſuo toto. ſ. in potētia: nō q꞉ nō ſit actu
in toto cū qualibet pte actu pficiat formalit
forma totius ſicut forma ignis eſt in quali
bet parte ignis. ſed q꞉ ſunt in potētia ad hoc
ꝙ ſint diuiſe vt ſingle earum habeāt ſuum eſſe
propriū: ⁊ iſto modo infinita ſunt in potētia
ſolū in ꝯtinuo. Infinite ergo forme aut ſunt
in potētia in alteratiōe pº: aut 2º modo. ¶ Si
pº: ergo qđ caleſit dum caleſit nihil habet ð ca

lo::ſicut nec aqua frigida.qđ eſt falſum ⁊ cõ
tra ſenſum.⸿ Si ꝟo 2° modo tũc opꝫ ponere
inter illas formas vnitatẽ cõtinuatiõis ſim/
pliciter:qđ eſſe nõ põt ſi oẽs ſunt diuerſe nu/
mero ſimpliciter:qꝛ eſſent ĩfinite forme ſim/
pliciter actu diuerſe. vt dictũ eſt:ad vnitatẽꝫ
aũt numeralẽ alteratiõis opꝫ ponere vnita/
2.ᵃ ratio principalis. tẽ numeralẽ forme ꝫ quam eſt alteratio.⸿ 2°
Arguo principaliter ſic. Nã qñ querit vtrũ
intenſum ⁊ remiſſũ ſint vna forma vel plu/
res :tripliciter poſſunt iſta cõparari:p° ſicut
pmanens adpmanẽs:2° ſicut fluens ad pma/
nẽs:⁊ 3° ſicut fluẽs ad fluẽs. vt ſi calidũ cale/
fiat amplius põt eẽ qõ primo vtrũ calidũ qđ
prius erat in eſſe pmanenti ſit idẽ cũ calor q
bꝫ in termino mot⁹:vel 2° vtrũ calor q eſt in/
fluxu ſit idẽ cũ eo q eſt in termino ad quẽ vl
a quo:vel tertio vtrũ intẽſum ⁊ remiſſum in
motu ſiue influxu forme ſint vna numero for
ma. Sꝫ ſi loquamur tertio mõ ꝓut.ſ. intẽſũ
⁊ remiſſũ ſunt in fluxu forme:pꝫ ex dictis ꝙ
opꝫ ea eẽ vnã eandẽ formã ⁊ realitatẽ:quia
aliter eſſent infinite forme in actu in eadeꝫ al
teratione vel nulla alteratio eſſet continua.
⸿ 2° pꝫ idẽ. Nã ſi nõ eẽt latitudo in eadeꝫ for
ma numero ꝫ intenſũ ⁊ remiſſum. quelibet
alteratio vna numero eẽt acceptatio idiuiſi/
bilis numero ⁊ ꝯñr iſtãtanea.⸿ Si ꝟo loq̃/
mur ſecũdo modo. ẽt opꝫ eẽ idẽ cõparando
terminũ a quo ad formã fluẽtẽ p°. Nam for/
ma remiſſa aut abijcit in tpꝛe:aut in nunc.
⸿ Si primũ:igit in tpꝛe alteratiõis pcedens
forma remãſit cũ eo qđ acqſitũ eſt: ⁊ ꝯñr ce
dit in eãdem formã ꝯfluẽte:qꝛ due forme ſo/
lo numero differẽtes nõ poſſũt eẽ in eodẽ vt
Impugnatio. nũc ſuppono alias ꝓbaturus Si ꝟo ſecũdũ
eadẽ rõne ſequẽs forma fuiſſet acqſita i iſtã/
ti:⁊ ſic oĩs alteratio eẽt iſtãtanea.⸿ Nec va
let dicere ꝙ iſtãtanea ẽ illa abiectio ⁊ itrodu/
ctio. ſꝫ intẽſio introducte forme eſt in tẽpore:
tũ qꝛ ſi introducta forma nõ ẽ intẽſior q̃ ab
iecta nõ facit plus ad intẽſionem q̃ abiecta:
ideoq̃ oportebit ⁊ ipſaꝫ abijci:cũ terminus
a quo itroductiõis nõ ſtet cũ termino ad quẽ
ſꝫ ſint incõtingẽtes.5° phi.⁊ ſic redibit eadẽ

qũõ. vtꝝ iſta abijciat i tpꝛe. vel ibit in infini
tũ:ſi ꝟo introducta in ſua introductiõe ſit i/
tẽſior q̃ abiecta.ſequit ꝙ alteratio intenſio
nis ipſius nõ reqrat nec pp receptionẽ forme
nec pp intẽſionẽ. Tunc ẽt non valet rñſio qa
qñ ſit mot⁹ de ꝯtrario i ꝯtrariũ nõ abijcitur
terminus a quo in inſtãti.i.forma que eſt in
termino a quo. puta calor i frigefactiõe vt pꝫ
ad ſenſum:itenſum aũt ⁊ remiſſum ſe habẽt
ſicut ꝯtrarie forme cuꝫ inter ea ſit motus vt
pꝫ ex.5.phi.tex.co.46.⁊ inde. Na ſicut ſe ha
bet forma pmanẽs remiſſa ad motũ ſequen/
tem vel formã fluentẽ ſequenteꝫ:ita ſe hẽt in
forma fluente remiſſum vnius nunc ad intẽ
ſum alterius nũc. Sꝫ remiſſum vnius nunc
in forma fluẽte ⁊ intenſum alterius nũc ſunt
vna forma numero Ergo ⁊c̃. Minor iaꝫ pꝫ
ex dictis:maior ꝓbat. Naꝫ in nũc in quo ter
minat motus poſſet adhuc fluere vlterius
abſq̃ interpollatiõe.⁊ ẽt in quolibet nũc ip/
ſius fluxus poſſet terminari nũc. Sed ſi illđ
qđ terminat flueret vlterius ſic ſe hẽrent ad
minus ſicut fluens ad fluẽs Ergo ẽt ſi termi
naret ⁊ poſtea flueret. ſic ſe hẽbit illa forma
pmanẽs a qua incipit fluxus ad formã in flu
xu ſicut vnus gradus vnius nũc influxu. ad
gradũ alterius nũc influxu ⁊c̃. Loquẽdo ẽt
iteꝝ primo modo ⁊ cõparãdo motũ ſiue flu
xu ad formã pmanentem que eſt in termino
ad quem:opꝫ dicere ꝙ forma fluẽs. que in tẽ
pore fluxus eſt remiſſior q̃ in termino ſit ea
dẽ cũ illa que eſt i termino:qꝛ ꝫ cãiorẽ opi/
nionẽ ⁊ ꝟiorẽ. motus ⁊ forma acqſita p mo
tũ ſunt idẽ re. ſignificata in fluxu ⁊ pmanẽti
eẽ:qđ ẽt ſic ꝓbo. Nã ſi forma p alterationeꝫ
acqſita nõ eſſet eadẽ cũ qualitate q̃ eſt in flu/
xu. in alteratiõe qualitas acqſita nõ eſſet ter
minus intrinſecus alterationis. ſicut nec for/
ma ſubſtãtialis terminãs alterationeꝫ. Nec
obſtat ꝙ in generatiõe qualitas terminãs al
terationẽ eſt alia a fluẽte:qꝛ eſt p accidẽs rõe
corruptiõis ſubiecti.⸿ Primũ ꝯcqd ẽ paſſio confir°.
eſt motus ſiue forma fluẽs:qꝛ iſta ſũt vna res text.co.
vt pꝫ tertio phiſicoꝝ. Sꝫ qualitas terminãs 48 ide.
alterationẽ eſt paſſio:qꝛ eſt effectus ⁊ illatio

actionis alterantis. ¶ Preterea Si extrema
ſunt idē ad inuicem. multo magis ſunt idem
medio: Sed forma que eſt in termino a quo
& que in termino ad quē. q ſunt extrema mo
tus ſunt idē ad inuicem. Ergo multo magis
ſunt idē motui vel fluxui per quē ab vno ter/
mino itur in aliū: patet aūt minor: nā in intē
ſione caloris aut illa forma que prius fuit re
miſſa ē potētia itēſa aut nō. Si primū hr ꝑ
poſitū. ¶ Si vero ſecundū: igiſ forma remiſ
ſa nō intendiſ ſed noua generaſ qḋ eſt con/
tra illud ꝙ homines de intenſione cōcipiunt
Impu/ ¶ Nec valet dicere ꝙ intenſio fiat per hoc ꝙ
gnatio. idē ſubiectū. fit magis tale ꝑ aliā formā: quia
nō ſolū ſubiectū dr fieri magis tale ſ3 ēt ipſa
3. ratio forma dr intēdi. ¶ 3°. Arguiſ principaliter.
Nā ƀ3 iſtā poſitionē ſequiſ motū cōtinuum
hēre ptes actu diſtinctas. ſi in partibus cha/
ritatis eſt diſtinctio: q2 cū motus non ſit pter
res ad quas ē. 3°. phi. tex. co. 5. idē. 5°. ph. cō. 9
& 17. motus ad formā eſt ipſa forma vt ēt ꝓ
batū eſt: & ꝯñr partes motus ſunt ptes forme
S3 ꝯñs eſt falſu3: q2 de rōe ois ꝯtinui ē hēre
ptes i potētia tm̄: nō in actu: aliogn̄ iam eſſet
4. ratio diuiſum & diſcōtinuū. ¶ 4°. nā ſequiſ motu3
alterationis cōponi ex mutatis eſſe ƀ3 actum:
q2 ſunt vbicū93 eſt acqſitio noue realitatis:
ſicut ƀ3 iſtū eſt i oibus ptib9 motus quarum
5. ratio quelibet eſt talis acquiſitio. ¶ 5°. nam ſeque/
reſ ſi itēſio que ƀ3 iſtū & ƀ3 veritatem eſt mo
tus cōis vt nunc ſuppono fiat per additio/
nē partis ad ptem remanēte priori forma vl
parte. ſequiſ ꝙ in aliqua determinata parte
aeris ſit lumen infinitū. cōtra ſenſum. Et pro
baſ ſequela. Nā luminoſum. a. puta ſol cau/
ſet lumen i. b. partē aeris nři in inſtāti. c puta
in puncto ſui ortus. & cōtinue poſt. c. mouea
tur verſus. b. & ꝑ totū tps approximatiōis in
tendat lumē cōtinue vt manifeſtū ē & arguo
ſic. Qḋ hēt infinitas partes equales vel qua
rum quelibet eſt maior aliq̄ prima data ali/
cuius forme per quaꝝ additionē eſt eius in/
tenſio. eſt infinite intenſum: q2 ſi vna pars ad
dita aliqualiter intendit: & due intendūt ma
gis infinite ſine fine intendent: quod ēt patet
quia quocun93 termino dato etiā plus inten
dunt. S3 ſtantibus predictis. b. hēt infinitas
ptes luminis equales: q2 in quolibet ifinitorū
inſtātium tēporis approximatiōis. a. ad. b.
a. cū eēt diſpoſitius ad agendū. q2 ꝓpinqui9
paſſo cauſauit in. b. nouā partē luminis. q2 i
tēdebat lumen. & hoc ꝑ additionē partis. & i
quolibet illoꝝ inſtantiū cauſauit lumē equa
le. ſicut cauſauit in. c. vel cauſauit maius. Er
go in. b. eſt lumē infinitum vel infinite inten/
ſum. ¶ Si dicaſ ꝙ a. poſt. c. nō cauſat lumē Euaſio
equale ſ3 maius proportionaliter ſemp & ſic
lumen in. b. nō eſt infinitū ſicut nec magnitu
do in qua ſunt infinite ptes proportionales.
¶ Hoc nihil ē: q2 ſi i magnitudie poſt aliquā Impu/
datā adderenſ infinite maiores nō min9 fa/ gnatio.
cerēt infinitā. q̄3 infinite equales: q2 facerent
magnitudinē maiorē qualibet finita dabili:
partes aūt ꝓportionales ifinite nō faciūt in/
finitū: q2 data aliq̄ finita ſit additio minorū
ſemp in infinitū ita ꝙ quelibet addita non ē
aliqd totaliter diſtinctū a priori vt in ꝓpoſi
to: ſ3 eſt aliqd ei9. ¶ Si ēt dicaſ ꝙ. a. Poſt. c. Euaſio
nō cauſat ſemp equale lumē toto tpe appro
ximatiōis. ¶ Cōtra q2 ad ſēſū ꝯſtat ꝙ i pte il Impu/
lius tpis magis auget lumē q̄3 in pte ꝓpin/ gnatio.
quori ipſi. c. vñ cū añ illud iſtās in quo cauſa/
bat ptē maiorē vſ93 ad. c. pceſſerint iſinita in
iſtātia. nihilomin9 hēt itētū. Et dato ꝙ Poſt
c. ſemper fieret additio luminis minor tñ ad
huc haberet intentū. Nam infinite ptes mi/
nores ſemp proportionaliter faciūt infinitū
qñ addita eſt totaliter diſtincta a priori vt i
propoſito: q2 ꝑ talē additionē tranſitur om/
ne finitum dabile. & cōſtituitur maius: qḋ eē
non poſſet ſi cōſtituerent finitū ſolū. ¶ Si di Euaſio
catur ꝙ agenſ naturale. a. nō cauſat nobilio
rem effectum in quolibet inſtanti maioris
approximatiōis ad paſſum. b. ¶ Cōtra iſta3 Impu/
reſponſionem arguo ſic. Nam ſtante paſſiuo in gnatio.
equali aut maiori diſpoſitiōe. ſi agens ſit in
diſpoſitione maiori ad agendam oportet ef/
fectum augeri vel ſaltem non minui: aliogn
variata cauſa ꝑ ſe & eſſentiali nō variaretur
effect9. S3 i quolibet inſtāti poſt. c. a. eſt vici

nitus alicui inſtanti quo lumen auget poſt.e.
eſt.ideo eſt in diſpoſitióe inequali ad agédú.
ꝛ nó in minori. Ergo in maiori.
iſtantia ❡ 2°. Dicit iſte ꝙ ex charitate addita ꝛ precce
cótra.2. déte fit vna.⸿ Cótra p°. Ná ſequeretur ꝙ i co/
dictum dé inſtáti ille due charitates eſſent due ꝛ vna
ſco.diſ. tñ. Nam charitas ſequens ꝛ acquiſita aut é
17.q.4. vnú cú priori in inſtáti ſue acquiſitionis aut
pria ró. in aliquo priori: aut poſteriori. Sꝫ nó pót di
ci ꝙ in aliquo poſteriori: qꝛ nó eſt aſſignare
quare nó eque bene fit vna i eodé quo acqri/
tur tú ét qꝛ inter illa duo inſtátia caderet me
diú tépus in quo nulla eſſet acquiſio vel ad/
ditio ꝛ ꝯñr nec intenſio: ꝛ ꝯñr illa inténſio q̄ é
motus continuus haberet interpoſitioné qe
tis. Nec ſecundum ideſt in priori: quia prius
eſſet vnita q̄ꝫ acquiſita. Ergo primum: ꝛ có
ſequéter illa vnitas earuꝫ eſt in illo inſtanti.
2.ratio. inquo dicuntur eſſe due.⸿ 2°. nam ex duobus
entibus in actu.fieret vere vnum. Sed con
Idꝫ.8 ſequens eſt falſum: qꝛ cóm.7°. meth.cóm.49
meth.t. ſic dicit. impoſſibile eſt vt duo in actu ſint ex
c.15. ꝛ. quibus in aliqua hora fiat vnuꝫ in actu. Cu
2.d aia ius rationem reddens aliquantuluꝫ infra di
t.c.7. cit. Et cauſa in hoc eſt: quia actus facit actú
3. ratio eſſe diuiſum ꝛ duo.⸿ 3° nam talis vnio non
fit per mixtionem: quia ipſa non eſt acciden/
tium: nec per continuationem: quia hec vni/
tas habet locum ſolum in continuis: tum qꝛ
ille charitates non fierent vnum ſe totis ſꝫ ꝫꝫ
vltima. quod eſt abſurdum: nec pertranſituꝫ
vnius in aliam: aut ambarum in tertiam: qꝛ
tunc non eſſet ibi additio vera. aut veruꝫ au
gumétuꝫ: ſed ſimplex generatio ꝛ corruptio
nec per informationem: quia eaꝫ ſint euſdé
rationis vna aliá informare non poteſt: quo
tamen dato quelibet remaneret diſtincta ni
ſi altera eſſet potentia pura: ſicut patet de co
Notuꝫ. lore iformáte ſupficié.⸿ Eſt tñ aduertédú ꝙ
forte aliter opꝫ loqui ꝺ intenſióe ſpiritualiú
ꝛ corporalium vt forte alias oſtendetur.
q̄ dñr a Item.d.19.querit vtrum diuine p/
ſco.diſ. ſone ſint equales ꝫꝫ magnitudineꝫ.
19.q.i. ꝛ tenet ꝙ ſic.ſed deficit in multis.
❡ Primo.ná dicit vel innuit equalitatem in
diuinis eſſe relationem realem vt patet infra iſtantia
d.31. quod probabiliter ſm aliquos ſubſtine cótra.i.
ri poſſet ſi intelligatur eſſe relatio realis nó di dictum
ſtincta a relatione originis: ſecus ſi intelliga ſco.ibi/
tur ab ea diſtincta: qꝛ i diuinis eſſent res plu dem.
res q̄ꝫ tres.⸿ 2°. nam ſequitur p° ꝙ pater ad fi pria ró.
lium referatur pluribus relationibus realibus 2.ratio.
diuerſarum rationum.ſ.paternitate ꝛ equa
litate. Sꝫ cóſequens eſt falſum: qꝛ relationes
reales diuerſarum rationú multiplicari nó
poſſunt i eodé ſuppoſito: ſicut nec diſtingui
niſi propter multiplicationem fundamento
rum vel terminorum: quod ſi eſt hic niſi ſup
poſita diſtinctióe formali ex natura rei quá
ſupra reprobauimus.⸿ 3° nam ſecúdum iſtá 3. ratio
poſitionem ſequitur ꝙ pater referretur ad
filium realiter ſm eſſentiam vel ſubſtantiaꝫ:
quia ſm aug.5.de tri.c.7. pater eſt equalis fi aug.de
lio ſm ſubſtantiam.ſed cóſequens eſt falſuꝫ: trin.
quia ſm ſubſtantiam realiter diſtinguerenr
tur.⸿ Si dicatur ꝙ aug. nó loquitur forma/ Euaſio
liter ſm fundamentaliter.⸿ Contra quia hoc Impu/
propoſitum ꝯfirmat: quia equalitas ꝛ ſimi gnatio.
litudo. ꝛ huiuſmodi in creaturis ſemper ſua
fundamenta denominát formaliter ꝛ ea fa/
ciunt realiter referri: vnde dicimus. hác quá
titaté illi equalé. ꝛ hác albediné illi ſimileꝫ.
❡ 2°. nam dicit relationé fundari ſuper alia iſtantia
relatione: vt relationem actiui ꝛ paſſiui di/ ꝯtra ꝫꝫ
cit fundari i relatione cómuni: puta aſſimila dictum
tionis: quod eſt impoſſibile loquendo de re/ ſco.diſ.
latione reali vt iſte loquitur. nam relatio ac/ 19.q.i.
tiui ꝛ paſſiui nó fundatur niſi ſuper actiuo pria ró
quod aut quo. Sed relatio cómunis non eſt
actiuum quod aut quo: cum nulla relatio ſit
principium actionis ergo ꝛč.⸿ 2°. nulluꝫ pri° ſcđa ró
fundatur ſuper poſteriori. ſed facere: ſiue cau
ſare eſt prius ſimile ꝛ ei preſupponitur: quia
facere aliquid eſt id ſibi aſſimiliare ſiue ei
ſimilitudiné cómunicare per factioné. ergo
relatio actiui nó fundatur ſup ſimile.⸿ Cóſir/ confir°.
matur qꝛ relatióes originis ſút alijs priores ſal/
té p róeꝫ: qꝛ p eas ꝯſtituuntur diuine pſone ſꝫ
relatio actiui é rlo originis. ergo ipſa é oluꝫ
prima nec fúdatur i alijs.⸿ 3°. ná ſi ſup vnitate 3.ratio.

aliquaꝝ relationuꝫ poſſent fundari alie rea/
les ſicut ꝓportionalitas ſuper relationē ſiue
ſimilitudinē duaꝝ ꝓportionū. ita ꝙ illa vni
tas ſit ꝑma rō fundandi vt dicit. ſequitur
ꝙ ſup illis poſſint fundari alie in īfinitum:qꝛ
ille fundate in aliJs:⁊ ipſe poſſunt habere vni
tatē ſpecificā.aut genericā:⁊ ꝯñr alias fūda
re. Qd̄ aūt dr̄ de proportionalitate. dici pōt
ꝙ nō eſt relatio realis. vel ſi eſt realis nō fun
daſ in ꝓportionibus. ſꝫ in ꝓportionatis q̄
ꝑius nā fundāt ꝓportionē q̄ꝫ proportiona
litatē:ꝑꝑ qd̄ tñ vna relatio nō eſt alterius fū
damētū ſicut ēt relatio tripli neceſſario ꝓſup
ponit relationē dupli:nec tñ duplū eſt funda
mētū tripli:vel eꝯ°.Et ſic loquēdo ꝓportio
nalitas eēt magis habitudo ꝓportionatoꝝ
q̄ꝫ proportionum.

q̄ dr̄r a ſco. diſ. 19.q.2. — Item eadē.d.19.querit 2° vtꝝ qdli/
bet diuina pſona ſit i alia:⁊ tenet ꝙ
ſic:ſꝫ loquitur deffectiue.ſ Primo.
iſtantia contra 1.dictū ſco.ibidem pria rō — Nā dicit in ꝓpoſito ꝙ eē in eſt relatio cōis
idest equiperantie:vel que eſt eiuſdē rōnis in
vtroqꝫ extremoꝝ.ſ Cōtra p°. Nā ſꝫ relatio
nē cōeꝫ aliqd referſ ad ſuū correlatiuū tāq̄ꝫ
ad aliqd eiuſdē rōis:ſicut ſimile inquātū hu
iuſmodi dr̄ alteꝝ ſimile Sꝫ in ꝓpoſito q̄uis
ſit mutua pſonaꝝ inexiſtentia. vna tñ nō eſt i
alia ſub eadem rōne qua alia eſt in ipſa vt p
aſſignationes factas p ſanctos. ⁊ lꝫ ipſe hoc
neget tñ fundat ſe in falſo 3° loco reprobādo
2.ratio. ſcilicet ꝙ iſta inexiſtia ſit mutua pſentia.ſ 2°
Nā rō qua hoc ꝓbat nō valet:qꝛ fundat ſe i
hoc ꝙ ois diuina relatio ſit vel originis vel
cōis. qd̄ ſibi eſt falſum:qꝛ ſꝫ eū inter attribu/
ta ē relatio prioris ⁊ poſterioris. que neutra
eſt predictarum.
inſtātia cōtra 2 dictum ſco. diſ. 19.q.2. pria rō — ſ 2°. Nā dicit ꝙ diuinaꝝ pſonaꝝ exiſtia itell
giſ p mutuā eaꝝ pñtiā.ſ Cōtra p°. Nā i exi/
ſtētia diuinaꝝ pſonaꝝ ſaluari nō pōt ſubla/
ta eſſētiali idēptitate:qꝛ ambꝛ. ſup ſecūda ad
corinthios exponēs illud. de⁹ erat in xp̄o. di/
cit ꝙ p hoc itelligiſ pr̄ erat i filio ⁊ filius i pa
tre:qꝛ vna eſt eaꝝ ſubſtātia. Sꝫ mutua pſen
tialitas ⁊ illapſus ſaluari pōt. eſſentie idēpti/
tate ſublata. ēt ſꝫ iſtum:vt pꝫ de pñtia cor/
poris glorioſi ad aliud glorioſuꝫ vel nō glo
rioſum eiuſdē quātitatis ⁊ figure ſi ſimul exi
ſtāt. Ergo hec pñtialitas nō eſt illa inexiſtia
ſ 2°. Nā iſta pñtialitas attēdi nō pōt niſi ſm 2.ratio.
relationes:qꝛ eſt relatio. ⁊ ꝯñr exigit diſtin/
ctionē extremoꝝ pñtiuꝫ. cū idē nō ſit ſibi pre
ſens niſi negatiue: diſtinctio aūt in diuinis
nō eſt niſi p relatiōes. Sꝫ i exiſtia diuinaꝝ p
ſonaꝝ pōt attēdi aliter q̄ꝫ ſꝫ relatiōes: qꝛ ſꝫ
aug. ⁊ hila. attēdiſ ſm eſſentie idēptitatem.
Ergo idem.
¶ 3°. Nam inſufficiēter aſſignat rōes mutue iſtantia
inexiſtie pſonaꝝ dicēs. ꝙ nec eſt relatio ſola: ꝯtra. 3.
nec eſſentia ſola.ſ Cōtra p°. Nam qd̄ ſufficit dic.ſco.
ad aliqd̄ oi alio circūſcripto ſufficit ad illud ibideꝫ.
ſe ſolo. Sꝫ relatio eſt hmōi in ꝓpoſito:qꝛ cir pria rō.
cūſcripta eſſentia. ipſa relatio foret. i aliquo
modo inexiſtēdi:qꝛ vnū relatiuuꝫ p ſe. ⁊ for/
maliter includiſ in rōe alterius:cū vnū ſuffi
ciēter ⁊ cōplete ſine alio intelligi nō poſſit.
ſ 2°. Nā eſſentie diuine imenſitas nō minus 2.ratio.
ſufficit ad faciēdā vnā pſonā pñteꝫ alteri q̄ꝫ
ad faciēdam quālibet pñtē cuilibet creature:
Si ſꝫ iſtū ipſa ſufficit ad ſecūdū. Ergo ſuffi/
cit ēt ad pꝛimuꝫ.ſ Si dicaſ ꝙ pſupponunſ Euaſio
pſone eſſe diſtincte. qd̄ nō eſt niſi p relatiōes.
ſ Cōtra qꝛ ſꝫ eū ex natura rei eſt diſtinctio i ipugna
ter eſſentiā ⁊ proprietatē ſubſiſtenteꝫ. que eſt tio.
pſona:que diſtinctio nō eſt p relationes de q
bus eſt ſermo:vñ p intellectū circūſcriptis re
lationib⁹ originis. adhuc ſtat diſtinctio pſo
ne ab eſſentia ſufficiēs ad pñtiaꝫ cuꝫ vnitate
eſſentie.ſ 3°. Nā ſi vt dicit ad hoc vnitas eſ/ 3. ratio
ſentie neceſſario cōcurrit nec tñ ſufficit. ſequi
tur ꝙ vbi inexiſtia eſt ſola pñtialitas vt i di/
uinis ſꝫ iſtuꝫ ñ ſufficeret rō principiJ ſine vni
tate eſſentie:qꝛ iſta vnitas vt dicit neceſſario
cōcurrit. Sꝫ ꝯñs eſt falſum:qꝛ ipſe concedit
deū inexiſtere cuilibet creature inexiſtia pſen
tialitatis ⁊ tñ nō hēt vnā eſſentiā cū creatu/
ra.ſ 4°. Nā iſta inexiſtia eſt cognitiōis. vel 4.ratio
durationis. vel ſituatiōis. vel cauſalitatis. vel
imēſitatis. vel vnitatis eſſentie. vel mutue in
cluſiōis relationū in eſſe cognito. Sꝫ non eſt
cognitiōis:qꝛ quelibet pſona eſſet in ſe:cum

sit ibi pñs in esse cognitiōe nec durationis:qꝫ
oia que essent in vna mēsura inexisterent:nec
situatiōis:vt pꝫ:nec causalitatis:qꝫ ibi nō est
4.Ibo rō cause ad intra.⁊ si ibi sit rō principij hoc
nō sufficit nisi eo modo quo dicit. 5.ibo.qꝫ
nō est de ratōe principij inexistere principia/
to ⁊ cōs:nec imensitatis:qꝫ nō cōpeteret pso/
ne pse pᵒ vt dicit iste.ſꝫ rōne essentie cuius est
imēsitas vt ipse dicit.Ergo ista p̄ntialitas eē
nō pōt nisi vt dicit.e.rh.s.p vnitatē essentie
5.ratio vel mutuā inclusionē relationū in esse cogni
to.⸿ 5ᵒ.Si ista inexistia cōpetit toti persone
p se pᵒ vt dicit.persona hꝫ se tota esset distin/
cta ab alia persona:qꝫ inexiſtē distinguit ab
eo cui inexistit:cuꝫ nihil per se pᵒ sit in seipo
q̄ plꝫ.tex.co.26.⁊.27.Sꝫ consequens est fal/
sum patenter ⁊c.

Instantia ɔtra.4. dictum sco.dis. 19.q.2. Ratio.
⸿ 4. Illā assignat rōnes quare nō valet ista
ɔña.deus est in deo.ergo distinguit a deo.
⁊ dicit cās esse:qꝫ in cōsequente.li.distinguit
importat negationē:ideoqꝫ facit terminum
sequentē stare cōfuse distributiue.⸿ Cōtra.si
cut nō valet illa ɔña.ita nec ista. deus est in
deo.ergo a deo distinguit.Sed in ista:ly.a
deo nō distribuit qꝫ negatio pdicta nō pce/
dit ly deo ſꝫ sequit.Ergo illa nō erat causa.
Qd aūt ista deus a deo distinguit nō est cō
cedēda:est:qꝫ alias inter deū ⁊ deū eēt distin
ctio ⁊ pluralitas.⁊ ɔñr deus ⁊ deus eēnt plu
res distincti.

Impu/gnatio. cōtꝫ.q̄ dicunt a scot. di.22.q. 1.⁊ ī re/portatꝭ copio/sius.

Tem.d.22.querit vtrū deus sit a no
bis noiabilis aliquo nomie signifi/
cate essentiaꝫ diuinā vt hec:⁊ tenet
ꝙ sic si verū est ꝙ aliqd possit distinctiue si
gnificari q̄ cōcipi.Deficit aūt principaliter
in vno:qꝫ tenere vr ꝙ possit aliqd distinctiue
nominari q̄ cōcipi.⸿ Cōtra qd arguo sic pᵒ
Illā sequeret ꝙ aliqs effectus excederet cām:
⁊ mēsuratū mēsurā:qꝫ modus noiandi ha
pria rō bet p causa ⁊ mēsura modū intelligendi ⁊ cō
cipiēdi:cū nomē vocale psupponat natura/
le ⁊ ab illo deriuet.sicut ars psupponit na
scda rō turam.⸿ 2ᵒ.Illā si qs posset aliqd significare
qd ipse nō intelligeret.sequeret ꝙ posset do/
cere aliqd qd nescit:qꝫ fm aug.de magistro

cā pᵒ nihil nos loqutionē nisi vt doceamus
appetimus.⸿ 3ᵒ.sequit ēt.ꝙ vox significaret 5.ratio
aliqd nō ɔceptū cōtra augustinū i 5ᵒ de trini
tate.c.xi.dicentē.ꝙ exteri⁹ vbū:⁊ exterior lo
cutio est signū vbi:⁊ locutiōis interioris:⁊
cōtra eundem dicenteꝫ in pᵃˢ liquet non
posse dici aliqd nisi qd fuerit precōceptum.
Si dicat ꝙ vox significat qdē cōceptū ſꝫ ali Euasio
ter q̄ sit cōceptus.⸿ Cōtra qꝫ sequit ꝙ signi impu/gnatio.
ficat nō cōceptū cum in esse obiectiuo vel cō
ceptibili eadē res diuersimode ɔcepta sit ali
ud ⁊ aliud obiectū:vñ si vox sit.ly.hō:⁊ con
ceptus sit cōceptus alterius vocis.nō eque di
stincte significatio.puta li aialis.li hō signifi
cat nō ɔceptū ſꝫ res exterior que est hō ⁊ ani
mal sit vna.⸿ 4.Sequit etiā ꝙ eē possēt ali 4.ratio
qs effectus nō factus pp aliquē finē:qꝫ nomi
na imponim⁹ solū hoc fine vt cōceptus expri
mamus.⸿ 5ᵒ.Sequit ēt hꝫ dicta isti⁹ ꝙ pos 5.ratio.
semus hēre noia que nec ɔcreta essent nec ab
stracta:qꝫ nullū tale deū pfecte representat eo
modo quo possumus eū representare hꝫ istū
significādo distinctius.q̄ cōcipimus:⁊ simi
liter possemus hēre verba sine tēporibus ⁊c.
Si tn̄ noiare nō sit nomē imponere.ſꝫ nomi
ne ipo si o ab alio vti:sic vera sunt q̄ dicunt.

Tem.d.23.querit vtrū psona dicat
i pse aliqd scdꝫ itētiōis:⁊ tenet qdē
ꝙ nō:sed tamē defectiue loquitur.

q̄ dñr a sco.dis. 23.q.ōe vnica.
⸿ Primo.nā arguēdo cōtra primā opinio/
nē assumit ꝙ oīs scđa intētio est rlatio p/
tinēs ad actū intellectus cōponētis.aut diui
dentis.vel discurrētis.⸿ Cōtra pᵒ.Naꝫ aliq̄ instātia contra primū dictum sco.ibi/dem.
cōsequit primā ⁊ simplicem apprehensionē:
puta entis qcqd apprehendit est qd cōe pdica
bile de multis:⁊ ɔñr illud apprehensuꝫ cōse/
quitur cōicabilitas ⁊ pdicabilitas que sūt se 1.ratio.
cūde intētiones.⸿ Si dicat ꝙ intentio cōse/ Euasio
quit oēm actū intellectus ſꝫ nō apprehendit
nisi p pdictos.⸿ Cōtra pᵒ:qꝫ ista nō est inten Ipugnatio.
tio scoti:qꝫ p rōne sui dicti nō adducit appre
hensionē intentiōis ſꝫ causalitateꝫ:qꝫ inquit pria rō
nō causat nisi p actū intellectus negociātis.
pōt aūt intellectus causare relationē quā nō
apprehendit sicut dū intelligit hominē cau/

fat relationē rep̄ñtantis verbi ad rep̄ñtatum3
oium.⁊ inexistis q̄ntitatis mētalis ad subiec/
2.ratio. tū ⁊ hmōi de quibus nō ɔ̄siderat.ſ 2°.Mas qd̄
dicit vnū cōceptū simplicē tm̄:nō op3 app̄e
hēdi cōceptu ɔ̄plexo:aliogn nihil intelligeret
simplici cōceptu.S3 aliqua secūda intentio
puta gen⁹:ſpēs:⁊ hmōi dicūt simplicē cōce
ptū sicut animal:hō:q: si dicūt ɔ̄ceptū ɔ̄posi
tū.quero ex quibus cōponit:⁊ p3 q̄ nō ex ɔ̄ce
ptibus p̄me intētiōis:ergo ex ɔ̄ceptib⁹ se/
cūdis:⁊ illi aut erūt simplices aut ibit in infi
Euasio nitū.ſ Si dicat q̄ op3 ipsam appr̄ehēdi in
Impu/ tellectu ɔ̄ferēte.ſ Cōtra p°:q: apprehēsio vt
gnatio. dictū est nō est in eā p3 sco.ſ 2° q: ois intelle/
ctus ɔ̄ferēs cōponit aut diuidit:q: ɔ̄ña ɔ̄stat
ex enūtiationibus ergo ⁊c.
instātia ¶2°.Mā dicit siue assumit q̄ vnitas indiui/
ɔ̄tra p3 dui nō dicit secūdā intentionē.ſ Cōtra: Mā
dictum oē ɔ̄sequēs rē p3 suū esse obiectiuū in intelle/
ibidē. ctu est secūda intētio.S3 vnitas indiuidui ⁊
hmōi:cū sit vnitas opposita diuisiōi:q̄ est i
p̄tes subiectiuas.que ēt cōuenit rei solū in eē
subiectiuo:cū solū in tali esse sit illud qd̄ p eā
diuiditur.Quidā tn̄ dicūt istā vnitatē cōue/
nire rei solū in eē reali.vn̄ li idiuiduū volunt
esse p° ⁊ secūde intētiōis:sicut ⁊ ly ens.
instātia ¶3°.Mā dicit posse dici q̄ persona dicit solū
ɔ̄tra .3. negationē duplicis cōicabilitatis.ſ Contra
dic.ibi/ p° Nullū.n.nomē priuatiuū aut negatiuum
dem. imponit a p̄prietate positiua: vt iductiue
p̄ia rō p3:S3 ly p̄sona imponit a p̄prietate positi
ca°. vni ua a p̄sonādo p3 boe.de dua.na.Ergo nō est
cō colū. nomē dicēs solū negationē:aut priuationē.
tertia. ſ 2°.nā oē cui formaliter cōuenit negatio in
2.ratio. genere determinato formalr̄ est aliqd positi/
uū:q: talis negatio est priuatio que i sua for/
mali rōne importat subiectū forme priuate
S3 p̄sone formaliter cōuenit p̄dicta duplex
negatio que ē in genere determinato cū diui
ne p̄sone solū cōueniat non autem essentie di
uine:cū illa sit cōicabilis nec p̄prietati rela
tiue:tū q: illa inquantū hmōi se habet p mo
dū forme.⁊ ɔ̄iir cōicatur modo illo quo ani
ma cōicat homini:tū ēt quia ei nō conuenit
p° formalis rō p̄sone.Ergo persona formalr̄
est aliqd positiuū.ſ 3°.Mas sequit q̄ rō sup/ 3.ratio
positi siue subsistentis nō importabit illā du
plicē negationē.s3 expectabit eā a rōe p̄sone:
q: qd̄ est de rōne formali cōpletiua inferio/
ris.nō est de rōe superioris:vt rōnale de ratiōe
aialis. S3 ɔ̄ñs est falsū:q: illa duplex nega°
inenit in quolibet supposito non rōnali.ſ 4° 4.ratio
Sequit ēt q̄ suppositū sit p̄sona q: illā du/
plicē negationē importat:imo sequit q̄ rō p
sone nō sit inferior ad rōnem suppositi q̄ est
positiua:q: illā formaliter nō includit si non
importat positiuum.
¶4°.nā ponit p̄babiliter aliū modū dicendi instātia
quē vt p3 ex.di.15.nō asserit.s.q̄ p̄sona dicit ɔ̄tra.4.
aliqd positiuū cōe abstractū a personis.nō si dic.sco.
cut spēs abstrahit a suppositis.s3 sicut ab il di.23.q.
lis abstrahit p̄priū.ſ Cōtra arguo hec ni vnica.
hil eē.Mā si persona esset p̄priū oporteret p̄ia rō
q̄ abstraheret ab illis quoꝝ eēt p̄priū . sicut
spēs eoꝝ:q: abstractio p̄priū a suppositis
reducit ad abstractionē spēi ab illis. vel illā
p̄supponit:q: risibile nō abstrahit ab hoc ⁊
illo homine nisi q: abstrahit ab hoc ⁊ illo ri
sibili.que est abstractio spēi.S3 ɔ̄ñs est ɔ̄tra
dictū modū loquēdi.Ergo p̄sona nō est ali/
qd p̄priū:maxime in diuinis vbi ipsa ē qd
cōsimmū:⁊ ɔ̄iir esse nō pōt aliqd proprium.
ſ 2°.nā si p̄sona diceret aliquā p̄prietatem 2.ratio.
oporteret q̄ p̄mo hēret aliquā rōē3 comunē
abstractā:q: p̄priū nō conuenit plurib⁹ nisi
sub vna cōi rōne ab illis abstracta.S3 ɔ̄ñs ē
falsum:q: eadē rōne dici posset q̄ illa rō sit Impu/
p̄sone.sicut ⁊ cuiuscunq3 alterius. gnatio
Tem.d.26.querit vtrū p̄sone diuine cōtrū q̄
i cōstituant in eē p̄sonali p relatiōes dicunt
originis.⁊ tenet q̄ sic.s3 deficit mul a sco.d.
tipliciter. 26 . qōe
¶Primo nā hic asserit tanq̄ probabilē opi vnica.
nionē quā ipse cū doceret oxonie coactus est Scotus
publice reuocare.sicut hic testat thomas an oxonie
glicus.s.q̄ diuine p̄sone distinguant p reali/ coat⁹ ē
tates absolutas.ſ Cōtra q̄ Arguo p° q̄ hec reuocat
opinio sit vel heretica vel erronea. vtpote opinio
Ario vel sabellio propinquissima.nā quero nē istā.
vtrū iste realitates sint formaliter vere res: p̄ia rō

vel nō. Si ſic: igiť ſunt alique nature: ⁊ eſſen
tie. ⁊ q̄ditates. ⁊ ſunt abſolute: ⁊ ſic in pſonis
eſt alia ⁊ alia res vel eſſentia ⁊ natura abſo/
luta: ⁊ p̄n̄r pſone nō ſunt oīno vnius nāe qḋ
ꝑfiteť Arrius. Si aūt nō: igiť ſuppoſita per
eas diſtincta nō ſunt diſtincta realiter: qḋ ꝑ
Euaſio fiteť ſabelius. ſ Si dicať ꝙ ſunt vere res nō
Impu/ diſtincte realiter ſ₃ formaliter ex nā rei. ſ Cō
gnatio. tra: tū q₂ iſta diſtinctio quo ad abſoluta re/
probata eſt: tum q₂ taliſ diſtinctio nō ſufficit
ad realē diſtinctionē: alioqn oia attributa eſ
2. ratio. ſent diſtincta realiter: vel taltē multa. ſ 2°. nā
tales entitates ſi que forent aut eēnt perſo
nis intrinſece: aut extrinſece. Sed nō ſm: q₂ ſi
nō ſubſiſterēt ꝯponerēt cū perſonis cōpoſite
ex his: ſi vo ſubſiſterēt eſſent perſone: ⁊ ſic in
realita/ diuinis eſſent ſex perſone ad minus. ſ Non
teſ quaſ pōt ēt dici p̄mū: qḋ multiplicať ꝓbať Pri
pōit ſc. mo nā h₃ determinationē eccleſie. in cap°. dā
in diui/ nam⁹ extra de ſūma de trinitate: ⁊ fide catho
nis non lica. pater cōicauit filio ſubſtātiā ſuā ſine di/
ſunt in/ minutiōe: ⁊ p̄n̄r nullā entitatē habet pater
trinſece quā nō filius: vel eꝯ°. ſ Nec pōt dici cōicaſſe
pris. rō filio totā ſubſtātiam: non aūt oē₃ entitatem
ſuā: q₂ nō illā ꝓpriā quā vltra cōem eſſentiā
includit: tum q₂ res ſimplex oino cuiuſmo
di eſt pſona p̄ris. nō eſt diuiſibilis ſm deter/
minationē₃ eccleſie ibi. ſ. in duas entitates
vñ totā ſuā entitatē cōicauit: tū q₂ ſtultiſſi
mū eſt ymaginari in p̄re aliquā entitatem
que non ſit de ſubſtātia eius: ⁊ ſic comunica
ta tota ſubſtantia comunicať tota entitas.
2. ratio. ſ 2°. nā ſi eſſent in pſonis tales proprie enti/
tates. tūc cōtra determinationē eccleſie. non
eadem res eſſet pater ⁊ filius ⁊ ſpūs. ſ. quia
hoc poſito non ſola eſſentia comunis eſt pa/
ter. ſed ipſa cum entitate propria patris q̄
5. ratio non eſt in filio. ſ 3°. nam ſequitur ꝙ eſſentia
diuina non eſt pater nec eꝯ°: cuius oppoſitū
etiam tradit eccleſia vbi ſupra: ⁊ patet conſe
quentia: quia nullum includens plura eſt ali
quid eorum. ſimiliter nullum eorum eſt ipm
ſed eſt ipſius loquendo trāſitiue ⁊ illud inclu
5. ratio dēs eſt ex eo. ſ 3° principaliter. nā ſi iſta poſi
tio rationabiliter ſubſtineri poſſet. rationa/
biliter ēt poſſet gloſarē dicta ſanctorū₃. Sed
hoc eſt falſum: qḋ p₃ diſcurrēdo oēs gloſas
iſtius. 1°. nā. dicit hoc. in li°. de trinita. ꝙ ſub/ cap. 12
ſtātia cōtinet vnitatē: relatio multiplicat tri inſbātia
nitatem: ad qḋ iſte dicit ꝙ ibi relatio accipi ꝯtra h₃.
tur ꝑ origine. ſ Cōtra. non. n. eſt probabile dic. ibi/
qḋ eſt inconſuetū. ſicut eſt iſte moduſ accipiē dem.
di qui etiam nō eſt conſonus loquēti. i. boe°.
ibi: q₂ pſonas ſemꝑ vocat patrē. ⁊ filiu₃. que
relationem exprimūt per modum relationis
Nō aūt eas vocat generantem ⁊ genitu₃. q̄
notāt origiationē. ſ Dicit ēt ꝙ relatio mul/
tiplicat trinitatē multiplicatiue: ſeu effectiue
ſ Cōtra. nā ſi hoc. loqtur effectiue nō forma vbi ſup̄
liter. ſubſtantia cōtineret effectiue vnitatem:
itē ex toto ſuo li°. nō pateret ꝙ loquiť forma
liter. ſ Dicit ēt anſel. in li°. de proceſ. ſpūs. ſ. Anſel.
ꝙ oia ſunt vnū in diuinis. vbi nō obuiat re/ ḋ ꝓceſ.
latiōis oppoſitio: ſ₃ iſte gloſat ſic: vbi nō oc/ ſpūs. ſ.
currit relatiōis oppoſitio formaliter. ſicut re
latio obuiat relatiōi: vel ſicut natum referri
oppoſita relatiōe: ⁊ iſto modo pſone diſtin/
guiť ſi ſunt abſolute: q₂ in eis ſunt relatiōes
obuiātes. ſ Cōtra. nam ſm iſtam poſitionē
de omnibus ſubſtātijs dici poſſet ꝙ oia ipſa
ſunt vnum: ⁊ ipſe ſunt vnū in oibus in quib⁹
non occurrit relationis oppoſitio: quia om/
nia diſtincta in rebus ſunt relationes vel re/
ferribilia quedam Quod etia₃ hoc non ſit ḋ
mente anſ. patet in ſuo libro cap°. p°. ſ Dicit
etiam dam. ꝙ omnia ſunt vnum in diuinis cap. i.
preter generationem. in generationem. ⁊ pro cap. x.
ceſſionem: in his enim proprietatibus diffe/
runt ab inuicē tres yppoſtaſes: ſed iſte dicit ꝙ
proprietatem perſonalem includi omne per/
ſonale. ⁊ conſequenter abſolutam proprieta
tem ſi ſit: ſicut etiam in creaturis incluſo ac/
cidente non excluditur ſubiectum: ſicut ſi di
ceretur ſola paternitas. non excluditur pater
ſ Contra: quia dama. excludit omnem pro/
proprietatem aliam ab hijs tribus relatiuis.
Incluſo autem accidente in abſtracto in crea
turis excluditur ſubiectum. ⁊ ſic accipit da/
ma. alioquin dicere poſſem nihil eſſe in ſor.
preter accidens. ⁊ ꝙ ſolum accidens diſtin/

guit hominem ab aſino: ⁊ precipue patet
illud eē falſum vbi agitur de his quibus aliq̄ ↄ
aug. de venīūt ⁊ diſtinguunt. Dicit ēt Aug. li. 5. de tri.
trini. capꝰ. 12. oē dictū ad ſe in diuinis eē cōe tribꝰ.
⁊ ↄñr nullū tale diſtinguit: ſed iſte dicit ꝙ in
diuinis quedā ſunt oīno ad ſe: ⁊ iſta non nu/
merantur ſʒ ſunt cōia. vt deitas: q̄dam vero om
nino ad aliud: ⁊ illa numerantur nec ſunt cōia
tribus: quedā vero ſicut ad ſe ⁊ ad alterum:
⁊ illa ſūt referribilia. ſicut ꝑſone: ⁊ numeran
tur ⁊ ſūt cōia vel ſaltē pōt ab eis abſtrahi cō
mune tribus numeratis. ſ Cōtra. Si ſūt ibi
diſtincte realitates abſolute faciētes diſtinc/
tas ꝑſonas abſolutas. hoc nō faciūt inquātū
referribilia. ſʒ mere inquātū ſūt abſoluta cir
cūſcripta oi referribilitate: ⁊ ↄñr ſolū vt ſunt
ad ſe: ⁊ ↄñr vt ſic nō multiplicantur: ⁊ ↄñr nō
diſtinguūt nec cōſtituūt ꝑſonas multas.
q̄ dñr a Tem. d. 28. querit vtrū ingenitū ſit
ſco. diſ. i ꝓprietas prīs. ⁊ tenet ꝙ ingenitum
28. q. i. prout ſignificat negationem geniti
communiſſime. i. producti cōnotādo ſubſiſtēs
in natura diuina conuenit ſoli patri. Deſi/
cit autem multipliciter.
iſtantia ¶ Primo quā extēdit nomē geniti ad cōica
contra tum. cōcedēs eſſentiam eſſe genitā. i. cōicatā:
i. dictū q̄ ſedicet dicit hyla. qđ nihil niſi natū hēt ſi
ſco. ibi/ lius. ſ Cōtra. Nā licet eſſentia ſit cōicata nō
dem tñ cōceditur eē genita: ſʒ eſt damnatū i vltimo
vienēſi cōcilio. Similiter ſi igenitum exten
deretur ad icōicatum: vt dicit: filius dici poſſet
ingenitꝰ. ⁊ ſi hyla. acciperet natū. i. cōicatū ad
huc oporteret dictū eius exponere: q̄ filiatio
nō cōicatur. ſed eſſentia ſola. ſ Si dicatur ꝙ
filiatio eſt cōicata large: q̄. ſ. eā filiꝰ hēt a pa
tre. ſ Tūc dici poſſet ꝙ ſpūs. s. nihil hēt niſi
natum. qđ hila. nō cōcederet.
inſtātia ¶ 2°. Nā vr̄ dicere ꝙ ingenitū nō dicit digni
cōtra. 2 tatē poſitiuā ſed dicit nō indignitatē. ſ Cō
dictum tra qđ Arguo ſic. Nā ingenitū cum negatio
ſco. ibi/ nē. importet: aut eam importat formalr̄: aut
dem. ↄnotatiue. ſ Si primū: igr̄ ipſe male impro/
bat opinionē ibi recitate rōnēʒ: q̄ ipſa nō po
nit ꝙ ly: igenitū importet aliqđ ꝑtinens ad
pre-ō dignitatem: niſi ꝑ modū cōnotati. ſ Si vo
ſecundū. Cōtra q̄ negatio nulli cōpetit niſi
rōne poſitiui ſicut ipſe dicit. q. ſequēti: ⁊ ↄñr
negatio ingeniti cōpetit patri rōne poſitiui:
⁊ ↄñr cuʒ omne tale in diuinis importet di/
gnitatem. i. pertineat ad dignitatē lʒ forte ip
ſum nō ſit dignitas ſed eius ſignum opʒ ige
nitū aliqđ tale importare per modū ↄnotati
ſ 2°. Nā de rōne notiōis eſt ꝙ ſit proprietas. 2. ratio.
⁊ ꝙ importet dignitatē ſʒ illū: lʒ ſʒ veritateʒ
nō oporteat ꝙ importet. i. ſignificet digni/
tatē: ſʒ ꝙ perticat. i. ſit ſignū argutiue ſigni
ficās dignitatē: ſicut paternitas nō eſt digni
tas ſʒ arguit dignitatē. i. actū ꝑfectū quo gs
gignit. Aut igitur opʒ ꝙ notio importet di/
gnitatem ſimpliciter. aut nō. ſʒ ſufficiat ipor/
tare nō indignitatem. ſ Si primū igitur ma
le reprobat iſte rōnem dicte opinionis ⁊ ma
le negat notionem importare ſimpliciter di
gnitatem. Si vero nō: igitur ſequitur vnum
abſurdū. ſ. ꝙ nō ꝓductiuitas eſſet notio ſpi/
ritus. s. q̄ eſt ei propria ⁊ nō dicit indignita
tem: q̄ nihil indignum cōuenit diuine ꝑſone.
Ergo nō pōt iſte bene reſpondere ſtante ſuo
intellectu.
¶ 3° Nā ponit. 6. notiōes. vim ſpiratiuā q̄ Iſtantia
eſt cōis duobus appellās notionem. Contra ↄtra. 3.
Nā ſicut inſpirati cōuenit pr̄i. ⁊ filio. ita in dic. ſco.
generās cōuenit filio ⁊ ſpūi. s. ⁊ ↄñr eadē ra diſt. 28.
tiōe erit notio. ⁊ ita erunt. 7. notiōes. quibus q. pria.
ſi addatur inproductiuitas erūt octo.
Tem. d. 28. q. vltima. querit vtrū ꝑ Impu/
i ſona prima cōſtituatur in eſſe ꝑſonali gnatio.
ꝑ relationē ad ſecundā: ⁊ tenet ꝙ ſic corꝫ. q̄
ſed dicit vnū falſū. ſ. ꝙ vnū relatiuū eſt origi dicunt.
ne prius altero: ⁊ ꝙ ſor. intellectus ſub pa/ di. 28. q.
ternitate ſic eſt prior origine platōe intellecto 3. ⁊ vlti
ſub filiatione. ſ Cōtra qđ nō obſtāte ꝙ 3. di. ma.
26. argutum ſit contra iſta ſigna originis q. vnica
arguitur. nūc ſpecialiter ſic p°. Nam ſi ſor. ſub pria cō
paternitate eēt prior origine q̄ʒ plato ſub fi/
liatione: pater prius eſſet pater q̄ʒ filius eēt fi
lius: q̄ eſſe ſub paternitate eſt eē patrem ⁊ eē
ſub filiatiōe eſt eē filiū ſicut etiā eſſe ſub albe/
dine eſt eſſe albū. q̄ eſſe ſub aliqua forma eſt
ab illa denominari ⁊ habere eē datū ꝑ illaʒ.

Sȝ ꝯñs eſt falſum: q: ſi pſ prius origine eſſet
pater ꝙ filius eſſet filius prius origine pater
hẽret filiũ ꝙ filius eſſet: q: eẽ patrem nihil ẽ
aliud ꝙ habere filiũ vel eẽ ad filiũ. cũ relati/
2. ratio. ua ſint quoꝝ eẽ eſt ad alterũ. ¶ 2°. Quecunq;
nõ habẽt prioritatẽ in intellectu nullo modo
poſſunt hẽre prioritatẽ in re quecũq; ſit illa:
p° q: nullibi magis aliqua nata ſunt diuidi
ꝙ in itellectu: qui diuidit ẽt nõ diuiſa i re vt
attributa: ⁊ diuidit oẽ quãtũcũq; ſimplex in
multa ſȝ rõnem: niſi forte excipiant ab iſto
vltime differẽtie ⁊ proprietates entis. ¶ 2° q:
in quocũq; in re priore originis pater eſt i il
lo hẽt ex ſe ꝙ ſit itelligibilis. ⁊ ꝯñr erit etiaȝ
prioritas in itellectu. Sȝ relatiue ſumpta ſub
relatiõibus nõ habẽt prioritateȝ in itellectu:
Euaſio q: vnũ nõ poteſt itelligi prius alio q: itellige
ret alio nõ intellecto. ¶ Si dicaſ ꝙ verũ eſt
de nr̃o itellectu nõ de angelico: vel diuino.
Impu/ ¶ Cõtra: q: deus: ⁊ angelus ſimul plura itel
gnatio. ligũt ꝙ hõ: vnde res magis nate ſunt diuidi
i humano itellectu ꝙ in angelico. vel diuio.
Confir° ¶ Cõfirmaſ rõ q: ſi vnũ relatiuũ eſt aliquo
modo prius reliquo in illo priori diffiniret
ſine reliquo: q: in omni priori diffiniri põt. ⁊
hẽre cõceptũ qditatiuũ. i. dicẽtem qd. Sed ꝯ
ſequẽs eſt falſum: q: vnũ correlatiuum nõ po-
neret in alterius diffinitione niſi accidẽtali/
3. ratio ter. ¶ 3°. Nã quero vtrum vnũ relatiuũ ſit de
qditatiua rõe alterius aut nõ. Si ſic. igiſ cũ
nihil ſit quocũq; modo realiter prius ſua q-
ditate nullo modo vnũ relatiuũ erit pri° alio
Si nõ: igiſ. ex rõe formali quiditatiua vni°
nõ eſt ꝙ alterũ ſit ⁊ ꝯñr nõ eſt contradictio
vnũ ſine reliquo eſſe cuius oppoſitum conce
ditur. cum ſit relatiuorum proprietas.

ipugna Tem. d. 30. q. prima querit vtruȝ ĩ
teo coꝝ deo dicaſ aliqua relatio ex tẽpore: ⁊
que di/ dicit ꝙ ꝑ relationes nouas creatu/
cũtur a raꝝ nõ eſt neceſſe ponere i deo ex tempore ali
ſco. di. quas relatiões terminates iſtas: ⁊ ſuũ funda
30. q. i. mẽtum eſt. q: aliqd ſub rõe abſoluti põt ter/
minare relatiões ⁊ ꝙ relatiuũ vniuerſaliter
ꝑ ſe terminatuꝝ ad abſolutũ. ¶ Cõtra qd ar
guo ſic. Nã ſȝ philoſophũ in ꝑdicatis ſi con

uenient̃er aſſigneſ id ad qd dſ relatiuũ oĩbus i ꝑdica/
aliis circũſcriptis quecũq; ſunt accñtia reli/ mẽto re
cto ſolo eo qd aſſignatuȝ eſt. ſemꝑ ad ipſum latiõis
diciſ: vt ſi ſeruus ad dñȝ dicaſ: circũſcriptis
oĩbus que ſunt accñtia dño vt eẽ bipedẽ vel
ſciẽtie ſuſceptibilẽ vel hoiem relicto ꝟo ſolo
ꝙ dñs eſt. ſemꝑ ad ipſum dicetur ſeruus. Si
vero ſeruus nõ cõuenient̃er dicaſ ad id ad qd
dſ. circũſcriptis oĩbus aliis: relicto ꝟo eo ad
qd aſſignatũ eſt nõ diceſ ad illud Aſſigneſ
enim ſeruus hoĩs ⁊ circũſcribaſ ab hoie eſſe
dñm iã nõ ſeruus ad ipſum diceſ: cũ. n. dñs
nõ eſt. ſeruus nõ eſt. Tunc ſic illud ad qd dſ Ratio.
relatiuũ oĩbus aliis circũſcriptis ex q° remo/
to ad nihil aliud diciſ eſt illud ad ꝙ ꝑ ſe dici
tur ⁊ terminaſ: alioqñ relatio poſſet eẽ ſine
ſuo ꝑ ſe termino. Sȝ oppoſitũ relatiuum eſt
huiuſmodi: vt inductiuum pȝ. Ergo oẽ relati
uũ dſ ⁊ terminaſ ꝑ ſe ad oppoſitũ relatiuuȝ

Teȝ. d. 31. querit vtꝝ idẽptitas. ſimi ꝗ dñr a
litudo. ⁊ equalitas in deo ſint rela/ ſco. diſ.
tiões reales. ⁊ tenet ꝙ ſic vt diſtin/ 31. qõne
ctiõe iſta. 31. dictũ ẽ: qd qualiter ſit probabile vnica.
vide ibi. preter hoc aũt deficit in multis.
¶ Primo. Nã male aſſignat cõditiões rela iſtantia
tionis realis vt. ſ. extrema ſint realia: realiter ꝯtra. i.
diſtincta: ⁊ ꝙ ex natura extremoꝝ ſequaſ rea dictum
lis relatio. abſq; ope alterius potẽtie cõparã ſco. ibi/
tis vnũ extremũ alteri. Nã tertia ꝯditio ſuf/ dem.
ficit: q: qcqd ſequiſ fundamẽtũ ex nã rei ne pria rõ.
ceſſario eſt reale: vñ idẽ eſt dicta relationem
eſſe realẽ. ⁊ ſine ope intellectus ex natura rei
ꝯſeq fũdamẽtũ. ⁊ extremũ. ¶ Preterea ſi iſta 2. ratio.
bene dicerent eẽnt aliq reſpectus extrinſecus
aduenientes. q nõ eẽnt ꝑtinẽtes ad genus rela
tionũ realiũ: q: reſpectus ſic dicti ſȝ iſtũ nõ ꝯ
ſequiſ neceſſario extrema poſita. Sȝ ꝯñs eſt ꝓbatio
falſum: qd pȝ multipliciter. primo. ſic. Nam ꝯñtis.
aut eẽ taliũ reſpectuuȝ cõſiſtit in ad aliud ſe pria rõ.
hẽre. aut nõ. Si ſic: igiſ ſunt de genere relatio
nis: q: ſȝ phȝ i ꝑdicamẽtis. relatiua ſũt quo/ i ꝑdic.
rũ eẽ ꝯſiſtit in ad aliud ſe habere. Si ꝟo non rel.
igiſ ſunt entia abſoluta ⁊ nõ reſpectus. qui
omne qd eſt eſt ad alteruȝ. nõ ad ſe. ¶ 2°. ſicut 2. ratio.
ſe habẽt ad variãdũ genus qualitatis quali

tas necessario cũ suũ fundamẽtũ3.⁊ quali-
tas nõ cũ illud necessario.ita est ēt de rela-
tiõib⁹ respectu generis relatiui seu respectiui
S3 illa nõ variãt genus qualitatis.ergo nec
ista.Et cõfirmaẽ rõ:q: necessario cõsequi ⁊
nõ cõsequi necessario se hñt sicut accñs sepabi
le.⁊ iſepabile que pp hoc nõ variãt genus ac
cidẽtis imo nec spẽm:q: nigredo aliquãdo ẽ
3.ratio. sepabilis aliqñ nõ.ſ 3°.Nã si qui eẽnt tales
respectus eẽnt hmõi respectus agẽtis ⁊ passi
vt p istũ p3.S3 cũs est falsum:q: isti ptinent
ad genus relatiõis:qd p3.tũ q: positis extre-
mis.i.principio actiuo ⁊ forma fluẽte neces-
sario cõsequnẽ.nõ.n.isti respectus fundaẽ ex
parte passi sup principio passiuo .s3 sup fun-
damẽto passiõis.qd est forma fluẽs:tum isti
respectus sint actio ⁊ passio s3 istã positionẽ.
t.c.20. tum q: s3 pbilosopbũ.5.metba.qdã respect⁹
de genere relatiõis cõsequnẽ agẽs ⁊ patiens
in actu.⁊ cũr vel iste relatiões sũt respectus
agẽtis.⁊ passi.vel ad ista i actu cõsequũtur
duo paria respectuũ.s.de gñe relatiõis. ⁊ ex-
trinsecus aduenĩẽtes.tum ēt q: pñitas.⁊ fi-
liatio cõsequnẽ agẽs:⁊ passum.⁊ sunt de gñe
4.ratio relatiõis.ſ 4°.Nã si eẽt talis respectus ad ip
sum ptinet qñ.qd p3 s3 istũ q dicit.5. princi-
pia eẽ hmõi respectus.S3 hoc est falsum:qa
necessario ⁊ ex nã rei posito tpe ⁊ re tẽpora-
5.ratio li sequiẽ qñ in actu.ſ 5° Aut respectus diciẽ
extrinsecus.p°:q: nõ est subiectiue in eo cuius
est.ſ 2° q: respicit aliqd extrinsecũ.ſ 3° q: non
cõsequiẽ p se s3 p accñs illud cuius est.ſ Sed
nõ põt dici primũ:q: si nõ eẽt i illo cuius est
nõ eẽt subiectiue in aliquo.ſ Nec secũdũ:q:
isto modo ois relatio eẽt talis respectus qd
iste negat.ſ Nec tertiu3 tũ q: p se aut nõ p se
cõsequi aliqd nõ variat naturã pdicamẽti vt
dictũ est:tũ q: siue sic.siue sic cõsequaẽ subiec
tũ semp est ad aliud:ergo est relatio:tũ quia
boc repugnat dictis pbilosopbi allegatis.⁊
instãtia dictis de pñitate ⁊ de qñ.Ergo respectus ex
ɔtra se- trinsecus aduenĩẽtes poni nõ possũt isto mo
cũdũ di- do.s.quasi non sint relationes.
ctũ sco. ⸿ 3°.Nã ponit tot eq̃litas i deo quot attribu
ibide3. ta qd absurdũ ẽ.Nã cũ s3 ei⁹ opiniõnẽ attri

buta distinguanẽ ex nã rei:eodẽ modo distin
gunẽ iste eq̃litates ⁊ cũr cũ s3 ei⁹ opiniones
alia sit eq̃litas in pře alia i filio sequitur p se3
a filio distingui relatiõnibus innumeris.
⸿ 5°.Nã ponit aliã eq̃litatẽ i pře qua ad filiũ instãtia
⁊ aliã q̃ ad spũ3.s.referẽ.s.pp distinctionem ɔtra .3.
terminoꝝ.ſ Contra q̃ro.n.an termin⁹ ille sit dic.sco.
aliqd absolutũ.vel relatiuũ.si absolutũ nõ ẽ di.31.q.
alius i filio q̃3 i spũ.s. cum i oibus absolutis vnica.
ɔueniãt.Si vo est aliqd relatiuu3 op3 q sit
hoc q dico eq̃le cũ nihil relatiuum possit ter
minare relationẽ nisi sit relatio opposita:⁊
cũr nõ est alius terminus.q: eade3 numero ẽ
eq̃litas qua filius.⁊ spũs.s.dicunẽ adpřem:
qd p3 p°:q: hñt idẽ fundamẽtũ.⁊ eũdẽ termi pria rõ.
nũ.nec distinguiẽ pp diuersa supposita.quc
sunt eq̃lia:q: eadẽ rõne spiratio actiua esset
alia in pře.⁊ filio pp distinctionẽ supposito-
rũ spirãtiũ.ſ 2°.Nã qua rõe eẽt alia eq̃litas i 2.ratio.
filio ⁊ spũ.s.respectu přis.eẽt alia i pře ⁊ fi-
lio respectu spũs.s.qd rõnabile nõ vi:cu3 sit
vtriusq3 eadẽ actiua spiratio que non requi
rit minorẽ distinctionẽ q̃3 equalitatis.

Tem.d.32.vtr př ⁊ filius diligãt se
i spũ.s.⁊ tenet vt statim dicam.

⸿ P°.ergo deficit reprobans illum q̃ dũr a
modũ dicẽdi.q li spũ.s.ɔstruiẽ in babitudie sco.dis.
effectus formalis:⁊ dicit q sensus ẽ:diligunt 32.q.i.
se spũ.s.i.pducũt amorẽ q est přis.⁊ filij sicẽ instãtia
přez dicere vbo est pducere vbũ qd ẽ dcda ɔtra di
rãs ipm:q: inqt spũs.s.ex vi sue pductiõis ẽ ctũ sco.
amor ois amati nõ proprie s3 appropriate. ibide3.
ideoq3 hẽt relationẽ ad amatũ ⁊ a tali babi
tudie q̃re principiatiue denoiaẽ.pducẽs ip3. pria rõ
ſ Contra p°.Nã ista expositio nõ est bona:
aut ẽ eadẽ illi quã reprobat:q: quãuis pdu-
cẽs ab illa babitudine denoiari possit que est
ad amatũ ⁊ declaratũ:tñ ex boc non hr nisi
q př diligat vel dicat:q aũt dicat vbo vel
diligat spũ.s.ita q act⁹ dicẽdi:aut diligẽdi
denoiari possit p talẽ ablatiuũ.vel quõ talis
ablatiuus ɔstruiẽ : ex ista positionẽ nõ hr:⁊
cũr cũ hoc faciat difficultatẽ i pposito expo
sitio nulla est.ſ 2°.Nã s3 istã expositionẽ op3 2.ratio.
dicere q ille ablatiuus ɔstruanẽ in rõne esse-

ctus:q3 ƀ3 eā diligere ſe ſpū.s.eſt pducere ſpi
ritū.s.vn̄ ſpūs.s.accipit quaſi effectus ſicut
ēt alij exponūt q ista arbor florēt floribus.i.
flores pducit.Ergo expoſitio data ꝛ repro/
bata ſunt virtualiter vna.ſ 3°.nā iſtā negat
3.ratio. pr̄ ꝛ filius diligūt creaturā ſpū.s.ꝛ totū fun/
damētū ſuū reſoluit in hoc q creatura con/
tingēter amatur.ſ Cōtra.Nā oīs amās de/
nominari pōt amās amore q eſt amor obie/
cti ab eo amati:q3 cū oīs amās amet amore.
aut amat oē obiectū amore qui eſt eius .aut
alio qd̄ eſt abſurdū.S3 ſpūs.s.ex vi ſue pdu
ctiōis nō ppꝛe.ſ3 a ppꝛietate hēt q ſit amor
creature.qn̄ vl' quotiēs ipſa amat.Ergo ſup
poſito q amet.l3 hoc nō ſit neceſſariū ꝯcedi
pōt q eam pr̄ amat ſpū ſancto.
q̄ dr̄r a ſco.diſ. 57.qōe vnica. Tercio.d.37.q̄rit vtr̄ deū eē vbiq3 pre
i ſentē ƀ3 potētiā iſerat cum eē vbiq3
ƀ3 eſſentiā hoc ē imēſitatē ꝛ tenet q
nō:q3 oīpotētia eſt rō agendi in qdcūq3 ēt ſi
oīpotēs n̄ adſit cuicūq3.Deficit aūt multipl̄r
iſtantia cōtra.i.dictum ſco.ibi/dem. ¶ P°.Nā dicit q celeſte corpus ƀ3 aliquam
potētiā3 pōt agere in remotū nō agēdo per
eandē in ppinquū:vt agēdo p ſuā formam
ſubalē i viſceribus terre:ꝛ p accn̄tale3 in ſibi
ppinquū.ſ Cōtra p°.nā aut actīs celi agit i
pria rō ppinquū celū ppꝛia virtute.aut vtute celi:
aut vtute alia.S3 nō pōt dari tertiū:q3 illa
tertia vtus pduceret effect⁹ nāles q hūt vtu
te celeſtis q̄litatis imediate ſine quocūq3 agē
te nāli:ꝛ ꝯn̄r nāles q̄litates hor̄ nō depēde/
rēt a celo.ſ3 a deo.vl' angelo mediāte aliquo
accn̄te celi:ꝛ ꝯn̄r eēt idē de ſubſtātijs nāliter
gn̄antis ad q̄s ille diſponūt.ſ Nec primū q3
qd̄ depēdet ab alio i eē nō pōt eē indepēdēs i
opatiōe.Ergo relinquit ſecūdū ꝛ ꝯn̄r forma
ſubalis celi agit ibi ppe:q3 ſemp eā principa
lis agit effectū cauſe iſtrumētalis.vel ſecūda
2.ratio. rie.ſ 2°.nā ƀ3 hoc ſubalis forma eēt imedia/
tū principiū agēdi aliquē effectum:qd̄ l3 ſco.
5.ratio hic ꝯcedat.ſupius tn̄ eſt reprobatū.ſ 3°.na3
ſequit ƀ3 hoc q ſi vacuū eſſet iter celū ꝛ ter/
rā nihilomin⁹ generare poſſet celū in viſceri
bus terre metalla:q3 ſi illa forma nihil agit i
Euaſio mediū ſublato illo nihilomin⁹ agit.ſ Si di/
cat q reqrit mediū pp formā accn̄tale3 celi.
nihil obſtat:q3 qn̄ ſunt due cauſe quar̄ vna Impu/
nō agit mediante alia.ſublata vna maxime gnatio.
prior nō auferet ſecūda .ſ 4°.nā ſi ſuba cor 4.ratio
pora agere pōt imediate i diſtās.aſſignari n̄
poſſet rō q̄re agere nō poſſit i oē3 diſtātiā:ꝛ
eq̄liter ſuba imp̄fecta vt p̄fecta ſi hēret paſſū
diſpoſitū:q̄ oīa ſunt abſurda.
ſ 2°.nā dicit q agēs habēs duplicē potētia3 iſtantia
prius agit ƀ3 imp̄fectiore3:ſicut ignis prius ꝯtra ƀ3
alterat q̄3 generet.ſ Cōtra.nā qd̄ prius eſt p dictum
fectiōe ē ēt prius opatiōe.q3 vnūqdq3 actiuū ſco.diſ.
ē rōe ſue p̄fectiōis.n̄ rōe ſue ip̄fectiōis.ſ Prete 57.qōe
rea.Si ita eēt i oī operatione pri⁹ ꝯcurreret vnica.
accn̄s q̄3 ſuba:q3 p̄fectior ē forma ſubalis q̄3 Ratio.
accn̄talis.S3 ꝯn̄s eſt falſū:q3 actio pri⁹ ꝯue confir°.
nit agēti qd̄.q̄3 quo.cū ſecundū ſit agēs vtu
te primi.ſicut calefactio prius conuenit igni
q̄3 calori.
Tercio.d.38.q̄rit vtr̄ ſciētia dei reſpe/ q̄ dr̄r a
i ctu factibiliū ſit pratica de q̄ mate/ ſco.diſ.
ria ſupra in phemio diffuſe tracta 38.qōe
uit:hic tn̄ ſpāl̄r deficit i multis. vnica.
¶ P°.nā dicit q diuin⁹ itellect⁹ nō pōt hēre 5.q.plo
ſcia3 praticā ppꝛie an̄ actū volūtatꝫ.ſ Cōtra gi.
p°.nā hui⁹ ppōis.ſ.iniuſte n̄ ē agendū:deus iſtantia
an̄ actū volūtatis hēt notitiā:q3 iſtā hēt me cōtra.ſ.
re naturalr̄ ꝛ neceſſario.cū n̄ poſſit hēre op/ dictum
poſitū:alioqn poſſet falſificare pma pncipia ſco.ibi/
pratica.S3 hui⁹ notitia ē pratica:q3 pratica dem.
eſt notitia hui⁹.iuſte ē agēdū.oppoſitor̄ aūt pria rō.
vna ē diſciplina.Ergo aliquā notitiā prati
cā hēt de⁹ ante actū volūtatis.ſ 2°.nā ƀ3 hoc ſcda rō
deus nihil poſſet facere ad extra.Aut.n.face
ret p nāa3:aut p arte.S3 nō primū:vt in fide
manifeſtū eſt.nec ſecūdū q3 ars non poſſet in
deo eē cū prior volūtate:q3 ars ē notitia pra
tica.ꝛ dirigeret illā volūtatē qd̄ iſte negat:
nec poſterior:q3 potētia imediate exequēs nō inſtātia
eſſet niſi intellectus in quo eſt ars. ꝯtra ſe/
¶ 2°.nā dicit q i deo nō eſt ars niſi vt ſolum cūdū di
dicit rectā rōnem opandorū.i.cogitatā recti ctū ſco.
tudinē.ſine directione.ſ Cōtra.Nā ƀ3 hoc di.38.q.
i btō poſſet poni ars reſpectu opandor̄ a dō vnica.
q3 btūs pōt hēre rectā rōne3 ipſor̄ pdicto mo pria rō

2.ratio. ¶ 2°. Nā ſꝫ hoc ſequeretur ꝙ res nō cauſaretur
ſꝫ ſe ab arte diuina: qꝛ ars nō pōt eē cauſa
volūtate poſterior: qꝛ potentia operās imme/
diate eſſet intellectus in quo eſt ars ⁊ nō vo/
lūtas: nec ſꝫ iſtā poſitionē pōt eē prior: quia
nō dirigit volūtatē nec pcedit. ⁊ ꝯñr ipſa ars
ad rerum productionem nihil facit ⁊ ſic de⁹
nō eſſet rerum artifex.

que di/ Tem. d. 39. q. prima. querit vtrum i
cūtur a ¶ deo ſit oium rerꝫ certa notitia ꝗtū
ſco. diſ. ad oēs cōditiōes exñtie: querit ēt ibi
59. q. i. ſimul ꝯ multis alijs ⁊ loquitur defectiue.
inſtātia ¶ Primo Nā dicit ꝙ eſſentia diuina offert
ꝯtra. p/ intellectui ea: quorꝫ vnio eſt contingēs in re.
mū dic aut cōplexiones vt neutras ⁊ voluntas facit
tuꝫ ſco. vnā ptē ꝯtradictiōis eē verā. q in inſtāti q°
ibidem offerebat nō erat vera: qua exñte determina/
te vera diuina eſſentia eſt rō intellectui diui/
no intelligēdi illā: ⁊ hoc naturalr ex parte eſ
pria rō ſentie. ⁊ cōtingēter ex pte virorꝫ. ¶ Cōtra qꝺ
arguo P°. Nā ponit prioritatē in diuinis
ſupra reprobatā ſufficienter: qua tñ data ſe/
quit icōuenies. ſ. ꝙ pro aliquo inſtāti com
plexio de futuro ꝯtingēti ſit neutra. ⁊ ꝯñr ſit
tollitur mediū inter cōtradictoria. ¶ Nec valet dicere
Euaſio ꝙ nō ſit neutra i aliquo inſtāti tpis ſꝫ natu
re: qꝛ ſeqtur oino ꝙ i eodē inſtāti tpis idem
erit ⁊ nō erit: qꝛ p te i oi iſtāti tpis ē vera vel
falſa ⁊ in eodē eſt neutra. ¶ Preterea ſꝫ iſtā
euaſionē nihil pbari pōt reſoluēdo ad primū
principiū: qꝛ ſemp cōcludēti ideꝫ ſimul eē ⁊
nō eē dici poſſet ꝙ verū eſt i eodē inſtāti vl
.ratio. 2 ſigno tēporis nō nature. ¶ 2°. Nā cōceſſis oi/
bus que iſte dicit reſpectu cōtingentiū depen
dentiū a voluntate diuina nō tñ hr ꝙ deus
certe cognoſcat futura cōtingētia depēden/
tia a cōtingēti volūtate creature: puta futurꝫ
qꝺ eſt. a. qꝛ aut determinationē diuine volū/
tatis circa futuram cōtingētiā. a. ſequit de/
terminatio voluntatis create circa idē neceſ
ſario vel nō neceſſario. Si neceſſario: igitur
ita naturaliter agit creata volūtas ſicut que
cunqꝫ naturalis cauſa: qꝛ ſicut diuina volū/
tate exñte determinata ad vnū oppoſitorꝫ
nō eſt in poteſtate rei naturalis ei nō coagere
⁊ ea nō determinata naturalis eā nō coagit
ita eſt determinata volūtate. ⁊ ꝯñr nullus ac
tus iputaretur nobis in culpā. Si vero nō neceſ
ſario: igit ad ſciēdū vtrū effectus poneretur
vel nō poneret nō ſufficit noſce determinatio/
nē diuine voluntatis. ſꝫ opꝫ cū hoc noſce de/
terminationē create que variare pōt a diui/
na. nec certe cognoſcit cognita diuina. ſi cō/
tingent illā ſequit: qꝛ ſtāte diuina determia
tiōe adhuc res eſt idetermināta cū adhuc ſit
neutra reſpectu futuri eē. ſicut ⁊ añ determi/
nationē diuine voluntatis cū poſſit nō fieri:
⁊ ꝯñr ſꝫ iſtus imaginationem adhuc nō eſt
determinate vera: nec cōſequēter a deo cogno
ſcibilis. ¶ 3°. Nā hoc qꝺ iſte dicit videret iuſ/ 3. ratio
ficiēter dici ſi diuina volūtas eſſet futurorꝫ
oium cā quātum ad oēꝫ cōditionem ⁊ deter
minationē ad alterā partē cōtradictiōis. qꝺ
nō pbat: qꝛ ſunt quedā cōditiōes culpabiles
cōtingētes ad vtrūlibet quarum diuina vo/
lūtas nō pbat eē cā: nec p eā fieri determina
tionē ad alteram partem ꝯtradictiōis. ſꝫ di/
cetur fieri p delinquētia voluntatem. Hoc tñ
dato ꝙ diuina volūtas cauſaſſet oēm deter
minationem adhuc arguitur ſic. Nam iux/ ꝯfirma
ta iſtam poſitionem ſm noſtrum moduꝫ in matur.
telligendi dicere oportet ꝙ intellectus diui/
nus accipiat a voluntate diuina nec ſciat qd
futurꝫ eſt. ſcilicet determinationem diuine
voluntatis anteꝗ̃ fiat: quia ſi accipiatur di/
uinus intellectus vt precedens omnem deter
minationem veritatis in illo priori. ſic ipſa
determinatio eſt quaſi futura. ⁊ ſm iſtaꝫ po
ſitionem in illo priori eam intellectus nō co/
gnoſcat anteꝗ̃ voluntas determinauerit: qa
ſi eam cognoſceret anteꝗ̃ voluntas ſe deter
minet. ſequitur primo ꝙ cognoſceret id qꝺ
neqꝫ verum eſt: neqꝫ falſum. ¶ 2° ꝙ cognoſce
ret omne futurum ante determinationeꝫ vo
luntatis: quia ad cognitionem illam ſequit
ꝙ effectus erit reſpectu cuius erit illa deter/
minatio voluntatis. ⁊ conſequenter intellec/
tus tunc ſciet omne futurum. vnde relinqui
tur ſꝫ iſtā poſitionē ꝙ itellect⁹ illā determi/
nationē voluntatis nō pcognoſcit anꝗ̃ fiat.

4.ratio ſ 4° Nã ſequunť incõueniẽtia.ſ P° ꝙ ĩ deo
eſſet potẽtialitaſ.ꝛ limitatio in aliquo ſigno
extra animam ſicut ꝛ expectatio determina
tiõis:ſ 2° ꝙ diuina eſſentia a futuris capiat
vim repreſentãdi ea:q2 eã nõ repreſentat niſi
Euaſio ꝑuia reꝝ veritate ꝛ itelligibilitate.ſ Si dica
tur ꝙ iſta repreſentatio nõ dependet ab ipſiſ
Impu/ futuris ſ3 a dei volũtate.ſ Cõtra p°:q2 diui/
gnatio. na eſſentia hẽt ꝯplete totũ ꝙ ſibi põt ꝯueniř
intrinſece ante oẽ3 actũ voluntatis:cuiuſmo
di eſt repreſentatio.ſ 2° q2 iſtemet dicit ꝙ di
uina voluntas nõ facit iſta repñtari ĩ diuia
eſſentia niſi ex eo ꝙ dat eis eẽ verũ ꝛ intelli/
gibilẽ quantũ ad eoꝝ futuritionẽ.
Iſtantia ¶ 2° Nã ibidẽ.q.5.in calce ſolutionum argu
ꝯtra .2. mẽtoꝝ dicit ꝙ ꝯtingẽtia p° repiť in actu vo
dictum luntatis:qꝺ ſi intelligať quaſi actus volun/
ſco.diſ. tatis ſit q p° dicať ꝯtingenť hoc nõ eſt veru3
39.q.i. ꝛ arguo ſic. Nihil ad ſui eẽ requirens aliqd
Ratio. aliud neceſſario eſt in nr̃a poteſtate.niſi ꝛ il/
lud ꝛ aliud ſit in nr̃a poteſtate. S3 oẽ velle
ad ſui eẽ neceſſario requirit aliqꝺ intelligere
prius nã. Ergo nullum velle eſt in noſtra po
teſtate niſi in ea ſit aliqꝺ intelligere prius na
tura. Primus ergo act⁹ cõtingens eſt intelli
gere:l3 cõtingẽtia ſit p° in voluntate ad hũc
ſenſu3 ꝙ ipſa eſt primũ cõtingẽter cauſans:
q2 l3 intelligere ſit p° ĩ nr̃a poteſtate tñ pſup/
ponit aliquẽ actũ volũtatis.i.finis volitionẽ
que a volũtate dicať naturaliter ꝛ itellectio
ſequẽs ẽ ꝯtingens ꝛ cauſata a finis volitiõe.
que di/ Tertio.d.43.querit vtꝝ prima ratio
cũtur a i impoſſibilitatis rei fiende ſit ex pte
ſco. di. dei. Et tenet ꝙ diuinus intellectus
43. qõe cauſat reꝝ poſſibilitatẽ.ſ Cõtra hoc aũt ar/
vnica ꝛ guo ſic p°. Si poſſibilitaſ creaturæ ꝓhẽret cã3.
coꝝ im haberet cã3 potẽtia dei.vel non repugnãtia
proba°. ad eẽ:q2 penes hec illa poſſibilitas accipitur
pria rõ cũ aliud nõ ſit rõne cuius creatus dicať poſ
ſibilis anteꝗ̃ ſit. S3 potẽtia dei nõ hẽt cãm
vt p3:nec ꝑdicta repugnãtia: q2 nõ eſt aliud
2.ratio. ꝗ̃ negatio poſſibilitatis.ſ 2°. Nulla cauſali/
tas ſe extendit vt faciat aliqd eſſe de eſſentia
creature:q2 ſi deus faceret hominem eſſe aĩal
cũ libere operetur in creatura poſſet deſiſteř
à faciẽdo ꝛ ſic hõ nõ eſſet animal: S3 poſſi/
bilitas obiectiua eſt de eſſentia creature: qa
creatura ꝭ3 ſuã eſſentiã eſt factibilis ꝛ non ꝑ
aliqꝺ acciñs.ſ 3°. Nã ꝭ3 iſtã poſitionẽ ſeque/ 3.ratio.
reť ꝙ aliqua cauſalitas nõ terminareť ad eẽ
exñtie actualis extra animã: q2 ꝑ hoc ꝙ res
hẽt poſſibilitatẽ nullũ hẽt tale eẽ.ſ 4°. Nã ſe/ 4.ratio
quiť ꝙ res erit poſſibilis ad eẽ poſſibile in in
finitũ:q2 oẽ recipiẽs aliqd ab aliquo princi/
pio eſſentialiter diſtincto.quãtu3 eſt de ſe eſt
poſſibile ad illud:creatura aũt ꝭ3 iſtã poſitio
nem.res accipit eẽ poſſibile a deo.ſ 5°. Na3 5.ratio.
ſequereť ꝙ creatura ꝓduceret in eſſe cauſa/
bili:q2 ex hoc ipſo ꝙ aliqd eſt poſſibile ẽ cau
ſabile. S3 nihil põt produci:vel cauſari in eẽ
cauſabili.ſ P° q2 cauſatiuũ ꝛ cauſabile ſunt
correlatiua ꝛ eẽ cauſatiuũ eſt prius rõne ꝗ̃
cauſare:vñ oẽ cauſabile ꝑcedit oẽ cauſare.
ſ 2° q2 impoſſibile eſt prius aliqd eẽ cauſatũ
ꝗ̃ poſſe cauſari. Ergo poſſe cauſari nulli in
eſt ꝑ eẽ cauſatum. Ergo ꝛc̃.
Quarto Arguo ꝯtra quoddã dictũ qꝺ non
q ſcoti in multis locis qꝺ qdã dicunt ois rela
eſſe Cõtra thomiſticã ꝟitate3:qui/ tio ſit
dam ꝟo nõ.ſ.ꝙ nõ ois relatio ſit idẽ ſuo ꝓ/ idẽ ſuo
ximo fundamẽto.ſ Cõtra qꝺ arguo primo Primo
ſic. Nã ſi aliqua relatio eẽt realiter a funda/ funda/
mẽto diſtincta:cõponeret cũ eo qꝺ eſt cõtra. mẽto i/
boe.in libro de tri.dicentẽ ꝙ nõ põt dici ꝑdi ſtat do/
cationẽ relatiuã qcꝗ̃ rei de qua dr̃ ꝭ3 ſe ad/ ctor
dere vel minuere.q̃ tota nõ in eo qꝺ eſt eẽ ſ3 i pria rõ.
cõparatiõe cõſiſtit.ſ Si dicať ꝙ nõ facit cõ cap.ij.
poſitionẽ cũ fundamẽto:q2 de ſua rõne non Euaſio
eſt dare eẽ.ſed refferre ſolũ.ſ Cõtra q2 com/ Impu/
poſitio nõ videť eſſe aliud ꝗ̃ vnio realium gnatio.
diſtinctoꝝ.maxime quoꝝ vnũ ad aliud ſe ha
bet vt actus ad potẽtiã realiter ꝛ ſi nõ ꝭ3 ſuã
rõnẽ. Dato tñ ꝙ compoſitionẽ nõ faciat tñ In.li. ꝺ
ad fundamẽtu3 aliqd realiter addit:cũ ſit ve tri.c.xi.
rũ acciñs ꝭ3 iſtã poſitionẽ.hoc aũt eſt ꝯtra di e.12.
ctũ boetij allegatũ.ſ 2°. Si relatio realiter di 2. ratio.
ſtingueret a ſuo fundamento nõ poſſet i deo
manere ꝭ3 ſuam propriam rationem: qcqd
ſit in creaturis:quia realiter cum fundamẽ
to cõponit.ſ Si dicatur ꝙ relatio manens Euaſio

in deo nō est illa q̄ vnum est ex .x. generibus
de cuius rōne est cū suo fundamēto cōponet
Impu/ ¶ Contra quia iuxta positionē possem dicer
gnatio. pari rōne ꝙ in deo nō solum substātia ⁊ re/
latio manet ſʒ suam rōnem sed ēt qualitas.
qꝛ dicā illā qualitatē nō eē pdicamētum hoc
aūt sancti negāt dicentes in deo manet duo
Euasio gña tm̄. ¶ Si dicaſ aliter ⁊ melius ꝙ relatio
cōponit ſʒ suū eē.i.quātū ad id qḋ est.ſʒ nō
quātuʒ ad suam rōnem:qꝛ illa nō est esse in:
Impu/ sed eē ad. ¶ Cōtra primo qꝛ i sua formali ra
gnatio. tione ſʒ primū modū pseitatis icludit accñs
pria rō ſʒ sic dicētes ⁊ sic formaliter dicit eē in:lʒ nō
2.ratio. explicite. ¶ 2°.qꝛ si ſʒ suū eē realiter cū funda/
mēto componit nō posset ei nouiter aduen/
re sine reali mutatiōe eius cōtra philosophū
Euasio 5.phi. ¶ Si dicaſ ꝙ acqrit nouiter sine mu/
tex.co.x tatione alteratiua nō sine mutatione simplr.
⁊ inde. ¶ Cōtra.qꝛ si nō est ibi mutatio alteratiua.i.
Impu/ ſʒ qualitatē:qñ aliqd efficit p albedinē simi
gnatio: le alteri qḋ nouiter fit albuʒ. oportebit pter
quatuor mutatiōes que sunt in substātia quā
Euasio titate qualitate ⁊ vbi:dare quintā. ¶ Si dica
tur aliter ꝙ eius respectiuū aduenit nouiter si
Impu/ ne mutatiōe. ¶ Cōtra qꝛ qḋ acquirit nouū eē
gnatio sibi inherēs siue absolutū siue respectiuū ge/
ex p° de neraſ:vt pʒ ex generatiōis diffinitiōe. ¶ Si
gña.te. dicaſ ꝙ illa diffinitio intelligit de eē absolu
co.25.⁊ to nō de relatiuo. ¶ Cōtra:qꝛ oē esse absolu/
inde. tū ⁊ relatiuū eit a p° ente mediate vel imedia
Euasio te.vel partim sic ⁊ sic:vñ si eius relatiuū ſit a
Impu/ deo:2° vel 3° modo.habeo intētuʒ:primuʒ āt
gnatio. dici nō pōt:qꝛ ſʒ istos agēs naturale pducē
do fundamētum pducit relationeʒ. ¶ 3°.Si
3.ratio. relatio est res alia a fundamēto recepta i re/
pricipa lato.agēs in eo ꝙ agens siue ex hoc ipso ꝙ
lis. agit patereſ.qꝛ reciperet suam relationem
4.ratio ad passum. ¶ 4°.Si relatio aliqd poneret in
suo fundamēto aliud ab eo:poneret in eo ter
minū ad quem:quia a fundamento non dif/
fert nisi p suū terminū cū nō differat ab ab/
soluto nisi per hoc ꝙ importat terminuʒ ad
5. ratio quem. ¶ 5°.Si relatio que est distantia distin
guit a suo fundamēto.aut acqrit in tpe aut
in instāti.Sʒ nō acqrit i tpe:quiagn postq̄

aliqd recessisset ab aliquo adhuc eēt cōtiguū
sine haberet cōtiguitatem ⁊ nō esset ɔtiguū:
qḋ pʒ:qꝛ moueaſ.b.corpus ab.a. corpore si
bi cōtiguo.Si.b.acqrit distantiaʒ in tēpore
pdit ēt cōtiguitatē in tempore.cū semp sit cō
tiguuʒ vel distans.ergo in illo tēpore habet
cōtiguitatem siue partem cōtiguitatis ⁊ cō/
sequēter est cōtiguū ⁊ tñ iā recessit ab.a. Nō
acquirit ēt in instāti:qꝛ nō acquiritur in in/
stāti in quo.b.incipit moueri ab.a.qꝛ dū mo
bile incipit moueri adhuc nō est motū de lo/
co priori:nec in aliquo instāti illi imediato.
qꝛ nullū instans est imediatū istanti:nec i ali
quo mediato posteriori:qꝛ in toto illo tpe.
b.distaret cū iā moueaſ ⁊ tñ esset sine distan
tia:qꝛ illā nec dū acqsiuisset. ¶ 6°.Aut ad for 6.ratio
tē eē pſem requirit solū ꝙ habeat filiū aut ēt
requiritur aliqua emptitas in socrate q̄ est
paternitas sibi accñs.Si primū:habeo intē/
tū.Si vero secūdū cōtra:qꝛ sequit ꝙ socra/
tes posset habere filiū ⁊ nō eē pater. Naʒ oē
accñs p accñs est separabile a suo subiecto.
sine eius corruptiōe saltēʒ diuinitus:vt pʒ ex
diffinitiōe accñtis.Sed ſʒ istā positionē pa ex por/
ternitas socratis:⁊ filiatio platonis sunt ac/ phi.i.c.
cidētia per accñs:qḋ pʒ qꝛ ista accñtia aliqñ ð acci/
nō fuerūt in istis ⁊ aliqñ nō erunt. Ergo so/ te.
crates posset habere filiū ⁊ nō eē pr̄. ¶ Si di/ Euasio
caſ ꝙ diuinitus stante filio pōt pdere pater/
nitatē⁊ eē pater realiter nō formaliter. ¶ Cō Impu/
tra:Nam si habet filium ergo est pater.ei go gnatio
formaliter pater:qꝛ nullus pōt denominari
pater nisi a paternitate in eo existente.cū pa
ternitas nō denominet extrinsece. ¶ 7°.Nam 7.ratio
relatio que est.a.corporis bicubiti ad.b.cor/
pus vnius cubiti.i.dupleitas.si est distincta
a suo fundamēto.i.quātitate.a.aut ipsa ē to
ta in qualibet pte aut tota in toto ⁊ pars in
parte.Non primum quia quelibet pars.a.
esset dupla ad.b.quod expresse est falsum.
¶ Nec secūdū:qꝛ si partes huius dupleitatis
omnes sunt eiusdem rōis ad hue sequitur ꝙ
quelibet pars.a.habeat dupleitatē ⁊ sit du/
pla.si vero nō sunt eiusdem rōis. ¶ Cōtra:qꝛ
qḋ habet extensionem ⁊ diuisibilitatem nō

BIBLIOTECA NAZ
ROMA
VITTORIO EMANUELE

ex ſe ſed ex continuo non eſt alio modo di/
uiſibile ꝙ̄ cōtiguum. vt inductiue patet. hec
autem duplicitas ſ̄m iſtam poſitionem eſt ex/
tenſa. cum ſit ſubiectiue in exteſo ⁊ nō niſi p
quātitatem. cui pͦ cōuenit diuiſibilitas ⁊ ex
Contra tenſio. Preterea. Omnis res ꝯſtituta ex par
tibus diuerſarum rationum. habet partes ꝙ̄
tex.co.7 rum vna eſt in potentia ad aliam: q2 ex duo
text.cō. bus entibus in actu nō fit vnum per ſe 2ͦ de
15.⁊.16. anima. ⁊. 8ͦ. meth. Sed duplicitas nō hēt hu
idē. ſ. iuſmodi partes cū nō ſit maior rō de vna ꝙ̄
met. de alia ꝙ ſit potētia vel actus. ¶ 8ͦ. Nā ſimi
text.cō. liter arguit de duplicitate quaternarij ad bi/
49. narium. Aut enim eſt entitas ſimplex ⁊ ꝯ̄r
8. ratio erit in qualibet illarum quattuor vnitatum:
⁊ ſic vnitas erit dupla ad binarium: ⁊ idem
numero accñs ſimplex erit in quattuor ſubie
Aut nō eſt ſimplex. Sed habet ptes: ꝙ̄ ſi ſunt
eiuſdem rōis ita ꝙ quelibet ſit duplicitas ſeq
tur idem ꝙ primo. Si vo nō ſunt eiuſdē ra/
tionis. tunc vel oēs ſunt in qualibet illarum
vnitatum ⁊ ſequitur idem: vel vna eſt i vna:
⁊ alia in alia: ⁊ ſic ex pluribus numero diſtin
ctis fiet vnū p ſe: qd nō eſt verum niſi illa in
aliqua forma cōueniant ſicut vnitates cōue/
niūt in forma numeri: Quod i propoſito di/
ci nō poteſt. Queritur enim vtrum forma il/
larū quattuor partiū ſit abſoluta aut relati/
ua. Nō primū vt p3: nec ſecundū: q2 relatōis

eſſet relatio. ¶ Primū: quero an ille ptes du/
plicitatis ſint aliꝗ abſoluta vel relatiua Non confir.
primū: q2 abſoluta integrarēt relationē: nec
ſecundū: q2 non eſſet eis aſſignare terminos
qd tñ neceſſarium eſt in omnibus relatiuis.
¶ Hec ſunt que mihi occurrerūt ex doctrinis peroratio opꝰ
thomiſtarum: Cōtra primum ſcoti arguēdo ad
ꝯitatē: vel ad hominē ex veris: vel datis: quo
modo aūt ſe hēat veritas in ꝓpoſitionibus:
⁊ rōnibus p me aſſūptis patebit alias ſi deo
placuerit. Nūc aūt mihi nō vacat. ſ3 iſta col
legi: ⁊ formaui pene repēte cū mihi adeundi
patauium timor incūberet. ne in tāto confli
ctu armis inuaſiuis nudus aſtarem. Contra
reliqua aūt volumina ſententiarum eius. nō ar/
guo ad pñs: quia nō mihi vacat: ſed nec
forte vacabit impoſterum. Amen.

Explicit malleus cōtra ſco. Reuerēd. pat. f.
Siluestri de prierio Sacre theologie doct.
almiqꝫ ordinis predicatorum profeſſoris.

Finis.

¶ Impreſſum Bononie in edibus benedi/
cti Hectoris bibliopole Anno dñi.
1514. Idibus mēſis ſeptēbris.